

КЕЙТ АЛКОТ

ТИТАНИК
събира и разделя
пътищата на две
амбициозни
жени

ШИВАЧКАТА

О Б С И Д И А Н

КЕЙТ АЛКОТ ШИВАЧКАТА

Превод: Красимира Абаджиева

chitanka.info

„Титаник“ събира и разделя пътищата на две амбициозни жени.

Всички знаят как е потънал „Титаник“... или поне онези, които са гледали филма. Но какво се е случило след това?

Този драматичен роман проследява съдбите на две жени, оцелели при най-голямото корабокрушение в историята. Едната е реална личност — световноизвестната модистка лейди Дъф Гордън, съперничка на Коко Шанел. Другата е талантливата млада англичанка Тес Колинс, чиято амбиция е да промени живота си в Страната на неограничените възможности. Нейният шанс е, че среща прочутата законодателка в модата, която ѝ помага да отплава за Ню Йорк... с „Титаник“.

Бестселърът на Кейт Алкот описва вълнуващо, но пестеливо фаталната участ на кораба на мечтите и се съсредоточава върху медийната истерия и разследването на Сената. Лейди Дъф Гордън се превръща в прицелна точка на общественото възмущение. А Тес трябва да избира между нея и несправедливо обвинения мъж, когото обича.

Чрез умело смесване на действителни и въображаеми герои, документи и фантазия Кейт Алкот представя нюйоркската атмосфера от началото на ХХ век с нейния блясък, лукс, модни ревюта, класово разделение и демонстрации на суфражетките. В романа се появяват Айседора Дънкан, Мери Пикфорд, милиардерът Астор и още много прочути личности.

Разказ за две силни жени, който сякаш е ретро вариант на „Дяволът носи Прада“.

На Франк

1

Шербур, Франция, 10 април 1912 г.

Тес придърпа краищата на току-що сваления от простора чаршаф и ги напъха под дюшека. Направи крачка назад и огледа леглото. Тук-там имаше гънки, които икономката сигурно щеше да забележи, да изсумти и да я смъмри, но това вече не я плашеше.

Извърна очи към прозореца и се загледа в жената, която вървеше по тротоара. Красива шапка с голяма тъмнозелена панделка, яркочервено чадърче, сияещо лице и уверена походка. Какво ли би станало, ако и тя вървеше така наперено? Дали нямаше да я укорят, че се държи неподобаващо за положението си? Пръстите ѝ се свиха, сякаш обгърнали полираната дръжка на чадърчето. Накъде ли се беше запътила тази жена?

Тес хвърли поглед на недооправеното легло. Край на фантазиите. Беше време да действа.

Тръгна по дългия коридор и се спря, зърнала отражението си във високото огледало в дъното. Няколко кичура от дългата ѝ черна коса се бяха изплъзнали от набързо завития кок, а брадичката ѝ беше леко вирната — признак за често проявявано упорство. И все пак образът в огледалото беше жалък: кльощаво момиче с черна рокля, бяла престилка и нелепо кацнала на главата слугинска шапчица, понесло куп мръсни чаршафи. Въплъщение на уничително покорство. Свали шапчицата и я метна към огледалото. Тя не беше слугиня. Беше шивачка, добра шивачка и заслужаваше прилично заплащане за труда си. Как само я бяха подлъгали да се хване на тази работа.

След като пусна чаршафите в шахтата за пране, Тес се качи в стаята си на третия етаж. Пътем развърза престилката. Не биваше да се колебае. Докерите твърдяха, че на големия кораб, който днес заминаваше за Ню Йорк, се предлага работа. Огледа стаичката. Никакъв куфар — господарката щеше да се усъмни и да я спре. Ще вземе снимката на майка си. Парите. Скициникът, в който рисуваше всичките си модели. Свали униформата и облече по-хубавата си рокля,

а другата натъпка в платнената чанта заедно с малко бельо и чорапи. Загледа се в недовършената бална рокля до шевната машина и в прецизно пришитите към ефирната синя коприна мънички джуфки от бяло кадифе. Някой трябваше да я довърши и да му бъде платено подобаващо. Друго? Нищо друго.

Пое дълбоко дъх и се опита да заглуши ехото на бащините си думи: „Недей да хвърчиш нависоко. Ти си селско момиче, труди се и бъди разумна. Вземаш прилични пари. Внимавай да не провалиш живота си с тая твоя дързост“.

— Няма да го проваля — прошепна Тес. — Ще го направя по-хубав.

Лусил си проправяше път сред тълпата на шербурското пристанище. Токчетата на ботите ѝ хлътваха леко в прогнилите от влагата дъски. Тя заметна сребърната лисица около врата си, наслаждавайки се на пухкавата ѝ мекота, и вирна глава. Усецаше, че привлича погледите на много хора — някои знаеха коя е, а други просто се възхищаваха на лъскавата ѝ червена коса. Сестра ѝ си тананикаше някаква нова песен и крачеше бързо към нея, размахвайки червено чадърче.

— Много обичаш да демонстрираш безгрижен дух — подхвърли Лусил.

— Старая се да изглеждам приятно.

— Нямам намерение да те конкурирам. Радвай се на хорското обожание колкото искаш.

— Престани, Луси. Знаеш, че и двете сме привлекателни. Много си сприхава напоследък.

— И ти щеше да си такава, ако представяше пролетна колекция в Ню Йорк след няколко седмици. Тревожа се, че жените се заплесват по тая нова мода на скъсени поли и пристегнати, сплескани гърди. А на теб това ще послужи само като фон в поредния ти роман.

Лусил и сестра ѝ се промъкваха между куфарите и сандъците с лъскави метални панти, а полите им от тънък вълнен плат метяха наслоилата се улична кал.

— Какво да се прави, моят труд вирее навсякъде — каза самодоволно Елинор.

— Самата истина. А аз съм принудена да предприема това пътешествие, защото няма и един достатъчно компетентен човек, на когото да поверя ревюто. Никак не е смешно!

Елинон затвори рязко чадърчето и погледна сестра си, повдигнала изписаните си вежди.

— Луси, нямаш никакво чувство за хумор! Дойдох да ти пожелаая приятен път, а и да те разведрия, преди да отплаваш. Ако кажеш, ще си тръгна веднага.

Лусил въздъхна.

— Не си тръгвай. Искан ми се да можеш да дойдеш с мен. Ще ми липсваш.

— И аз много искам да дойда, но трябва да предам редактирания ръкопис до края на седмицата. Все пак Козмо е с теб, а той е чудесен, нищо че не цени поезията.

— Малък недостатък.

— Мил човек е. И какъв подарък ти направи — тази титла. Господи, много грубо прозвуча. Но той наистина не разбира нищо от литература. А понякога става и досаден...

— Не е вярно.

— Вярно е, знаеш го много добре. Къде е той?

Лусил огледа тълпата, но не забеляза високия кокалест сър Козмо Дъф Гордън.

— Това чакане ще ме подлуди. Та като говорим за качествата на Козмо, той няма равен, когато нещо трябва да се организира бързо и ефикасно.

— Естествено. Нали това му е работата — усмихна се Елинон.

Лусил изгледа сестра си, която извърна очи с невинно изражение.

Далеч от пристанището, в една от красивите, накацали по скалистия нормандски бряг тухлени къщи Тес слизаше по стълбите. В малкия салон я очакваше господарката ѝ — надута англичанка с тънички, сякаш защити устни.

— Ако обичате, искам надницата си — каза Тес, прикривайки торбата в гънките на полата си. Зърна плика с парите на ъгловата маса до вратата.

— Не си довършила роклята ми за тържеството — ядосано възрази господарката й. — А синът ми едва е намерил хавлиена кърпа в килера тази сутрин.

— Сега има достатъчно.

Кракът й нямаше да стъпи горе. За нищо на света нямаше да влезе в онзи килер, където трябваше да отблъсква напористите опипвания на пъпчивия досадник. Пликът с нейното име беше пред очите й. Приблужи се към масичката.

— И преди си го казвала. Ще се кача да проверя. — Господарката направи крачка и спря, защото видя, че прислужницата посяга към плика. — Тес, все още не съм ти дала парите!

— Но нали съм ги спечелила — тихо отвърна момичето.

— Грубостта е признак за невъзпитание, Тес. Напоследък си някак потайна. Ако вземеш плика, преди да ти го дам, смятай, че вече не си на работа тук.

Тес си пое дълбоко дъх, тръсна глава да пропъди замайването, грабна плика и го стисна, сякаш някой се канеше да й го отнеме.

— Ами значи не съм — каза тя.

Не дочака отговор, отвори тежката външна врата, която никога вече нямаше да лъска, и се запъти към пристанището. След толкова много мечти и копнежи мигът бе настъпил.

Пристанището беше хлъзгаво от водораслите. С разтуптяно сърце Тес потъна сред врявата и хаоса и вдиша острия солен морски въздух. Къде бяха обявите за работа? Спря мъж в униформа с големи лъскави копчета и го заговори на оскъдния си френски. Бързо премина на английски, нетърпелива да попита кой отговаря за наемането на хора за чистене и готвене на големия нов кораб.

— Закъсняла си, скъпа, местата за прислугата вече са попълнени. Скоро пътниците ще започнат да се качват. Нямах късмет.

Ами сега! Колко глупаво постъпи, че дойде в последния момент. Преглътна с горчивина и се зае да обмисля следващия си ход. Да се огледа за семейство с деца? Ставаше за бавачка. Нали се беше грижила за седем по-малки братчета и сестричета. И беше готова да замине. Оставаше да намери подходящия човек, да се представи както

подобава и да получи работа. Нямахте да остане тук, не, трябваше да се качи на кораба на всяка цена.

Попита възрастна двойка англичани дали нямат нужда от помощница по време на дългото пътуване, но те я отминаха. Заговори и няколко семейства с деца, които я изгледаха и учтиво поклатаха глави.

— Луси, виж онова момиче там! — Елинор вдигна ръката си с лакирани нокти и посочи Тес с тънкия си показалец. — Не е ли красива? Какви прекрасни огромни очи! Изглежда доста отчаяна. Не спира да заговаря пътниците. Сигурно иска да се качи на кораба. Може би бяга от полицията. Или от някой мъж?

— Не мога да знам, но ти сигурно ще съчиниш някоя интригуваща драматична история.

Луси махна на приближаващия се Козмо. Както винаги, той изглеждаше напълно дистанциран от хората наоколо — непроницаем поглед, невъзмутима осанка, сякаш беше над всичко и всички. По петите го следваше куриер.

— Лусил, боя се, че възникна един проблем...

— Знаех си аз! С Хети ли? — сви устни тя.

— Не може да дойде. Майка ѝ се разболяла — обясни куриерът и чинно наведе глава пред разгневената Лусил.

— Как може да се отмята в последния момент?! За каква се има? Не дойде ли, да се смята за уволнена. Каза ли ѝ го?

— Ами да, госпожо — осмели се да отговори той.

Привлечена от разправията, Тес спря и се загледа в двете жени. Това не беше ли...? Да, същата красива шапка с разкошна зелена панделка. Дамата потропваше нервно с червеното чадърче.

— Що за глупаво оправдание! — продължи да се възмущава Лусил.

Тес спря погледа си на това дребничко червенокосо създание с ярко червило, което негодуваше заради своеволието на прислужницата си. Каква интересна жена! Скулестото ѝ лице излъчваше непреклонност, а в големите ѝ очи не се долавяше и искрица топлота.

— Коя е тя? — обърна се Тес към младия мъж, който стоеше до нея.

— Не знаете ли?

Тес забеляза, че хората спират, шепнат си и с възхищение зяпат червенокосата. Къде я беше виждала...

— О, боже! Та това е Лусил Дъф Гордън.

— Точно така. Модистката. А другата е сестра ѝ Елинон Глин, писателка от Холивуд. Някои от романите ѝ са доста скандални.

Тес почти не го слушаше. Тази разгневена жена диктуваше модата по света. Беше виждала елегантните ѝ модели във вестниците. И ето че стоеше на няколко метра от нея. Това беше нейният шанс. Нейният голям шанс.

— Лейди Дъф Гордън, не мога да повярвам, че ви виждам — престаши се Тес и пристъпи няколко крачки напред. — Много ви се възхищавам, толкова сте талантлива. Виждала съм моделите ви само на снимки, но те ме карат да мечтая.

Даваше си сметка, че бърбори несвързано, но не можеше да спре. Трябваше на всяка цена да привлече вниманието ѝ. Дизайнерката мълчеше.

— Много бих искала да работя за вас. Разбирам от платове и шия добре. Ще ви помагам за каквото трябва. — Какво друго да кажа, какво? — Правя чудесни илици, изобщо всичко... Моля ви.

— Казах ти, че е отчаяна — прошепна Елинон и се засмя, нагласявайки екстравагантната си шапка.

— Не се ли интересуваш за каква работа става дума? — рязко попита Лусил.

Тес се стъписа.

— Нужна ми е единствено лична прислужница. Е, да чуем какво ще кажеш!

— Това го мога. Мога всичко, всичко, само да се кача на кораба. Да работя за лейди Лусил е невероятен шанс за мен.

— Къде работиш сега?

— В една къща в Шербур. И шия. Клиентките ми са много доволни от мен.

— Един вид прислужница — прошепна Елинон.

— Как се казваш? — попита Лусил.

— Тес Колинс.

— Теси. Ясно.

— Не, Тес.

— Добре, добре. Можеш ли да четеш и да пишеш?

— Разбира се — обиди се Тес.

Лейди Дъф Гордън се учуди на реакцията ѝ и повдигна вежди.

— Препоръки имаш ли?

— Ще ви ги пратят по пощата. Всичко, което поискате.

— И ще ги получа наскоро океана?

— Нали има радиотелеграми... — Тес беше чувала думата и се надяваше, че я произнася правилно.

Лусил изгуби търпение, направи крачка към Козмо и реши да сложи край на разговора.

— Не знам нищо за теб. Не мога да рискувам.

На Тес изведнъж ѝ хрумна нещо. Разтвори яката на роклята си и почти извика:

— Вижте, аз съм яшила. Изрязвах снимка на ваш модел и се опитах да направя същата яка. Не е толкова хубава, знам, но...

— Добре изглежда — промърмори Елинон. Ленената къдричка можеше да се носи отворена или затворена и изискваше почти невидим шев. — Много фина изработка. За една прислужница...

Лусил огледа яката, копирана от един от най-изисканите ѝ модели. Момичето я беше изпипало до съвършенство.

— Казваш, че ти си я ушила?

— Да.

— Кой те научи да шиеш?

— Майка ми. Тя е много сръчна — гордо отговори Тес. — Познават ме в цялата околия. Сама си правя шаблони за кройките.

— По шаблон всеки може да крои. Вземаш ножицата и готово. Виж, да изработиш оригинален модел е друго нещо.

Лусил най-безцеремонно вдигна ръката на Тес, за да огледа кройката и шева на ръкава.

— Аз и модели рисувам, шия, всичко — не се предаваше Тес.

— И плащат ли ти?

— Не и за роклите. Но аз съм добра и заслужавам да ми се плаща. — Сама се стресна от своето самохвалство и въпреки това си пое дъх и заяви: — Искам да работя за вас. Вие сте най-добрата модистка на света и аз имам голям късмет, че ви срещнах. Роклите ви са вдъхновение за мен. Моля ви, дайте ми шанс. Няма да съжалявате.

Лусил я гледаше, без да мигне.

— Не ти ли се струва прекалено наперена? — пошепна Елинон.
— А и дали наистина е тази, за която се представя...

— Знам ли — отговори Лусил и макар да се усмихна леко, изражението ѝ остана непроницаемо. — Така или иначе, ще държа бижутата си в сейфа на кораба. Имам работа само за прислужница и нищо друго — обърна се тя към Тес.

— Ще правя всичко каквото кажете. Ще работя за вас, за да се докажа.

Беше готова да ѝ служи. Нямаше да се отплесва в мечти, нито да оставя чаршафите неопънати, щеше да работи, да се учи и да промени живота си. Задъхваше се от вълнение. Сякаш чу изскърцването на врата, която се отваряше... Или пък затваряше? Дано ме хареса, дано.

— И би вършила всичко?

— Всякаква почтена работа.

Лусил огледа Тес с окото на познавач — фигурата ѝ, черната ѝ поразрошена коса, високите ѝ порозовели скули, вирнатата брадичка, старите боти с прокъсани връзки.

— Заминаваме след малко. Готова ли си да тръгнеш?

— Да. Готова съм да тръгна веднага.

Тес говореше сериозно и делово. От главата ѝ не излизаше мисълта, че това е единственият ѝ шанс.

— Добре тогава. Ще бъдеш моя прислужница и нищо повече.

— Луси, не прибързваш ли? — възкликна Елинон.

Тя не отговори, вперила очи в Тес.

— Благодаря. Няма да съжалявате — промълви Тес с треперещ глас. Втораченият поглед на Лусил я притесняваше.

— Образована или не, ще носиш униформа. Ще се обръщаш към мен с „мадам“. Трябва ти и шапчица. — Лусил кимна към Козмо и добави: — Съпругът ми ще се погрижи за подробностите.

Тес се усмихна сдържано на високия слаб мъж с големи, добре поддържани мустаци. Той ѝ зададе няколко въпроса и поговори с един от служителите на „Уайт Стар Лайн“. Тя заминаваше като прислужница и не ѝ беше нужен паспорт. Козмо и служителят си стиснаха ръцете и Тес въздъхна толкова дълбоко, че ѝ се зави свят. Най-сетне пред нея се отвори вратата към бъдещето.

* * *

Тес се държеше за перилата и слизаше след лейди Дъф Гордън по хлъзгавите стъпала към малко, невзрачно корабче. Обясниха им, че се налага да ги превозят с него, тъй като пристанището на Шербур е твърде плитко за акостирането на огромния кораб. Тес се взря в сивата мъгла, нетърпелива да го зърне.

Мъглата се вдигна. И тя го видя — висок до небето, горд и недосегаем. Океанът сякаш се беше смалил и корабът бе негов властелин. Четири грамадни комина, извисили се до небето. Девет просторни палуби. Вратът я заболя, докато ги преброи. Имаше защо да се казва „Титаник“. Хората, които пълзяха да закачат корабчето към него, изглеждаха като някакви нелепи щъкащи мравки.

Един моряк ѝ подаде ръка, за да ѝ помогне да изкачи стълбата. Нямаше връщане назад. Сбогом, Съсекс, сбогом, начумерена господарке, сбогом и на похотливия ти син. Сбогом на всички. Сбогуваше се с дома си, с майка си, братята и сестрите си, които може би никога вече нямаше да види. Сърцето ѝ се сви, но тя уверено пристъпи напред.

Озова се на върха на стълбата. Един мъж с красив овал на лицето изведнъж прегърна жената с бяла кожена пелерина до себе си. Спонтанно и трогателно. На пръв поглед мъжът изглеждаше млад, но изпъкналите вени на ръцете му говореха друго. Той повдигна жената и я завъртя, а тя се засмя звънко и радостно. Двамата се отдалечиха с плавни подскоци, а някои пътници изръкопляскаха. Дали не бяха артисти?

Пред Тес стоеше красив мъж със заоблена брадичка и тънък гърбав нос. Беше пъхнал ръце в джобовите на елегантно светлобежово кашмирено палто. Очите му бяха насълзени. От тъга? Косата му над слепоочията беше прошарена. Тес предположи, че е на около четирийсет. Делови човек, който постоянно поглеждаше часовника си. Той се спря за миг и замислено отправи очи към щастливата двойка.

— По-бързо, госпожице — нетърпеливо я подкани мъжът зад нея.

Тя се обърна. Видът му беше на важна персона.

— Добре дошли, господин Исмей — поздрави униформеният служител на борда и протегна ръка да се здрависа. — За нас е чест да посрещнем директора на „Уайт Стар“. Обещавам ви бързо да пристигнем в Ню Йорк.

В отговор Исмей промърмори нещо неразбираемо. Беше висок и кокалест. Тес го оприличи на жерав. Побърза, за да не му се пречка.

Лусил и Елинор бяха още на корабчето.

— Луси, не мисля, че от това момиче ще стане прислужница — засмя се Елинор. — Та тя не изчака да даде път на знаменитата лейди Дъф Гордън. Браво на нея!

— Ще ѝ дам да подгъва и да шие копчета. Ако не се справи, ще се отърва от нея, щом стъпим в Ню Йорк.

— Познавам те аз, винаги имаш нещо наум — каза Елинор и прегърна сестра си. — Но така е по-интересно, нали? Аз ще продължа да пиша за непристойните страсти, а ти ще продължиш да твориш модели за почтените дами.

— Елинор...

— За почтените дами и за всякакъв род знаменитости. Кажете, не си ли доволна, че дойдох да те изпратя?

— Дойде, за да видиш „Титаник“ отблизо — усмихна се Лусил и я прегърна на свой ред. — Много си слаба. Ребрата ти се броят. Да не си махнала някое и друго ребро, а?

— Що за глупости!

— Не носиш корсет.

— Да. Отказах се от всякакви банели. Хайде, късмет в Ню Йорк и бързо да се връщаш! — подхвърли Елинор. — Мадам — добави шеговито тя.

— С това обръщение хората изразяват уважението си към мен.

— Само не се вживявай толкова.

— Няма.

Лусил се загледа в забързаната млада прислужница.

— Спри да следиш момичето, ами кажи довиждане на скъпата си сестра.

— Престани — засмя се Лусил, долепи яркочервените си устни до бузата на Елинор, обърна се и тръгна.

Тес едва се сдържаше да не се заглежда в богатшите, отправили се към каютите в първа класа. Майка ѝ щеше да я смъмри — не беше възпитано да ги зяпа, но как да откъсне очи от тази красота? Поглеждаше крадешком към издокараните жени, изкушена да погали шумящите коприни, както и да разгадае сложната плетка на шаловете им; хвърляше по някой поглед и към колосаните яки на мъжете, които сякаш владееха света. Не за пръв път ѝ се налагаше да се държи така — да се преструва, че не вижда нищо особено, все едно цял живот е била заобиколена от богатство и разкош.

— Повечето пътници в първа класа са тук само за да се похвалят, че са били на първия курс на „Титаник“ — каза мадам, докато Тес ѝ помагаше да разопакова багажа. — Чудесна тема за разговор на вечерите в Ню Йорк и доказателство за любознателен, дори авантюристичен дух. Който предпочита лукса, разбира се. Да не забравяме, че кранчетата на мивките са позлатени — добави тя с насмешка.

Тес понечи да отговори, но Лусил сложи ръка на устните ѝ.

— Шшшт, слушай!

Тес за пръв път чу бавното боботене и вибрирането на огромните двигатели, които набираха скорост някъде там долу, под краката ѝ. Престраши се и попита дали ще може да гледат отплаването на кораба.

— Няма кой знае какво за гледане — отвърна Лусил, но двете все пак излязоха на палубата, за да наблюдават отдалечаването на „Титаник“ от брега.

Още една спирка в Ирландия и корабът щеше да поеме на своето първо презокеанско плаване. Мадам посочи една млада жена с ореол от къдрички около бледото лице, увлечена в оживен разговор с красивия мъж до нея. Сватбата им, която се очакваше като голямо светско събитие, щеше да се състои в Нюпорт Бийч.

— Има и друга класа пътници — продължи Лусил и посочи една усмихната пълничка жена, която махаше към брега. — Госпожа Браун. Парите ѝ идват от Ледвил, Колорадо — от златните залежи. Но с потекло не може да се похвали.

Лусил погледна надолу, към трета класа, откъдето се чуваха викове и възгласи.

— Горките заблудени хорица, колко не са наясно... Продали са всичко и се радват, че отиват в Америка да започнат нов живот. Кое

няма как да се случи, ако не се научат да се къпят.

По-късно Тес слезе в трета класа, където имаше запазено легло, и огледа общото помещение. Беше задушно и миришеше на чесън и пушено месо, на цигари и дори на урина. Мъж със сив панталон се бръснеше и две деца го гледаха. На пода седеше старица и се превиваше от болки в стомаха. Две момченца си подхвърляха топка. Жени си бърбеха на групички, бебета плачеха. Момичето на съседното легло ѝ се усмихна и ѝ предложи ябълка. Надали някой от пътниците в трета класа щеше да види горните палуби и надали някой от горните палуби щеше да слезе при тях. Но те също като нея бяха обнадеждени, че с това пътуване започва новият им живот.

Тя побърза да се върне при господарката си. Стига да бе възможно, щеше да заведе горе и всички тези нещастници, но сега трябваше да се бори за своето щастие. Щеше да слиза долу само за да спи и нямаше да остава там нито минута повече. Едва когато детският плач заглъхна и пред очите ѝ блесна палубата с лъскави бронзови перила, тя се спря, за да си поеме дълбоко дъх.

В очите на Тес всичко беше възхитително. Лусил откликна на възторга ѝ и на другия ден продължи да ѝ посочва известните личности: собственик на железопътна линия, съветник на американския президент Тафт, прочут театрален продуцент — тя назоваваше всекиго по име. Обикаляха големите зали с пищно декорирани столове, разкошни махагонови маси и огледала с позлатени рамки, докато на Лусил не ѝ омръзна и не реши да се оттегли за следобедна дрямка. Нямаше никакви поръчки и нищо за гладене или чистене. Тес попита дали може сама да продължи обиколката.

— Разглеждай колкото искаш. За чая ще изляза на палубата. Гледай да не се загубиш, че дори стюардите не знаят още кое къде е.

Тес надникна в една голяма зала с махагонова ламперия и странни уреди, наподобяващи механични коне. Беше чувала за тях — работеха с електричество и бяха предназначени за упражнения. Огледа се предпазливо. Нямаше никой. Влезе на пръсти и докосна студените метални седла. Забеляза бутоните и изпита желание да пробва как работят — и без това нямаше кой да я види.

Имаше и камила! Какво ли е да яздиш камила? Повдигна полата си, внимателно стъпи на стремето и се настани на седлото. Пресегна се да натисне бутона, но замръзна, защото чу мъжки глас.

— Готови ли сме за езда? Не знам защо, но повечето жени се боят да използват подобни съоръжения.

Тес се обърна и видя мъжа с прошарената коса. Сега изглеждаше по-бодър. Беше със синьо поло и макар да нямаше умислен вид, под очите му тъмнееха сенки.

— Дано не преча с нещо, но не бях виждала такива уреди — смутено обясни Тес.

Как ли изглеждаше — яхнала камилата като някакво безразсъдно, лекомислено момиче. Боже мой, дано мадам не я видеше отнякъде. Но тя не би дошла тук. А мъжът беше любезен и едва ли би я издал.

— Мнозина от нас не са виждали — усмихна се той. — Камила с електричество! Да я включа ли?

Тес го погледна и усмивката му я насърчи.

— Да — притеснено кимна тя.

В следващия миг уредът започна да се движи напред-назад, нагоре-надолу и Тес се засмя, притиснала крака към лъскавите дъбови хълбоци на камилата.

— Все едно яздиш кон.

— О, не. Аз съм яздила кон.

— С такова седло?

— Без седло. Така се чувстваш свободен. — Спомни си за волното препускане из полята на родния край и изведнъж камилата ѝ се стори ужасно нелепа. — Това упражнение за какво е?

— Движенията помагат на белите дробове и на сърцето. Поне така твърдят.

Тес се боеше да не дойде още някой, затова помоли:

— Бихте ли го изключили?

— Защо, може и по-бързо.

— Не, не — спря го тя. — Не ми се подигравайте.

Мъжът изключи камилата и ѝ подаде ръка с усмивка.

— Да ви помогна?

— Не, благодаря. Мога сама.

Тес се плъзна надолу и оправя полата си.

— Вече изглеждате съвсем прилично — засмя се мъжът. — Искате ли да се разходим по палубата?

Той ѝ предложи да го хване под ръка, и то толкова естествено, че тя прие и двамата тръгнаха. Ведрото настроение и смехът му бяха заразителни. Кортът за скуош... Ето я и турската баня, и големия басейн...

— Как така без басейн насред океана?! Нищо не е достатъчно за богатшите, нали?

— Един ден ще бъда като тях.

— Сигурна ли сте, че това искате? — заинтригувано попита мъжът.

Тес се осмели да отговори напълно искрено:

— Ще работя много — това не е проблем в Америка. — Помълча и смутено добави: — Благодаря ви за обиколката.

— Аз ви благодаря. За мен беше чест и удоволствие да ви правя компания.

Мъжете, които познаваше, не говореха така.

— Сигурно се досещате... на мен не ми е разрешено да бъда на тази палуба.

— Видях ви с лейди Дъф Гордън. Аз съм американец от не особено изискания град Чикаго и английските светски обноски не са ми по вкуса. Беше ми много приятно.

— И на мен.

— Желая ви приятно прекарване!

Тес погледна часовника на стената. Закъсняваше.

— Трябва да тръгвам — припряно рече тя и за малко не се спъна.

Беше време за чай. Сметана! Да не забравя сметаната, повтаряше си Тес, докато бързаше към корабната кухня. Сега вече съжеляваше, че отказа на този мъж със силни ръце да я свали от камилата. Но що за мисли бяха това! Един ден щеше да разбере какво е това скуош и щеше да се научи да го играе. Как ли се казваше този мъж? Защо не го попита?

Лусил я гледаше как върви по палубата и крепи сребърния поднос с чайник „Лимож“, фина порцеланова чаша, каничка със сметана и бяла захарничка.

— Истинско чудо е, че се справи — отбеляза тя, когато Тес остави подноса. — Нали взе от най-тънките порцеланови чаши?

— Разбира се, мадам. — Всъщност почти беше забравила за това изискване.

— Чаят в дебели чаши има вкус на сапун — заяви Лусил.

Все още поруменяла от разходката, Тес наля чай и ѝ подаде чашата.

— Как беше обиколката?

— О, видях много интересни неща. Има зала с уреди за упражнения.

— Чух за това. Никоя почтена жена не бива да се отдава на такива лекомислени занимания.

Тес се изчерви и замълча.

— Стига ми толкова чай — каза след малко Лусил. — Отнеси всичко и върви в каютата да изгладиш синята ми рокля за вечеря. Ще те чакам след петнайсет минути да се поразходим.

Тес кимна и грабна подноса. Разходката с лейди Дъф Гордън означаваше вълнуващи срещи със светското общество, с хора като Джон Джейкъб Астор, най-богатия на борда, истински мултимилионер. Тя тръгна по палубата и се загледа в двама елегантни мъже в спортно облекло, които местеха дървени плочки по боядисана дъска. Каква странна игра. Това ли беше скуош?

Пред краката ѝ се изтърколи детска топка. Тя се спъна, не успя да запази равновесие и падна. Каничката хвъркна, кубчетата захар се разпиляха по палубата, горещият чай опари ръцете ѝ. Насядалите наблизо жени скочиха и повдигнаха полите си.

— Извинявайте — промълви Тес, а някой зацъка възмутено.

Обърна се и видя, че мадам я гледа.

— Бързо почисти и върви в каютата ми. Веднага — нареди тя.

Тес започна да бърше сметаната с ленените салфетки. В този миг чу глас до себе си.

— Бива си я да командва. Остави на мен.

Погледна нагоре и видя моряк на нейните години със загоряло лице и мускулести ръце, които стискаха четка с дълга дръжка с намотан на края парцал. Очите му бяха добри и сини като океана.

Тес сложи всичко на подноса, стана и приглади полата си.

— Много благодаря — каза тя с вдигната глава. Нямаше да позволи да я унижават — никога повече. И никой нямаше да я види да плаче.

— Само така — усмихнато рече морякът. — Покажи им коя си.

И коя беше тя? Най-добре щеше да бъде да си сложи маска и да изчезне от палубата като невидима. Искаше ѝ се да погледне момчето още веднъж и пак да му благодари, дори и без думи. Сдържа се, макар да усети неговата добронамереност.

* * *

— Няма извинение за подобна непохватност — строго заяви Лусил. Гласът ѝ отекна като удар на чук.

— Да, мадам, съжалявам. Нищо не се случило, само едно мъничко парченце от чашата...

— Ако бяхме на сушата, щях веднага да те уволня.

— Няма да се повтори. Обещавам.

— Каза, че си добра във всичко, ала май не е така. И какво да правя сега? Да те хвърля в океана ли?

— Надявам се, че не. Бих направила всичко, за да бъда с вас. Отдавна се възхищавам на работата ви — истинска мечта за мен. Готова съм да изпълня каквото ми поръчате.

— Трябваше ми прислужница.

— Не съм добра прислужница. И не искам да съм прислужница. — Сякаш чу баща си да ѝ напомня да си затваря устата, да млъкне и да се държи почтително. Но желанието да говори истината надделя. — Бях много млада, когато станах прислужница, и винаги съм мразела тази работа. Искях само да шия. Толкова ви се възхищавам! Не знам как да...

— Как да си вършиш добре работата — завърши изречението Лусил. — Права ли съм?

— Извинете, че ви противореча, но... зависи от работата — отвърна Тес с надеждата, че не прозвуча неучтиво.

— Щом не искаш да си прислужница — ето! — Лусил посочи към масата, където беше наредила скроените части на едно вълнено сако. Моделът беше семпъл и ако момичето се провалеше, нямаше да е

кой знае каква загуба. — Докажи какво умееш. Тропосай сакото. Всичко трябва да бъде направено на ръка. Ще дойда след час да проверя как се справяш.

— Благодаря, мадам.

Тес опипа плата — тънко каре в медножълто и зелено, много фина, рехава материя, с каквато не беше работила преди. Трябваше да внимава. И то много. Наведе се и започна да съединява частите с присъщата си прецизност. Усети, че диша по-спокойно.

Лусил вдигна сакото и го огледа намръщено. Тес хапеше долната си устна и чакаше да чуе оценката ѝ.

— Явно си решила да блеснеш. Изпипала си го. Всичко е точно. — Лусил сгъна сакото и добави: — Може би имаш качествата на добра шивачка и няма да бършеш шкафове за дрехи цял живот.

Тези окуражителни думи стоплиха сърцето на Тес и тя въздъхна с облекчение. Благодаря ти, Господи! Идеше ѝ да подскочи от радост.

Лусил погледна малкия инкрустиран часовник на тоалетката си.

— Достатъчно шиене за днес. Пригответи ми роклята за вечеря.

Тес се втурна да изпълни поръчката, а Луси зарови в кутията с бижута.

— Да не би да съм ги забравила? Къде са? — мърмореше тя. — А, ето ги!

Лусил извади торбичка от тъмносиньо кадифе и изсипа съдържанието върху тоалетката. Обици. Взе едната, сложи я до ухото си и попита:

— Хубави са, нали?

— Да. — Трите подредени едно под друго синкави камъчета сияеха, уловили отблясъците на малките диаманти и сапфири помежду им. — Сините какви са? — плахо попита Тес.

— Лунни камъни от Цейлон, много са модерни. — Лусил сложи обичата на ухото си и завъртя глава. Камъчетата затанцуваха и заискриха. — Казват им още камъни на пътешественика. Предпазвали от бедствия по време на път, но аз не вярвам на такива измишльотини. Всичко е реклама.

След като сложи и другата обича, Лусил се пресегна към червилото, което никога не пропускаше да сложи. Време беше Тес да

излезе от каютата.

— Приятна вечер, мадам.

Слезе долу в клаустрофобичната трета класа и заспа сред хленченето на децата и хъркането на родителите им. Спомените нахлуха в съня ѝ като лъкатушещ буен поток.

Господарят обикаляше в кръг да я огледа, а чакълът под краката му хрущеше.

— *На колко години е?*

— *На дванайсет — отговори баща ѝ, стиснал шапка в задебелите си от полска работа ръце.*

Кравата беше умряла предишния ден. Нямахме мляко за малките деца.

— *Зъбите ѝ как са?*

— *Здрави са.*

— *Дъвча добре, господине.*

— *Не се обаждай, като не те питат.*

— *Добре, господине.*

— *Намам те за домашна работа. Тежка работа. Ще можеш ли да я вършиш?*

— *Да, господине.*

Сънят започна да избледнява, но плачът на майка ѝ, останала в къщата, се засилваше. Ръцете на баща ѝ опъваха шапката до скъсване.

— *Ще я взема.*

Внезапно майка ѝ долетя и я задърпа към къщи.

— *Момичето ми не е кон — викаше тя.*

После останаха сами. Майка ѝ взе иглата и я сложи в ръката ѝ.

— *Слушай ме добре. Може и да станеш прислужница, но аз те научих да шиеш и това умение ще те измъкне оттук. Гордей се със себе си и не се предавай.*

— Разбрах, че младата ти прислужница се спънала и паднала на палубата — каза Козмо, докато с Лусил се приготвяха да си лягат. — Някакъв моряк ѝ помогнал да почисти.

— Да, доста неприятно. Но аз я харесвам.

— Мога ли да попитам защо?

— Едва ли ще разбереш.

— Ами да чуя.

— Не е толкова важно. Може и да има, може и да няма защо.

— Още не носи униформена шапчица.

— Не знам дали има смисъл. Никак не я бива като прислужница.

— Може би безпогрешният дизайнерски усет ти подсказва нещо обещаващо?

— Мили, тя е готова да ми служи и изпълнява каквото поискам. Така че шапката ѝ е последната ми грижа.

— Виждам, че си замислила нещо. И то с продължение. — Той се прозя и се пъхна под копринените завивки. — Когато решиш, че е дошло времето, разбира се.

Лусил не отговори. Наведе се към огледалото и избърса яркото си червило.

— Тес, извади златистата ми копринена рокля и я изглади за вечеря. И гледай да не я изгориш!

— Мадам, как бих могла да повредя роклите ви! — изчерви се Тес.

Тя вдигна капака и започна да вади дрехите — бляскави, елегантни тоалети, които изпълваха огромния пътнически сандък в луксозната каюта А-20. Зарови ръце в меката шумоляща коприна. Как можеше да опише това усещане? Сякаш докосваше пухкав крем. Не беше виждала такива платове — тънки като паяжина, сребристи, златисти, сини като морското дъно, и всичките с невероятни дипли и орнаменти. Истинско вълшебство!

— Май се захласна — усмихна се Лусил.

— Като живи са.

— Старая се да подчертават движенията на тялото. Забеляза ли?

— О, да.

— Значи майка ти те е научила да шиеш.

— Работехме много — гордо каза Тес. — Крояхме, шиехме...

— Какво например?

— Ризи за господаря, рокли за сватба, веднъж ни поръчаха и бебешка рокличка за кръщение... всякакви неща.

— Чудесно! И въпреки дарбата си майка ти не е могла да постигне нещо повече.

— Много деца сме.

— Да. Неизбежният капан за жената. А ти как се измъкна?

— Чухме, че в Шербур се търси шивачка. Имаме приятели там. Мама искаше да ме отдалечи от селските момчета.

Тес не спомена колко се сърдеше на баща си, защото бе премълчал, че хората търсят прислужница, която не само да шие, но и да върши всякаква тежка и скучна работа. Лусил се усмихна и тя се осмели да се усмихне на свой ред.

— Умна жена е майка ти.

— Обещах ѝ, че ако получа шанс, няма да го пропиляя.

Тя провери дали ютията не е много гореща. Златната рокля погали пръстите ѝ.

— И ето че го правиш.

— Да, госпожо.

— Мадам!

— Да, мадам.

Как така се изпусна! Ако лейди Дъф Гордън поискаше да се обръща към нея с „ваше височество“, щеше с радост да изпълни желанието ѝ.

— Мила моя — каза Лусил с поучителен тон, — щом разчиташ на шанса, това да ти е урок номер едно. Не губи време в престорена скромност! Разкажи на света за постиженията си, не чакай друг да те хвали. Знаеш ли, че аз съм първата, която се осмели да покаже моделите си върху живи манекени на ревютата?

— Не, мадам.

Тес внимателно закачи изгладената рокля на увитата в коприна закачалка. Дружелюбният глас на Лусил я изненадваше.

— Е, сега знаеш. Самочувствието идва, когато се осмелиш да представиш нещо, което никой друг преди теб не е правил. Или не е посмял да направи.

— Като да изпусне чайник ли? — не се сдържа Тес.

Лусил се засмя.

— Ние двете ще се разбираме добре. Искам да напишеш едно писмо, за да проверя как си с писането.

— Добре съм — предпазливо рече Тес.

— Доволна съм от отговора. Ето че усвои урок номер едно.

По обед Тес остана свободна и реши да подиша чист въздух на палубата. Беше доволна как мина сутринта. Улови се, че мислено споделя с майка си: *Мамо, мадам като че ли ми прости за изпуснатия поднос и вече разговаря приятелски с мен. Приех го за хубав знак.* Унесът ѝ бе смутен от виковете на момчетата, които играеха на гоненица, и от кикота на скачащите на въже момичета.

— Госпожице?

Пред нея стоеше тъжен мъж в измачкан черен костюм и едва удържаше ръцете на две дърпащи се момченца.

— Синът ми иска да ви каже нещо. Хайде, Едмон... — побутна той едното дете.

То погледна смутено Тес и промълви:

— Je suis désolé.

— Синът ми не говори английски — притеснено обясни мъжът. — Вчера се спънахте в неговата топка и той много съжалява... Любимият му пумпал падна зад борда, а с топката още не е много сръчен. Надявам се, ще приемете извинението му. Сигурно говорите френски...

Тес кимна, трогната от учтивите думи. Някой беше споменал, че това е господин Хофман, вдовец, посветен изцяло на двете си малки момченца.

— Се n'est pas grave, няма нищо — кимна Тес и забеляза как очите на детето засияха.

Едмон ѝ се усмихна, а брат му се хвана с две ръце за крака на баща си. Господин Хофман се поклони и каза:

— Едмон и Мишел са добри деца. Извинявайте още веднъж.

Тримата се обърнаха и бързо се отдалечиха.

Отново настъпи време за чай.

— Тес, чаят не е достатъчно горещ — някак сприхаво отбеляза мадам. — А сладките са малко сухи.

Тес взе чашата ѝ.

— Веднага ще го сменя.

— Взemi и други сладки.

— Да, мадам.

— А ако са свършили, какво ще направиш?

— Ами ще опека.

Лусил се усмихна.

— Така те искам. Отказвам се от чая. Хайде да се поразходим.

— Забелязвам, че ме гледаш, Тес. Защо?

Момичето се изчерви.

— Понякога изглеждате... царствено.

Лусил се засмя, но след миг застина. Срещу тях се зададоха няколко мъже и жени, вперили погледи в дамата в центъра на групата — красива дребничка брюнетка с къса ленена блуза и яркочервена жарсена пола, която се полюшваше като жива. Шапката ѝ беше с малка периферия, във форма на камбана. Хората се обръщаха и шепнешком разменяха коментари.

— Какво прави тя тук?! — промърмори Лусил.

— Коя е тя? — попита Тес, без да пропусне ледените усмивки, които двете дами си размениха.

— Една от многото занаятчийки, понаучили се да шият шапки, които си въобразяват, че ги бива и за висша мода. Опитва се да наложи някаква спортна линия, която не е нищо повече от нелепо съчетание на дрехи като тези, които е облякла.

Тес се видя принудена да подтичва, за да настигне Лусил, която закрачи бързо към каютата. Блъсна вратата и стресна Козмо, усамотил се с лулата си.

— Видях онази от Манчестър, която краде идеите ми!

— Излишно е да се разстройваш — махна с ръка той. — Тя няма пукната пара, за да отвори собствен магазин. Никаква конкуренция не е...

— Как да не е?! Омайва хората и печели и внимание, и контакти. Също като онази другата дебютантка, Шанел.

Лусил свали гривната си и я захвърли. За малко да улучи огледалото на тоалетката. Тес се стресна от звъна на диамантите, но Козмо остана напълно невъзмутим. Пусна кълбо дим и се обърна към жена си.

— Луси, твоята класа е недостижима. Ти си единствената лейди Дъф Гордън и всички на този кораб са наясно, че никоя дизайнерка не може да се мери с теб. Успокой се.

Лусил изведнъж осъзна, че не са сами.

— Извинявай — обърна се тя към Тес, — но дори кралските особи понякога губят самообладание. В този бизнес враговете и завистниците дебнат на всяка крачка. Сама ще се увериш някой ден. Толкова съм се борила да успея... С помощта на моя скъп съпруг, разбира се.

— Жена ми е твърде емоционална — спокойно рече Козмо. — Наистина, скъпа моя, прекалено се вълнуваш.

Говореха така, сякаш си разменяха заучени реплики пред своята публика в лицето на Тес.

— Аз съм успяла жена, имам всичко, за което съм мечтала. И възнамерявам да остана такава и в бъдеще.

— Добре казано — заключи Козмо и остави лулата. — Отивам да проверя дали ще вечеряме на масата на капитана. Това ще те зарадва, нали?

— Да, много! — засия Лусил.

Напрежението поспадна и Тес си отдъхна. Козмо целуна Лусил по бузата и излезе с дежурната си невъзмутима усмивка.

— Мъжете понякога досаждат, но не може без тях — въздъхна мадам. — Трябва да умеем да ги коткаме. Права ли съм?

Тес не знаеше какво да отговори — положението ѝ не допускаше да изразява мнение.

— Защо не ми отговаряш? — попита Лусил.

— Защото не знам какво да кажа.

— Тоест нямаш опит с мъжете?

— Не много.

— О, Тес! Ами селските момчета, от които те е пазела майка ти?

Лусил отвори златната си пудриера и Тес забеляза, че ръката ѝ леко трепери.

— Не вярвам онази жена на палубата да е заплаха за вас — отбеляза Тес.

— Всеки може да е заплаха — рече Лусил и напудри носа и бузите си. — Затова трябва да ги държа на нокти. Стратегия, Тес. И то сполучлива. — Мадам погледна момичето с почти насълзени очи. — Знам какво искаш и ще се опитам да ти помогна. Но за това е нужно нещо повече от талант. Какво стана с препоръките? — рязко смени темата тя и взе шишенцето с яркочервен лак.

Препоръките?! Тес си представи гневното лице на господарката ѝ в Шербур. Тя не би казала нищо хубаво за нея. Мадам явно подозираше, че не разполага с препоръки и няма откъде да ги поиска.

— Само да се видиш, Тес! — засмя се Лусил. — Не се притеснявай. Препоръките не ме интересуват. Пошегувах се. Разкажи ми за живота си. Любопитно ми е защо младо момиче като теб изведнъж се качва на презокеански кораб, за да попадне в напълно непозната страна. Защо наистина?

— Аз го бях планирала. Преди доста време.

— Бягаш ли от нещо?

— От чистене на килери и тоалетни. И от мизерните надници.

— Не съжаляваш ли?

— За нищо не съжалявам.

Тес говореше така убедено, че Лусил отново се засмя.

— Чудесно! Защото ми хрумна нова идея. Представям си те като плат, който плаче за оригинална кройка. Но първо ще усъвършенстваме шивашките ти умения, Тес Колинс.

— Ще дам всичко от себе си.

— Сигурна съм. — Лусил вдигна ръка да прикрие прозявката си и добави: — Ще изчакам лакът да изсъхне и ще подремна.

Тес беше развълнувана от разговора и се питаше има ли основание да го тълкува като един вид обещание. Все пак благосклонността на мадам беше безспорна. Когато разбра, че е уредила и преместването ѝ на горната палуба, тя едва не хвъркна от радост. Хукна надолу към претъпканата трета класа и тясната койка, под която беше напъхала багажа си. Промъкна се покрай давец се от кашлица възрастен мъж и запуши уши, за да не чува крясъците на две

жени, които спореха за някакво одеяло. Пое си дъх — за последен път вдишваше вонята на тази тъмна дупка без прозорци.

— Напускаш ли ни? — разочаровано попита момичето от съседната койка. — На една възраст сме, та си мислех да се сприятелим. Аз отивам при чичо в Ню Йорк. Ще работя в неговата кръчма в „Бауъри“. Знаеш ли нещо за този квартал? В Америка не било непочтено да работиш в кръчма. Имам още ябълки. Искаш ли?

— Не сега. Може би по-късно — усмихна се Тес.

— Качиш ли се горе, едва ли ще се върнеш.

Момичето беше право. Тес усети, че се изчервява.

— Довиждане тогава. Може би ще се срещнем в Ню Йорк.

14 април 1912 г.

Четвъртият ден беше прекрасен. Лусил спеше следобеден сън, а Тес се наслаждаваше на възможността да си почива на палубата на първа класа. Беше ѝ разрешено да поседи в шезлонга на мадам и да наблюдава привилегированите пътници, които се разхождаха, разговаряха и се смееха. Постави си за цел да запомни всяко дочуто име. За пръв път попадеше на място, където всички бяха като на почивка. Имаше много да учи.

Към нея се приближаваха Джон Джейкъб Астор и съпругата му. Каква елегантна двойка! С дългите си фини пръсти госпожа Астор държеше съпруга си под ръка, а лицето ѝ беше обърнато към залязващото слънце. Тес не можеше да откъсне очи от дрехите им — тоалети, които не само говореха за богатство, но и очевидно бяха поръчани специално за презокеанското пътешествие. Панталонът на господина беше с идеален ръб, пуловерът от мохер, а ризата колосана. Изглеждаше небрежно-елегантен, докато съпругата му явно внимателно бе подбрала роклята си: бледозелената коприна подчертаваше блестящата кожа и тъмната ѝ, шоколадова на цвят коса. Жените и мъжете, с които се разминаваха, ги изпровождаха със завистливи погледи.

— Скандалният развод му донесе чудесен трофей — шепнешком подхвърли някой.

По-късно Тес се опита да имитира походката на госпожа Астор, която сякаш не вървеше, а се носеше като лебед. Залезът беше

фантастичен и на палубата нямаше жива душа. Всички се приготвиха за вечеря. Тя заприсъпва бавно и плавно, но не се получи — беше свикнала да крачи бързо и припряно.

Чу смях и се обърна. Пред нея стоеше морякът, притекъл се на помощ, когато изпусна подноса с чая. Беше на нейните години, висок и слаб, въпреки широките рамене. Гъстата му коса беше небрежно заметната на една страна. Очите му гледаха все така добронамерено и проникателно — такива очи виждаха всичко. И наистина бяха сини като океана.

— Браво на теб! Но ще е по-добре да вървиш както преди. Инак ще се спънеш и ще паднеш!

— В никакъв случай — вирна брадичка Тес. — Много ти благодаря, че оправи бъркотията след мен.

— Ама и ти с нищо не показва да си се смутила. Стана и тръгна, все едно нищо не се е случило. И никой не ти се присмя.

— Майка все ми повтаряше да ходя гордо изправена.

— Увесиш ли глава, всеки ще иска да му се кланяш до земята. Но ти не се заплесвай по тия богаташи. Само гледат да се фукат.

— Госпожа Астор е много грациозна.

— Ти също. Но не го забелязваш. — Той я погледна нежно и свирката си в лакътя. — Ще се разходиш ли с мен?

След миг колебание Тес го хвана под ръка. Вървяха по празната палуба, а небето се преобразяваше, обогатено в оранжеви и златисти тонове от залязващото слънце. Изведнъж момчето я дръпна и двамата се затичаха. Обля я вълна на спонтанна радост. Само няколко секунди, защо не, защо не! Спряха и той се засмя.

— Приятен ден, мадмоазел! Видя ли, че и ти можеш да се забавляваш? Няма да те издам.

Морякът си заподсвирква, метна на рамо едно намотано въже и се върна към работата си.

Има прекрасни сини очи, но си личи, че е селско момче, мислеше си Тес, загледана в танцуващите по вълните светлини. Волният му жизнерадостен дух го е подтикнал да загърби сушата.

Дълго гледа залеза, омаяна от безкрайната водна шир, сливаща се с огнения хоризонт. Изпълни я неясно чувство на копнеж. Копнеж за какво? Не можеше да го определи. Ако се вслушаше, сигурно щеше да чуе изкусителната тъжна свирка на влаковете, които в детството ѝ се

изнизваха от долината към широкия свят на нейните мечти. Чуеха ли я да говори за заминаване, повечето ѝ близки стискаха ядосано или неодобрително устни. Още като малка бе осъзнала, че всички те се страхуваха, и се заричаше, че никога не би позволила страхът да я спре.

Тес вечеря сама в каютата си, заслушана в тихата музика на оркестъра, долитаща от ресторанта на първа класа. Около десет излезе да се поразходи под звездите. Не се съдържа и надникна в огромната зала, която се простираше по цялата ширина на кораба. Стените и изящните колони бяха кремавобели, а тапицерията на столовете — от кадифе с цвета на изумруд. Чашите за вино искряха на светлината на фините бели лампи, украсяващи масите, а отраженията играеха по високите извити прозорци към палуба Д. Вълшебен свят. Колко самоуверени изглеждаха всички тези богати хора във вечерни тоалети, които се смееха и вдигаха наздрависи с чаши коняк... Тес се опита да си припомни чутото и да сглоби техните истории.

Двойката, която се качи преди нея, бе настанена на самостоятелна маса. Говореха си, склонили глави. Мадам ѝ беше казала, че са танцьори. Джийн и Джордан Дарлинг бяха стройни и красиви, по всеобщо мнение много влюбени и отиваха в Ню Йорк за участие в постановка на Бродуей. Лусил бе споменала, че е шила тоалетите на Джийн за няколко представления, но напоследък не можела да си позволи да поръчва при нея. Залязва им славата, гласеше нейният категоричен коментар.

Красивият мъж с бежовото палто, когото видя в залата с уредите, тъкмо ставаше от масата на капитана — значи и той беше от важните пътници. Сега беше в официален костюм. Мадам ѝ беше разказала и за него: Джек Бремертън бил чикагски милионер, забогатял незнайно как — от банкерство или от някаква друга съмнителна дейност. Имал няколко развода зад гърба си и в момента се готвел да напусне поредната си съпруга.

Един от сервитьорите мина забързано покрай Тес, крепейки поднос, отрупан с чаши. Без да иска, той я бутна, олюля се и изпусна подноса. В този момент се появи Брус Исмей, директорът на „Уайт Стар Лайн“, който пътем разговаряше с един от помощник-капитаните. В официално вечерно облекло директорът приличаше още повече на жерав. Разлетелите се чаши опръскаха с коняк дрехите му.

— Тя ме бутна, господине — побърза да се оправдае сервитьорът и посочи Тес. — Онзи ден изтърва цял чаен сервиз...

— Защо не внимаваш, момиче! — смъмри я помощник-капитанът. — Значи ти си била онази, която изпоцапа палубата. Защо не си гледаш в краката?

— Съжалявам — промълви Тес.

— Кажи го на господин Исмей, който, ако не знаеш, е директорът на корабната компания. Ти си прислужницата на лейди Дъф Гордън, нали? Би трябвало да си по-сръчна.

— Господине, не съм направила нищо нередно. Съжалявам за случилото се, но то не стана по моя вина.

— Ще докладвам на лейди Дъф Гордън за поведението ти.

— Не съм направила нищо! — възрази Тес.

— Всъщност поведението ѝ е по-добро от вашето, а струва ми се, че същото важи и за пазенето на равновесие — дочу се глас откъм перилата. — Би трябвало вие да ѝ се извините. Но може би сте свикнали да порицавате жените или поне тези, които прислужват?

— Намери някаква кърпа и избърши пода — нареди помощник-капитанът на сервитьора и преди да последва господин Исмей, промърмори: — Така е, когато си вземат прислуга в последния момент!

— Бива си го този господин! — прозвуча отново гласът.

Тес се обърна и видя загадъчния елегантен господин Бремертън, облегнат на перилата.

— Жалките човечета с власт са истинско проклятие — поклати той глава. — Служебното положение не говори нищо за човека. Същото важи и за вечерните тоалети. Но вие и сама го знаете, нали?

То беше очевидно, но Тес не смяташе, че е разумно точно сега да изразява каквото и да било мнение.

— Не искам неприятности — тихо рече тя.

— Не им се дадохте. Това изисква кураж.

— Трябваше да се защитя.

— Защото...? — усмихна се господин Бремертън.

— Защото, ако си мълча, ще се случи пак. И пак...

— Много умно. Радвам се, че се виждаме отново. За жалост първия път не попитах за името ви. Ще ми го кажете ли?

— Тес Колинс — усмихна се тя.

— След като се срещаме толкова често, позволете ми да се представя. Джак Бремертън. И ще добавя, че не ми е работа да съдя хората, но така се случи. Харесва ли ви пътуването?

— О, много! Радост за очите и за ръцете!

— За ръцете?

— Обичам да докосвам завесите и копринените покривки, изобщо всички хубави материи. Представям си как бих ги използвала, какво бих ушила от тях...

— Сигурно мечтаете да станете модистка.

— И ще стана. — Фактът, че открито го заяви, и то пред непознат, неочаквано я окрили.

— Всяко момиче, което отстоява правотата си, притежава качества, които ще го отведат далеч. Наричайте ме Джак.

Тес произнесе наум малкото му име и промълви:

— Не ми е удобно, господин Бремертън.

— Но защо, госпожице Колинс? — усмихна се той. — Надявам се да го превъзмогнете. Каква красива нощ! Видяхте ли звездите?

— Прекрасни са.

Двамата стояха толкова близо един до друг, че тя долови мускусния мирис на одеколона му. Сънуваше ли? Наистина ли разговаряше с този известен мъж?

— Приятно ми е да ги гледам с вас — каза Бремертън и кимна към ресторанта. — Вътре е толкова задушно. Излязох след патицата със смокини — не обичам такива ястия. Както и мартини със стриди. Оттук изглежда като вълшебен свят, но вгледаш ли се отблизо, не е така.

— Аз не мога да вляза вътре.

— Така казват. Но одобряваме ли?

— Не разбирам...

— Одобряваме ли, че група сноби могат да ви забранят достъпа до тази префърцунена зала?

— Те налагат правилата и аз нямам думата.

— Не съм съгласен.

Тес потрепери. Искаше ѝ се да му каже, че дълбоко в душата си споделя тази бунтарска мисъл, но това беше нейна тайна.

Той протегна ръка и само след миг я поведе през стъклената врата към вълшебния свят.

— Ето че влязохме, госпожице Колинс! Да поръчам ли шампанско?

Краката ѝ потънаха в килима. Ако протегнеше ръка, можеше да погали кадифените столове. Въздухът бе напоен с парфюми, позлатените чинии бяха отрупани с невиждани ястия и над всичко това се носеше ромонът на светските разговори, примесен със звънлив смях. Сервитьорите в бяло се движеха грациозно между масите, диамантите на пръстените проблясваха при всяка наздравица, мъжете се навеждаха над дълбоко изрязаните деколтета на дамите. Не беше чувала мелодията, която свиреха, но знаеше, че ще я запомни завинаги.

Зърна Козмо и мадам. Ами ако я видеха? Обърна се и с пламнало лице тръгна към вратата.

— Не мога да остана повече — извини се тя.

Бремертън не възрази и я последва.

— Госпожице Колинс, след като видях как смело се възпротивихте на онзи негодник, се обзалагам, че в Америка за вас няма да има недостъпни зали и много скоро ще се разделите с подносите.

— Ще бъда заета с уроците по скуош — пошегува се Тес.

Той се засмя.

— В моята страна скуошът не е много популярна игра. Толкова се радвам, че се връщам. Не се обиждайте, но Европа ме отегчава. Закостеняла е. Всичко се случва толкова бавно.

— Вие с какво се занимавате? — пристраши се да попита тя.

— Отварям клонове за продажбата на форд „Модел Т“.

Тес погледна въпросително и той поясни, че това е не просто автомобил, а любимата кола на цяла Америка. Гениално изобретение за масова употреба, дело на един истински гений, Хенри Форд. Той вече разработвал планове за конвейер, който да произвежда по една кола на всеки деветдесет минути.

— Невероятно! — възкликна тя. Знаеше, че е време да тръгва, но стоеше като омагьосана.

— Разприказвах се — рече Бремертън, загледан в тъмния океан. — Сигурно заради звездите. Има ли някой млад мъж, който да ви чака в Ню Йорк?

Тес поклати глава.

— О, не, нямам нужда от това. Мадам ще ми помогне да си намеря работа.

— Вярвам в успеха ви. Между другото, и аз не мога да играя скуош. Приятна вечер! Надявам се пак да се видим и да си поговорим.

Той докосна ръката ѝ за миг, отдаде шеговито чест и си тръгна. Тя се запъти към каютата си и когато се обърна, видя, че Джек продължава да гледа към нея.

— Лека нощ — каза той.

— Лека нощ.

Тес вдиша дълбоко свежия нощен въздух и се замисли. Ето че бе разговаряла с истински джентълмен, който не щракаше с пръсти, за да изпълнява капризите му, нито се опитваше да вдигне полата ѝ. Маниерите му бяха изискани и се отнасяше към нея като към равна. А беше толкова богат. Какво ли е да разполагаш с пари и да ги харчиш за каквото ти хрумне? Надяваше се пак да си поговорят. Той беше образован и сигурно знаеше много и за книгите, и за музиката, и за театъра. Би постояла по-дълго с него, но ѝ се стори, че не е прилично. А беше почувствала и неговото желание да не се разделят толкова бързо.

Затича се надолу по стълбите с утешителната мисъл за разкошната рокля, която лейди Дъф Гордън ѝ бе подарила — изработена от прекрасна коприна, увита в тъничка хартия. Не беше и мечтала за такава дреха! Материята беше лека и ефирна — бледолюляковото в горната част постепенно преминаваше в по-тъмно лилаво като на царска пелерина.

— Заповядай, мила, нещо красиво за теб!

— За мен?! — възкликна смаяно Тес.

Ухаеща на парфюм, мадам беше тръгнала да излиза, но се поспря и подхвърли доволно през рамо:

— А защо не?

Тес вдигна роклята и я огледа на лампата. Шевовете бяха перфектни. Облече я и се завъртя под звуците на долитащата музика, представяйки си, че танцува с Джек Бремертън. Как искаше майка ѝ да я види в този миг — на крачка от новия живот, изпълнен с неограничени възможности. Щеше да ѝ пише веднага щом пристигне. На пристанището в Шербур беше дала адреса си на един от прислужниците на мадам с молба да предаде на родителите ѝ, че

заминава за Ню Йорк. Стори ѝ се малко съмнителен и не беше сигурна, че е изпълнил молбата ѝ. Наближаваше полунощ и клепачите ѝ се притваряха. Щеше да мисли за това на другия ден.

2

Не беше никакъв силен трус. Усети се като съвсем леко блъсване. Нищо тревожно. Двигателите продължаваха да работят. И изведнъж спряха. Настъпи тишина.

Тес се надигна на лакът. Странното усещане, че нещо не е наред, я бе изтръгнало от дълбокия сън. Настръхна цялата. Мускулите ѝ се напрегнаха. Беше изпитала подобно чувство в нощта, когато умря последното бебе, което майка ѝ роди. Тогава чу тъничък измъчен стон, а сега почувства нещо като удар в преграда. Скочи от леглото напълно разсъннена и бързо се облече. Каквото и да се беше случило, трябваше да е готова да го посрещне.

Брус Исмей се стресна, защото познаваше ритъма на двигателите и спирането им го разтревожи. Може би нямаше сериозна причина и все пак... Погледна джобния си часовник. Не биваше да се допуска каквото и да е закъснение. Реши да намери капитан Смит, за да се увери, че всичко е наред.

Джийн Дарлинг сграбчи съпруга си за раменете и го разтърси. Беше сънувала, че някой я гони, а тя се опитва да избяга, но се спъна и падна, трепереща от студ и ужас. А ето че сега и корабът се разтреса. Джордан я прегърна и я притисна към себе си и топлите възглавници, но тя се дръпна.

— Събуди се, Джордан.

— Защо?

— Трябва ми време да се облека. Нещо става.

Той се засмя.

— Да не би да искаш да се конкурираш с издокараната лейди Дъф Гордън?

Джак Бремертън усети удара, но не му обърна внимание. Седеше на бюрото и преглеждаше търговски документи. Нямаше търпение да пристигне в Ню Йорк, да проучи подробностите около бизнеса с „Форд“ и да замине за Калифорния, далеч от кашата, която беше забъркал в личния си живот. Това вероятно доказваше твърдението на

неговата почти бивша вече съпруга, че той все съумява да се измъкне. И все пак — освен извиненията щеше да ѝ остави и доста пари. Пред очите му изплува Тес Колинс — интересно момиче с буйна мека коса, изразителни очи и сияещо лице. И такъв забележителен дух. Вероятно по-силен от духа на мнозинството пътници на кораба. Тес беше толкова млада. Присъствието ѝ го караше да осъзнава с тъга, че е вече на средна възраст, а времето неумолимо тече.

Лусил го усети, когато сваляше диамантените си обици. Забеляза, че голямото шише с парфюма ѝ се поразклати. Козмо вече си беше легнал. Как успяваше да заспи толкова бързо? Тя ужасно мразеше хъркането му. Втори блъсък не последва. Напълно несъзнателно тя пъкна обиците в кадифената торбичка и ги скри в обувката си.

Някой почука тихо на вратата.

— Госпожо, случи се малък инцидент — обясни стюардът. — Не се тревожете. Ударихме се в айсберг, но няма нищо страшно. Добре ще е да дойдете на палубата.

Лусил не се остави да я заблуди. Младокът не знаеше нищо. Повтаряше тия глупави успокоителни думи, както го бяха инструктирала.

— Козмо, обличай се — бутна тя мъжа си. — Сложи си спасителната жилетка. Отивам да събудя Тес.

Лусил завързваше спасителната жилетка и мърмореше — кой беше измислил такава неудобна кройка! На вратата отново се почука. Беше Тес.

— Побързайте! — разтревожено каза тя.

Не беше редно да притеснява господарите си, но в този момент социалната йерархия беше без значение.

— Козмо се мотае — избухна Лусил.

Коридорът беше пълен с хора по пижами и с нощни шапчици. Приличаха на смешни плюшени мечета в издутите спасителни жилетки. Без лъскавите тоалети и бижутата изглеждаха съвсем обикновени. Козмо най-сетне се появи.

— Насам — посочи Тес към стълбите и те я последваха без възражения.

Мърморещата тълпа бавно се заизкачва към горната палуба. Повечето хора разговаряха спокойно, с едва доловимо прокрадваща се тревога. Някои се оплакваха, че ще се разсънят и няма да могат да заспят отново. Един англичанин се обърна към Лусил и я попита дали е гледала страхотната игра на покер след вечеря и тя промърмори някаква любезност. Англичанинът заговори мъжа до себе си, който все още беше със смокинг.

— Ще тренираме ли утре на уредите? Дано направят пак от онези палачинки за закуска. Децата много ги харесаха.

Зад Лусил вървеше госпожа Браун, обектът на нейния презрителен коментар заради внезапно придобитото богатство от златните залежи в Ледвил.

— В това облекло не можеш да различиш кой е виконт, кой херцог — засмя се пълничката госпожа. — Всичките са еднакви.

Тук-там се чу смях, но не в отговор на шегата, а по-скоро като подигравка към госпожа Браун.

Качиха се на палубата.

Всичко изглеждаше спокойно. Хората потрепераха от студ и разговаряха.

— Блъснахме се в айсберг — рече едно момче и показва парче лед. — Долу е пълно с такива.

Времето минаваше и никой не знаеше какво да прави. Тес забеляза, че членовете на екипажа развързват въжета и развиват платнени покривала.

Спасителни лодки. Спускаха спасителните лодки.

Като по сигнал хората се заблъскаха към парапета. В соления въздух се долови острият горчив мирис на страха.

Изминаха още минути. Слабото телце на Тес затрепери. Сърцето ѝ заби учестено. Моряците започнаха да крещят заповеди към нарастващата тълпа. Лицата им бяха зачервени, в очите им се четеше паника, а някои размахваха пистолети. Чу се гръм, последван от писъци. Децата плачеха, майките им започнаха да ги настаняват в лодките. Една по една пълните лодки се спускаха към водата.

Тес се загледа в тъмното и съзря огромна зловеща кула от нащърбен лед. И най-малките ѝ съмнения моментално се изпариха. Трябваше да се качат в спасителна лодка. Огледа се и с ужас установи, че лодките от тази страна са свършили.

— Ще проверя как е на носа — извика тя на вцепенените Лусил и Козмо.

Затича се по хлъзгавата палуба, падаше, ставаше, блъскаше се в хората, но не спираше. Хаосът в предната част на кораба беше още по-голям. Лодките бяха претъпкани. Една жена се разпищя, тъй като лодката, в която искаше да се качи, се люшна и заслиза към водата без нея.

— Що за лудост! — възмути се жената до Тес и загърна палтото си върху тънката зелена копринена рокля. — Никога не бих се качила в такава черупка. Невъзможно е този кораб да потъне. Мъжът ми разбира от кораби и е сигурен, че това не може да се случи.

Хаосът ставаше все по-страшен и Тес не знаеше какво да прави. Джийн и Джордан Дарлинг се държаха за ръце и се разправяха с един от моряците.

— Не, качват се само жените! — викаше морякът и блъскаше Джордан.

Навсякъде цареше паника. Никой не слушаше разпоредбите. Беше ясно, че корабът потъва бързо, а нямаше достатъчно лодки. Хората тичаха отчаяно напред-назад. Тес видя Брус Исмей да се качва спокойно в една от лодките. Беше навел глава и избягваше погледите на мъжете, на които преди миг бяха отказани места. Никой не се възпротиви на тази несправедливост. После съзря Джак Бремертън нежно и внимателно да подава плачещо дете на майка му, която протягаше ръце от лодката. Изглеждаше спокоен и уверен.

— Господин Бремертън! — извика тя.

Мъжът се обърна и я погледна изненадано.

— Веднага се качвайте! Веднага! — тревожно настоя той, но тълпата я избути и тя го изгуби от поглед.

— Успокойте се, изчакайте спасителните кораби — викаше един моряк.

— Казах ти — обърна се зъзнеца жена към съпруга си. — Ще чакаме корабите. Няма да рискуваме с тези лодки.

Той я прегърна с две ръце и не продума. Тес хукна към задната част на палубата — ако имаше някакъв шанс да напусне кораба, то беше само оттам. Приблужи се към Лусил и Козмо. Мадам беше взела положението в свои ръце и стискаше края на голям нагънат брезент, който наподобяваше малък плавателен съд. Тес се втурна да ѝ помогне.

— Сгъваема лодка! — извика Лусил към един от корабните офицери. — Защо не я спуснете?

Той не отговори. Вече нямаше никакъв ред. Всички тичаха и крещяха, семейства се разделяха, а обърканите членове на екипажа се щураха и надвикваха.

— Не ме ли чухте? — изкрещя Лусил. — Нали вие отговаряте за реда тук?

— Да, госпожо.

Челото на офицер Мърдок лъщеше от пот, а очите му бяха изпъкнали от напрежение.

— Искаме да се качим в тази лодка — заяви Лусил, която успяваше да се държи властно въпреки паниката и хаоса.

— В лодка номер едно ли? Тя е брезентова и нестабилна, лесно ще се обърне — възрази офицерът.

— Но няма да потъне. Нали това е целта!

Офицерът замълча и след миг нареди:

— Съливан, пригответи лодката за лейди Дъф Гордън! Ти отговаряш за спускането ѝ!

Лусил се качи първа и махна на Тес и на Козмо да я последват. Към лодката се затичаха две жени, едната покрита с нещо като дълъг шал.

— Хайде, качвайте се — подкани ги Мърдок. По-нисичката беше Джийн Дарлинг, танцьорката. — Има ли още жени? — огледа се офицерът.

Изведнъж в лодката скочиха няколко моряци.

— Негодници проклетни! Поне можете ли да гребете? — развика се Мърдок. — Бони, качвай се, ти можеш да гребеш!

— Не, имам работа тук — отказа морякът. — Да се качи някой друг.

Тес се загледа в него — беше момчето, с което се беше разхождала преди няколко часа.

— Прави каквото ти казвам! Това е заповед!

Бони се колебаеше.

— Качвай се!

Бони скочи в лодката. Зърна Тес до перилата, протегна ръка и я подкани:

— Хайде!

Корабът се накланяше все по-бързо в предната част. Лодката се люшкеше над водата. Лусил беше пребледняла и се държеше за корема.

— Няма ли най-сетне да спуснете това проклето нещо? Лошо ми е!

— Готово, госпожо — успокой я офицерът. — Пускайте лодка номер едно! Веднага!

— Госпожице, чакайте!

Тес се обърна и видя господин Хофман, вдовецът, който тичаше към лодката, подхванал момченцата под мишниците си като малки вързопчета.

— Вземете децата ми! Спасете ги, моля ви!

Косата му беше мокра и прилепнала за черепа от водните пръски, а очите му гледаха измъчено. Тес се пресегна да вземе децата. Мишел стискаше баща си и плачеше. Хофман едва го откопчи от себе си. Тя прегърна двете деца и се обърна, за да се качи, но беше твърде късно. Лодката се спускаше, олюлявайки се застрашително. Сякаш беше сън. Бони крещеше:

— Скачай! Скачай!

Тес се стъписа. Не можеше да скочи, не и с две малки уплашени деца. Лусил я гледаше с ужас. Всичко свърши... всичко свърши...

— Не гледай, ами тичай и се качвай! Ето там! — Мърдок посочи друга лодка, приготвена за спускане, увиснала на усуканите въжета на метър-два от палубата. — Имаш няколко секунди, преди да тръгне надолу!

Тес се втурна с двете момченца в ръце. Лодката беше претъпкана с жени и деца.

— Няма място! Няма място! — крещеше един моряк.

— Как да няма! — заяви наперената госпожа Браун и извика към Тес: — Подай ми децата и скачай!

Тя пусна момченцата към протегнатите ръце на жената, затвори очи и скочи. Лодката се олюля, заклати се и започна да се спуска. До водата имаше повече от трийсет метра. Минаха покрай претъпканите палуби на втора и трета класа. Хората ги гледаха с невярващи очи, бледи и шокирани, губещи надежда за спасение. При всяко полюшване на лодката се чуваха викове:

— Вземете дъщеричката ми, вземете я!

— Бягате и ни оставяте!

Тес можеше да докосне тези отчаяни хора. Защо не беше с тях? Очите ѝ срещнаха очите на баща, протегнал малкото си момиченце към лодката. Млад уморен мъж, може би фермер, с проскубана брада и сини очи, в които се таеше искрица надежда. Детето гледаше уплашено и непрекъснато оправяше жълтата панделка, която се изплъзваше и падаше над очите му.

— За бога, вземете дъщеричката ми, моля ви! — повтаряше бащата.

Тес каза на момченцата да се държат здраво едно за друго и протегна ръце към момиченцето. Дланите му бяха меки и закръглени като прасковки.

— Внимавай! — викаше Мърдок от борда. — Отдръпни се! Ще те сграбчат и ще паднеш!

Моряците залюляха лодката настрани, за да се отдалечи от кораба, и Тес изпусна ръчичките на детето. Продължиха надолу към черния океан.

Лодката докосна учудващо леко водата и заплава, отдалечавайки се от кораба. От горната палуба все още долиташе музика. Тес бе видяла музикантите — подпираха се на столовете, за да пазят равновесие, и свиреха ли, свиреха въпреки бързото потъване на кораба.

— Слава на бога, спасихме се — възкликна един от моряците.

Скоро се оказа, че никой не гребе, и те започнаха да се карат.

— Грабвайте греблата! — нареди един от тях.

— Аз не съм гребец! А ти не си ми началник! — срязва го друг.

— Някой трябва да гребе, глупако! Офицерът ми заповяда да отговарям за лодката. Вземай греблата!

— Никога не съм гребал. Божичко, ще потънем!

— И аз не мога да греба — обади се трети моряк, който вонеше на тютюн и пот.

— Ама че сте! — избухна госпожа Браун, грабна греблото до себе си и посочи другото на Тес. — Хайде да им покажем как се прави!

Тес беше гребала много пъти на езерото до господарската къща.

— Хващайте задните гребла! — извика на моряците.

— Тежат като олово — промърмори един от тях. — А трябва бързо да се отдалечим, защото корабът ще ни засмуче.

Тес погледна към „Титаник“. Кърмата се издигаше все по-нагоре и по-нагоре — невероятна гледка. Вече не различаваше лицата на хората, само сновящи фигури и размазани силуети, летящи към водата.

— Гребете! — провикна се тя и натисна с всички сили.

Тежестта ѝ се стори непосилна. Погледна надолу и видя, че за дървото се държи жена с бухнала около кръста рокля. С една ръка стискаше греблото, а с другата някакъв вързоп. Тес остави греблото и се наведе.

— Трябва да ѝ помогнем!

— Хванах я! — изрева госпожа Браун, която имаше много силни ръце.

Издърпаха жената и лодката потъна още повече от тежестта ѝ. Боже мой, дали нямаше да потънат? Тес отново грабна греблото.

Корабът стърчеше почти отвесно към осеяното със звезди небе. Приличаше на балерина, застанала на пръсти. Светлините в каютите и на палубите още грееха, а призрачно зеленото сияние от потъналата му част озаряваше черната водна шир. Зловеща красота.

— Потъва, потъва, гребете по-бързо, защото ще потопи и нас! — развика се един от моряците и всички загребах с пълна сила.

— О, боже! — завайка се една среброкоса жена с достолепна осанка.

Корабът изчезваше във водата, хората падаха зад борда като парцалени кукли и потъваха. Последва оглушителен трясък. „Титаник“ беше погълнат от водната паст. С него си отиде и светлината и оцелелите се озоваха в пълен мрак. Единствено ледените звезди проблясваха високо над тях.

Учудващо, но корабът не увлече лодките във водовъртежа и те продължиха да се носят по спокойната, проблясваща от звездите вода.

— Два и двайсет е — обади се един от моряците. — Петнайсети април.

Колко странно — да отбелязваш времето в момент като този. Тес погледна жената, която бяха издърпали. Тя лежеше неподвижно по очи. Обърна я и видя, че стиска бебе в одеялце. Свали сакото си да го завие, макар да виждаше, че вече не е живо. Не знаеше дали е момче или момиче. Малко личице в ореол от копринени букли. Майката не помръдваше. Тя също беше мъртва и Тес едва ли не изпита чувство на облекчение, че нямаше да страда за загубата на рожбата си. Положи

бебето в ръцете на майката, от гърдите ѝ се изтръгна ридание, но
нямаше сълзи...

3

Ню Йорк 15 април, 1:20 ч.

„Ню Йорк Таймс“, отдел „Новини“

В огромното помещение цареше нощно спокойствие. Кресчендото от викове, тропот и тракане на пишещи машини преди финалния час за предаване на новините беше стихнало. Главният редактор Кар ван Анда, едър и енергичен мъж, който нямаше равен в надбягването с времето преди изтичането на крайните срокове, рядко се отдаваше на празни размишления. Сега обаче се облегна и обиколи с поглед своето позадрямало, унило и уморено царство.

По пода се въргаляха фасове и мърляви бели топки — смачкани захвърлени листове, не улучили кошчетата за боклук. В отдела бяха останали само неколцина журналисти. Ван Анда обичаше да работи с нощните дежурни, които държаха бутилки бърбън в полуотворените чекмеджета на бюрата и си пийваха по глътка през цялата нощ. Той самият се изкушаваше понякога. Но тази вечер не посегнаха към алкохола, стояха нащрек заради предварителните избори. Вече бяха предали сутрешния брой. Предстоеше голяма битка — Рузвелт беше спечелил Пенсилвания, но Тафт му кроеше изненади, а откритата вражда между двамата щеше да раздвои републиканците и съответно да предостави немалки шансове за демократите. Ставаше все по-интересно.

Ван Анда реши да откъдне и да запали пура — работата беше приключила, поне до сутринта. В този миг се появи нощният куриер.

— Господин Ван Анда, вижте какво дойде току-що.

По-блед от обикновено, той му подаде радиograma от станцията „Маркони“ в Нюфаундленд. Главният редактор я прочете по диагонал и попита:

— Видя ли какво пише?

— Да, господине. Най-големият кораб в света! Как може „Титаник“ да се блъсне в айсберг?

— Всичко е възможно, синко. — Младите бяха още зелени и не осъзнаваха, че журналистиката съществуваше благодарение на сензационни събития. — Донеси ми от архива материалите за кораба. И всичко, което имаме за сблъсъци с айсберг.

По тръбата от стаята с бюлетините над тях запускаха металните цилиндри със съобщения и всяко едно разкриваше нови подробности за разрастващата се трагедия. Веднага започнаха да пишат статии за първа страница, а в линотипния отдел се приготвиха за набиране на материалите. По едно време съобщенията секнаха. Ван Анда вдигна глава и попита:

— Това ли беше всичко? — В ръцете си държеше недописан зов за помощ, пристигнал от „Титаник“ в 0:27 ч.

— Това е отпреди час... — промърмори той и продължи да чете описанието на кораба.

Пресметна няколко пъти необходимия брой спасителни лодки. Без съмнение доникъде нямаше да стигнат. Ама че глупаци — суперлюксов кораб без достатъчно спасителни лодки!

Ван Анда закри нервно. Цял час не постъпваше нова информация за „Титаник“! Наведе се над репортера, който подготвяше водещата статия, и нареди:

— Смени заглавието. Вместо „Тревожни новини“ напиши „Корабът потъна“.

— Сигурно ли е? — зяпна репортерът.

Ван Анда въздъхна. Доста отдавна беше в този бизнес и не само се доверяваше на инстинкта си, но и не се налагаше да отстоява онова, което му подсказваше.

— Аз съм сигурен. — Тръгна към бюрото си, за да запали дълго отлаганата пура. В този миг му хрумна нещо. — Обади се на Пинки Уейд. Ангажирай я да отрази разказите на всички оцелели... стига да има такива. Само тя може да се справи.

— Не вярвам да се съгласи — отвърна репортерът.

Ван Анда знаеше, че Пинки ще се ядоса. Но тя беше най-добра в писането на подобни истории. Трябваше някак да я убедят да спре работата по статията за приюта за душевноболни и да се заеме с пътниците на „Титаник“.

— Знам, знам. За нея може би не е достатъчно рисковано, но все пак ѝ се обади.

Атлантическият океан, 15 април, 2:45 ч.

Тес загуби всякаква представа за време сред безкрайната океанска шир. Непоносимият студ сковаваше цялото ѝ тяло, водните пръски замръзваха в ушите и под ноктите ѝ. Едва дишаше. Имаше чувството, че лодката се крепи на някакъв балон, а не върху плътните черни води. Къде беше хоризонтът? Греблата лежаха захвърлени. Тес изгребваше със сетни сили ледената вода, която пълнеше полупотопената лодка. Вече почти не се чуваха викове за помощ. С госпожа Браун си размениха тъжни погледи. Лодката едва се крепеше. Едно рязко движение и щяха да потънат. Тес спря да изгребва водата и разтри ръцете на Едмон и Мишел, чиито дрехи бяха замръзнали.

— Мерси — прошепна Едмон.

— Дано малко ви постопля — каза тя.

Лодката се въртеше в кръг. Един от моряците заподсвирква тъжна мелодия. Тес забеляза бели петна над водата. Какво беше това? Лицата на мъртвите. Не се бяха удавили. Бяха замръзнали. Гробище. С лица вместо надгробни плочи. Едно по едно те потъваха и изчезваха, а останалите се вираха в небето с невиждащи очи. Океанът не помръдваше, истинско огледало, отразяващо сияйните звезди, а лодката се въртеше между отблясъците като вълшебна видение.

Пред очите на Тес бяха мъжът и момиченцето с жълтата панделка. Не ѝ достигнаха няколко секунди, за да успее да грабне детето и да го спаси. Бащата щеше да я погледне с благодарност, а тя щеше безмълвно да му обещае да се грижи за дъщеричката му. Не спираше да мисли за тях. Дали и това дете сега гледаше с невиждащи очи към небето?

Вашингтон, 15 април, 7 ч.

Красивият силует на сградата на Конгреса се откри на фона на златистата зора. Дали бащите основатели на тази страна са си представяли тези прелестни очертания под ясното пролетно небе? Ето това се питаше Уилям Олдън Смит, застанал до прозореца на кабинета си на четвъртия етаж в Сената. Той беше дребен мъж от Мичиган, на когото по-изисканите колеги гледаха като на недодялан и наивен

представител на Средния запад. След малко Смит щеше отново да потъне в проблемите по изграждането на пътища в Аляска. За разлика от мнозина други той се стараяше да отдава необходимото внимание на всеки детайл. Но не това бе причината да отива винаги пръв на работа, а вълнуващата гледка на Конгреса призори. Минаваше покрай мъжете от охраната, поздравяваше ги и те му отговаряха — този ранен час без конкуренция и надпревара го зареждаше с увереност и самочувствие за мястото му в тази институция, олицетворяваща властта.

Някой почука припряно на вратата. Още преди да каже „да“, един от съветниците влезе с „Ню Йорк Таймс“ в ръка. Държеше вестника пред себе си като щит.

— Сенаторе, чухте ли какво е станало? „Титаник“ е потънал!

Смит грабна вестника.

— От „Уайт Стар Лайн“ отричат — продължи съветникът, поглеждайки навърляните си бележки. — Компанията твърди, че корабът не е потънал и е изтеглен на суша. „Сиракюз Хералд“ и повечето други вестници поддържат тази версия и се присмиват на „Таймс“. Но от дванайсет и половина през нощта от кораба няма вест.

— От ясно по-ясно — заяви Смит, за когото Ван Анда беше безпогрешен. Щом главният редактор на „Ню Йорк Таймс“ твърдеше, че корабът е потънал, значи със сигурност беше на дъното. Проследи имената на пътниците. Толкова много известни личности... Астор, Гугенхайм, боже мой — дори Арчи Бът, съветникът на Тафт в Белия дом. Кой беше оцелял?! — Донеси ми всички бюлетини — нареди той.

Смит отиде до прозореца и зърна собственото си отражение. Може да не беше най-важният — и със сигурност не и най-блестящият сенатор, — но той осъзнаваше, че след тази трагедия страната ще се нуждае не само от помпозни речи. Всички в Конгреса щяха да парадират, да ораторстват и предлагат какви ли не закони, от които нямаше да има никаква полза. Обичайната необмислена реакция.

Загледа се в бронзовата статуя на свободата на върха на белия купол на Конгреса. Усети прилив на негодувание. Та това беше страшна катастрофа, морално престъпление. Трябваше на всяка цена да се проведе пълно разследване, което да разнищи и изясни причините за трагедията. Ако действаше бързо, той щеше да оглави и ръководи процеса.

Атлантическият океан, 15 април, prizори

Господи, какъв студ! Тес не чувстваше нито стъпалата, нито пръстите на ръцете си. В лодката бе настъпило пълно мълчание — дори стонове не се чуваха. Носеха се между небето и водата.

Изведнъж дрезгав вик разцепи тишината. Сред разсейващия се мрак един от моряците беше зърнал очертанията на кораб. Тес се огледа и забеляза още лодки. Хората започнаха да се надигат, жени крещяха имената на съпрузите и децата си. Къде си? Отговори ми, отговори ми! Един глас се извисяваше над другите:

— Ейми! Ейми! Моята Ейми във вашата лодка ли е? Ейми, обади се на мама!

Тес се ослуша, но отговор не последва. Корабът се приближаваше. Тя премигна и прочете името му: „Карпатия“. Не беше химера.

— Спасихме се — промълви госпожа Браун и заплака. Сълзите замръзваха на лицето ѝ.

Те бяха втората лодка, доближила кораба. Майките от първата бяха напъхали своите изплашени плачещи деца в брезентовите торби, спуснати от моряците на борда. По същия начин и Тес настани Мишел и Едмон в набраното платнище, опитвайки се да ги успокои с малкото френски думи, които знаеше. Пуснаха въжета с клупове за изтощените жени и бавно ги издърпаха на палубата.

Когато дойде ред на Тес, тя намести възела на кръста си и погледна моряка, който пръв бе започнал да гребе.

— Помогни ми — кимна тя към безжизнените тела на майката и бебето. — Не искам да ги хвърлят във водата.

— Да ги качим горе?! За да ги погребат пак в океана? — учуди се той.

— Да.

— Това е напълно откачено...

— Помогни ми — настоя Тес. — Не искам да останат тук.

Морякът се поколеба.

— Ще ги кача последни — обеща той.

Задърпаха въжето на Тес. Хората отдолу я гледаха със зяпнала уста. Обля я вълна на радост — всички се движеха, бяха живи! Скочи

на палубата, но изтръпналите ѝ крака се огънаха. Една жена с кожено палто я подхвана да не падне.

— Полека, миличка. Вече няма страшно. Тези момченца твои ли са? Говорят само френски.

Едмон и Мишел се хванаха за полата ѝ.

— Не са мои. Но се боя, че баща им е останал на кораба.

— Аз съм францужойка. Ще се погрижа за тях.

Двете се загледаха в следващата лодка и жената каза:

— Интересно защо е полупразна. Другите бяха претъпкани.

Тес се взря в пътниците и видя Лусил и Козмо. Потрепери от вълнение — мадам щеше да бъде всеки миг на палубата. Видя и моряка Бони. Махна му и той ѝ се усмихна. Появи се и Джийн Дарлинг. И мъжът ѝ. Лусил стъпи на „Карпатия“, Тес се затича към нея и я прегърна.

— Мила моя! — ахна Лусил и я потупа по гърба.

Тес се оглеждаше за Джак Бремертън. Групата зъзнеци корабокрушенци на палубата растеше. Във въздуха се долавяше горчива безутешност.

Изведнъж Лусил запляска с ръце, сякаш беше настъпил краят на драматична пиеса.

— Спасихме се и ще празнуваме!

После намери капитана на „Карпатия“ и заяви:

— Капитане, имам една молба, която се надявам, че ще изпълните. Много бих искала да снимате всички пътници в нашата лодка. Имате фотоапарат, нали?

Капитанът не знаеше какво да отговори. Помисли и посочи един от офицерите.

— Корабният лекар би могъл да ви помогне.

Козмо, който имаше доста изтощен вид, се наведе към Тес и пошепна:

— Лусил иска да се снимаш с нас. Сложи си спасителната жилетка.

Жилетката беше мокра и ледена. Да я сложи пак? Мадам я гледеше с усмихнати радостни очи. Но в тях се долавяше и още нещо — като че ли паническият страх още не бе я напуснал. Не, не и мадам, тя не се предаваше току-така.

— Тес, сложи жилетката, нищо че е като ледена ризница. Ще си направим историческа снимка — за поколенията. Заслужаваме да бъдем запомнени.

Членовете на екипажа от лодката на Луси се наредиха до нея. Съливан, високият жилав моряк със сипаничаво лице, в суматохата определен за старши на лодката, не спираше да се хвали за проявената смелост, но никой не го слушаше.

Тес погледна Бони. С каменно лице той развърза жилетката си и демонстративно я хвърли в коша за боклук.

— Няма да участвам в този цирк. Толкова хора умряха!

— Подобна арогантност надмина дори грубостта ти! — ядоса се Лусил.

— За себе си ли говорите?

— Как смееш!

— Много добре разбирате за какво говоря.

Лусил се обърна към Тес и посочи редицата настръхнали моряци, които чакаха за снимката, озадачени от заповедния й тон.

— Хайде, Тес!

— Снимайте се без мен. Аз не бях във вашата лодка — осмели се да възрази тя.

— Както искаш. — Лусил рязко се завъртя и застана в средата на редицата.

Корабният лекар държеше фотоапарата някак смутено, но явно уважаван от известната лейди Дъф Гордън. Хората гледаха и мълчаха.

— Усмихнете се! — нареди тя.

Фотоапаратът щракна, лекарят си тръгна, а сър Козмо се спря пред всеки един от моряците в редицата; здрависваше се с тях, потупваше ги по рамото и изричаше думи на благодарност за проявеното мъжество.

— Сякаш поздравява собствения си отбор по гребане — промърмори един мъж от тълпата. — Висшата класа и простолюдието!

Тес се загледа в лицата на хората — всички изглеждаха бледи и слисани като нея, и трудно можеше да различи кой е богат и кой беден. Отново потърси с поглед Джак Бремертън. Той беше оправен мъж и сигурно беше намерил начин да се измъкне от кораба. Наведе се над борда и видя, че качваха госпожа Астор на специален стол —

изглеждаше напълно изнемощяла, с провиснала и оплетена коса. Моряците режиха вкочанените жилетки на останалите без сили хора и раздаваха горещо кафе и коняк. Пътниците на „Карпатия“ ги гледаха уплашено и съчувствено. Много от жените не се отлепаха от борда и плачеха в очакване да зърнат децата или съпрузите си в следващата лодка.

Една жена стоеше и не помръдваше. Беше съпруга на един от готвачите на „Титаник“.

— Идва следващата лодка — каза тя. — Децата ми са в нея.

Жената отказваше дрехи, кафе, храна. Нищо не биваше да попречи първа да зърне децата си.

Тес седна на палубата. Не ѝ се говореше с никого. Нейният хубав свят беше потънал... Нямаше вече красиви рокли за разопаковане и гладене. Нямаше сребърни сервизи, нямаше разходки по палубата. Оттогава сякаш беше изминал век.

— Не знам как ти е името... — каза някой до нея.

Вдигна очи и видя Бони — без пуловер, по сива фланелка, той сякаш предизвикваше вкочаняващия студ, съсредоточено дърпайки от цигарата си. С него беше споделила последните си мигове на радост... Брадясал и умислен, Бони сякаш бе остарял, откакто напуснаха кораба. Нямаше и следа от веселата усмивка и безгрижната му походка. Сякаш беше съвсем друг човек. Всъщност и двамата бяха вече различни от момчето и момчето, които се срещнаха на палубата на „Титаник“.

— Тес Колинс. А ти как се казваш?

Той изтръска цигарата и я погледна.

— Джим. Джим Бони. Притеснявах се, че няма да можеш да се спасиш.

— И аз — усмихна се Тес.

— Трябва да те попитам нещо...

— Да?

— Един от моряците е помогнал да качат две тела по твое настояване. Искаш ли да се простиш с тях?

— Искам да ги видя.

— Ела с мен.

Тес се надигна с усилие. Тялото ѝ беше сковано от студ, тя едва движеше краката си.

За мъртвите бяха освободили отделно помещение. На пода лежаха десетина тела. Капитанът щеше да каже няколко думи и след това щяха да ги пуснат в океана. Бони посочи майката и детето.

— Сложих бебето в ръцете й.

— Така ще ги изпратим — промълви Тес.

— Не ме бива в молитвите. Не съм религиозен.

— Но си направи труда да ме намериш и да ме доведеш тук.

— Ще се молиш ли?

— Ще се сбогувам с тях. Погребах сестра ми и знам какво да правя.

Устните й затрепериха. Беше й студено и сълзите напиреха.

— Ще бъда до теб — успокои я той.

— Няма никой от хората, които са ги обичали, и трябва да го направим.

— Да започна ли?

Тя кимна и Бони каза:

— Ако можехме, бихме ви дарили с живот. Но поне сте заедно в пътя, който сте поели.

— Прозвуча като молитва — въздъхна Тес.

— Твой ред е.

— Обръщам лице към изгряващото слънце — зашепна тя, опитвайки се да си спомни молитвени думи. — Помилуй нас, Господи.

Бони се обърна и тръгна да излиза.

— Чакай — спря го Тес и вдигна кърпата, закриваща лицето на жената. Правилни черти, дълги тъмни мигли. — Искам да я запомня.

Постояха в тишина, Бони я прегърна непохватно и двамата излязоха от помещението.

Като че ли по някакъв неясен знак хората се скупчваха на групи — всеки при своето племе — и споделяха преживяното.

— Тъжна равносметка — подхвърли Бони. — Радвам се, че се видяхме, макар и при такива обстоятелства.

После побърза да се отдалечи, усетил неприязнения поглед на Лусил. Джийн и Джордан Дарлинг стояха настрани умърлушени,

сгушени един в друг. Джийн сложи ръка на рамото на мадам и промълви:

— Лусил, а ти как би постъпила?

Мадам се усмихна презрително и отвърна:

— Със сигурност не бих метнала покривка върху мъжа си, за да мине за жена. Ти си измамница, а мъжът ти е пъзльо.

Хората се обърнаха към Джийн, а тя закри лицето си с ръце. Тес я съжали.

— А твоят мъж какъв е? — осмели се да попита Джийн.

Лусил не се предаваше.

— Ние не сме се крили. Има разлика, нали?

— Той щеше да загине, а аз нямаше да го преживея — заяви Джийн.

— Сериозно? — присмя й се мадам.

— Да чуем твоето обяснение — настояваше Джийн.

— Искаш моето обяснение? Не ти ли е ясно, че двамата със съпруга ти сте живи благодарение на мен?

Тес не можеше да откъсне очи от разстроеното лице на госпожа Дарлинг. Лусил я погледна и каза:

— Защо не отидеш да ни донесеш чай?

Господарката си беше господарка.

— Веднага, мадам — отвърна Тес.

Явно беше използвала чая като повод да я отпрати, за да не слуша разговора им. За няколко часа бе настъпила необратима промяна. Нещо се бе случило в онази лодка, тя може би никога нямаше да научи истината и това смътно я тревожеше.

Жената на готвача я сграбчи за роклята.

— Дъщеря ми е на десет, тя сигурно се е погрижила за малкото си братче. Ще дойдат всеки миг. Толкова се радвам!

Тес стисна ръката й и не продума. Не можеше да й предложи никаква утеха.

Слънцето се издигаше и топлината му започна да се усеща. Тес сервира чай в невзрачен чайник със застояла вода, но не чу нито упрек, нито оплакване. После се сви зад един от комините, надявайки се, че ще остане незабелязана и ще може да полежи на слънце. Пред очите й

беше Джак Бремертън с детето, което се готвеше да ѝ подаде, напълно спокоен, но и загрижен за нея. Защо го нямаше? Защо?

— Разбрах, че добре си се справила с гребането — каза някой.

Тес вдигна очи и видя Джим Бони.

— До нас имаше езеро и се научих.

— Ръцете ти не са изнежени. Във ферма ли си работила?

Тя дръпна ръкавите си към дланите.

— Не се притеснявай — усмихна се той. — Може ли да седна до теб?

Тес кимна.

— А ти какво работеше?

— Бях миньор. Допреди три години, когато започна голямата стачка. Помниш ли?

Тес смътно си спомняше колко често на вечеря баща ѝ обясняваше, че стачкуващите имали за цел да отмъкнат пари от правителството. Трябвало да са доволни, че имат работа, а не да създават неприятности. После удряше лъжицата по масата и гледаше гневно дъщеря си. Тя беше бунтарката в неговия дом с нейното постоянно опяване, че иска да замине.

— Помня — отвърна Тес.

— Аз бях организаторът. Преборихме се и ни повишиха надниците. Бива ме да организирам хората и ако имам избор, с това бих искал да се занимавам.

— А защо в Америка?

— Американците не се примиряват току-така. Професионалните съюзи имат глас и тепърва ще се развиват. Особено на запад. — Той се усмихна и добави: — А и в Америка класовото разделение не може да те спре. Сам градиш живота си.

— Да не си... болшевик?

— Не. Но няма да тръгна да отричам идеите им. Чувала ли си за Владимир Ленин? Руснака?

Тес поклати глава и за пореден път се ядоса на невежеството си. Толкова много неща имаше да учи.

— Ами ти? Защо реши да заминеш?

— Мразя да се занимавам с крави и прасета, мразя и да пера дрехите на богатите. Никога повече няма да върша такава работа.

— Значи имаме нещо общо — засмя се Бони. — А какво смяташ да правиш?

— Не знам още. Зависи от мадам.

— Защо ѝ казваш мадам?

— Само докато пътуваме...

— А след това?

— Надявам се да ми даде работа. Обичам да измислям модели и да шия.

— Добре ли шиеш?

— Да — заяви Тес, забравила за скромността.

— Твоята мадам е толкова надменна, че не знам как ще се справиш.

— С мен се държи добре.

— Тя е типична представителка на класата си — рязко заяви той.

— Но е постигнала всичко сама. С много труд.

— И чрез брака си, който ѝ е дал титла, нали! А с титлата идва и правото да се държиш арогантно и пренебрежително към онези, които стоят по-ниско от теб.

— Знам колко е безцеремонна понякога, но тя има и добри качества.

Точно сега не ѝ се искаше да мисли за разговора на мадам с Джийн Дарлинг, може би някой друг път.

Бони се наведе да запали нова цигара, прикривайки пламъчето с ръка, и попита:

— Защо отказа да се снимаш с другите?

— Стори ми се, че не е редно, не ми беше мястото там.

— Тя няма да ти позволи да имаш собствено мнение.

— Но аз винаги го отстоявам. — Смели думи. Как ѝ се искаше наистина да е така.

— Не се заблуждавай.

Тес се почувства твърде уморена, за да даде отпор на неговата нападателност.

— Гледам да си върша работата и друго не ме интересува.

— Не исках да те обидя, на себе си се ядосвам.

— Защо?

— Че не ѝ се възпротивих.

— За какво?

— Не забеляза ли колко празна беше лодката ни? Знаеш ли защо? Защото тя не разреши да се качват повече хора.

— Боже мой! — ахна Тес.

— Каква низост! Можехме още толкова хора да спасим.

— Сигурно се е страхувала, че лодката ще се претовари и ще потъне. Нашата също едва се крепеше.

— Но ти взе майката с детето, нали? Твоята мадам не би го допуснала.

Тес си представи колко страшна беше тъмната океанска бездна и колко уплашени бяха всички. Мадам не правеше изключение.

— Вероятно е имало причина. Капитанът каза, че лодка номер едно е доста нестабилна. Не мога да повярвам на това, което казваш.

— Ти май я защитаваш! — възмути се той. — Мога да ти разкажа и други неща...

— Всеки правеше каквото може. Мадам също.

— Хайде пак „мадам“! — Бони гневно се изплю през борда.

Тес ненавиждаше този навик на мъжете.

— Какво друго знаеш? — попита тя.

— Не ми се говори.

— В такъв случай няма причина да я нападаш.

— Тя е твоят трамплин и затова си на нейна страна.

— Как можа да го кажеш! — избухна Тес и заплака — за пръв път, откакто се качиха на „Карпатия“.

Бони загаси цигарата в дъските на палубата и блъсна юмруците си един в друг.

— Говоря ти без заобикалки, защото съм бесен и...

— Вижте! Вижте! — чуха се викове. — Айсбергът, в който се блъснахме!

— Винаги съм искал да видя айсберг! — едва ли не радостно заяви един от пътниците на „Карпатия“.

Тес и Джим скочиха и се затичаха към перилата. Защо искам да го видя, зачуди се тя, защо не мога да се спра...

Айсбергът беше огромен, много по-висок от кораба, и в сърцевината проблясваше в зелено, пронизан от слънчевите лъчи — красиво, ала зловещо творение на природата. Вдясно от него имаше огромно кафяво петно, което изглеждаше като нарисувано на синия фон на океана. Потопеният „Титаник“. Плаваща маса отломки.

Бebешка шапчица, усукана около дълга бяла дамска ръкавица. Неясни скупчени форми. Столове с краката нагоре, преобърнати масички с красива дърворезба, кутии, дрехи, яркочервен шал, извиващ се като змия. Моля те, Господи, не и жълта панделка...

— Как само ти се нахвърлих — рече Джим. — Извинявай...

Без да се замисля, Тес сложи ръка върху пръстите му, които стискаха перилата. Той не се дръпна, обърна дланта си и пръстите им се преплетоха. Двамата дълго не продумаха.

— Какво знаеш за тях? — попита францужойката, кимайки към завитите с одеяло спящи момченца.

— Баща им е вдовец, казва се Хофман.

— За съжаление май е останал на кораба. Някой ми каза, че ти е дал децата, нали? И го чул да вика: „Кажете на жена ми, че я обичам!“.

— Но той е вдовец!

— Значи децата са сирачета. Ще потърсим роднините им, когато пристигнем — тъжно каза францужойката. — Поне знаем имената им.

Тес погали Мишел и попита:

— Дали има някакви играчки на кораба? Той си изгуби любимия пумпал.

— Не ми се вярва.

— Все пак ще потърся.

После обиколи кораба с надеждата да види Джак Бремертън. Събра кураж и отиде да прочете списъка с оцелелите. Прегледа го набързо, после още веднъж, по-внимателно. Не откри името му. Джак Бремертън не беше между живите. Пред очите ѝ изплува красивият му профил, чу топлия му глас и почти усети присъствието му. Наистина ли беше мъртъв?

— Тес, ела. Жена ми иска да говори с теб — повика я Козмо.

В очите му като че ли прочете съчувствие, когато отвори пред нея вратата на каютата, която капитанът им беше предоставил.

Мадам я изгледа смразяващо.

— Е, какво ще кажеш за свое оправдание?

— Моля?

— Не се прави на наивна. Защо отказа да се снимаш с нас? При това толкова грубо!

— Не съм искала да бъда неучтива. Не ми беше мястото там.

— Глупости! Ти работиш за мен. Мястото ти е там, където кажа аз.

— Моментът ми се стори неподходящ.

На мига съжали, че се изпусна.

— На всичко отгоре ми противоречиш! — разгневи се Лусил. — За каква се мислиш? Ти си една непохватна слугиня, докато аз не реша, че ставаш за нещо повече. Ще правиш това, което ти наредя! Ясно ли е?

— Да, мадам. Не мислех, че държите толкова много на тази снимка — с усилие промълви Тес.

— Работата ти не е да мислиш, а да се подчиняваш! Инак ще си търсиш работа другаде.

— Най-голямото ми желание е да работя при вас. И много ще се старая.

Лусил се засмя нервно.

— Тес, да ми възразяваш пред толкова хора е повече от скандално. Разбираш ли?

— Да, мадам, съжалявам.

— Значи ли това, че повече няма да ми противоречиш?

— Никога вече, мадам.

— И кой определя задълженията ти?

— Вие.

Тес мразеше да раболепничи, но нямаше избор. Чувството ѝ за гордост беше наранено, добави се и срамът от унижението.

— Да не би да си чула нещо за нашата лодка? Може би нещо, което не одобряваш? Затова ли отказа да сложиш жилетката?

— Нямам представа какво се е случило. Аз не бях във вашата лодка.

— Видях те да говориш с онзи моряк — повиши тон Лусил, — а той се държа крайно непочтително с нас. Безочлив лъжец, който цели да спечели пари с измишльотините си. — Мадам махна с ръка и сякаш нищо не е било, добави с безгрижен глас: — Уморих се. Донеси ми чай, но този път гледай да е горещ. Капитанът вече сигурно е разбрал коя съм.

— Отивам — отвърна Тес. Най-сетне можеше да си откъхне, че разговорът е приключил.

— Отивам, мадам! — поправи я Лусил с усмивка. — Хайде, мила. И не ме гледай като пребито куче. Надявам се до утре мрачното ти настроение да се разведри.

* * *

Минаваха часове и дни. Когато Лусил й даваше свободно време, Тес учеше жените на кораба как да шият дрешки от брезент за децата. Много от тях бяха все още по ризки и жакетчета, набръчкани от солената вода. Някои бяха загубили обувките си.

— Все едно нямам пръсти на краката — хленчеше едно и Тес ги разтри, докато отново порозовяха.

Въпреки всичко децата тичаха, смееха се и играеха. На следващия ден Тес видя Джим, заобиколен от групичка малчугани. Дялкаше им фигурки от парченца дърво.

— Хубави са — каза тя, загледана в дългите му красиви пръсти, които никак не подхождаха на миньор.

— Чичо ми беше резбар, той ме научи. Но от това не се изкарват пари. — Джим се усмихна и добави: — Искаш ли да седнеш при нас?

Той говореше непринудено и мило и на децата им беше приятно в компанията му. Искаше поне малко да ги зарадва, като изпълняваше желанията им. Кой иска жираф? Слон?

— След малко ще имаш жирафче — кимна той на едно тъжно момиченце, чието умислено лице засия.

Жирафчето беше готово след няколко минути и Джим попита:

— Какво ще кажеш? Харесва ли ти?

Момиченцето се усмихна до уши и стисна гладката дървена фигурка.

— Да ти носи късмет — рече Джим и се обърна към Тес. — Какво стана, имаше ли неприятности?

— Да. Здравата се разбесня. Ти излезе прав.

— Напада те, за да се защити.

— Но защо?

— Защото е гузна.

Джим продължи да майстори фигурки, а Тес докосваше всяка една.

— Правиш ги още по-вълшебни — усмихна се той и тя се засмя от сърце. Не ѝ се искаше да напусне този малък оазис сред заобикалящата ги тегнеща печал...

— Можеш ли да направиш пумпалче?

— За теб ли? — учуди се Джим.

— За две малки момченца.

— Ела след час-два.

Всички се тревожеха за жената на готвача. Канеха я в каютите, но тя не можеше да стои на едно място и след няколко минути се връщаше на палубата, сграбчваше перилата и отново се взираше през борда.

— Скоро ще бъдат тук. Лодката с децата ми ще пристигне всеки момент — повтаряше тя с озарено лице и странен блясък в очите.

— Тази жена много се изложи — рече Лусил, кимайки към Джийн Дарлинг, която носеше кошничка с хляб за мъжа си. — Отношенията ѝ с мен приключиха, но не я знам какво ще прави, когато хората разберат за измамата на мъжа ѝ.

Мадам изтърси на палубата няколко стафиди от чинията си, Тес се наведе да ги събере и ги хвърли през борда. Налагаше си да мълчи и като че ли сервилните жестове ѝ помагаха да прикрива мислите си. Беше учудена от презрението на мадам към Джийн Дарлинг и съпруга ѝ.

Късно вечерта Тес почука на вратата на Лусил. Козмо бе отишъл при корабния радист да разпраца телеграми, дори бе приел да пусне и кратичко съобщение до майка ѝ. Лусил беше сама. Отвори вратата по дълга памучна риза от дарените дрехи, в която изглеждаше невзрачна и неуверена.

— Донесох ви още едно одеяло, ако ви е студено — каза Тес.

— Не ми трябва — тросна се Лусил. — Уморена съм и нямам нужда от никакви одеяла, нито от каквото и да е друго. Лягай си. Защо още не спиш?

— Не мога.

— Защо?

— Пред очите ми е потъващият кораб.

— Всичко свърши, Тес. Оцеляхме. Било каквото било — делово заяви Лусил, но очите ѝ трепнаха и тя добави: — Хайде, влез за малко. Каютата беше тясна и гола. Потискаща.

— Нима вече не ви е страх?

— Мен винаги ме е страх.

Лицето на мадам се смръщи за миг, но бързо придоби обичайната си увереност.

— Наистина ли?

— От вода — поясни Лусил. — За малко да се удавя, когато бях на десет. Виждах брега и хората, които ме гледаха с ужас. Никой не откликна на писъците ми и не се хвърли да ме спасява.

Говореше безизразно, сякаш четеше списък за покупки.

— И какво стана?

— Накрая все пак се намери някакъв достатъчно разумен човек, който ми хвърли въже от една скала и ме издърпа. Не обичам дори да разказвам какво преживях.

— Какъв ужас — промълви Тес, представяйки си колко безпомощно се чувства едно десетгодишно давецо се дете.

— О, не допуснах да се паникьосам — потупа я Лусил по ръката и посочи тясната койка с дюшек. — Хайде, седни.

Двете бяха толкова близо, че Тес долавяше жасминовия парфюм на мадам, вече потънал на океанското дъно.

— И ти ще се научиш да преодоляваш трудностите и да вървиш напред — каза тихо Лусил. — Както аз се научих да не показвам страх, да се боря за онова, което държа да постигна, и да бъда силна. Нали и ти искаш да бъдеш такава?

— Да.

Мадам стисна толкова силно ръката ѝ, че Тес едва не подскочи.

— Никой няма право да те кара да страдаш, на никого не позволявай да те нарани. Трябва да гледаме напред и да не мислим за

миналото, скъпа моя. — Лусил замълча и добави: — Имам нещо за теб. Подарък за твоето бъдеще.

Тя извади кадифената торбичка. Тес я развърза и ахна — вътре бяха обиците с лунен камък. Искрите им озариха тъмната каюта.

— Не мога да ги взема.

— Приеми ги като символ на спасението. Те спасиха мен. Вкъщи имам други. Бижутата носят успокоение, сама ще се убедиш.

Тес се почувства много неловко. Остави обиците в скута на мадам.

— Нямам нужда от тях. Нещо в мен се промени. Надявам се да проявите разбиране. Дойдох при вас заради кошмара с потъващия кораб и вие ме успокоихте. Друго не ми трябва.

Тя погледна Лусил, опасявайки се да не я е обидила.

— Да не си мислиш, че ще поискам да ми ги върнеш?

— Не.

— Тогава ще ги запазя за друг път.

Мадам прибра обиците в торбичката и я пусна в джоба си.

— А колкото до страховете ни, ние не можем да избягаме от тях. Е, стига за тази вечер...

На Тес не ѝ се тръгваше. Искаше ѝ се този миг на близост да продължи.

— Кога решихте, че искате да станете дизайнерка? — изведнъж попита тя.

Лусил премигна, сякаш въпросът я стресна.

— Шиех рокли за куклите си.

— И аз шиех рокли на парцалената кукла, която мама ми подари.

Лусил беше загубила интерес към разговора.

— Мила моя, всички сме били деца. Хайде, върви да спиш и утре ела рано. Работа ни чака.

Тес седна на бюрото на Лусил, приготви писалката и бележника и се постара да си придаде делови вид. Снощната благонамереност на мадам се беше изпарила.

Лусил крачеше и коментираше съобщенията, които беше получила от модните салони в Лондон, Париж и Ню Йорк. Навсякъде предстояха ревюта на пролетната ѝ колекция и тя беше много доволна.

Трябваше да уточни хиляди подробности, нужно беше и доста време, за да възстановят потъналите с „Титаник“ модели. Нищо не биваше да помрачи представянето им в Ню Йорк. Мадам говореше бързо и Тес едва смогваше да запише нарежданията ѝ. Трябваше да се уведомят клиентите, да им се засвидетелства внимание, да се поддържа интересът им. Дали госпожа Уортън възнамерява да купи кораловочервената вечерна рокля, която така хареса в Лондон? А момичетата, наети да покажат тоалетите? Имат ли готовност? И ако не, защо?

— Тази катастрофа може да се окаже чудесна реклама — каза мадам, потрепвайки с лакирани нокти по масата. — Тес, забелязах, че прекарваш доста време с онзи противен моряк. Майка ти е далеч, затова аз се чувствам длъжна да те предупредя: ти заслужаваш много повече.

Тес се изчерви. Понечи да отговори, но Лусил не ѝ даде възможност.

— Трябва да мислиш за бъдещето си. В Ню Йорк имам две прислужници и нямам нужда от трета.

Говореше сериозно и делово. Сърцето на Тес се сви, но тя събра кураж и рече:

— Но аз смятах, че...

— Бях споменала, че може да работиш в ателието ми. Знам, че правиш хубави илици — въздъхна Лусил.

— Умея доста повече неща — припряно заяви Тес. — Мога много да ви помагам. Аз...

— Ах, ако можеше да се чуеш! Не се тревожи. Шегувам се. Ще ти дам шанс. Ти си и сръчна, и умна. Ще бъдеш полезна в ателието. Защо ме гледаш така?

— Объркана съм. Чак не смея да повярвам...

— Но защо? — прихна Лусил. — Слушай сега. Ще ти кажа какво ни очаква на брега. Нали ти е ясно, че всички ние станяхме знаменитости?

Тес не беше напълно убедена. Постепенно бе започнала да осъзнава, че съдбата на „несравнимия“ „Титаник“ се превръща в международна сензация, вестниците се надпреварваха да изкопчат колкото се може повече подробности, подготвяха се изслушвания, очакваше се намесата на Конгреса. Телеграмите между сушата и

„Карпатия“ не секваха. Фокусът на всеобщото внимание се изместваше, преобразяваше личната трагедия на всеки от оцелелите в част от някаква абсурдна машинация.

— Ще бъде истински цирк — предупреди я мадам и я посъветва да избягва репортерите. Тези хищни чакали щели да оглозгат до кости всеки наивник, незапознат с подлите им прийоми. Затова трябвало да мълчи и да не се обажда, докато тя и Козмо отговарят на въпросите. На пристанището ги очаквали коли, които щели да ги откарат в „Уолдорф — Астория“. От Тес се искало да не се отделя от тях. Можело да спрат за малко в ателието. Манекенките щели да бъдат там. — Нямаш представа в какъв хотел ще те заведе! Ще онемееш!

Тес сви вежди и Лусил веднага реагира.

— Та кое беше семейството, за което работеше в Шербур? — ехидно подхвърли тя.

— Не съм ги споменавала — смутено промълви Тес.

— Да, но питам за всеки случай.

Тази игра на котка и мишка не допадна на Тес и тя смени темата.

— Благодаря ви за снощи. Успокоихте ме и се почувствах по-добре.

— Това не ми е присъщо. Но ти ме трогна. Не забравяй, че аз познавам измислените светове. Сега ти предстои да влезеш в един такъв свят и за последен път ти напомням да внимаваш. Имай готовност! Очаква те приказният свят на Алиса!

Пен Стейшън, Ню Йорк, 18 април, 7:00 ч.

Пинки Уейд гледаше през мръсния прозорец на влака, който навлезе бавно в тунела под новата гара, която наричаха Пен Стейшън — огромно здание с високи арки и колони от розов гранит, които опираха в красивите прозорци на тавана.

— Ню Йорк! Последна спирка! — стресна я гласът на кондуктора.

Пинки грабна малката си пътническа чанта. В нея имаше само една рокля и тоалетни принадлежности. Винаги съумяваше да пътува с малко багаж.

Заизкачва стъпалата, поглеждайки нагоре към прозорците. Светлината струеше, лъчите играеха по забързаните пътници и се

отразяваха в лъскавите колони. Обикновено тя хвърчеше по блестящия мраморен под и си представяше, че е в дворец. Но не и днес. Беше уморена и раздразнителна, още я беше яд, че се поддаде на настояването на „Таймс“ по най-бързия начин да се яви в редакцията. Оправи набързо завития кок на върха на главата си и погледна обувките си. Ван Анда сигурно ще подхвърли нещо за дължината на полата ѝ, която беше с няколко сантиметра по-къса от предишния път.

Мина покрай огледало с позлатена рамка и се огледа. Както очакваше, негодуванието беше изписано на лицето ѝ. Защо трябваше да се подчини на Ван Анда и да спре проучването върху материала за душевноболните! Заради някакви интервюта с корабокрушенци... Той беше добър началник и в повечето случаи я подкрепяше. Но в крайна сметка и той споделяше позицията на мъжете в журналистическия бранш: зададе ли се някоя особено мелодраматична история, гледай да ангажираш жена. Виж, ако тя беше една от оцелелите, материалът щеше да е уникален. А сега трябваше да изкопчва и описва чужди преживелици.

С всяка крачка гневът ѝ нарастваше. Понякога се чудеше защо не си потърси друга работа. Дали някога баща ѝ щеше да я похвали? Казваше ѝ, че е умна, но и мърмореше, че повечето жени на нейната възраст вече имали съпрузи и деца. Тя обаче се радваше на свободата да упражнява професия, която ѝ носеше удовлетворение, за разлика от много други жени. Чувстваше се силна, когато успееше да предизвика промени и подобрения в някой приют за душевноболни или когато изобличаваше малтретирането на децата в сиропиталищата. Въздъхна и се нареди на опашката за таксита. Слава богу, поне вече не се налагаше да се вози на файтон.

„Ню Йорк Таймс“, отдел „Новини“, 18 април, 10:00 ч.

Ван Анда почти не беше мигвал последните три денонощия, но беше доволен, защото бяха успели да изпреварят всички други вестници. Единствено „Таймс“ бе имал смелостта да обяви потъването на „Титаник“, преди „Уайт Стар“ да спре да извърта фактите и да потвърди трагедията. Това беше шеметна сензация и той нямаше да позволи успехът им да бъде засенчен. „Карпатия“ пристигаше тази вечер и Ван Анда беше готов за посрещането на кораба. Репортерите

бяха настанени на цял хотелски етаж, телефоните — инсталирани и свързани директно с редакцията.

— Бяхме първи и ще останем първи — заяви той в отдела.

— Здравей, Кар!

Пред него стоеше Пинки Уейд — кръстосала ръце, тя го гледаше намръщено. Ван Анда се усмихна и веднага забеляза, че полата ѝ е още по-къса от предишната им среща. Тя беше хубава млада жена с розова кожа, искрящи очи и звънлив смях. В нея имаше нещо хамелеонско, което ѝ помагаше при репортажите, изискващи дискретност. Пинки беше много смела и държеше на своето. Създаваше впечатлението, че прелива от енергия. Нямахте равна в писането на интересни материали.

— Трябва да си на пристанището при пристигането на кораба — започна направо той. — Вземи интервюта от първа, но и от трета класа. Действуй бързо, после ще ги подредим. Питай дали са видели айсберга, кога са осъзнали какво става, как са се спасили на косъм от смъртта... Колкото повече подробности, толкова по-добре. Нужно ми е...

— Здравей, Кар! — повтори Пинки с неприкрито раздражение.

— Здравей, Пинки! — отвърна Ван Анда.

— Защо аз? — попита тя.

— Защото ти си най-добрата, когато става дума за човешки съдби! Съжалявам, но този път няма да рискуваш живота си. Обещавам за другия път!

Пинки не можа да се сдържи и се усмихна. Главният редактор имаше чувство за хумор.

— Искам да се кача на кораба, преди да пристигне.

— Чудесна идея! Стига да намериш начин, ще бъда безкрайно щастлив!

Вашингтон, четвъртък, 18 април, 15:30 ч.

С куфарче книжа под мишница сенаторът Смит в последния момент скочи на стъпалото на влака, който вече потегляше от Юниън Стейшън, следван от съпровождащите го двама съветници.

— Колко много репортери! — възкликна единият, сочейки тълпата с фотоапарати и бележници, останала на перона.

Смит се овладя и не издаде задоволството си от този коментар. Неговото смело начинание се бе увенчало с успех. Постът му в Комисията по търговия несъмнено бе помогнал и предложението му да се започне разследване под негово ръководство бе прието от Сената с лекотата, с която топъл нож потъва в буца масло — подходящо сравнение от родния му край. Разследването щеше да започне не във Вашингтон, а в Ню Йорк, в „Уолдорф — Астория“. Така щеше да призове възможно най-голям брой очевидци и можеше да започне още утре сутринта.

Сенаторът седна и погледна часовника си за стотен път.

— Трябва да стъпим на „Карпатия“, преди да достигне пристанището. Служителите на „Уайт Стар“ бързо ще изчезнат, ако не им връчим призовките на място, затова искам да ги изненадаме. Особено онзи хитрец Исмей.

— Смятате, че те са пускали лъжливите съобщения, отричащи потъването на кораба? — попита единият от съветниците.

— Сигурен съм.

Смит съжеляваше горките хора, които бяха заминали за Халифакс да посрещнат близките си, след като ги бяха уверили, че „Титаник“ е невредим. Нагла лъжа! За какво? За да се даде повече време на шефовете на „Уайт Стар“ да спасят кожата си.

Сенаторът се намръщи и се облегна в меката седалка. Беше изиграл картите си правилно и беше изпреварил всички. Това несъмнено щеше да е връх в кариерата му като избраник на народа.

„Карпатия“ се приближаваше бавно към пристанището на Ню Йорк. Към пет часа пътниците започнаха да се взират, за да видят брега. Ставаше все по-студено и Тес се загърна плътно с пуловера си. Жената на готвача сновеше по палубата и спираше хората.

— Да сте виждали децата ми? Дали са вечеряли? Кажете им, че ги чакам. Ще ида да ги търся, ако не дойдат веднага.

Джим стоеше сам и пушеше, очаквайки да зърне брега. Тес се огледа за Лусил и тъй като не я видя, заговори Джим.

— Ще те чакат ли? — плахо попита тя. Обзе я неловкото чувство, че стъпят ли на брега, отново ще се превърнат в непознати.

— Нямам никого тук — сви рамене той. — Дочух, че ще разпитват всички, но Исмей явно има други намерения. Очаква се някакъв сенатор да се качи на борда, за да разговаря с екипажа.

— Капитанът спомена, че изслушването на свидетели започва утре.

Джим се засмя.

— Политиците вече се намесиха. Представям си как ще увъртат и шикалкавят и накрая ще се окаже, че никой не е виновен. Богатите бизнесмени не дават пет пари за нещастниците в трета класа и в машинното отделение. Горките огняри... потънаха до един.

— Ти познаваше ли някой от тях?

— Един приятел... Чудесен човек. Двамата смятахме да заминем на запад. Беше долу при пещите, когато се блъснахме. Трябваше и аз да работя там, но толкова ми беше втръснало от мините, че се бях зарекъл повече да не се доближавам до въглища.

— Съжалявам за приятеля ти.

— Хората долу нямаха никакъв шанс. Никой на брега пет пари не дава колко са били, кои са били. Трябваше и аз да остана с тях, да потъна с кораба.

— Но на лодката имаха нужда от теб. Само ти умееше да гребеш и знаеше какво трябва да се прави. Разбирам угризенията ти. Аз също се измъчвам.

— Тес, около нас има толкова много тъга и болка, че по-добре да не говорим за това — каза Джим.

— Играчките ти отвлякоха вниманието на децата, донесоха им радост. Наистина ти се възхитих.

— Нищо особено не съм направил. Момиченцето с жирафа изгуби родителите си... на лодката успя само името си да каже, оттогава не проговаря... Ходеше по петите ми и не откъсваше очи от играчките.

Тес си пое дълбоко въздух с надеждата, че ще потуши мъката, която я терзаеше и която никой друг, освен оцелелите корабокрушенци не би разбрал.

— Единственото хубаво нещо в този ад бяха децата... — промълви тя. — И ти.

Джим се поколеба, бръкна в джоба си и сложи нещо в ръката ѝ.

— За теб е. Навярно би предпочела да запазиш друг спомен, но ръцете ми това издялкаха. Добре дошла в Америка, Тес! Дано някога се срещнем! Довиждане!

— Джим...

Той сложи пръст на устните си — също както след кратката им разходка на „Титаник“ — и си тръгна.

Тес разтвори пръсти и видя малка дървена лодчица. В нея се мъдреха две миниатюрни фигурки с гребла. Бързо вдигна очи, за да благодари на Джим, но от него нямаше и следа.

Огледа се за жената на готвача. Къде ли беше отишла? Дали не беше вече в океана при децата си?

4

„Карпатия“, четвъртък, 18 април, 21 ч.

Оказа се по-лесно, отколкото Пинки очакваше. Поговори с един от докерите и разбра, че някакъв сенатор искал да се качи на „Карпатия“ и да разговаря с хората преди пристигането на кораба. Сигурно беше Уилям Смит, сенаторът от Мичиган, за когото се говореше, че ще оглави разследването на Конгреса. Очертаваше се голям спектакъл.

Важно беше да е на точното място в точното време. С взетия назаем панталон и напъханата под шапката коса Пинки заприлича на пристанищен работник. Тя застана до пригответената за Смит лодка и след малко го видя да се приближава бързо, следван от съветниците си. Сред олелията и суматохата се дочуха поздрави към сенатора, подвиквания към екипажа и след малко лодката беше готова да се отправи към „Карпатия“. Пинки знаеше, че най-важното е да се държиш самоуверено. И най-малкото колебание би я разкрило.

Подсвирквайки си, тя скочи в лодката. След малко приближиха „Карпатия“. Пинки погледна нагоре и видя сгущени и приведени като на погребение хора. Не се чуваше дори детски вик или плач. Само тихият плясък на вълните. Изведнъж проблесна светкавица, разнесе се гръм.

Пинки се изкушаваше да се приближи до сенатора и съветниците, за да чуе какво говорят, но не можеше да откъсне очи от застиналите фигури на борда на кораба. Следващата светкавица освети още няколко лодки, които приближаваха „Карпатия“. Чуха се викове, защракаха фотоапарати, забуча мегафон.

— Здравейте! Всеки, който е готов да говори, да заповяда в лодката при нас!

Пинки позна гласа на репортера на „Уърлд“ — глуповат, но напорист тип. Как си въобразяваше, че някой от тези нещастни хора би скочил в неговата лодка! Най-добрата стратегия беше да се промъкне

на палубата. Бързо се изкачи по въжената стълба след Смит и антуража му. Успя да остане незабелязана.

Тес забеляза някаква сянка да се отделя от групата, която първа се качи на борда. Приблужи се и видя, че е жена с панталон, която мърмореше и се мъчеше да напъха дългата си гъста коса под шапката.

— Би ли ми помогнала? — пошепна тя. — Косата ми е невъзможна!

— С лодките ли дойде?

— Не е ли очевидно? Хайде, помогни ми.

Жената говореше мило и непринудено и Тес реши да откликне на молбата ѝ. Повдигна шапката и напъха изплъзващите се къдри, като едва се сдържаше да не се засмее.

— Защо си се издокарала така?

— За да приличам на мъж. Трябваше обаче да се подстрижа!

— Как се казваш?

— Да не съм на разпит? Името ми е Сара Уейд, но ми казват Пинки.

— Защо се криеш?

Тес направи крачка назад, за да огледа странното създание, но се спъна в едно въже, залитна и дървената фигурка на Джим падна от джоба ѝ и се плъзна към перилата. Тя извика и се втурна след нея, но Пинки беше по-бърза. Сграбчи я тъкмо преди да падне във водата.

— Лодчица! — възкликна тя и я подаде на Тес.

— Да. Благодаря.

— А сега ще отговоря на въпроса ти. Репортерка съм. Искам да говоря с корабокрушенците. Маскирах се, за да се добера по-лесно до „Карпатия“. Да не те уплаших?

— Съвсем не.

— Искаш да кажеш, че изглеждам нелепо? — разочаровано попита Пинки.

— Да... малко. Как не те забелязаха на лодката?

— Мъжете не са много наблюдателни, ще знаеш.

— Особено когато не си с рокля, нали?

— Точно така. А иначе само дебнат да пъхнат ръка под полата ти. Тес се засмя. Беше ѝ забавно да разговаря с това момиче.

— С панталон по-удобно ли е?

— Разбира се. Все едно си по дълги гащички, нищо не те стяга.

— Пинки загледа скъсания провиснал пуловер на Тес и попита: — Ти си от „Титаник“, нали?

— Да — отвърна Тес и усмивката ѝ посърна.

— Сигурно е било ужасяващо преживяване.

— Да — повтори Тес.

— Ще ми разкажеш ли?

— Първо ти ми разкажи за себе си.

— Работя за „Ню Йорк Таймс“. Сериозен вестник, не е от ония, клюкарските. Всички го признават. Или почти всички.

— Не знам дали да ти вярвам — рече Тес, имайки предвид вестниците в Европа.

— Инак би изглеждала наивна. Някои хората казват, че извъртаме фактите и мамим читателите, и понякога наистина така излиза. Но аз искам само да чуя какво се е случило. Не знам коя си, но се радвам, че си оцеляла. И те уверявам, че съм напълно искрена. Как се казваш?

— Тес Колинс. Тес, не Теси.

Момичето изглеждаше доста докачливо, сигурно беше прислужница.

— Как се озова на „Титаник“? — попита Пинки, като се постара да не звучи припряно, макар че трябваше да побърза и да вземе колкото се може повече интервюта, преди съветниците на Смит да я разкрият.

— Наеха ме като прислужница. Имах късмет.

— Защо си имала късмет?

— Каютата ми беше в първа класа, където бяха спасителните лодки.

Пинки слушаше, без да я прекъсва. От опит знаеше, че мълчанието подтиква събеседника да се разприказва.

— Хората загинаха, защото не успяха да стигнат до лодките.

— Но те бездруго не биха побрали всички, нали? — Пинки извади бележник и молив и започна да записва. — А ти как се спаси?

— Успях да се кача в една от последните лодки заедно с две деца. Баща им ме помоли да ги взема.

— А бащата?

— Той остана.

Интересен детайл, мислено отбеляза Пинки и попита:

— Кой те нае за прислужница?

— Беше само за пътуването — обиди се Тес.

— Извинявай. — Трябваше да проявява повече такт, но нямаше време. — Кой...

— Работя за лейди Дъф Гордън.

— Модистката?

— Да.

— В една лодка ли бяхте?

— Не. Защо не си избереш някой друг? Може да научиш по-интересни неща.

Тес се опасяваше, че разговаряйки с репортерката, тя отново се отклонява от нарежданията на мадам и пак ще си навлече неприятности. Не искаше да споделя нищо с нея.

— Извинявай, сигурно е мъчително да отговаряш на всички тези въпроси — каза Пинки, но продължи: — Щом лодките са били на горната палуба, то повечето пътници в първа класа са се спасили, нали?

— Да, така мисля. Другите не можаха да стигнат навреме до лодките.

— Наистина си късметлийка!

Пинки пишеше бързо. Ето че за пореден път се сблъскваше с възмутителното класово разделение. Богатите и техните привилегии. Беше сигурна, че броят на оцелелите пътници в първа класа значително надвишава броя на спасилите се от трета класа. Какъв покварен свят...

— А защо не беше в лодката на лейди Дъф Гордън?

— Не успях да се кача в нея.

— Защо? Пълна ли беше?

— Не знам защо.

— Колко хора имаше в нея?

— Може би дванайсет.

Репортажът се пишеше едва ли не сам. Високомерната Лусил Дъф Гордън, тази не особено симпатична жрица на модния свят, се беше спасила в една почти празна лодка. Пинки затвори бележника. Искеше да зададе още купища въпроси, но трябваше да разпита и

другите пътници, преди сенатор Смит да приключи с връчването на призовките.

— Благодаря ти. Радвам се, че се запознахме — каза тя и прибра бележника си. — Всичко най-хубаво! Някой ден може пак да се срещнем.

— Благодаря ти за лодчицата.

— Когато се видим, ще ми разкажеш нейната история.

— Каква история?

— Винаги има някаква история! — тихо извика Пинки, преди да изчезне сред множеството.

С приближаването на „Карпатия“ към брега пътниците се взряха в застиналата мълчалива тълпа на пристанището. С дебели тъмни палта и бомбета, чакащите стояха подредени до големи табели в азбучен ред. Дъждът се стичаше в яките им, но те не помръдваха в отчаян опит да запазят ред и спокойствие при посрещането на оцелелите си близки.

Дочуха се дрезгави викове — имена, зовящи ответ. И женски плач. Тълпата тръгна напред, но беше спряна, за да даде път на пасажерите от първа класа. Лекарите и сестри с колосани касинки обикаляха с шишенца амонячна сол и студени компреси, за да свестяват покосените от трагичните вести. Зловещи предчувствия като електрически ток разтърсваха множеството.

Сенатор Смит стоеше на борда на „Карпатия“ и гледаше към пристанището. Стомахът му се бе свил на топка. Мразеше корабите и океана. Ръцете му лепнеха от солената вода. Нямаше търпение да ги измие, а с това да заличи и спомена от разговора с бездушния англичанин! Исмей се тревожеше единствено за собствената си кожа. Нищо друго не го интересуваше. Корабът се олюля и Смит сграбчи перилата, усетил как съдържанието на стомаха му се надига. Въпреки неудобството не съжали, че последва интуицията си: бе успял да разговаря с Исмей, преди хитрецът да се качи на първия кораб и да се върне в Европа, за да избегне разпитите. Решимостта на сенатора да доведе разследването докрай нарастваше. Вече не ставаше дума само

за желанието му да се утвърди като политик. Тези хора заслужаваха да узнаят защо проклетият кораб бе потънал. Безличното множество се раздробяваше на отделни лица, всяко посвоему люшкащо се между отчаянието и надеждата — жена със сключени като за молитва ръце, объркан мъж, който напрегнато се взира да открие любимото същество. Може би съпруга? Дете? Смит преглътна с усилие. Даде си дума, че ще направи всичко по силите си. Негов дълг беше да изрови улики, да разнищи всеки детайл, каквото и да му струваше това. Защото в сърцето си той беше справедлив и честен човек.

Искаше или не, англичанинът с безчувствените празни очи пръв щеше да бъде изправен на свидетелското място.

Лусил застана на върха на стълбичката и погледна към тълпата на брега, стъписана от неприкритите емоции, изписани на лицата им. Потрепери и стисна още по-силно ръката на Козмо.

— Не спирай, мила. Тези хора едва ли ще ни се зарадват.

Двамата се забързаха покрай докерите, освободили тясна пътека за пасажерите от първа класа. Когато достигнаха паркинга и се насочиха към очакващата ги кола — „Пакард Виктория“ — Тес видя Пинки Уейд. Беше прикрила панталона си с дълго палто и разговаряше с шофьора.

— Добре дошли в Ню Йорк, мадам Лусил! — поздрави тя, без да поглежда Тес. — Пинки Уейд, „Ню Йорк Таймс“.

— Моментът не е подходящ за интервюта — заяви Козмо.

— Имате ли нещо общо с Прескот Уейд? — попита Лусил.

— Да, той ми е баща — отвърна Пинки.

— Запознахме се преди доста време, след като се бе прочул покрай процеса „Бийчър“. Безстрашен авантюрист и голям пътешественик, доколкото съм чувала...

— Да — каза Пинки и наведе глава както винаги, когато споменаваха баща ѝ.

— Трябва да тръгваме — намеси се Козмо, отвори предната врата и кимна на Тес да седне до шофьора. — Не е време за интервюта, моля ви...

— Разбирам ви, преживели сте нещо много страшно, но животът продължава. Надявам се да можем да поговорим в по-подходящ

момент. За плаването и... — Пинки отвори бележника си и добави: — Не следя модата отблизо и все пак ми е интересно как ще организирате пролетните ревюта.

— Може да се уреди — кимна Лусил и се качи в колата.

— Дано не ви прозвучи неуместно, но хората се вълнуват при всяка ваша поява в Америка — продължи да бърби Пинки, тъй като искаше да спечели благоволенieto й. — Също така чух, че сестра ви се готви да изненада Холивуд с поредния си роман. Може ли да поговорим и за нея?

— Заповядайте на вечеря в хотела ни — усмихна се Лусил.

— О, не, едва ли ще... — понечи да възрази Козмо.

— Но защо не? Та аз познавам баща й.

— Благодаря, с удоволствие — съгласи се Пинки, макар и смутена от поканата. Сред смазващата болка и мъка на стотиците хора с разбити съдби тази жена планираше празнична вечеря! Чудесна тема за репортажа й.

— Досещам се какво си мислите — подметна Лусил. — Но както сама казахте, животът продължава, госпожице Уейд. Заповядайте довечера в девет.

Колата потегли и Тес се запита дали на вечерята Пинки ще спомене краткия им разговор. Козмо и Лусил вече се караха.

— Не беше разумно да я каниш — заяви той.

— Напротив! — възрази Лусил. И го упрекна, че е твърде предпазлив. Бащата на Пинки бил почтен човек и чудесен журналист и дъщерята без съмнение имала от кого да се учи на професионална етика. Толкова по-важни неща имало, за които да се тревожи! Купища работа трябвало да се свърши около представянето на пролетната колекция. Слава богу, че бяха отседнали в „Уолдорф“. Край на ужасната корабна кухня, предстоеше им една прекрасна вечер сред добри приятели... Козмо разваляше всичко с мърморенето си. — Тес, ти също си поканена!

Отпусната на меката кожена седалка, Тес се потопи в насладата на недостъпния доскоро разкош. За пръв път пътуваше в такава луксозна кола. Непознати улици и сгради се нижеха край прозореца, но изчезваха бързо и тя не успяваше да им се порадва. Погледът й се

замъгляваше, умората надделяваше. Искаше да бъде сама, да се сгуши в легло с чисти чаршафи и мека възглавница. Утре щеше да мисли за новия си живот. В ума ѝ изникна доблестният Джек Бремертън, навярно потънал в океана, отнесъл наивните ѝ фантазии как ще го срещне отново. Появи се и синеокият Джим, с толкова щедро сърце, сериозен и целенасочен. Накъде ли щеше да поеме той? Сбогуваха се на „Карпатия“ и всеки пое по пътя си. Колко странно, че отначало го бе възприела като най-обикновено селско момче. Радваше се, че поне малко бе успяла да го опознае, макар че надали щяха да се видят някога. Когато лъскавият черен пакард спря пред „Уолдорф“, Тес беше потънала в дълбок сън.

Няколко часа по-късно, когато пристъпи в ангажирания за вечерята червен салон, Тес остана с чувството, че е попаднала в кадифена кутия за бижута. Краката ѝ, още несвикнали с взетите назаем обувки, потъваха в дебелия килим. Сервитьорите стояха покрай стените в готовност да изпълнят всяко желание. Тя придърпа стола си към масата, оглеждайки бялата ленена покривка. Не забеляза нито една гънчица, а добре знаеше колко трудно се гладят лен и дантелени бордюри.

— Как ти се вижда? — попита Лусил, която улови погледа ѝ. — Най-сетне сме на суша, далеч от водната стихия. Тази вечер смятам истински да се забавлявам. Край на кошмара, нали, скъпа?

Тес се спаси от отговора, защото в този миг в салона нахлуха приятелите на семейството. Последваха радостни викове, целувки и прегръдки. Тя опипа шифонената си рокля, която лейди Дъф бе определила да облече за случая, и ѝ се стори, че едва ли не е гола. Какво правеше тук под блестящите полилеи, където сръчни сервитьори наливаха шампанско в кристални чаши с тънки столчета? В Шербур щеше да обслужва подобна маса, а не да седи на нея.

— Добре дошли отново сред живите! — с вълнение възкликна една от дамите и целуна приятелката си. — Скъпа Лусил, толкова се радваме, че сте невредими! Доведохме и Джим Матюс да празнува с нас!

Джим Матюс беше достолепен джентълмен с черни мустаци, който пишеше за мода и беше любимец на Лусил, тъй като винаги я

засипваше с хвалебствия.

— Скъпи приятелю, за мен е удоволствие да те видя, макар да отказваш да се вслушаш в съвета ми да изоставиш вестникарския бизнес.

— Тогава кой ще пише за прекрасните модели на Лусил? — угоднически се усмихна той и ѝ се поклони.

Всички се засмяха, а Тес забеляза, че Козмо запали лулата си и впери очи във вратата. В погледа му се четеше недоволство. На прага стоеше Пинки Уейд и любопитно оглеждаше салона. Роклята ѝ изглеждаше най-обикновена, недобре изгладена и твърде къса, а ботите — ожулени. Чантата, праметната през рамото ѝ, приличаше на провиснала торба.

— Добре дошла, мила! — възкликна Лусил и след като ѝ хвърли критичен поглед, попита: — Ще останеш ли за вечеря? — После се наведе и прошепна на приятелката си: — Тоалетът ѝ е пълна катастрофа. Не знам защо някои жени са толкова нехайни към облеклото си.

Пинки се усмихна непринудено.

— Разбира се. Нали е по ваша покана!

Тя седна и махна на Тес.

— Познавате ли се? — изненада се Козмо.

— Видяхме се на „Карпатия“.

— Твърде неразумно от твоя страна — промърмори хладно той.

— Говорихме съвсем кратко — побърза да се оправдае Тес.

— Лусил те предупреди да избягваш репортерите.

— Голяма вечеря сте организирали — каза Пинки, махна на сервитьора със сирената и напълни чинията си.

Тя преливаше от щастие, защото Ван Анда беше възхитен от репортажа ѝ и дори отказа да се меси. Предостави ѝ пълна свобода за следващите материали, посветени на „Титаник“. И ето че получаваше нова чудесна възможност за наблюдение. Добре че не написа веднага за лодката на лейди Дъф Гордън — удаваше ѝ се възможност да събере още информация и тогава щеше да се получи чудесен репортаж. Извади голям късмет с тази покана. Тя намаза дебел слой камамбер на едно хлебче и огледа гостите. Не искаше да излезе, че се интересува само от лейди Дъф Гордън.

На какво ли се дължеше интересът към тази превзета жена с претенциозно фамилно име? Дребната ѝ фигурка и почти скандално червената коса някак не подхождаха на популярността ѝ сред висшите нийоркски кръгове. Странна комбинация...

— Надявам се, че харесваш сиренето, но си остави място за филето миньон, което приготвят специално за нас — провикна се Лусил през масата и се засмя звънко, по момичешки.

Пинки се пресегна и си отрязва голямо парче синьо сирене.

— Ще се намери място — усмихна се тя. — Ще ни разкажете ли какво се случи, лейди Дъф Гордън?

— Разказвай, Луси! — обади се една жена с боа около раменете. — От начало до край! Как се спасихте?

Лусил се покашля и погледна тържествуващо към Козмо.

— Скъпи мои, няма да крия, че когато погледнах от палубата и чух виковете на нещастните хора под нас, изпитах страх от тъмната водна стихия. Това беше най-ужасният миг в моя живот. Трябваше да действаме бързо, за да избегнем злата съдба.

— И какво по-точно направихте? — попита Пинки.

— Запазих самообладание — спокойно отвърна Лусил и продължи своя разказ.

Всички слушаха с притаен дъх. Мадам се оплака от екипажа, от нестабилната лодка с платница вместо бордове, от студа и сковаващия страх. Ледената вода я заливала до коленете, но тя намирала сили да успокоява изпадналите в истерия. Накрая шепнешком описа и кошмарния миг — потъването на „Титаник“.

— Хората се вкопчваха кой за каквото намери, едва се държаха над студената вода. Цял час звучеше хор от виковете и стонове...

Козмо я докосна по ръката, сякаш искаше да я накара да замълчи, но тя го отблъсна и продължи:

— Спомням си последния вик. Някакъв мъж крещеше: „Господи, господи!“... — Гласът на Лусил пресекна и тя побърза да скрие треперещите си ръце.

Гостите бяха на ръба да се разплачат, застинали на място, сервитьорите попиваха всяка дума с широко отворени невярващи очи. Разчувствана от собствените си думи, лейди Дъф Гордън вдигна лице към искрящия кристален полилей и остави сълзите да се леят.

Тес стискаше длани под масата. Разказът на мадам я върна към преживения ужас и тя усети горчивия солен вкус на водата, прорязаха я болка и чувството, че се е вкопчила с всички сили в ръба на лодката. Елегантните гости охкаха, ахкаха, един през друг задаваха въпроси в драматичните паузи, когато Лусил млъкваше, за да се овладее.

— О, Луси, добре че си толкова съобразителна и бързо си успяла да организираш всичко — каза един от приятелите ѝ. — Каква смелост!

— Мнозина предпочетоха заблудата пред реалността, все повтаряха, че корабът нямало да потъне — рече Лусил отнесено, притворила клепачи. За кратко настана тишина и всички видимо си отдъгнаха, когато тя заговори с нормалния си уверен глас. — С очите си видях как се дърпат и отказват да се качат в лодките. Простете, че говоря така, но те наистина се държаха като малоумни, напълно загубили разсъдък. Само онези, които запазиха спокойствие и присъствие на духа, имаха шанс да оцелеят...

— Колко души бяхте в лодката? — прекъсна я Пинки.

— Ако екипажът не беше действал толкова дезорганизирано, можехме да вземем и още.

— А кой нареди да спуснат лодката толкова бързо?

— Бързо ли?! Та корабът потъваше!

— Госпожице Уейд, ние не бяхме единствената лодка с незапълнени места — заяви Козмо. — Нямахме никакъв ред в настаняването на пътниците.

— Вашата лодка е била почти празна. Интересно... — небрежно подметна Пинки и се зае с филето миньон, сервирано във фини розови чинии със сребърен кант. — Много вкусно! Благодаря за поканата!

— Това упрек ли е? След всичко, което преживяхме? — попита Лусил.

Пинки обърса устата си с бялата ленена салфетка.

— Не, не е упрек. А факт. Доколкото разбрах, вие дори сте поели командването на лодката.

— Достатъчно! — отново се намеси Козмо. — Ние със съпругата ми сме все още разстроени и ви поканихме не за да слушаме упреци, а за да празнуваме в името на живота.

Настъпи тягостна тишина. Пинки остави вилницата си и изгледа първо Козмо, после Лусил.

— Не е достатъчно да вдигаме тостове за способността за оцеляване. Долу във фоайето, на пристанището, в мизерните апартаменти в Ист Сайд има стотици хора, загубили съпрузи, съпруги, сестри и деца, и те нямат повод да празнуват. Такива като вас винаги се спасяват. Дали не дължите нещо на тези хора?

— Разбирам накъде биете, но това съвсем не е поредният конфликт между богати и бедни — гневно заяви Джим Матюс. — Луси, ти си се държала като истински герой. Сигурен съм, че господин Хърст би искал да отпечата невероятния ти разказ в „Сънди Америкън“. Подписан от теб. Съгласна ли си?

— Не мисля, че... — подхвана Козмо.

Лусил веднага го прекъсна. Тази невъзпитана репортерка не можеше да я уплаши.

— Разбира се, че съм съгласна.

Пинки избута стола си назад и се изправи. Колкото и да изглеждаше странно, чинията ѝ беше вече празна.

— Доста сте смела, не мога да отрека. Надявам се да разкажете за всичко, което се е случило в тази лодка. Носят се разни слухове. Приятна вечер!

Тес я погледна и разбра, че тя е разговаряла и с други пътници. Но като че ли никой от присъстващите не се интересуваше от това. Пинки излезе, преметнала чанта през рамо, и лейди Дъф Гордън веднага заговори оживено с приятелите си. Някои дори се засмяха — вероятно по адрес на безочливата репортерка. Натруфени, наклепани с грим, с димящи цигари в кристалните пепелници, тези хора сякаш живееха зад плътно стъкло, недосегаеми за гнева и възмущението. Тес стана и последва Пинки.

— Чакай! — извика тя към асансьора.

— Какво правиш?! — сепна се Пинки и се обърна. — Ще те уволнят!

— Ти беше права, не е достатъчно да умееш да оцеляваш. Само това исках да ти кажа.

— Внимавай какво говориш. Работиш за привилегироваи хора, които нехаят за другите. Рискуваш да загубиш работата си. Връщай се за десерта, хайде.

— Не съм гладна — отвърна Тес. Имаше чувството, че в гърлото ѝ са заседнали трици.

— Защо? — настоя Пинки.

— Още не мога да се съвзема. Толкова много ми се насъбра... — опита се да обясни тя, макар да съзнаваше, че положението ѝ изисква лоялна дискретност.

— Хора като тях никога не се променят. Ти какво очакваше?

— Очаквах друго — въздъхна Тес.

Пинки я погледна учудено. Това момиче едва от няколко часа беше прислужница в Америка и се излагаше на огромен риск. Започна да съжالياва, че тя самата постъпи като наивна идиотка. Трябваше да проучи подробностите около лодка номер едно, вместо да прибързва с нападките срещу тази префърцунена модистка, която не виждаше подалече от носа си. Вместо да държи безсмислена реч, трябваше да се овладее, да слуша внимателно и да задава въпроси.

— Няма за какво да ти се сърдя, Тес. На себе си се ядосвам, че обърках всичко. Не биваше да избухвам, трябваше да слушам, за да сглобя картината.

— Каза им какво мислиш.

— А ти ще говориш ли открито с мен?

— Какво мога да ти кажа аз? Всеки постъпваше както смяташе, че е най-добре.

— Ясно. Отново си влезе в ролята на покорна прислужница на лейди Дъф Гордън. Е, хайде, довиждане!

Пинки влезе в асансьора, вратите се затвориха, а Тес тръгна обратно към салона. Почувства се обидена от внезапното сбогуване — сякаш бе наговорила куп глупости, които не си струваше да се слушат. В този миг видя Лусил — скръстила ръце пред гърдите си, тя стоеше в дъното на коридора.

— Храната ли не ти е по вкуса? Мога и друго да ти поръчам — с леден тон изрече тя.

— Не бях гладна — едва промълви Тес.

— Тази жена открито ме нападна, а на теб това сякаш ти хареса. Затова ли хукна след нея?

— Аз не... — понечи да се оправдае Тес, но смразяващият поглед на мадам я накара да замълчи.

— Можеш да... По-скоро заповядвам да се прибереш в стаята си. Гледай най-сетне да поспиш в нормално легло.

В знак, че разговорът е приключил, Лусил се обърна и влезе в салона.

Докато асансьорът се спускаше, Пинки се погледна в огледалото с позлатена рамка. Представи си как гостенките на хотела застават пред него всяка вечер — оправят косите си, пощипват бузите си за цвят, галят диамантените си огърлици. А тя изглеждаше опърпана. С блеснал поглед, остър език... и опърпан вид.

Защо бе така рязка с Тес? Трябваше да ѝ обясни... Защо си въобразяваше, че сама ще премахне всички неправди на света? Баща ѝ все повтаряше: загубиш ли самообладание, губиш журналистическия си усет.

Асансьорът спря и тя се озова във фойето на „Уолдорф“, където се подготвяше предстоящото разследване от представители на Сената. Умно решение бе да се действа бързо, още в Ню Йорк да бъдат изслушани колкото се може повече от оцелелите, преди да се отправят към домовете си. Унили жени в омачкани безцветни дрехи седяха на тапицираните с брокат столове, плачеха и бършеха сълзите си. Мъже с вълнени кепета и блуждаещи погледи обикаляха и разговаряха, чужди на заобикалящия ги разкош. Пинки погледна в бележника си: от 2223 души на борда оцелелите наброяваха едва 706. Шейсет процента от първа класа, повечето жени. И само дващест и пет процента от трета класа.

Млади мъже с колосани яки носеха кашони към голяма бална зала. Това вероятно беше Източната зала, където на сутринта щеше да се проведе първото изслушване. Всички като че ли се въртяха около нисичък мъж в черно палто, с огромни мустаци, които почти скриваха лицето му.

Ето че можеше да се представи на Уилям Олдън Смит. Той сигурно бе узнал, че се е промъкнала на „Карпатия“ — нали вече беше публикувала интервютата си в късното издание на вестника. С бележник в ръка Пинки се приближи и започна да записва всичко, което чуваше.

— Здравейте, сенатор Смит — усмихна се тя. — Пинки Уейд от „Ню Йорк Таймс“. Мога ли...

— Мисля, че се качихме заедно на кораба, госпожице Уейд.

Сенаторът явно беше по-наблюдателен, отколкото предполагаше.

— Да, господине.

— Вие бяхте с шапката, нали?

Пинки леко се изчерви и кимна.

— Така и предположих. Чух ви да си подсвирквате „Лека нощ, дами“. Хубава песен, но не е моряшка.

— Другия път ще избира по-подходяща. Може ли да ви задам един въпрос?

Той се усмихна, доволен, че е успял да смути увереността ѝ, и кимна.

— Кой ще бъде първият свидетел утре?

— Брус Исмей. — Нямахте причина да крие името му. А и тя беше от репортерите, с които беше препоръчително да си в добри отношения.

— Вярно ли е, че е бил бърз като стрела, когато напускал кораба?

— Кой ви каза това? — премигна учудено Смит.

— Разполагам с източници на информация, сенаторе. Ако проявявате интерес, прочетете репортажа ми във вечерното издание на „Таймс“.

— Без коментар — заяви той.

— А вярно ли е, че разследването ще бъде фокусирано върху вината на „Уайт Стар“?

— Върху *предполагемата* вина, докато истината не бъде установена! Ще проведем мащабно разследване. Включително и по въпроса за недостатъчния брой спасителни лодки.

— Главният ни редактор пръв направи съответните изчисления. Непременно попитайте Исмей колко души е имало в неговата лодка. Местата в много от лодките не са били попълнени докрай. Особено в лодка номер едно.

— Знам. — Тази жена започваше да му лази по нервите.

— Благодаря, сенаторе — усмихна се Пинки. — До утре!

Беше доволна, защото събра материал за сутрешното издание. На излизане неволно погледна към огромния кипарис в саксия близо до вратата и зърна един от моряците, с които бе разговаряла на „Карпатия“. Той изглеждаше притеснен, сякаш се криеше зад растението. Пинки решително си проби път към него.

— Привет! Аз съм Пинки Уейд. Помните ме, нали? Всичко наред ли е?

— Какво правите тук? — стресна се морякът.

— Гледам да си върша работата. Може би сте си спомнили още нещо, което искате да ми кажете.

— Не.

— Ще свидетелствате ли?

— Надявам се, не.

— Бих искала да знам повече за вашата лодка.

Морякът я погледна замислено и Пинки добави:

— Е? Ще ми разкажете ли?

— Сега ли?

— Сега.

* * *

Минаваше полунощ, но Тес се въртеше все така неспокойно. Лежеше между фините чаршафи в удобното, приспивно като люлка легло, но сънят бягаше от очите ѝ. Козмо и Лусил спореха на висок глас в съседната стая. Мадам повиши тон и Тес чу съвсем ясно: „Ще говоря каквото си искам и никой не може да ме спре, ти също!“. Тес се зави презглава. В родния си дом се бе наслушала на семейни скандали.

Стана и отиде на пръсти до красивата махагонова тоалетка. Наля си вода от порцелановата кана и се погледна в огледалото. Само преди няколко дни голямата ѝ мечта беше да се превърне в копие на несравнимата Лусил. И ето че беше попаднала в орбитата на тази жена, на която истински се възхищаваше.

Ала нещата се промениха. Хубавите мигове на „Титаник“, когато Лусил ѝ показваше, че разбира стремежа ѝ да бъде независима и да напредне в живота, бяха незабравими. Но имаше и други, болезнени мигове, когато никой не я чуваше... Тес не знаеше какво да мисли. Понякога чаровната добронамерена Лусил напълно се преобразяваше, макар да проявяваше съчувствие и да ѝ подаваше ръка. Имаше някаква игра, която Тес не проумяваше. Пинки беше права — не беше достатъчно само да оцелееш. Вероятно и Джим имаше право, когато я упрекна, че прекалено трепери за работата си в желанието да пробие в

новата страна. Измъчваха я противоречиви чувства. Не се унижавай, бори се да постигнеш каквото искаш. Да, упорството ѝ бе дало сили да напусне фермата, да избяга от работата в Шербур, да се качи на „Титаник“. Но тя помнеше и други наставления: бъди предпазлива, бъди лоялна, не проигравай шанса си. А после дойдоха корабокрушението, спасителната лодка, страданието на удавниците и оцелелите. Защо точно тя успя да се спаси? Защо не намериха избавление онези нещастници, които не спираха да се молят насред ледения океан? Защо не се спаси Джак Бремертън? Беше длъжница на съдбата — само не знаеше на кого и как да се отблагодари.

Докосна дървената лодчица, оставена пред огледалото, и се замисли за Джим. Пъхна пръст в бурканчето с крем и очерта отражението си върху стъклото. Направи крачка назад и погледна. Отражението беше същото — не трябваше ли да се смали? Пристъпи напред. Все същото — нито по-голямо, нито по-малко.

Изпи до капка хладката вода в чашата и си легна. Последната ѝ мисъл беше, че каквото и да ѝ се случеше занапред, едва ли би го сравнила с незабравимите разходки на разкошната палуба на „Титаник“. А дали някога ги беше имало...

5

„Уолдорф — Астория“, 19 април

Тес плахо почука на вратата и мадам отвори веднага. Лицето ѝ беше бледо и изпито. Без да продума, тя посочи броя на „Сънди Америкън“.

„Потресаващата история на моето спасение от потъващия «Титаник»“, гласеше гръмкото заглавие. Следваше разказ от първо лице, поднесен в зловещи мелодраматични краски.

— Нима снощи съм казала всичко това? — тихо попита Лусил.

— Не. Доста е преувеличено. Не е честно.

— Чувствам се ужасно, а Козмо е бесен.

Лусил изглеждаше потисната и сломена, толкова съсипана, че без да се замисля, Тес хвана ръката ѝ.

— Пишат така, за да се подсигурят, че вестникът ще се продаде. В Англия правят същото.

— Но защо са тези злостни нападки? Козмо смята, че сама съм се поставила в центъра на вниманието и това ще ни навлече куп неприятности. Ще пишат за нас какви ли не измислици. Била съм казала на съпруга си: „Скачай в лодката, да си направим малка нощна екскурзия“. Не съм казвала такова нещо!

— Не, не сте. Тонът ви изобщо не беше насмешлив. Разказахте онова, което сте преживели. — Нямахме смисъл да ѝ напомня какво друго беше наприказвала на вечерята.

— Благодаря ти, мила. Ти ме разбираш. Добре че в „Ню Йорк Таймс“ не са писали за мен. Уейд е напълнила първата страница с грешките на капитана и увъртанията на „Уайт Стар“, има и няколко репортажа за пасажери, спасили се на косъм. Нищо за вечерята. Може да е осъзнала, че поне това ни дължи заради вкусната храна, която излапа. — Лусил хвърли неодобрителен поглед на Тес, намеквайки за поведението ѝ предишната вечер, и добави: — Каква сган са тия репортери! Помогни ми да се приготвя, мила, трябва да отида в

ателието. Слава богу, че предварително изпратих повечето рокли за ревюто. Ами ако бяха потънали!

— Няма ли да отидете на изслушването? — изненада се Тес.

— След тази история във вестника? Само да се появя, и репортерите жива ще ме изядат. Знаеш ли какво каза пиколото, което донесе вестника сутринта? Всички обсъждали „милионерската лодка“. Как бих могла да изтърпя подобни нелепости? Слез и виж какво става — нареди Лусил. — Надявам се, че снощи не си забравила да дадеш роклята си на пране и гладене. Аз отивам в ателието.

Преди да излезе, Тес не можа да се сдържи и боязливо попита:

— Какво толкова ужасно се е случило в лодката ви?

— И ти ли ме обвиняваш? — разгневи се мадам.

— Не, разбира се, но...

— Нищо не се е случило! Абсолютно нищо. Лодката ни била огромна! Що за глупости! Беше съвсем малка. Като изключим измамата, до която прибягнаха семейство Дарлинг, нямаше нищо нередно. Сега доволна ли си?

— Да — излъга Тес, но не пропусна да забележи колко престорена е усмивката на Лусил.

* * *

В девет часа Тес едва си проби път в претъпканата Източна зала. Петте огромни кристални полилея грееха ярко, нажежавайки докрай душната напрегната атмосфера. Стотици хора напиреха да влязат, но някаква невидима сила сякаш изтласкваше по-бедно облечените покрай стените. Тес усети, че се изпотява, и съжали, че няма по-тънка рокля. Козмо беше пъхнал под вратата ѝ плик със заплатата ѝ за първата седмица, но това бяха всичките ѝ пари и тя не смееше да ги похарчи за дрехи.

В стола зад Тес се настани Маргарет Браун, смелата жена, която първа беше хванала греблото онази нощ.

— Здравей, лодкарю номер две! — поздрави тя. Лицето ѝ излъчваше майчинска доброта. — Твоята господарка е на първа страница!

— Измислена история.

— Защо, не е ли дала интервю?

— Да, но...

— Съгласна съм, че не е справедливо да наричат тяхната лодка „милионерска“. Милионери имаше и в други лодки. Не е хубаво да набеждават едни, а да се мълчи за други. Вдигна се шум и Дъф Гордън ще имат неприятности.

— Мадам просто разказа какво се е случило.

— Оценявам лоялността ти — усмихна се мило госпожа Браун.
— Ако има късмет, лейди Дъф Гордън може и да не бъде принудена да дава показания. Доблестният сенатор Смит смята, че женската чувствителност трябва да бъде пощадена и дамите не бива да бъдат подлагани на подобни страдания. Що за нелепост! Мен ако питаш, мъжете предпочитат за нас изобщо да не се говори, какво остава да ни се даде думата.

В този миг една жена в излиняло палто надигна глас:

— Защо ме мразите? Исках да се спася и нищо нередно не съм направила!

Отвсякъде се разнесоха въздишки и госпожа Браун промърмори:

— Започна се. Сигурно я нападат, защото някой мъж от първа класа ѝ е отстъпил мястото си в лодката. Явно някои смятат, че незаслужено се е възползвала от благородния жест.

— Може би трябваше да се даде време на хората да се съвземат, преди да ги призоват.

— Скъпа моя, имахме късмет, че Нептун ни пощади. Спасихме се и сега трябва да се чуе онова, на което станахме свидетели.

Думите на госпожа Браун вдъхнаха кураж на Тес. Тя се надигна и посочи разстроена жена, избутана до стената.

— Дайте стол на дамата! Тя е една от нас!

Настана тишина. Тес остана права и се приготви да даде отпор на неодобрението и подигравките, но в напрегнатото мълчание усети само мъка и страх.

Край вратата настъпи раздвижване. Подадоха стол за жената и множеството въздъхна с облекчение. Тес седна на мястото си, смутена от дързостта си, привлякла безброй вторачени погледи.

— Браво, мила! — потупа я госпожа Браун. — Добре им го каза!

— Да, но може да си имам неприятности.

Госпожа Браун я погледна учудено.

— Неприятности ли? В Америка всеки има неприятности и това е нормално. Хората не обичат да чуват истината, а трябва да я знаят. Ти защити тази жена. Какво лошо има в това? По-добре да се борим за истината, вместо да даваме ухо на слухове и лъжи. Не забравяй за момченцата, които спаси. Ето това е история, която можеш да разкажеш.

— Дано са добре. — Сърцето на Тес се сви. Беше й мъчно за Мишел и Едмон. — Дали са ги настанили в някое семейство?

— Да — усмихна се госпожа Браун. — Истинското име на господин Хофман било Мишел Навратил. Той отвлякъл децата, а майка им е жива и здрава и няма търпение да си ги прибере.

— Боже мой! — Ако този тъжен човечец, който с такава обич се грижеше за децата си, е бил всъщност техен похитител, то какви ли хора са били другите на борда!

— Човешките истории нямат край — рече госпожа Браун и кимна към красивата жена в черно, която не спираше да си вее с ветрило. Старателно оформената ѝ коса обрамчваше бледо като порцелан лице. — Госпожа Бремертън е една от най-богатите вдовици. Явно е дошла да разбере кого е най-изгодно да осъди. Попитах я дали ще направи дарение за Комитета в подкрепа на корабкрушенците, но тя категорично ми отказа. Някои хора само себе си гледат.

Тес продължително изгледа жената, слисана от самообладанието ѝ. Значи това беше съпругата на Джак Бремертън!

— Сигурно е съкрушена — прошепна тя.

— Не ми се вярва. Всички знаеха, че той се кани да се разведе. — Госпожа Браун забеляза изненадата на Тес и попита: — Приятел ли ти беше?

Настъпилото оживление я спаси от отговор. По тясната пътека крачеше сенаторът, когото видя на „Карпатия“. Беше дребен, към шейсетгодишен мъж с огромни мустаци, допълнителен щрих към изваяното му каменно лице. Той се насочи към масата в дъното, където вече го очакваха останалите членове на комисията. Преди да седне, сенаторът свали черното си палто с кадифена яка, после удари с чукчето, за да въдвори ред.

— Тишина, моля!

Разследването беше в ход.

Пинки даде знак на фотографа да се приближи до Брус Исмей. Защо богатите не разбираха колко неуместно е на публично място да парадират с парите си! Директорът на „Уайт Стар“, чийто поглед блуждаеше, се беше издокарал в тъмосин костюм, под колосаната му яка се провираше морскосин копринен шал, а от джоба на сакото му се показваше ленена кърпичка.

— Поне да беше свалил диамантения пръстен — промърмори Пинки и кимна на фотографа да снима точно когато Исмей вдигна ръка и огромният камък проблесна. Светкавицата щракна и сенатор Смит нареди:

— Всички фотографии да напуснат! Господин Исмей, слушаме ви. Исмей се покашля и придърпа маншетите на ризата си.

— Бих искал да изразя искрените си съболезнования по повод ужасната трагедия. Нашата компания няма какво да крие и ние приветстваме разследването на Сената. Смея да заявя, че за построяването на „Титаник“ не бяха пожалени средства.

— А защо сте настояли корабът да мине колкото се може по-бързо през ледения участък? — извика един мъж от публиката.

Смит тропна два пъти с чукчето. Нямаше да е лесно да контролира тази тълпа. Дали не трябваше да изчака няколко дни? Но тогава Исмей щеше да се измъкне. Сенаторът удари още веднъж, при това настоятелно.

— При какви обстоятелства напуснахте кораба? — обърна се той към Исмей.

— В спасителната лодка вече имаше няколко души. Един от офицерите попита има ли още жени. Никой не отговори. На палубата нямаше никакви пасажери.

Хората се размърдаха и се спогледаха. Немало пасажери? Глупости.

— Колко спасителни лодки се полагат за такъв кораб? — попита Смит.

— Мога само да отбележа, че бяха достатъчно на брой, за да получим разрешително за отплаване. Корабът беше напълно оборудван според разпоредбите на британското Министерство на търговията.

Смит се облегна и се замисли. Напълно оборудван? Какво означаваше това? Исмей беше наясно, че лодките не са били

достатъчно, а и че не са били използвани както трябва, но очевидно нямаше да го признае.

Цели два часа членовете на комисията продължиха да задават своите въпроси. Задухът в залата ставаше нетърпим. Дори сенаторът бършеше чело с голяма бяла носна кърпа. Накрая той удари с чукчето и обяви почивка. Видя се принуден да се примири: Исмей бе успял ловко да отклони всеки намек за вина от страна на „Уайт Стар“. Налагаше се да се утеши с факта, че поне бе разкрил пред света бездушието на този хитрец. Следващият свидетел беше Артър Рострън, капитанът на „Карпатия“. Доблестен и смел мъж. Най-подходящият контрапункт след увъртанията на Брус Исмей.

Тес се отправи към фойето. Отвсякъде я бутаха и блъскаха и тя изпита същата паника, която я беше обзела на „Титаник“. Запробива си път, с усилие на волята се овладя и изпълни дробовете си с въздух. Това не беше палубата на обречения кораб. Това беше просто зала, препълнена до краен предел. Трябваше да мине много време, за да се чувства нормално сред подобна тълпа.

Пинки стоеше до асансьора и гледаше право в нея. Голямата чанта, провиснала от рамото ѝ, създаваше препятствие за всеки, който се опиташе да мине покрай нея, но тя не обръщаше внимание на гневните подмятания.

— Пречиш на хората — отбеляза Тес.

— Нищо ново — сви рамене Пинки. — Извинявай за снощи. Май развалих вечерята ви.

— О, ти се осмели да кажеш каквото мислиш, за което ти се възхищавам.

— Да, но не използвах възможността да събера повече информация. Сега би ли отговорила на няколко въпроса?

— Стига да мога.

— Говори се, че лейди Дъф Гордън е забранила на моряците да се върнат, а са можели да спасят и други, имало е място. Вярно ли е?

— Откъде да знам? Аз не бях там.

— Ясно, измъкваш се. Но аз го чух от един от моряците, който е бил в лодката. Говорих и с госпожа Браун. Във вашата лодка жените първи са хванали греблата и една от тях си била ти.

Тес кимна и се засмя.

— Моряците изглеждаха напълно безпомощни. Май не бяха виждали гребло в живота си.

— Това ще го запиша. — Пинки бръкна в чантата за бележника си. — Не е за пръв път мъжете да се паникьосват, а жените да спасяват положението. Но надутите глупаци дори не ни дават да гласуваме...

— Да не си суфражетка?

— Разбира се! И ти ще станеш, ако поживееш тук. — Пинки изведнъж смени темата. — Кой моряк ти даде дървената лодчица?

— Няма значение. — Странно, Тес не искаше да говори за това. Тази репортерка губеше мярка.

— О! — разочарова се Пинки, макар да се досещаше, че става дума за флирт, от който би се получила интересна история. Тес ѝ бе много симпатична, затова тя прибра бележника и реши да не я притиска повече, поне засега.

Полилеят запримигва — сигнал за край на почивката.

— Трябва да влизаме — рече Тес.

— Глупаво постъпиха, че прибързаха с това разследване — подметна Пинки. — Ще си помислиш, че ние, журналистите, сме някакви жадни за кръв хищници.

— Да, днес навсякъде ми се привиждат вампири, сякаш няма нормални хора.

— Занаятът ни изисква да сме напористи. Не го приемай лично.

— Много ми е тежко...

— Знам. Надявам се да не те засегна с каквото и да било.

Размениха си бързи, прями погледи. Тес допусна, макар и за миг, че Пинки разбира колко е мъчителен сблъсъкът между чувства и разум.

Капитан Рострън беше много висок. Тес бе забелязала внушителния му ръст веднага щом стъпиха на „Карпатия“. Помнеше плешивата му глава, лъщяща на утринните лъчи.

Настъпи пълна тишина и той започна да разказва. Когато се получил призивът за помощ, между „Титаник“ и „Карпатия“ имало около петдесет и осем мили и щяло да бъде фатално, ако неговият кораб не се придвижвал незабавно. Рострън наредил да се увеличи

броят на наблюдателните постове, всички спасителни средства да се приведат в готовност, на палубата да се изнесат одеяла за оцелелите. Спрели топлата вода, за да превърнат всяка капчица в пара за двигателите, и въпреки опасността от ледени блокове се придвижили с пълен ход към „Титаник“.

— Капитане, бихте ли ни описали спасителните лодки на „Титаник“? — помоли Смит. — Колко души могат да се поберат във всяка една?

Тес стисна очи в очакване на отговора.

— Сгъваемите лодки с брезентови бордове спокойно могат да поемат шейсет-седемдесет души.

Вторият помощник-капитан на „Титаник“, Чарлс Лайтольър, беше следващият свидетел и най-високият по чин от оцелелите членове на екипажа. Той бързо се досети, че сенаторът не е вещь в корабоплаването. Въпросите му около техническите детайли издаваха колко е неуверен и невеж в морските дела. Лайтольър обясняваше като на малко дете и се подсмиваше, подканяйки и публиката да се включи. Отговаряше невъзмутимо, едва ли не самонадеяно на въпросите за близостта на айсбергите, за скоростта на кораба и липсата на предупреждение за опасността.

Най-неочаквано прозвуча директен въпрос:

— Господине, вие сте отговаряли за спасителните лодки. Защо капацитетът им не е бил използван докрай?

— Опасявах се, че с максимален товар няма да издържат, докато ги спускаме — спокойно отговори Лайтольър.

— Пасажерите не настояваха ли да се качат?

— Някои да, някои не.

Пред очите на Тес бяха хаосът и паниката на хората, които се опитваха да се докопат до лодките. Още чуваше отчаяните им вопли.

— Ако върнете времето назад, бихте ли променили нещо?

— Не. Направих всичко, което беше по силите ми.

Мнозина от присъстващите си размениха възмутени погледи, дочу се и сподавен ропот. Тес се взря в Лайтольър. Типичен арогантен лъжец — говори спокойно и убедено, и все още се намери някой да ти повярва.

— Докрай ще се поддържат един друг и ще излезе, че няма виновни — промърмори мъжът зад нея.

Тес мълчеше и се чудеше на наивността си.

Въпросите към Лайтолър продължиха часове, а в уверенията му отговори нямаше и най-малък упрек към неговия работодател. Най-сетне очевидно умореният сенатор Смит обяви край на изслушванията за деня и хората си тръгнаха. Неколцина се ръкуваха с него, поздравяваха го за добре свършената работа, но други си излязоха видимо озадачени, разговаряйки помежду си.

Сенаторът започна да събира разпилените книжа. Той не беше учуден от показанията на Исмей и Лайтолър — те знаеха отлично, че ако се стигне до обвинение в неизпълнение на служебните задължения, здравата ще загазят. Макар и поданици на Великобритания, американците можеха да ги съдят. А в родината им ги очакваше и друго разследване. Смит не беше напълно удовлетворен, но поне едно бе успял да постигне: англичаните дълго нямаше да мръднат оттук.

Пинки се отблъсна от бюрото си в редакцията на „Ню Йорк Таймс“. Счупеното колелце застърга в дървения под. Но тя мислеше за друго. Утре всички щяха да излязат с материали от първия ден на изслушването. Не и тя обаче. Нейната история за ранното вечерно издание беше много по-пикантна, защото разкриваше тайни от света на богатите и привилегированите. Семейство Дъф Гордън. Не били направили нищо нередно? Едва ли. Те заслужаваха да бъдат разобличени, защото действията им потвърждаваха безспорната истина: повечето бедняци бяха загинали, а повечето богати се бяха спасили.

Пинки смачка листовите от черновата си и една по една хвърли хартиените топки в кашона до стената. Подейства ѝ отпускането, пък и малко хора в редакцията имаха нейния точен мерник. Радваше се, че надви Ван Анда в спора за името на моряка, който ѝ беше дал информация. В никакъв случай нямаше да го назове, тъй като щяха да го уволнят или депортират. Утре имаше среща с няколко суфражетки,

които желяеха да споделят възраженията си. Репортажът щеше да предизвика фурор.

Гласът на Ван Анда я сепна.

— Чудесен материал, Пинки! Смит ще побеснее, че действаш на своя глава и не си изчакала свидетеля да даде показания. Пак надмина всички. Отивай да спиш, че утре разследването продължава.

— След малко.

— Знам го твоето „след малко“.

Под краката им се чу тихо боботене — бяха започнали да отпечатват вестника.

— Хайде, вече можеш да си ходиш — настоя Ван Анда и се запита как ли живееше Пинки. Тя беше своенравна и не говореше за личния си живот. Вероятно се свираше в някоя стаичка под наем и приготвяше вечерята си на котлонче. Жените с тази професия са странни същества.

Пинки хвърли последната хартиена топка и метна голямата чанта през рамо. Усмихна се на Ван Анда, допря длан до челото си, сякаш отдаваше чест, и излезе, подритвайки обелка от портокал. В тази редакция не се спазваше никаква чистота. Някой трябваше да опише шокиращата мръсотия в „Ню Йорк Таймс“. Усмихна се и весело заподскача надолу по стълбите. Испита за пореден път чувството на свобода — беше сама под звездите, не принадлежеше никому, името ѝ се изписваше с дебели букви под материалите ѝ във вестника, четен от хиляди хора. Какво друго ѝ трябваше, за да се гордее със себе си!

Тес излезе през въртящата се врата на „Уолдорф — Астория“ и с наслада вдиша свежия студен въздух. Дали лейди Дъф Гордън се беше върнала от ателието? Вероятно да. Слънцето залязваше и улицата сияеше в розови багри. Беше доста шумно от минаващите коли и талиги с коне. Не искаше да се прибира в хотела. Все още не. Портиерът ѝ каза, че наблизо има парк, красив парк в центъра на града. Учуди се, че не беше чувала за него.

— Тес — чу познат глас зад гърба си.

Джим Бони. Беше пъхнал ръце в джобовете на широкия си панталон с вързан колан без катарамата. Изглеждаше по-опърпан и отпреди. Портиерът, издокаран в морскосиня униформа с лъскави

метални копчета, го гледаше надменно. Тес беше забелязала, че повечето сервитьори и пикола в „Уолдорф“ гледаха по същия начин оцелелите пасажери от трета класа.

— Джим! — възкликна тя, учудена от обзелата я радост. — Мислех, че никога вече няма да се видим.

— Искях да проверя как си. Знаех, че си в този хотел, и реших да намина. Да видя дали мога да вървя по суша.

— Вече няма вълни.

— Нито вълни, нито чезнещ хоризонт, нито скърцаща палуба.

— И най-вече — никаква вода! Обикновената разходка е истински празник.

— Може ли да ти правя компания?

— Ами... Прочете ли за лейди Дъф Гордън?

— Да. — Той се усмихна и добави: — Сама си го е докарала.

— Не забравяй, аз още работя за нея.

— Знам. Искаш ли да си поговорим?

Очите му светеха запленаващо и Тес не можа да устои.

— Добре.

Портиерът гледаше Джим неодобрително.

— Нека си гледа — сви рамене той и добави с широка усмивка: — Преди година сигурно е носел дрехи като моите. Но много скоро работата му ще зависи от мен, а ти ще минаваш през тези врати цялата в щраусови пера.

Тес се засмя и двамата тръгнаха да се разхождат.

— Беше ли в залата днес?

Той кимна.

— И какво мислиш?

— Възхитих се на момичето, което защити бедната жена.

Тес се изчерви.

— Благодаря. А какво ще кажеш за свидетелите?

— Имахме късмет, че капитан Рострън направи всичко възможно и ни спаси. Смел и достоен човек. Докато Лайтолър замазваше всичко, за да прикрие виновниците. Ти говореше с репортерката и затова не ти се обадох в почивката.

— Значи знаеш за нея?

— Да. Тя беше на „Карпатия“ и разпитваше моряците. Доста е енергична и напориста.

— Аз я харесвам. Но малко ме притеснява.

— Не би трябвало. Интересуват я само фактите.

— Да, но пита и за нередности, които се превръщат в сензация.

Той въздъхна, прокара ръка през кестенявата си коса и Тес за пръв път забеляза златистите ѝ отблясъци. Кичурите падаха върху очите му и той непрекъснато ги отмяташе назад.

— Нали знаеш моето мнение — каза Джим.

— Да, но вестниците се подиграха с Лусил, което не беше честно.

— За каква честност става дума? — учуди се той. — Да не мислиш, че се е държала геройски? Ако ме попитат, ще кажа истината.

— И съвсем ще я очерниш.

— Аз не гледам на нещата по този начин.

— Съгласна съм, че е свикнала да командва и да се налага... Но хайде да не разваляме разходката си с този спор.

— Смяташ, че я съдя твърде строго?

— Доста суров си.

— Ти не знаеш истината, Тес. Някой път ще ти разкажа всичко.

Тя се загърна с палтото си не толкова, защото ѝ беше студено, а по-скоро като щит срещу неговата натрапена преценка. Вече не ѝ се говореше за Лусил, нямаше как да му обясни. Тя самата се затрудняваше да я разбере. Но дълбоко в нея имаше нещо хубаво и истинско, в това не се съмняваше. И то бе причината за желанието ѝ да я защити, а не задължението да бъде лоялна към жената, която ѝ даваше работа. Стисна устни, усецайки пулсираща болка в главата си.

— Аз я виждам в друга, по-добра светлина.

Джим въздъхна.

— Може би в някакъв момент ще се наложи да избереш на кого да вярваш.

— Не искам да се стига дотам.

— Ако зависи от мен, няма да те принуждавам — поклони се той и добави: — Госпожице Колинс, вашият придружител може да е суров и недодялан моряк, но няма да развали настроението ви и хубавите мигове, прекарани заедно.

Тес се засмя — закачливостта му я развесели. Беше ѝ приятно с него и не искаше да се карат. Продължиха бавно към Пето Авеню, попивайки звуците и гледките на големия град. Вече затваряха пазара

на ъгъла, кукловодите сгъваха картонената сцена и прибираха реквизита си, без да обръщат внимание на наобиколилите ги деца, които настояваха за още едно представление. Някаква жена с омачкана престилка предложи ябълка на Тес и тя изведнъж усети силен глад.

— Искаш ли хотдог? — кимна Джим към количката на уличния продавач.

Тес го погледна учудено.

— Хлебче с кренвирш — поясни той.

Тя се изчерви. Спомни си, че и преди беше чувала думата, която звучеше толкова странно...

Взеха си по един хотдог и продължиха да се разхождат и да се наслаждават на красивия град. Минаха покрай хотел, наподобяващ френски замък, и спряха, за да погледат луксозните файтони, от които слизаха елегантни мъже и жени във вечерни облекла. Разкошни рокли с дълбоки деколтета, копринени цилиндри, блестящи диамантени корони. Някои от тези дами сигурно са клиентки на лейди Дъф Гордън, помисли си Тес и изпита чувство на гордост.

Приближаваха парка — потънал сред дърветата тих пристан в сърцето на града. Прекосиха улицата и поеха по една пътека с надвиснали брястове. Бледнеещият златист залез се прокрадваше между листата. Тес вдигна лице, наслаждавайки се на меката светлина на здрача. Паркът пустееше, но все още имаше групички деца, които хвърляха и гонеха топките си за последен път преди вечеря. Джим ѝ разказа за приятеля си, който беше загинал като огняр на „Титаник“. После заговори за Калифорния, и то с такъв ентузиазъм и плам, че Тес го слушаше със затаен дъх. Желанието ѝ беше да стигне до тази страна и досега не се беше замисляла за безкрайната ѝ шир и разнообразието, което криеше. Само Ню Йорк беше достатъчен, за да ти спре дъхът.

— Мислила ли си да живееш в Калифорния?

— Може би един ден... Не и сега.

— В Ню Йорк ще се чувстваш добре. Градът предлага онова, към което се стремиш.

— Надявам се. Ще се уча от Лусил — какво по-хубаво от това. Имах голям късмет, че я срещнах.

— Същото бих казал и аз за теб.

Тес отново почувства радостна тръпка.

Джим се изчерви, погледна я и продължи да говори с трогателна прямота.

— Ти също имаш на какво да научиш Лусил. Световете, в които живеем, не са чак толкова различни.

Може би точно заради това Тес изпита внезапно желание да се държи естествено, без задръжки, и хвана Джим под ръка.

— Хайде, да повървим така, както се разхождахме на кораба.

— Защо не? — засмя се Джим.

Макар и за миг, двамата отново се озоваха на палубата на „Титаник“, когато залезът беше от златен по-златен и животът беше друг...

Вървяха бавно към хотела и Тес слушаше забавните коментари на Джим. Той не се смущаваше от лъскавите файтони, кожените палта и цялата суетня на тълпите около театрите. Блясъкът на газените лампи тържествуваше над гаснещите слънчеви лъчи. Дори конете в Сентръл Парк са с вирнати носове, отбеляза Джим, и потупа коня на спрелия до тях файтон. Тес се засмя, а конят подуши палтото ѝ.

— Май иска да го почерпиш — усмихна се Джим. — Или да „обърнеш“ изтърканата му яка? Нали така се казва?

— Не съмшила кожа, така че и на двама ни ще е нужно доста търпение.

Джим се засмя, а Тес забеляза, че въпреки неугледното облекло той привличаше погледите на минавачите — беше висок, строен и мъжествен.

— Не успях да ти благодаря за лодчицата — каза тя, когато приближиха хотела.

— Искях да ти подаря нещо, което да ти напомня за онова, което преживяхме заедно. Когато те видях с двете момченца, разбрах, че няма да ги изоставиш. А и беше късно да скочиш в нашата лодка. Идеше ми да се изкатериш по въжетата и да те грабна. Цяла нощ беше пред очите ми.

Спряха пред хотела, той докосна брадичката ѝ и лекичко я повдигна. Да не би да се канеше да я целуне?

— Е, да си кажем пак довиждане — промълви той. — Другия път ще те взема с файтон. Съгласна ли си?

— Да — кимна тя, напълно забравила как отначало бе взела Джим за обикновено селско момче.

Той вече се отдалечаваше на запад покрай файтоните и конете. Тес постоя на входа, унесена в мисли. Беше заглушила благоразумието, втълпявано от майка ѝ. Сега нямаше желание да разсъждава дали не е трябвало да бъде по-сдържана. Може би някой друг ден.

Пред хотела отново цареше оживление. Този град сякаш не спеше сред несекващите викове на шофьорите и файтонджиите и стълпотворението от возила и минувачи, които се промушваха и притичваха, за да пресекат. В центъра на тълпата пред „Уолдорф“ стоеше вестникарче с ранното издание на „Ню Йорк Таймс“. Тес го подмина — не беше в настроение за новините. Пиколото пред асансьора обаче я позна и ѝ подаде вестника.

„Страхлив баронет и съпругата му подкупват моряци, за да се спасят? Научете още от разказа на свидетел“ — бе заглавието на материала с автор Сара Уейд.

Тес влезе в асансьора с наведена глава. Как можа да се довери на Пинки! Кой ѝ беше разказал това? Някой, който мразеше семейство Дъф Гордън, естествено. Дали беше Джим?

Не биваше да се отплесва в мисли за него, предстоеше ѝ далеч по-голямо изпитание: да намери начин да успокои жената, която само преди няколко дни беше олицетворение на неуязвимостта. Не ѝ се излизаше от асансьора.

6

Въпреки предупреждението на Козмо, че ще направи пожар, Лусил метна хавлиена кърпа върху нощната лампа. Не можеше да търпи никаква светлина. Искаше да скрие подпухналото си лице и подутите си от плач очи.

— Каж ми, не бях ли права? — обърна се тя към съпруга си.

— Луси, ти взе положението в свои ръце и спаси хората в лодката. Никой не може да те обвинява за това.

— Но те точно това правят.

Тя се тръшна на канапето с копринени възглавници, а Козмо взе вестника и го хвърли в кошчето.

— Не се тревожи, и това ще премине — каза той.

— Всички са настроени срещу нас.

— Не са всички, а само един, и то анонимен.

Двамата погледнаха Тес. Лусил скочи, ритна кошчето и страниците на вестника се разхвърчаха.

— Кой е говорил с тази репортерка?

— Тя е интервюирала доста хора.

— Включително и теб, нали?

— Да.

— И какво й каза?

— Че хората от трета класа не можах да стигнат навреме до лодките...

— И какво друго й надрънка?

— Попита ме защо лодката ви е била полупразна и аз отговорих, че не знам.

— Ясно! Ето откъде започва всичко. Твоят приятел, морякът, също се е разприказвал. Наговорил е куп лъжи.

— Джим не е такъв човек — защити го Тес.

— Джим! И какъв човек е твоят Джим? Ти на чия страна си? Когато поисках да се снимаме, той изчезна. Ти заради него се дръпна, нали? Нямах го и когато Козмо благодари на екипажа. Не бил такъв

човек! Той е жалък представител на класата си, без каквато и да е реална преценка за нещата. Самодоволно наперено моряче! Искам да ми разкажеш всичко, и то веднага!

— Успокой се, Луси — намеси се Козмо. — Не знаем кой ни е обвинил. Това са само злонамерени празнословия.

— Кой друг би ни нарекъл страхливци, които дават подкупи? Дадохме малко пари на тези нещастници, за да си стъпят на краката, и вместо благодарност...

— Стига, Луси!

— А може би е Джийн Дарлинг? Едва ли. Тя не би посмяла.

— Кой знае — рече Козмо, взе цигара от сребърната купа на тоалетката и я запали с трепереща ръка.

— Вестниците ще съсипят кариерата ми — заяви Лусил, без да обръща внимание на пребледнялата Тес.

— Не теб, а мен наричат „страхлив баронет“.

— Вместо да ме подкрепиш, мислиш само за себе си. Не биваше да се съгласявам за онази статия, стана ми ясно още щом влязох в ателието... Уж всички се радваха, че сме се спасили, и за интервюто ме поздравяваха... но думите им не бяха искрени. Не и като на приятелите ми по време на вечерята.

— Защото разказът ти ги заплени — отбеляза Козмо.

— Вестниците си търсят жертви. И аз се озовах в центъра на вниманието. Толкова много богаташи оцеляха, защо само мен държат отговорна? — Лусил погледна Тес и попита: — А ти какво стоиш там?

— Чакам разрешение да изляза.

— Тук ще стоиш!

— Бих искала да изляза, ако може. — По-скоро й се искаше да побегне колкото се може по-далеч оттук. Значи наистина бяха дали пари на моряците!

— Изглеждаш ужасно — заговори Лусил с по-спокоен тон. — Трябва да ти вземем прилични дрехи.

Тес премигна — отново тази рязка промяна. Гневът се бе изпарил и на негово място се бе появило... какво?

— Мога ли да ви оставя?

— Върви. Утре ще дойдеш с мен в ателието. Някой друг ще ми каже как върви разследването. Слез до телефонистките и поръчай да

не ни свързват с никого. Без изключение. Ще се видим сутринта, точно в осем и половина. Шофьорът ми се казва Фарли. И още нещо!

— Да? — Тес положи усилие да се обърне. Нямахше търпение да се махне от стаята и да не слуша повече тази истерична жена.

— Не се разстройвай. Знам, че ти не би ме предала — рече Лусил и неочаквано хвана двете ѝ ръце. — Такъв ми е характерът, бързо избухвам, но ти не го приемай лично. — Тя се наведе към Тес, облъхна я с уханието на парфюма си и я целуна. — Ще ти се реванширам, мила моя.

Леко замаяна, Тес кимна, промърмори „лека нощ“ и излезе. Нима Лусил бе направила опит да ѝ се извини?! Дали парите бяха наистина подкуп? Или просто жест на снизходително великодушие, присъщ на богатшите? Вероятно Джим беше казал на Пинки за парите. Едва ли бяха другите моряци, които се наредиха за снимката. Той не ѝ спомена нищо по време на разходката, не я предупреди какво да очаква и ето че сега тя трепереше цялата, а в ума ѝ се блъскаха противоречиви догадки.

— Луси, защо се държиш така лошо с нея? Искаш да си като майка си ли? — не се сдържа Козмо.

— Как можеш да ме сравняваш с тази ужасна жена!

— Все едно че слушах нея.

— Няма да допусна да...

— Какво, да се осмели да ти се противопостави?

— Да прави каквото иска. Няма смисъл дори да я упреквам за близостта ѝ с моряка. И без това е твърде объркана.

— Тя винаги ще ни напомня за преживения ужас.

— Забеляза ли, че пак не казва „мадам“, когато се обръща към мен?

— Да.

— А трябва.

— Вече е късно.

— И към теб не се държи достатъчно почтително.

— Предпочитам да не съм „сър Козмо“.

— Невъзможен си! — въздъхна Лусил и се облегна на меките възглавници. — Уморена съм и по-добре да не спорим. Утре трябва да

съм готова за битка.

— Скъпа моя, длъжни сме да приемем фактите. Тази история ще има отзвук и от двете страни на океана, очакват ни още доста неприятности. Боя се, че прилежният сенатор Смит много скоро ще насочи вниманието си към нас.

— Няма да посмее. А и аз не бих позволила подобно нещо.

Козмо се пресегна към лампата и отметна кърпата с обгорели краища.

„Уолдорф — Астория“, 20 април, събота сутринта

— Значи ти си новото момиче за всичко. Да дойдеш чак от другия край на света... И за какво? Лейди Дъф има достатъчно персонал тук. Е, качвай се, тя всеки момент ще се появи.

Шофьорът на лейди Дъф посочи черната кола, паркирана пред хотела. Ироничната усмивка на дебелиите му устни подразни Тес — освен че имаше шофьорска книжка, той с нищо не я превъзхождаше.

— Аз не съм момиче за всичко — заяви тя.

— Мила моя, ще бъдеш такава, каквато ти наредят — подсмихна се той. — Ти си една от прислугата, от теб се очаква да робуваш и да трепериш от страх пред всемогъщата мадам. Същото се отнася и за мен, разбира се. Казвам се Фарли.

Тес седна в колата и в този миг се появи Лусил. Шофьорът я настани и затръшна вратата в лицето на любопитните репортери. Потеглиха по Пето Авеню. Тес се престраши и погледна мадам. Беше напудрена повече от всякога и мълчеше, сякаш не си спомняше за снощния разговор.

Шивашкото ателие на фирма „Лусил“ се помещаваше в мрачна постройка на Двайсет и трета улица, недалеч от новата триъгълна сграда „Флетайрън“.

— Гордостта на Ню Йорк! — посочи Фарли. — Прилича на ютия, нали?

Тес потръпна. В нейните очи небостъргачът по-скоро наподобяваше заострен корабен нос.

Щом влязоха в сградата, хората пред асансьора се разпръснаха.

— Мадам не позволява друг да ползва асансьора, когато тя е тук — прошепна шофьорът на Тес.

— Не се обаждай, когато не те питат, Фарли! — смъмри го Лусил и кимна на Тес да се качи с нея.

Царството на мадам беше на последния етаж и там се влизаше само с разрешение. Вратите на асансьора се отвориха и Тес се озова в огромното ателие, от което ѝ секна дъхът. Масите бяха отрупани с красиви брокати, многоцветни вълнени платове и феерични дантели. С топлийки в уста, шивачките се суетяха около дървените манекени, мереха, натъкмяваха и тропосваха, докато няколко стройни слаби жени в сиви копринени кимона стояха край стената в очакване да ги повикат за проби. Кипеше усилен труд.

— Не е ли прекрасно тук? — леко повиши тон Лусил, за да надвика тракането на шевните машини.

Тес кимна и все така слисана последва мадам, която ту се усмихваше, ту се мръщеше, оглеждайки работата на шивачките. От време навреме спираше и вдигаше парче плат да провери дали се мачка, дали пада достатъчно добре, а после даваше нареждания. Това беше Лусил, пред която Тес благоговееше преди потъването на „Титаник“.

В дъното на работилницата беше остъкленият ѝ кабинет, отрупан с рози, божури, нарциси и какви ли не други цветя, аранжирани в красиви букети, с прикрепени към тях поздравителни картички.

— От приятели и клиенти — поясни мадам. — Радват се, че съм жива. Скоро ще разберем дали са искрени.

Група служители я чакаха до вратата.

— Добро утро, мадам — поздрави един от тях.

Лусил си сложи очила с рогови рамки и занарежда:

— Подиумът трябва да бъде готов днес. Да се окачат и завесите, които го отделят от работното помещение. Не виждам някой да се е заел.

— Още няколко дни ще имаме нужда от цялото пространство — обади се жена в бяла престилка. — В последната минута ще...

— Куп неща ще има да се свършат в последната минута — отсече Лусил. — Сложете пейките по-нагъсто. Подиумът трябва да бъде готов днес. Ако нещо не се получи както трябва, няма да остане време да го оправим. Разбрахте ли ме?

— Да, мадам.

Лусил се обърна към млад мъж с оредяваща коса.

— Джеймс, какво става със сватбената рокля? Не виждам да шият мънистата.

— Ще започнат следобед — отвърна притеснено Джеймс.

Тя закрачи нервно и повиши тон.

— Защо се бавим? Защо не виждам да се правят проби? Манекенките стоят и чакат, а времето тече. Сватбената рокля е гвоздеят на ревюто. Кога ще зашият мънистата? Всичко трябва да бъде изпитано! Какво става, Джеймс?

— Полагаме максимум усилия... — заоправдава се той.

— Бях наред океана, за малко да загина, а вас изобщо не ви е грижа за ревюто! Място за некомпетентност няма и не може да има! — махна Лусил към цветята. — Моите клиенти са мои приятели, чудесно го знаете!

Служителите се спогледаха, а лейди Дъф Гордън посочи Тес.

— Ето едно момиче, което знае що е компетентност. Представям ви госпожица Тес Колинс, с която съдбата ни събра. — Луси грабна една копринена рокля от ръцете на шивачката и я вдигна към Тес. — Как мислиш, подходящо ли е скроена на верев?

Тес недоумяваше какво се очаква от нея, но тежката коприна ѝ подсказа отговора. Майка ѝ я беше научила не само да шие, но и да се съобразява как да разположи кройката спрямо плътността на платовете.

— Не — твърдо каза тя. — Ще провисне след първото обличане.

С тържествуваща усмивка лейди Дъф Гордън върна роклята на шивачката и се обърна към Джеймс:

— Ако не внимаваш, ще ти намеря заместник. Покажи на Тес къде да скицира как да се съединят отделните елементи в зависимост от плата. Да видим какво ще предложи за този модел.

Тес не се чувстваше много уверена в техниката на скициране. Обикновено моделите бяха в главата ѝ, а не на хартия. Тя сподели това с Джеймс, той си отдъхна и реши, че може да спомене някои от ексцентричните методи на лейди Лусил.

— Обича да хвърля предизвикателства и тогава хората се втурват да се докажат. Но днес ще трябва да отвличаме вниманието ѝ. Всички са чели „Таймс“, не спират да коментират и затова работата не върви.

Предупредих ги да хвърлят вестниците, преди да дойде, но как да ги накарам да се съсредоточат? За съжаление вече получихме откази за няколко големи поръчки. Тя още не знае. Ще побеснее, когато разбере.

— Не знам какво ще правя тук — въздъхна Тес.

— Мадам обича да държи новите служители под напрежение. Докато се ориентираш, предлагам да започнеш с гладачната преса.

За Тес всичко беше като магия. В кратките почивки между отделните задачи тя разглеждаше платовете и наблюдаваше сръчните шивачки. На отделна маса един възрастен мъж усърдно шиеше обърнати илици на ръка. Той внимателно пристягаше конеца и при следващия бод постигаше съвършено отстояние, все едно е машина. Накъдето и да се обърнеше, виждаше нови и интересни неща, а когато започнаха пробите, тя изпадна в екстаз. Тропосани и нагласени на манекенките, роклите сякаш оживяваха. А краката на шивачките неуморно танцуваха по педалите на машините „Сингер“. Да можеше майка ѝ да я види къде е попаднала. Сърцето ѝ се сви при спомена за вечерите край огнището, когато бързаше да довърши някоя рокличка или ризка, а иглата проблясваше на светлината на пламъците. Толкова много искаше да ѝ покаже това вълшебно място, в което беше влюбена — в звуците, в уханията, в светлините...

През стъклената преграда Лусил внимателно наблюдаваше Тес. Момичето гледаше с широко отворени очи, сякаш беше омагьосано. За нея всичко беше ново и пленително. Добре че я измъкна от оня цирк в „Уолдорф“.

Тес срещна ликуващия поглед на мадам. *Аз имам това, което искаш!* — прочете тя в очите ѝ.

Полазиха я тръпки и побърза да се върне към работата си.

Зала „Мъртъл“, „Уолдорф — Астория“, 20 април, събота сутринта

Още нямаше девет, но Пинки усещаше как се поти в очакване да започне вторият ден от изслушването на свидетелите. Залата беше претъпкана и задушна от дима на пурите. Всички вестници печатаха извънредни издания с какви ли не истории за проява на малодушие и

храброст, а въодушевлението на репортерите надминаваше всякакви граници.

Пинки допускаше, че Козмо и Лусил ще изпратят свой представител, който да ги защити и евентуално да предотврати призоваването им като свидетели. Думите „подкуп“ и „милионерска лодка“ привличаха вниманието на читателите и гарантираха, че поне още седмица вестникът ще се разпродава в максимален тираж. Не виждаше Тес, но Лусил сигурно се бе погрижила да я отдалечи от залата. Забеляза завистливите погледи на колегите си от другите вестници. Но тя знаеше, че ако днес нападките са насочени към лейди Дъф, то утре ще се прицелят в някой друг. Оцелелите мъже вече се извиняваха и оправдаваха.

В този миг в залата влезе сенатор Смит. Спря до Пинки и попита:
— Е, как сме днес, млада госпожице?

— Чудесно. Нали се намирам на най-интересното място в Ню Йорк.

Смит се усмихна. Допадаше му това нахакано момиче.

— Така е — рече той.

— Прочетохте ли репортажа ми за Дъф Гордън и подкупа на моряците?

Усмивката му угасна.

— Бих предпочел да изчакате показанията.

— Това означава ли, че ще разпитате семейство Дъф Гордън?

— Аз водя разследване, а не гонение на вещици.

— Но ще им връчите ли призовки?

— Още не е решено.

Смит се отпрати към мястото си, удари с чукчето и обяви началото на заседанието.

Първият свидетел беше Харолд Брайд, единственият оцелял телеграфист. Той беше много млад, смъртно бледен и едва се придвижваше в инвалидна количка с бинтован от горе до долу ляв крак. Смит говореше внимателно с него и Брайд постепенно се окопоти. Двама били на смяна и се опитали да потърсят помощ от други кораби. Той убедил колегата си вместо стария сигнал CQD да използват новия, SOS. Дори се пошегувал, че може би това е последният им шанс да го изпробват.

Следващият въпрос беше как се е спасил. Настъпи тягостна тишина.

— Паднах зад борда и се хванах за една от лодките, течението ме засмука и се озовах в нещо като въздушна възглавница. Успях да изплувам и бях последният, когато се съгласиха да приемат на лодката.

В залата се разнесе шепот: *Съгласили са се да го приемат?*

— А имаше ли и други, които искаха да се качат?

— Да, господине.

— Колко?

— Десетки — едва промълви Брайд, сякаш останал без сили.

Присъстващите се размърдаха, зашепнаха и заподсмърчаха, разстроени от болката в гласа на младия мъж.

— Имаха ли спасителни жилетки? — попита Смит.

— Да.

Един от членовете на комисията се намеси.

— Пояснете какво означава „съгласиха се да ме приемат“, звучи някак неправдоподобно.

— Повече нямам какво да кажа — отвърна Брайд.

— А лодките, в които е имало място? Може би хората са се страхували, че потъващият кораб ще ги повлече.

— Аз бях на около четирийсет-петдесет метра от „Титаник“ и плувах, когато той потъна. Водата беше спокойна и някои лодки можеха да се върнат, за да помогнат.

Ето че бе разбито на пух и прах оправданието за опасност от водовъртеж. Пинки пишеше бързо, обзета от гняв към бездушието на всички тези хора.

В почивката късно следобед към нея се приближи Джим.

— Добре нареди самодоволните Дъф Гордън — каза той.

— Това заслужават.

Погледът му се рееше замислено.

— Търся момичето, което работи за модистката...

— Тес Колинс?

— Да! — зарадва се той.

— Не съм я виждала днес.

— Трябва да говоря с нея.

— Сигурно е с лейди Дъф в ателието.

— Целият екипаж заминава за Вашингтон. Искан да я видя, преди да тръгнем.

Пинки беше чула, че сенатор Смит възнамерява да премести разследването във Вашингтон, но не очакваше, че ще действа толкова бързо.

— Кога заминавате?

— Късно вечерта. Мислех, че знаете.

Пинки наистина бе изненадана, но нямаше никакво намерение да бъде изолирана от развитието на събитията. Доброто настроение на Смит вероятно се дължеше на факта, че най-сетне щеше да се отърве от напористите нюйоркски репортери.

— Лейди Дъф не си поплюва. Сигурно ще държи Тес до късно вечерта. Край на романтиката — усмихна се Пинки в очакване на реакцията му.

Той като че ли не я чу.

— Можете ли да я намерите?

— Май наистина е важно, а?

— Виждате ми се свестен човек и ще ви помоля да ѝ предадете, че заминавам.

— Добре, но ако обещаете пак да ми разкажете за корабокрушението.

— Обещавам, но не сега. Друг път.

Пинки реши да провери догадката си и подметна:

— Много хубава лодчица! Имате талант.

Очите му светнаха радостно.

— Благодаря. Тя ли ви я показа?

— Случайно стана.

Джим се обърна и направи крачка към вратата.

— Няма ли да се сбoguваме? — усмихна се Пинки. Той беше хубавец и тя не можа да се сдържи да не се пошегува.

Джим я погледна закачливо.

— Пак ще се видим. Нали следите този театър. Доскоро във Вашингтон.

Пинки беше доволна, защото разбра със сигурност кой е майсторът на лодчицата, а и че тя не беше случаен спомен. Винаги е по-добре да знаеш за хората повече, отколкото предполагат.

Лусил наблюдаваше ателието, докато кроячките, шивачките и техните помощнички се приготвяха да си ходят. Бледнеещите слънчеви лъчи огряваха масите, шевните машини и почти готовия подиум.

— Колко са отменените поръчки?

— Около десет, мадам — отвърна Джеймс.

— Някой имаше ли смелост да обясни защо?

— Поради други ангажименти — промълви той.

— А резервациите за ревюто?

— Отказите са само няколко.

— Госпожа Уортън?

— Съжالياва, но няма да може да дойде.

— Джеймс, ти ли нареди да се хвърлят всички вестници?

— Да — кимна той.

— Благодаря. Лека нощ.

Джеймс погледна към Тес и каза:

— Госпожицата ще се чувства добре тук. Лека нощ.

Останаха само двете.

— Ще вечеряме в апартамента — обяви Лусил, изпълна дългите си ръкавици и вирна брадичка. — Готвачът на хотела е превъзходен.

Тес я последва към асансьора, опитвайки се да укроти еуфорията от този неописуем ден. Никога не си беше мечтала за такъв живот. Удоволствието от докосването на фините платове и съвършено изработените модели беше неописуемо. Не знаеше точно как, но беше сигурна, че ще намери своето място в този свят, изпълнен с красота. Толкова силно го желаше!

Асансьорът се изкачи, съпроводен от проскърцването на стоманените въжета, което отекваше във вече празната сграда. Лекото олюляване на кабината надолу към първия етаж уплаши Тес, но тя не се издаде. Вратите се отвориха. Пред тях стояха тълпа репортери. Чува се викове:

— Подкупихте ли моряците?

— Защо лодката е била почти празна?

— Как ще обясните факта, че сте изоставили давеците се?

— Къде е Фарли? — пошепна Лусил, без да обръща внимание на въпросите.

Той ги чакаше на тротоара и бързо успя да ги настани в колата. В мига, в който понечи да затвори вратата, един от репортерите пъкна глава и Тес усети отвратителния му цигарен дъх.

— В лодката ви е имало мъж, преоблечен като жена! Вярно ли е?

— Не мога да отрека — кимна Лусил.

— Танцьорът Джордан Дарлинг?

— И това не мога да отрека — лукаво се подсмихна тя.

Фарли блъсна вратата, скочи зад волана и колата захвърча по нюйоркските улици, покрай сергии с плодове и зеленчуци, черкви с остри, игловидни камбанарии и лъскави файтони с наперени коне, а отдолу, от недрата на земята, долиташе тътенът на метрото, понесло невидими пътници в незначайни посоки.

Козмо взе купчината писма от рецепцията на хотела и попита:

— Това ли е всичко?

— Да, господине — неуверено отвърна мъжът, тъй като не беше сигурен как да се обръща към английските благородници. — Има и едно съобщение за вашата служителка.

Козмо взе листа и тръгна към асансьора. Бележка за Тес. Само едно набързо написано с молив изречение. *Моля те, ела довечера на южния вход на Сентръл Парк.*

Без подпис. Козмо смачка листа и го хвърли в кошчето до асансьора. Гневно натисна копчето за етаж. Най-вероятно бележката беше от онази отвратителна репортерка, която искаше да изкопчи още информация. Реши да не казва на Луси, за да не я ядосва. Добре че успя да засече бележката. Нямаха нужда от нови неприятности.

„Ню Йорк Таймс“, 20 април, събота вечерта

Тази вечер Пинки не подскачаше по стълбите на редакцията. Беше много уморена. Трябваше да напазарува, да мине през аптеката за лекарството на баща си и да се приготви за срещата с госпожа Дотсън, вечно недоволната гледачка, която непрестанно я тормозеше и настояваше за още и още пари. Всяка вечер се оплакваше колко трудно било да се грижи за Прескот Уейд с неговия избухлив и сприхав

характер. Пинки се принуждаваше да я изслушва, притисната от реалността, която се старееше да избягва колкото се може повече.

Като репортерка смело задаваше директни и неудобни въпроси, но що се отнасяше до личния ѝ живот, тя не разполагаше с отговори. Колко ли дълго ще живее баща ѝ? Ще може ли да изкарва достатъчно пари за грижите около него?

Улиците бяха вече пусти, осветени от мъждукащите светлини. Съзреше ли минувач, Пинки изправяше рамене и вървеше с уверена походка, сякаш беше мъж. Не биваше да се плаши от нощните улици. Това би сринало самочувствието ѝ.

Баща ѝ отдавна бе престанал да се усмихва и това безкрайно я натъжаваше. Не можеше да прецени дали се инатеше, или болестта напълно го бе сломила. Прескот Уейд беше известна личност, но вече никой не се интересуваше от него. Повечето хора — включително и лейди Дъф Гордън — го смятаха за покойник. По-лесно е да приемеш едно безшумно и неусетно преминаване в небитието, та когато смъртта наистина настъпи, бегло да си спомниш, че е имало такъв човек, но не и да заплачеш. Пинки се замисли за собствената си смърт — какво щеше да остави след себе си? Купчина репортажи в моргата на „Ню Йорк Таймс“? Тутакси прогони тази мисъл и влезе в кварталния магазин.

Госпожа Дотсън я чакаше с облечено палто.

— Беше тежък ден — заяви тя.

— Както винаги.

— Никак не ми е лесно с тези твои служебни пътувания.

— Такава ми е работата. Инак няма да мога да плащам сметките.

Пинки извади билет и зеления фасул и ги остави на кухненския плот. Молеше се Дотсън да си тръгне колкото се може по-скоро и да не я занимава повече с оплакванията си.

— Знам, че много работиш. Но състоянието му се влошава с всеки изминал ден. Дано не ти се налага да пътуваш често. Срамота ще бъде да не си тук, когато му дойде времето... Ако ще оставам повече нощи, ще трябва да ми увеличиш надницата.

Без госпожа Дотсън беше загубена. Не би допуснала баща ѝ да попадне в някой от ужасяващите приюти, за които правеше репортажи.

— Ще измислим нещо — успокои я тя.

— Пет долара отгоре, когато ще оставам и нощем.

- Три.
- Четири и половина.
- Четири. Повече не мога.
- Добре.

Двете се спогледаха мълчаливо. С това приключиха преговорите.
— Впрочем хареса ми днешният ти репортаж. Прочетох го и на баща ти, но не знам дали ме слушаше.

Сърцето на Пинки се сви от болка. *Не се преструвайте, че сме приятелки, госпожо Дотсън. И двете сме наясно, че не можем да се понасяме. От вас се иска единствено да се грижите за баща ми, докато ме няма, и да не дрънкате врели-некипели. Мразя да слушам празни приказки.* Пинки преглътна неизречените думи и каза тихо:

— Благодаря.

Бръкна в чантата си, извади шепа банкноти, даде няколко на госпожа Дотсън, тя ги прибра и бързо си тръгна.

Пинки се зае да чисти пилето. След малко спря и отиде да види баща си. В стаята беше тъмно, но за него едва ли имаше някакво значение. Запали лампата и баща ѝ каза с дрезгав глас:

— Най-после се прибра.

Брадата му беше набола. Госпожа Дотсън не беше намерила време да го обръсне.

— Имам срокове, нали знаеш.

— Никакво примирение с несправедливостите, нали?

— Да. И ти беше такъв.

— В минало време...

— Искаш ли нещо?

— Искам живота си. И ако не си много заета, вечеря.

Отдавна се беше зарекла да не плаче, когато разговаряше с него. Този прекрасен, някога огромен и силен мъж, на когото винаги се беше възхищавала, лежеше напълно изнемощял и тя не можеше да му помогне. Изход нямаше, оставаше търпението.

— Печено пиле? — попита той.

— Да.

— Много вкусно го правиш.

Думите му я трогнаха и тя се почувства малко по-добре.

Паркът тънеше в тъмнина, но Джим упорито чакаше на входа откъм Петдесет и девета улица. Взираше се с надеждата, че Тес ще дойде. Сърцето му трепваше при вида на всяка слаба жена, забързана към парка.

— Няма я госпожицата, а? — весело подметна един файтонджия с избеляла шапка и бухнали бакенбарди. — Е, следващия път!

Джим кротко се усмихна и потупа задрямалия кон по муцуната, спомняйки си за Тес и коня, който беше погалила, докато се разхождаха. И това беше само вчера... Сякаш беше изминала цяла вечност.

— Благодаря за компанията — обърна се Джим към файтонджията и си тръгна. Стомахът му беше свит, защото предчувстваше, че няма да има следващ път.

Умореният сенатор Смит се облегна на седалката във влака за Вашингтон. Най-сетне заминаваше далеч от лудницата. Щеше да се наспи в собственото си легло и се надяваше в понеделник разследването да продължи по един по-цивилизован начин.

— Сър, нали искахте да ми продиктувате нещо? — попита един от съветниците му.

Воденето на записки му помагаше да подреди мислите си.

— Първо: защо корабът е потънал. Пишете ли?

— Да, господине.

— Вероятно се дължи на поредица от пропуски, но ще се съсредоточим върху основната причина. Хората не искат да слушат как задълбаваме в практически или морални разсъждения.

Смит въздъхна. Изглежда, за всички беше много трудно да приемат, че в тази епоха на прогрес едно истинско чудо на техниката така жестоко наказва създателите си.

— Видяхте ли вестниците, сенаторе?

— Разбира се. Хули и нападки.

— Особено към онази английска двойка — Дъф Гордън. Ще ги призовете ли?

— Защо питате мен? Уморих се да отговарям на въпроси за тях.

Съветникът се смути.

— Извинявайте, помислих, че...

— Ще ви отговоря. Най-вероятно няма да ги призова, защото ще разгневим англичаните. И без това са ми ядосани.

Смит посочи „Америкън“ и попита:

— Видяхте ли това? Знаете ли кой е Хенри Адамс?

— Да, господине.

— Известен историк. Той твърди, че ние всички се носим на айсберг, който е на път да се разцепи — обществото ни се разпада. Според него самата тъкан на целия деветнайсети век се руши и всички ние, и приятели, и врагове, ще пропаднем заедно с него.

— Ако искате, да продължим по-късно.

— По-добре ще е.

Веднъж да стигнеха Вашингтон, той щеше да сложи всичко в ред. Исмей беснееше, че трябва да остане за показанията. А Смит беше доволен, защото копнееше за справедливост. Щеше да доведе разследването до край. Добре че се отърва от нюйоркските таблоиди. Сега можеше да отложи неприятния разпит на британските благородници.

Ню Йорк, 21 април, неделя сутринта

Обикновено неделята беше най-спокойният ден за Джийн Дарлинг. Тя седеше с вестника в любимата си трапезария, цялата огряна от струящата през еркерните прозорци слънчева светлина. Беше с пеньоара с лисича яка, в който Джордан толкова много я харесваше.

В тези сутрини тя бавно пиеше кафето си и се наслаждаваше на живописната панорама на Сентръл Парк отвъд улицата. Спомняше си радостта, когато след шеметния успех на първото си участие на Бродуей с Джордан избраха този луксозен апартамент и решиха: „Да, ще го купим“. А бяха само двама неизвестни водевилни актьори от Англия... Кога беше това? Преди много години.

Джийн държеше тънката порцеланова чаша с кафе и не помръдваше. Приличаше на статуя. Но статуите не усещат болка.

„Ню Йорк Хералд“ лежеше на масата пред нея. Отворен на репортажа, от който толкова се страхуваше: „Безсрамният маскарад на танцьора — с женски дрехи в милионерската лодка!“. Имаше и снимка на Джордан, който плахо се усмихваше.

Авторът се присмиваше на мъжа, който спасил себе си, изоставяйки давеците се жени. А когато попитали лейди Дъф Гордън дали това е истина, тя отговорила: „Не мога да отрека“.

Каква безсърдечност! Нейният скъп съпруг, този достоен и смел човек, беше очернен завинаги. Край на кариерата им. До утре всички представления щяха да бъдат отменени.

Нима тя можеше да постъпи другояче? Ако не беше настояла, Джордан нямаше да се скрие под покривката и да побегне с нея към лодката. А ако лодката не беше полупразна, нямаше да се качи. Той не

беше страхливец. Той просто искаше да живее. Какво нередно имаше в това? Умря ли някой, за да живее той? Не.

Джийн се загледа в дърветата и виещите се пътеки на парка, на които се беше наслаждавала толкова много неделни утрини. Единственото, което чувстваше сега, беше мъчителна болка.

Чу стъпките на Джордан, сгъна вестника и го пхна под старинната ракла, която бяха купили на сватбеното си пътешествие. Незабравимият им меден месец в Мароко, където за пръв път танцуваха като двойка. Паснаха си още с първата стъпка, летяха по сцената грациозно, сякаш на вълшебни криле, трогваха се от овациите на публиката и се радваха на любовта си. Джийн се усмихна в очакване да види милото лице на Джордан, което озаряваше целия свят. Колко жени можеха да се похвалят с такава безценна обич? И защо, защо трябваше да го остави да умре?

— Как е моята красива съпруга? — поклони се с усмивка той.

Тя докосна устни с пръсти и му изпрати въздушна целувка.

— Прекрасно!

После стана, хвана го за ръка и го прегърна. В никакъв случай нямаше да издаде тъгата си. Около очите ѝ се появиха тънички бръчици, когато каза с усмивка:

— Да започнем този божествен ден с танц!

Лусил обиколи ателието, което изглеждаше някак нереално без суетенето и шума на шевните машини.

След нападките, с които я бе обсипал Профсъюзът на шивачките, вече не настояваше да работят и в неделя. Това не беше честно. Нейната фирма не превръщаше работниците в роби, тя плащаше прилични надници и не наемаше момичета, ненавършили четиринайсет. Можеха да вземат добри пари, ако работеха и в неделя. Лусил въздъхна и се опита да си наложи спокойствие. Предстоящото ревю я изнервяше, но тя се притесняваше и от новите публикации за Джордан Дарлинг, в които името ѝ отново бе замесено. Не съжеляваше, че е изобличила Джордан. Просто се ядосваше, че пак споменават името ѝ. Тази сутрин Козмо хвърли вестника в кошчето и излезе от стаята, без да продума.

Лусил огледа новия лъснат подиум. Изглеждаше чудесно. Настроението ѝ се повдигна. Винаги се вълнуваше преди ревю — обичаше приготвянията и трепета на очакването. Качи се на подиума и запристъпва грациозно: погледът напред и тялото опънато така, както учеше манекените си тук, в Лондон и Париж. Нямаше търпение да настъпи понеделник, когато царството ѝ отново щеше да се оживи и да закипи. Искаше да забрави за „Титаник“. Надяваше се, че много скоро медийният шум ще отзвучи и отказите на поръчки ще престанат. Елегантните нийоркчанки обичаха моделите ѝ и не биха я изоставили.

В този миг зърна някаква фигура в дъното на залата. Вероятно Фарли. Никой друг нямаше право да влиза тук без разрешение. Слезе от подиума и попита възмутено:

— Кой е? И какво търсите тук?

— Аз, госпожо началник! Вече не познаваш сестра си? — засмя се Елинон.

— Елинон? — ахна Лусил. Сестра ѝ застана пред нея с червеното чадърче в ръка.

— Ами да! Чух за потъването на кораба, получих телеграмата ти от „Карпатия“ и се качих на първия кораб. Мислеше, че няма да дойда ли?

— Винаги си била много импулсивна, много спонтанна. Трябваше да го очаквам.

— Спонтанността не е лоша черта, особено за писателка като мен.

— Благодаря ти, че дойде. Имам нужда от теб — трогнато рече Лусил.

Елинон остави чадърчето и разпери ръце.

— Мога да си представя. Нали чета вестниците...

Двете се прегърнаха и за пръв път след потъването на „Титаник“ Лусил се почувства спокойна.

Неделя сутринта. Тес лежеше в хотелската стая и гледеше с възхищение красивите корнизи. Опъна уморените си крака и ръце и раздвижи мускулите си. Вчера бе стояла права часове наред, гърбът я болеше и ѝ беше приятно да се излежава. Мислеше за Джим и се чудеше защо не ѝ се беше обадил. Вероятно щеше да ѝ даде обяснения

за показанията си... Но мълчанието му говореше само по себе си. Сигурно му е било неудобно да ѝ признае, че има пръст в разкритията.

Наложи си да не мисли за него. Неделята беше само нейна! Мадам каза, че днес не я иска на работа. Почивният ден беше издействан от профсъюзите на Ню Йорк. Лусил забеляза със задоволство разочарованието ѝ, когато научи, че може да обикаля уличните пазари и да се наслаждава на почивния ден. Толкова ѝ се искаше да признае: „Мадам, влюбена съм във вашето вълшебно ателие. Заплена съм от вашата магия“.

Пинки метна пазарската кошница през рамо и тръгна на пръсти към външната врата. Остави чиниите неизмити, защото тракането щеше да събуди баща ѝ. Не искаше да слуша повече оплаквания и назидания. Той не бе спрял да мърмори, докато го бръснеше в ранната утрин.

— Къде отиваш пак? — извика той.

— На пазар. Неделя е. Ще взема банани — нали ги обичаш. И вестници.

— Ела за малко.

Пинки остави кошницата и влезе в спалнята. Беше толкова блед...

— Не ти плащат добре, знам.

— Не е чак толкова зле.

— Снощи те чух да се разправяш с онази мързелива дебелана.

— Кажй ѝ да отслабне. Тогава няма да има нужда от толкова пари — усмихна се Пинки.

— Може и да ѝ кажа. Кога ще ти увеличат заплатата?

— Скоро, предполагам. Репортажите ми са добри. Другата седмица ще пиша за митинга на суфражетките. Вестникът има нужда от мен.

— Не вярвай на обещанията им. Правиш грешка.

Не ѝ се слушаха съвети. Знаеше как да си върши работата.

— Ще тръгвам, че докато отида, на пазара ще останат само боклуци.

— Сара?

Пинки го погледна. Никога не я наричаше с истинското ѝ име.

— Съжалявам, детето ми...

За малко да се върне и да го целуне, но усети сълзи в очите си и се разколеба.

Тес първа видя Пинки. Тя обикаляше от сергия на сергия сред многоцветните навеси, касетки с марули и праскови и майки с подскачащи деца. Разговаряше с продавачите така непринудено, сякаш плуваше в свои води. Същото впечатление ѝ беше направила и по време на разпитването на свидетелите в хотела — добронамерена и непосредствена, но само докато се върне в редакцията, за да съсипе нечий живот или репутация. Тес се обърна с гръб. Твърде късно.

— Тес? Значи лейди Дъф ти е дала почивен ден! Този пазар е от най-хубавите. — Пинки говореше спокойно, но внимателно наблюдаваше реакцията ѝ.

— Защо го направи? — попита тя. Не беше мислила какво точно ще ѝ каже, когато я срещне, и въпросът изникна съвсем спонтанно.

— Моля? — изненада се Пинки.

— „Страхлив барон! Подкупват моряци, за да се спасят!“ Това не е истина!

— Не съм го измислила — засегна се Пинки.

— Но си използвала нечии думи. На някой страхливец, който не е имал доблестта да си каже името. Кой е този човек?

— Не обичам да ме обвиняват. Винаги използвам достоверни източници...

— Моряк ли беше?

— Да.

— Не е Джим Бони. Кажу ми, че не е бил той!

— Морякът, който те харесва ли? Който ти подари лодчицата?

Беше ред на Тес да се изненада.

— Да.

— Не съм длъжна да ти казвам каквото и да е — заяви Пинки.

Неделя беше почивният ѝ ден. Искаше да купи плодове и зеленчуци, а също и лук, колкото и да мразеше миризмата му, за да сготви яхния за баща си. Не ѝ се слушаха нападки.

— Гледаш да съчиниш интересна история и пет пари не даваш, че може да съсипеш нечий живот.

Пинки тръшна кошницата на земята, без да обръща внимание на погледите на купувачите. Омръзна ѝ да се прави на тактична.

— Ти пък само се подмазваш на високомерните си самодоволни господари! Значи не е истина, така ли? А знаеш ли какво се е случило в онази лодка?

— Не ме намесвай. Аз не бях в лодката, но Лусил се кълне, че нищо нередно не е имало. — Тес се задъхваше. — Защо ги мразиш? Ти също имаш хубав живот. Свободна си! Имаш голямо влияние! Защо не го използваш по-цивилизовано?

— Как си представяш Америка? Нирвана, където всички са богати като Дъф Гордън? Пристигаш и още първата вечер сядаш на маса с порцеланови сервизи и кристални чаши и си мислиш, че тук навсякъде е все така? И че ако има начин да се измъкнеш, можеш да унижаваш и тъпчеш хората? Ядосваш се, защото се опитвам да разкажа истината.

— Говориш каквото ти е удобно. Не вярвам, че истината те интересува.

— Работя съвестно и се старая да бъда добра журналистка. Ти си тази, която говори каквото ѝ е удобно. Сигурна ли си, че не са подкупили моряците да не вземат още пътници?

— Дали са им пари, но не за да ги подкупят, а за да им благодарят и да им помогнат. Защо не вярваш, че е така? Защо ги изкарваш толкова лоши?

— Тес, твоята лоялност те заслепява.

— Теб пък те заслепява жаждата за сензации.

— Дали не грешиш?

— А може би ти грешиш?

Не отлепяха очи една от друга. Пинки хвана Тес за ръката.

— Значи смяташ, че имам хубав живот. Ела тогава, ще те заведа да видиш къде живея.

Излязоха от пазара и след малко се озоваха на тясна криволичеща улица с невзрачни постройки. От прозорците се носеха тежки миризми на зеле и пържено, пицяха деца, лаеха кучета, между сградите висяха въжета с пране. Пинки посочи нагоре.

— Живея на четвъртия етаж, с баща ми. Той е болен. Няма пенсия. Но това никой не го интересува. Е?

— Искаш да кажеш, че си бедна?

— Искам да кажа, че имам хубава работа, но не печеля достатъчно и не ми е лесно. Особено когато ме обвиняват, че имам хубав живот и гледам да правя онова, което ми е „удобно“ — каза Пинки.

— Аз мисля, че е така. Поне до известна степен.

— Виждала съм хора, изоставени да умрат в мизерни приюти, докато богатите ходят по балове и се интересуват единствено от собственото си благополучие.

— Нещата имат и друга страна. Лейди Дъф Гордън дава работа на доста хора, плаща им прилично и... се държи добре с тях. — Тес се изчерви заради преувеличената хвалба. — Това няма ли значение за теб?

— Вие, англичаните, и вашите благородници! Тя го прави, защото има изгода.

— Не е чак толкова лоша.

— Ще ти кажа едно — прекалено се стараеш да й угодиш, а за такива хора угода няма.

— Тя можеше да ме зарече, нали, но не го направи. За такива като мен това е много важно.

— Не се налага да й се кланяш до земята.

— Не разбирам защо използваш влиянието си по такъв начин — засегна се Тес.

— Защиатавам каузи, в които вярвам. Опитвам се да променя нещата. И се ядосвам, защото не мога да променя кой знае какво. — Пинки замълча и добави: — Добре, ще ти кажа. Научих всичко от моряка Том Съливан. Не е особено симпатичен, но пък е очевиден.

Тес си отдъхна. Не беше Джим.

— И какво те кара да му вярваш?

— Той не е получил от лейди Дъф колкото е очаквал и е бесен. Оказва се, че твоите господари са и стиснати.

— А ако не е истина?

— Тя ще трябва да отрече под клетва. И пак не бих й повярвала. Ти защо си помисли, че Бони ми е казал?

В този момент към тях се приближи момче на велосипед и те отстъпиха да му направят път. Тес имаше няколко секунди да обмисли отговора си.

— Просто се надявах да не е така. Нали разбираш?

— Да. — Пинки беше доволна, че предположенията ѝ излязоха верни. — Искаш ли да се върнем на пазара? Ще ти покажа къде са най-хубавите ябълки! — усмихна се тя.

Тес поклати глава.

— Аз не съм чак толкова лоша. И те харесвам — добави Пинки. — Не се бой, ще се справиш с всички трудности.

Същото ѝ беше казал и Джим.

— Не знам дали да се пазя от теб, или да те смятам за приятелка. Приятелка? Пинки се замисли и отвърна:

— Аз си върша работата. Никой не обича репортерите.

— Доста си самоуверена.

— Не колкото лейди Дъф, надявам се.

Тес не отговори.

— Добре — въздъхна Пинки. — Сигурно ще те успокоя, ако ти кажа, че баща ми смята, че понякога се държа като зъл демон.

— Да. Поне засега — усмихна се Тес.

Двете тръгнаха към пазара и след минути стигнаха до шарените навеси и отрупаните сергии. Тес се наслаждаваше на галещите слънчеви лъчи и мислеше за Джим. Душата ѝ се изпълни с блаженство.

С кошничка ябълки в ръка тя си тръгна от пазара, когато слънцето започна да залязва. Пинки не спря да говори, докато обикаляха сергиите — разказваше ѝ за Ню Йорк и я съветваше откъде да си купи хубав чай и евтини дрехи. След няколко дни щяло да има голям митинг на суфражетките, най-големият досега, и с удоволствие очаквала да пише за него, тъй като се чувствала поддръжничка на борбата за женски права. Шествието щяло да се ръководи от жена на бял кон. Що за живот имат горките жени, възмущаваше се Пинки. Оковани с брачни вериги, стегнати в корсети, майки мъченици, които не си показват носа навън, докато мъжете им блудстват в публичните домове.

Пинки говореше така разпалено, че Тес попиваше всяка една дума. В Англия също имаше суфражетки, беше ги виждала да маршируват с лозунги и да настояват за правата на жените. Странни

създания, те имаха воля и време да правят нещо повече от това да сменят чаршафи и да мият тоалетни.

— В Англия се пребориха за правото на гласуване, нали? — попита Пинки.

— Да. Но това не пречеше на сина на работодателите ми в Шербур да ме напада и опипва.

— Няма закон, с който да можеш да го спреш.

— Имам право да гласувам, но нямам право да го накарам да се държи прилично.

Пинки заговори като учителка:

— Ако използваш правото на глас, един ден ще имаш възможността да убедиш политиците, че е редно да изпращат в затвора такива типове.

— Дано дочакам този ден.

— Ела на митинга! Ще ти кажа една тайна.

— Каква тайна?

— Няма да повярваш, но ми разрешиха да поюзда белия кон преди началото на шествието. Толкова се вълнувам!

— Можеш ли да яздиш?

— Разбира се. Знаеш ли кое е най-хубавото? Мъжете се вбесяват, когато видят жените да се събират, да организират демонстрации, да проявяват активност. Размахват юмруци и заплашват. Страх ги е, че ще се сдобием с права, които ще ги накарат да се променят. Да ги видиш само как се държат на митингите! — Очите на Пинки засветиха радостно.

— Знам за какво говориш — кимна Тес, припомнила си как на кораба бяха порицали нея, макар виновникът да беше мъж. А тя го бе приела като нещо обичайно. Дали Пинки щеше да се ужаси, ако ѝ разкажеше? Сигурно.

Беше ѝ приятно да се разхождат под топлите слънчеви лъчи и да разговарят за равенството на жените, за правото им на глас и за бели коне. По едно време Пинки отново подхвана темата за „Титаник“.

— Знаеш ли, че някои от оцелелите пасажери са останали непреброени, защото сигурно са били от трета класа и не са знаели английски. И един от първа, защото бил в безсъзнание.

Тес спря и попита с надежда:

— Как се казва?

— Джак Бремертън. От Чикаго.

— Значи е жив! Добре ли е?

— Познаваш ли го?

— Запознахме се на кораба.

— Много известна личност. Дори Хенри Форд го посетил, представяш ли си? Вече се чувства добре, върнал се е на работа. Да му се чудиш, нали! — засмя се Пинки. — Между другото, довечера заминавам за Вашингтон. Изпращат ме от вестника да отразя разпитването на свидетелите.

— Отиваш във Вашингтон?

— Да. Смит реши да продължи разследването на своя територия. Искаш ли да предам нещо на твоя моряк?

— Той не е „мой“ моряк. — Стана ѝ неприятно от този намек. И някак неудобно да разпитва повече за Бремертън.

— Не че значи нещо, но и двамата засияват, когато споменавам имената ви.

Тес почти не я слушаше. Пред очите ѝ беше красивият прошарен мъж от „Титаник“. Той беше тук, наблизо, но и толкова далеч. Как искаше да го види! Вълнуваше се като ученичка. Невъзможни мечти... А Джим си беше тръгнал, без дори да ѝ се обади. Ето това беше действителността.

— Тес, тръгвам. Да предам ли нещо на Джим?

— Не, благодаря.

8

„Уолдорф — Астория“, 21 април, неделя вечерта

Лусил бърбореше весело, а Козмо закопчаваше копчетата на гърба на елегантната ѝ вечерна рокля.

— Влизай, влизай — махна тя на Тес, която стоеше на прага на стаята. — Имам чудесна вест! Сестра ми пристигна!

— Моето пристигане е чудесна вест?! Това го чувам за пръв път. — Пред Тес застана красивата жена с чадърчето, която бе видяла на пристанището в Шербур. — Здравей, Тес — усмихна се тя и протегна ръка. — Елинон Глин. Разбрах, че си много повече от обикновена помощница!

— Как пристигнахте толкова бързо? — учуди се Тес.

— Ами моят кораб не потъна.

Елинон говореше непринудено и шеговито и веднага допадна на Тес.

— Сестра ми настоя да вечеряме в зала „Пам“. Няма да стоим повече в апартамента, сякаш сме виновни и се крием. Да му мислят семейство Дарлинг! Те има за какво да се срамуват! — Лусил сложи белите си ръкавици и се завъртя в дългата си малиненочервена копринена рокля. — Прекрасен тоалет, нали? Дали да не изляза с него на пролетното ревю? Би било интересно.

— Скъпа, ти си най-хубавата манекенка на света! — възкликна Козмо, погледна часовника си и обяви, че имат само десет минути до вечерята и трябва да побързат.

— Тес, преоблечи се и ела с нас. Оставила съм ти рокля в стаята.

Това не беше покана, а по-скоро нареждане. Но пристигането на Елинон подобри настроението на Тес. Дъхът ѝ секна, когато видя роклята — приличаше на онази, която облече преди потъването на „Титаник“. Същият цвят и кройка. Случаен ли беше този избор? Роклята се плъзна между пръстите ѝ така неусетно, както отлиташе времето.

Залата, в която щяха да вечерят, беше с красив куполовиден таван. Гостите бяха елегантни и си разменяха учтиви реплики. Метрдотелът вдигна червения кадифен шнур и ги покани с поклон. Тес се опита да прикрие възхищението си — не трябваше да показва, че е слисана прислужница. Огледалата по стените отразяваха кристалните чаши, кехлибарения мрамор и светлината на свещите — танцуващи, вълшебни сенки. Един приказен свят.

— Стегни се, Тес — прошепна Елинон. — Облечена си като принцеса. Радвай се! Всички ни гледат.

— Не се чувствам като принцеса.

— Преструвай се тогава!

Докато минаваха, от масите се дочу шепот. Тес долови леката неприязненост в гласовете и каза:

— Май не ни се радват.

— Завиждат и злобят. Погледни сестра ми. Ето така трябва да се държиш.

Облегната на ръката на Козмо, Лусил не вървеше, а се носеше, сякаш очакваше аплодисменти. Лицето ѝ сияеше. Приличаше на слънчоглед, устремен към светлината.

* * *

Седнаха и Елинон попита тихо:

— Е, Тес, ще останеш ли, или си готова да избягаш?

— Нямам никакво намерение да бягам — веднага отвърна тя.

— Луси смята, че си талантива. Удава ти се голяма възможност да го докажеш. Но имай предвид, че предстоят нелеки дни.

— Знам.

— Сестра ми си навлича само неприятности. Защо ѝ трябваше да напада танцьорите Дарлинг, не знам.

Тес се почуди какво се очаква от нея — да се съгласи или да замълчи.

— Не те подпитвам. За мен дискретността не е важна. Смятам, че непрестореното и открито поведение е винаги плюс за кариерата на една жена. Поне в кинобизнеса.

— Но не и в бизнеса на прислугата.

Елинор се засмя.

— Ти вече не си прислужница. Аз скоро заминавам за Лос Анджелис и преди това държа да ти кажа, че Лусил има нужда от доверен човек, който да бъде нейните очи и уши в ателието. — Тя тръсна тъничкото си сребърно цигаре в пепелника и добави: — Ти си този човек. Козмо ти е намерил апартамент съвсем наблизо. Засега Луси не може да се върне у дома, тъй като ѝ предстои пролетното шоу, а и трябва да бъде сигурна, че не се налага да свидетелства.

— Какво точно означава да бъдеш нечий очи и уши?

Елинор сви рамене и се усмихна.

— Ще разбереш. Луси трябва много да внимава.

— И по-точно?

— Може да се случат доста неприятни неща.

Тес погледна сребърните прибори, после първото сервирано блюдо — зелена салата с бели аспержи, нарязана на тънки ивички шунка и изкусителни маслини. Хвърли поглед към Елинор, за да се увери, че е взела правилната вилица.

— Сенатор Смит не разпитва жените — отбеляза тя.

— Знам. Жените са крехки създания и им е трудно да говорят за преживяното. Дрън-дрън. Но Смит може да бъде принуден да ги разпита. Луси сама си е виновна, че си навлече толкова упреци и неодобрение. Включително и от страна на Смит. „Подкупване на моряци!“ Боже мой!

Сервитьорът се наведе и тихо изрече:

— Съобщение за лейди Дъф Гордън.

— Не сега — махна с ръка Лусил.

Той се наведе, пошепна нещо на Козмо и му подаде сгъната бележка. Козмо ѝ хвърли бърз поглед и лицето му замръзна.

— Не ме слушаш какво ти говоря, четеш разни бележки — нервно подхвърли Лусил.

Козмо стана и се обърна към метрдотела:

— Ще вечеряме в апартамента. Донесете менюто горе и изпратете сервитьори.

— Какво правиш?!

— Спокойно, Луси.

— Но...

— Шшшт — прошепна Елинол и хвана сестра си за ръка.

Двете тръгнаха и Тес ги последва под погледите на хората от съседните маси. Този път бе нужно усилие, за да държи главата си изправена.

Козмо затвори вратата и ги погледна със стиснати устни и пребледняло лице.

— Джордан Дарлинг се е обесил. Жена му го е намерила преди няколко часа.

Тес започна да трепери, а Елинол попита:

— От кого е бележката?

— От жена му. За Лусил. — Той погледна листа така, сякаш държеше бомба.

— Няма да я прочета — заяви жена му с трепереща брадичка.

— Ще трябва да чуеш какво пише.

Козмо подаде бележката на Елинол и тя прочете последното разкривено изречение, написано с лилаво мастило.

— „Защо беше толкова жестока?“

Лусил се тръшна на стола и изстена.

— Жената е разстроена. Ти не си виновна — успокой я сестра й.

Тес спря да трепери, но се сети за изобличителните думи на Лусил, отправени към Дарлинг. И все пак тя не беше причина за самоубийството му. Всички мълчаха.

— Но имам известна роля — най-сетне промълви Лусил.

Тес едва намери сили да продума:

— Много съжалявам.

— Луси, утре няма да излизаш от апартамента — заяви мъжът й.
— Ще кажа на всички, че си потресена и разстроена. И никакви репортери, чу ли!

„Уолдорф — Астория“, Ню Йорк, 22 април, понеделник

Беше ранно утро, когато Тес излезе от хотела и се запъти към колата. Все още нямаше репортери. Нощта беше кошмарна — сънува как се хвърля на железопътна линия, за да спаси Лусил от приближаващия влак, а после и Джордан Дарлинг, увиснал на

копринения шнур, придържащ завесите. Защо беше сънувала всички тези ужаси?

Предстоеше ѝ тежък ден. Снощи Елинонр я извика и ѝ нареди за няколко дни да поеме ателието, тъй като Лусил била в истерия и дори не можела да спи. Задачата ѝ била да внесе известно спокойствие. Стомахът на Тес се преобърна, обзе я паника и тя възрази:

— Била съм там само веднъж. Не знам какво да правя.

— Не се бой. Джеймс ще ти помага — каза Елинонр. — Ще издържиш няколко дни. Животът е театър... в повечето случаи. Отиваш и играеш. Вдигни глава и изпълни ролята си! Преструвай се! Това е разковничето към всеки успех!

Козмо ѝ даде няколко ключа на метална халка и листче с адрес.

— Можеш да се нанесеш в апартамента във вторник. Има чаршафи, хавлиени кърпи, а също и храна. Направи списък с нещата, от които се нуждаеш — добави той.

Лицето му беше умислено — явно се измъчваше. Нямахше нищо общо с онзи невъзмутим важен господин на пристанището в Шербур.

Фарли не се усмихна, когато ѝ отвори вратата на колата.

— Лейди Дъф няма да идва, така ли?

— Не. Почива си.

Тес прочете още веднъж указанията на Елинонр: провери дали подиумът и тоалетите за ревюто са готови, виж дали бродериите и довършителните работи не се нуждаят от корекции, погрижи се за последните проби на манекенките. Как щеше да се справи с всичко това? Снощи се беше осмелила да попита Елинонр:

— А защо вие не отидете?

— И да събера всичките репортери?! Аз също трябва да се покривя. Не желая да ставам център на внимание. Само ти ще свършиш тази работа, ти си вън от техния фокус.

Тес излезе от асансьора и дочу успокояващото тракане на шевните машини. Тръгна към кабинета на Лусил и забеляза, че има по-малко хора, отколкото в събота. Джеймс я погледна и попита:

— Къде е мадам?

— Уморена е. Днес няма да идва — отвърна Тес, надявайки се, че говори делово.

Букетите бяха увехнали и в кабинета се носеше неприятен мирис на гниеци цветя.

— Ясно. Никой не иска подобна смърт да му тежи на съвестта. Това вече ще съсипе репутацията ѝ.

— Трябва да се постареем да свършим каквото е нужно — каза Тес, опитвайки се да звучи уверено.

Джеймс се обърна с гръб към залата, защото не искаше шивачките да видят лицето му, когато посочи кремата сватбена рокля, най-важния експонат в предстоящото ревю.

— Лоша новина — измъчено въздъхна той.

— Изглежда чудесно. — Тес я взе от масата и с ужас забеляза, че роклята е скъсана по цялата дължина. — Какво се е случило? — Не можеше да повярва на очите си.

— Някой мрази мадам. Невероятно, но факт! — Джеймс гледеше роклята, сякаш гледеше мъртвец. — Хората се подразниха от репортажите във вестниците, пък и тези изказвания на мадам...

— Ще се опитаме да я оправим.

— Няма време. И няма начин.

— Кой би помогнал?

— Шивачката, която заши мънистата. Но тя се разплака и си тръгна. Не можела да работи повече тук.

Тес опипа плата и скъсаните нанизы с мъниста. Спомни си един шев, който беше научила от майка си — номерът беше в замятането на края. Ако не успееше, щеше да се опита да събере плата с тънички ластичета.

— Джеймс, има ли шивачка, която да е наистина добра и на която можем да разчитаме?

— Да, госпожице.

— Мисля, че ще се справя с роклята, но ми е нужна помощта ти за всичко останало. Не знам как да управлявам и те моля да ми помогнеш.

— Само мадам знае как да управлява. Но ще направя всичко по силите си.

Тес се усмихна.

— Може би трябва да им кажем, че роклята ще бъде поправена и че ревюто ще се състои. Няма смисъл да се преструваме, че нищо не се е случило.

— Разбира се. Друго?

— Да уточним коя манекенка кой тоалет ще представи —
неуверено предложи Тес.

— Добре.

— И да изхвърлим увехналите цветя, много са тъжни.

— О, да.

Тес се наведе над роклята и се залови за работа.

Сградата на Сената, Вашингтон, 22 април, понеделник, 5:00 ч.

Пинки седеше на стъпалата на Сената, загледана в изгряващото слънце. Беше подранила, но нямаше къде другаде да изчака до началото на изслушването. Ван Анда се съгласи да плати само за минимален брой нощувки в хотел и се наложи да вземе нощния влак, което пък изнерви госпожа Дотсън. Откупи благоволениято ѝ с петдесет долара и замина. Трябваше да предупреди Ван Анда, че може да ходи само на еднокдневни командировки. Разтри слепоочията си. Мислеше да отиде в хотел „Континентал“, където „Уайт Стар“ беше настанила екипажа на кораба, и да поговори с някои от тях, но се отказа, защото беше уморена. Загърна се с палтото. Може би трябваше да остане в Ню Йорк и да пише за самоубийството на Джордан Дарлинг. Но не ѝ се искаше повече да се занимава с лейди Дъф Гордън, макар че с глупостта си тя отново си просеше унищожителни материали. А Тес беше прекалено лоялна. Всъщност Дарлинг беше скочил в лодката, завит с покривка, следователно... Историите на „Титаник“ сякаш нямаха край. Кога най-сетне щяха да отворят тази проклета сграда? Пред стълбите спря дълга черна лимузина и Пинки чу жизнерадостен женски глас:

— Здравей! Познах те.

Тя се приближи до прозореца на колата и видя усмихнатото лице на жената от Колорадо, която беше гребала в една от лодките. Маргарет Браун.

— Ела да се стоплиш, мила. Очаква ни тежък ден. Интересно как многоуважаваният сенатор ще се справи със задачата на своя територия.

Пинки влезе в колата, шофьорът извади отнякъде термос и наля горещо кафе. Тя стисна чашата с премръзнали пръсти и се приготви да поразпита госпожа Браун, която я изпревари.

— Ти беше репортерката със странно име, която работи за „Таймс“, нали? Смело момиче си, също като мен. Харесва ли ти вашингтонският изгрев?

— Тихо и спокойно е — каза Пинки.

— Няма дълго да е така. Някакви новини от Ню Йорк?

— Един от пътниците в милионерската лодка се е самоубил.

— О, да, горкият Джордан Дарлинг. Злощастният маскиран. Не е могъл да преживее срама. А някакви добри новини? — попита госпожа Браун.

— Майката на двете френски близначета дойде да си ги прибере.

— Чух за това. Горките дечица... Бащата поне ги спаси. Човек се променя, когато види смъртта.

— А вие как се променихте?

Госпожа Браун се засмя.

— Разбрах, че трябва да продължавам да правя онова, което искам, а не да слушам какво ми казват. Животът е кратък. А ти промени ли се?

— Аз не съм била на кораба.

— Добре се измъкваш. Нали си журналистка. Но рано или късно и на теб ще ти се наложи да вземаш важни решения. Колкото до сенатор Смит, ще ми се да го поразтърся, та да стъпи на земята. Нали съм жена, няма да иска да свидетелствам, ала аз държа да кажа някои неща. Трябва да се знае как някои жени заместиха достойно тези пъзльовци, мъжете.

— Разкажете на мен — нетърпеливо рече Пинки. Нашият вестник отразява нещата достоверно.

— Да, чета го. Знаеш ли, че преди няколко години се кандидатирах за Сената? Пак ще го направя при първа възможност.

Пинки търсеше бележника си.

— Може ли да пиша за това?

— Можеш да пишеш за всичко, което ти кажа. — Госпожа Браун скръсти пълните си ръце и добави: — Без малко да се превърна в осолена океанска риба, но вече съм на суша и нищо не ме плаши.

— Смятате ли, че семейство Дъф Гордън трябва да свидетелстват?

— Ти май много се надяваш на това.

— Аз съм само репортерка.

— О, не, не си. Четох какво си написала и знам, че се вълнуваш от истината.

— Вярно е — съгласи се Пинки след кратко колебание.

— Смит не смее да ме разпита, защото му е ясно, че няма да мълча и няма да му хареса онова, което ще кажа. Страхува се, че ако намеси английското висше общество, те ще намерят начин да извъртят нещата в своя полза. Имам чувството, че сме в бутилка с газирано питие, която ще избухне всеки миг. А може и тапата да е изхвърчала, но да не знаем.

— Кой се оплаква пак? — обърна се сенатор Смит към съветника, който стоеше на прага на кабинета му.

— Дъщерите на американската революция. Тревожат се за морала на нацията, господине.

— Да не би ние да сме построили този проклет кораб? Да не би ние да сме го потопили!

— Не, господине, но самоубийството на танцъора разбуни духовете. Той беше много известен.

— Знам, знам.

Смит избута купчината писма в края на бюрото и дори не обърна внимание, че няколко паднаха на пода. Цяла нощ беше чел за опасностите от айсберги. А ето че всичките му планове за деня щяха да се осуетят от нови скандали.

Все така мрачен, той се отправи към залата за съвещания. Обвинения, контраобвинения. Вече не знаеше на кого да вярва. Един моряк твърдеше, че дежурният заспал на наблюдателния пост. Кой знае дали беше така. Екипажът беше налице за разпитите, както и Исмей. Но свидетелите започваха да се разпръсват. Трябваше веднага да им връчат призовки, иначе върви ги гони. Налагаше се да се върне в Ню Йорк, а никак не му се искаше.

За голямо негово съжаление залата беше претърпана с народ и най-отпред се мъдреха ужасната репортерка от „Таймс“ и устатата госпожа Браун. Очертаваше се тежък ден.

— Тишина, моля! — Смит удари няколко пъти с чукчето, за да въдвори ред. — Първият свидетел е офицер Джоузеф Боксхол, главен щурман на „Титаник“.

Към свидетелското място се запъти дребничък мъж с черна коса и потреперващи устни. Боксхол несъмнено се гордеше с навигаторските си умения. Той отговаряше за предупрежденията относно айсберги от други кораби и определянето на маршрута. Попитаха го от кого е получавал сигналите и щурманът отговори, че от капитана. А имали ли са предупреждения за наличието на айсберг в близост до „Титаник“? Не. И какво е било времето? Спокойно и ясно. После го попитаха как така не са забелязали айсберга, щом нощта е била спокойна и ясна, и по-трудно ли биха го забелязали в тъмното?

— Не бих казал. Само че онази нощ океанът беше гладък като огледало, а дори най-малката вълна можеше да ни предупреди, че наблизо има леден блок, за да го избегнем.

Като огледало... Смит реши да не задава повече въпроси, а да се изфука с познанията си за малките айсберги и за огромните плаващи ледени блокове, които се срещали често в ширините на големите плитчини. Боксхол усърдно кимаше в знак на потвърждение.

— Значи в този район трябва да се плава с повишено внимание — заключи Смит.

— Да, господине.

— И защо няхахте повече хора на наблюдателните постове?

— Не зная.

Смит удари с чукчето и обяви почивка.

Първото изслушване във Вашингтон беше проведено непрофесионално и по бързата процедура. Пинки се ядоса и тръгна да излиза. Все едно и също — всичко беше въпрос на политика. Имаше нужда от чист въздух.

Тръгна към фойето, където госпожа Браун разговаряше оживено с един моряк. Приближи се и видя Джим Бони.

— Пинки, ела да видиш нещо! — извика госпожа Браун.

Джим също я позна и се усмихна. Изглеждаше уморен, но успокоен. В дългите си силни пръсти държеше дървена фигурка и извито ножче за дялкане. Госпожа Браун грабна фигурката.

— Изваял е сградата на Конгреса до най-малкия детайл!

— Виждала съм и други твои работи. Много си сръчен — усмихна се Пинки.

— Още не съм я завършил — скромно рече Джим и взе фигурката. — Все нещо трябва да правя, докато чакам да ме извикат да свидетелствам.

Той погледна Пинки въпросително. Но тя нямаше какво да му каже, защото Тес не пожела да му изпрати съобщение.

— Възхитена съм от таланта ти — заяви госпожа Браун. — Ако искаш, имам работа за теб. Можеш ли да направиш модел на кораба?

— На „Титаник“? Разбира се, че мога.

— Със стълбите, комините, палубите, въжетата...

— Е, ще ми трябват някакви чертежи. А и не знам дали ще имам толкова време.

— Ще ти намеря чертежите. И това ще ти бъде работата, след като свършим тук.

Джим се усмихна, развеселен от бурния ѝ ентузиазъм.

— Благодаря, госпожо, но ще си намеря друга работа.

— Няма нужда да търсиш! — не се предаваше Браун. — Официално ти възлагам поръчката, което означава, че ще ти платя за труда. Ти си талантливо момче и аз ще ти помогна да спечелиш. Мен ме бива за това. А ако не знаеш, аз съм много богата, имам мини в Колорадо.

Джим я погледна слисано, после сведе очи към ръцете си, сякаш ги виждаше за пръв път.

— Съгласен съм — кимна той.

Ню Йорк, 22 април, понеделник вечерта

Тес беше доволна, че на другия ден напуска хотела и най-сетне ще е далеч от любопитните погледи на персонала и на гостите. Седеше на леглото и се питаше какво ли става във Вашингтон. Дали Пинки беше видяла Джим? И как ли беше той?

Нямаше защо да се преструва, че не ѝ липсва. Само преди два дни я бе придружил на онази вълшебна разходка из Сентръл Парк. Легна и потъна в меките фини завивки. Не беше време да се отдава на мечти. Беше успяла да оправи роклята, а в утрешния ден щеше да бъде

още по-трудно. Стиснала ключовете от апартамента в ръка, тя се унесе и заспа.

9

„Уолдорф — Астория“, Ню Йорк, 23 април, вторник сутринта
Елинор дръпна дебелите завеси и сутрешната светлина нахлу в стаята.

— Видя ли некролога във вестника?

Лусил се закашля и притисна кърпичка към устните си.

— Видях го — изпъшка тя.

— Луси, престани да се правиш на жертва! Стига толкова!

— Как може да ми говориш така?

— Познавам те много добре. Умираш да се самосъжеляваш и да се вайкаш. Станалото — станало, и колкото по-бързо се измъкнем от тази ситуация, толкова по-добре.

— В писмото ми до Джийн Дарлинг нямаше и капчица самосъжаление.

— Ти направи каквото беше необходимо при подобни обстоятелства — успокой я сестра ѝ и запали цигара.

— Налага ли се да пушиш? Не понасям миризмата на тютюн! Моля те...

— Е, добре — съгласи се Елинор, издиша дима и загаси цигарата.

— Знам, че и ти, и Козмо сте ми ядосани, и съжалявам, че се разприказвах пред репортерите. Самоубийството на Дарлинг е ужасно, но каква вина имам аз?! Той се спаси от корабокрушение, но това, изглежда, не му беше достатъчно.

— Съвсем не.

— Ако се каниш да философстваш, ще изляза — гневно заяви Лусил.

— Този път аз те вбесих. Не сме ли си лика-прилика?

— Какво искаш да кажеш?

— Аз пиша от петнайсетгодишна. А ти, мила ми сестричке, здраво се потруди с иглата и конеца и така се спаси от нещастния си

брак. После ти хрумна да обличаш живи модели и — voila! Успя! Е, титлата от мъжа ти също помогна. Не сме ли си лика-прилика?

— Струва ми се, че искаш да кажеш нещо съвсем друго.

— Ами да. Ние двете сме свикнали да следваме собствените си правила.

— И какво общо има това с корабокрушението?

— Луси, ние двете не сме от най-добрите хора. Никой не би ни нарекъл състрадателни. Съгласна ли си?

— Не ми се говори за това.

— Интересуваме се само от себе си.

— Козмо твърди същото.

— Да оставим за малко скъпия ти съпруг, който се поизложи с неговия непохватен порив за щедрост. И какво е заключението от всичко това?

— Ти ми кажи.

— Безсърдечните егоисти имат способност да оцеляват. Не е ли това късмет?

Настъпи мълчание. Лусил гледаше сребърния чайник и не продумваше. След малко каза:

— Мислех, че си дошла да ме утешиш.

— Но също и да те накарам да дойдеш на себе си. Ние сме жени, които са успели сами. Няма много такива. Не можем да си позволим да лежим на лаврите си. Разбрах, че морякът, който твърди, че не си му позволила да помогне на повече хора, ще дава показания. Какво смяташ да правиш?

— Не знам. Ще отричам.

— И очакваш да ти повярват?

— Надявам се. А колкото до „лаврите“, единственото, което съм искала, е да успея в модния дизайн. За моя радост успехът е налице.

— Но всеки миг може да се изпари.

— Ако мислехме за това, и двете нямаше да стигнем дотук.

— Не забравяй за детството ни...

— Каква ужасна майка имахме!

— Да, Луси, по-лоша не познавам.

— И все пак успяхме. Заедно.

— Ти проби първа.

— Само дето обичам да мрънкам и да се тръшкам.

— При това все повече и повече — усмихна се Елинон.

Сестрите отново замълчаха. Лусил пийна глътка чай и хапна от сладкиша.

— Дано вече престанат с тези отвратителни статии. Омръзна ми да се крия в хотела. Нарочиха ме, но се надявам скоро да им омръзне да се заяждат с мен и да хукнат след някоя друга жертва.

— Не разчитай на това. Известна си и надали ще те оставят току-така.

— Трябва да отида в ателието. Не искам да го оставям в ръцете на хора, които нищо не разбират. Особено пък на Тес, тя няма понятие от бизнес. Не ми стана ясно какво точно се е случило вчера. Дали не крие нещо?

Елинон погледна внимателно сестра си.

— Ще ти кажа, но обещавай да не превъртиш.

— Господи! Какво е станало?

— Ако не обещаеш, отивам на гарата и заминавам за Лос Анджелис.

Лусил кимна и Елинон ѝ разказа за сватбената рокля и за това как Тес я е зашила, без да личи.

— Изумена съм!

— Момичето се е видяло в чудо. Интересно защо помощничката на главния ти управител е отсъствала.

— Надявам се, не е променила модела.

— Естествено, постарала се е да спаси твоята идея.

— Значи го е променила! И от страх си е премълчала.

— Не я подценявай. Нали ти я изпрати да те замества?

— Нямах избор.

— Козмо какво мисли?

— Смята, че се държа като нейна майка. Пълни глупости.

— По-скоро се стараеш да не се държиш като нейна майка.

От прозореца долиташе шумът на големия град — тропот на конски копита, бръмчене на коли, викове на деца. Елинон потупа сестра си по ръката.

— Хайде да поговорим за пролетното ревю. Направих сделка с една бъдеща кинозвезда, която има нужда от пари.

— Каква сделка?

— Ще ѝ дадем една от твоите рокли и тя ще я носи и тук, и в Холивуд, един вид реклама на твоята фирма.

— За колко пари?

— Хиляда долара.

— Що за лудост! Тя трябва да ми плати, не аз на нея.

— Луси, става дума за Мери Пикфорд!

— О, четох за нея. Но нямам нужда от подобна евтина реклама.

Елинон отново запали цигара.

— Мила ми сестричке, съветвам те да не изпускаш този шанс.

Във вторник сутринта Тес приготви малкия си куфар и напусна хотела. Отдъхна си, тъй като това претенциозно място я притесняваше. Козмо и Елинон нямаха представа какво облекчение беше за нея да живее самостоятелно. Ключовете за апартамента олицетворяваха свободата.

Предишната нощ пак сънува семейство Дарлинг. Джийн и Джордан сякаш я дебнеха да заспи и кошмарите започваха. Този прекрасен щастлив човек си беше отишъл завинаги... *Жестока...* Думата, която Джийн Дарлинг беше употребила... Но Лусил не беше виновна за самоубийството на съпруга ѝ. Каква ирония на съдбата — да постъпиш като страхливец, за да избегнеш смъртта, а после да събереш кураж да се самоубиеш... може би от срам? Пинки беше писала в „Таймс“ за вчерашните свидетели. Не споменаваше Джим. Нито пък Дъф Гордън. Имаше снимка на Джордан Дарлинг и плащещата му съпруга.

Тес се качи в колата с натезало сърце. Животът продължаваше и все някак трябваше да се справи с онова, което предстоеше. В ателието щеше да е лудница. Всъщност какво значение имаше това ревю на фона на ужасната трагедия? Снощи с Джеймс отметнаха задачите и тя беше благодарна за помощта му. Той беше поръчал виното и хапките, беше уредил и разнасянето на напомнителни картички. Тес се тревожеше за манекенките. Момичето, което трябваше да покаже сватбената рокля, беше доста отегчено и изнервено на последната проба.

Потърка очи. Беше уморена, а денят тепърва започваше. Дано Лусил се върнеше по-скоро. Този свят ѝ беше все още чужд. Тя стисна

чантата си, напипвайки ключовете, и въздъхна с облекчение.

— Имаме проблем — каза Джеймс, щом я видя. — Сватбената рокля се оказа много тясна за манекенката.

— Това е поправимо с лента от коприна — рече Тес.

— Момичето пак скъса роклята, като я събличаше. Заяви, че никога не е виждала такъв хаос, и си тръгна. Сигурно има договор с онази... Шанел.

— Донеси ми роклята. Да дойде друга манекенка. Няма значение коя.

Джеймс кимна и се забърза да изпълни задачата.

Ръцете ѝ се разтрепериха, когато видя роклята. Налагаше се да поправи горната част, а това означаваше корекции и на долната. Лусил щеше да се разстрои, но друг избор нямаше. Започна да разпаря шевове — защо беше тая подплата?! — и изведнъж усети, че я обзема еуфория. Чувстваше, че ще се справи и ще спаси творението на Лусил.

Манекенката беше на около осемнайсет, висока и слаба. Тя гледаше безразлично и чакаше да пробва роклята. Тес мълчеше и тропосваше. Подплатата се беше нагърчила под сцепенния плат. Трябваше да я махне. Замръзна с ножицата в ръка. Дали нямаше да прозира без подплата? Мънистата щяха да служат за прикритие, а платът щеше да пада по-плавно и леко. Само след миг подплатата беше изрязана.

Джеймс се появи с усмивка до уши.

— Айседора Дънкан ще дойде на ревюто! Компенсация за госпожа Уортън, която отказа поканата.

— Каква изненада! — възкликна Тес.

— Мадам ѝ е правила доста хубави тоалети. Не се налага да купува, стига ни само да присъства. Ела да видиш килима, постилат го в момента!

Тес надникна и дъхът ѝ секна — от асансьора до дъното на ателието се стелеше дебел пурпурен килим. Шивачките и кройките ахкаха. Претъпканата с шевни машини и платове зала изведнъж се

беше преобразила. Около подиума висяха завеси от шифон, създавайки впечатление за ефирни сребристи облаци. Лампите светеха приглушено и ефектът беше поразителен.

— Лусил си знае работата — промърмори Джеймс. — Как всичко се промени! Въпреки чудатостите тя наистина има дарба.

— Така е — кимна Тес.

Дали щеше да я достигне някой ден? Когато бяха на „Титаник“, Джак Бремертън я беше окуражил и тя нямаше да забрави насърчителните му думи. Но сега искаше да даде воля на сълзите си и да изплаче стаената мъка.

Конферентна зала, Вашингтон, 23 април, вторник

Пинки едва се домъкна до залата във вторник сутринта. Стиснатият Ван Анда я беше настанил в шумен хотел с гуляйджии и колкото и да викаше и да блъскаше по стената, не можа да ги накара да млъкнат. Не мигна цяла нощ. Предишния ден се опита да поговори с Бони, но хората на Смит го видяха и го принудиха да си тръгне с останалите от екипажа. Пинки се чувстваше обърквана от толкова много противоречиви показания. Един търговец на кожи твърдеше, че членовете на екипажа стреляли във въздуха, за да паникьосват още повече хората и да ги спрат да се качват в лодките, а някакъв свещеник от Бруклин упорито повтаряше, че на борда царели ред и спокойствие. Докато пишеше репортажа за ранното издание, Пинки мислеше за баща си. Беше помолила една съседка да наблюдава госпожа Дотсън, но колкото може по-тактично — макар че алчната дебелана сигурно се досещаше за липсата на доверие от нейна страна.

Седна отпред, доволна, че е дошла рано. Липсваше ѝ бързивата ентузиастка госпожа Браун, вече известна като Моли Браун, която се беше върнала в Ню Йорк, предричайки славно бъдеще за таланта на Джим. Колко лесно изглеждаше правенето на пари в очите на богатите.

Беше дошъл доста народ и всички мърмореха, че залата не е достатъчно голяма, макар да се чуваше по-добре. Акустиката не ги интересуваше. За тях беше важно да присъстват, да научат от първа ръка тъжните скандални истории, които съпровождат всяко бедствие и го правят интересно и сензационно. Пинки потръпна при тази мисъл, възмутена от собствения си цинизъм.

Първият свидетел за деня беше Фредерик Флийт, дежурният на наблюдателния пост. Той беше бедно облечен и мачкаше протрит каскет. През цялото време поглеждаше нервно към Брус Исмей. На какво разчиташе Смит, че очакваше откровени отговори от хора, чието препитание зависеше от „Уайт Стар“?

— Господин Флийт, вашето задължение е било да докладвате за всяка опасност, нали така? — попита сенаторът.

— Да, господине. Трябваше да внимаваме за ледени късове. Аз докладвах за айсберг пред кораба — видя ми се като черна грамада.

— Колко време преди сблъсъка докладвахте?

— Не помня — промълви Флийт, плахо поглеждайки Исмей.

— Приблизително? — настоя Смит.

— Докладвах веднага щом го видях.

— От наблюдателния пост можете да преценявате разстоянието, нали?

— Длъжни сме да докладваме всякаква опасност. Не бих могъл да определя точно разстоянието.

Чуха се сподавени възгласи и смях — дежурният на наблюдателния пост на най-големия кораб в света не може да преценява разстояния?!

— Разполагахте ли с бинокъл?

— Не. Поискахме да ни дадат в Саутхамптън, но нямаше.

— Ще рече, че на най-големия кораб в света не е имало бинокли?

— Да.

Пинки написа с печатни букви: БЕЗ БИНОКЛИ. Добро начало за следващия репортаж.

В обедната почивка тя спря Смит и го попита:

— Е, как върви според вас?

— Пак вие! — рече той и я подмина.

— Сенаторе, искам само да ми кажете какви са впечатленията ви от свидетелите и техните показания. Колкото до моите впечатления...

— Да? — спря се той.

— Не са никак добри. Голяма каша. Необучени и некадърни хора, прояви на безотговорност.

— Госпожице Уейд, в момента редим нещо като пъзел. Липсват ни доста детайли. Не е изключено да чуем и нещо достойно за възхищение, нали? И все пак не забравяйте, че смелостта не е задължителен приоритет в човешката природа.

— Но нали освен поведението на оцелелите ще разследвате и ролята на „Уайт Стар“?

— Знам какво целите с този въпрос — заяви Смит и отново понечи да тръгне.

— Англичаните са ви много ядосани — побърза да каже Пинки. — Наричат ви глупав и ограничен...

— Знам, знам, получих доклада тази сутрин. Нещо друго? — нервно попита той.

— Известно ми е, че на екипажа е забранено да говори за случилото се преди даването на показания, но много бих искала да задам един-два въпроса на Джим Бони. Нищо няма да публикувам, докато не го разпитате.

— Питайте го утре, след като свършим.

— Той кога ще свидетелства?

— В четвъртък.

— А кога ще призовете Дъф Гордън?

Смит се завъртя на пета и се отдалечи.

Пинки остана доволна — можеше и да успее, стига да продължаваше да го притиска с въпроси.

Ню Йорк, вторник вечерта

Тес спря пред неугледната сграда недалеч от небостъргача „Флетайрън“. Погледна още веднъж адреса, за да се увери, че не греши. Пъхна единия ключ. Не можа да го превърти. Ами сега? Опита с другия и успя — единият ключ беше за апартамента, а другият за външната врата.

Бързо изкачи стълбите и влезе в апартамента. Тес Колинс беше за пръв път в свое собствено кътче. Разпери ръце и се завъртя с танцова стъпка. Мъничка кухня, но с готварска печка. Малко очукани, но стабилни дъбови столове. Легло със завивка във весели червени и зелени тонове, масичка с лампа. И всичко това беше за нея, само за

нея. На кого да се похвали? С кого да сподели? Да беше Пинки тук... Тя би я разбрала.

— Ще заслужа всичко това и никога няма да го загубя — промълви Тес, сепната от собствения си глас.

Конферентна зала, Вашингтон, 24 април, сряда

Уилям Олдън Смит гледаше как Брус Исмей се приближава към мястото на свидетелите. Достоен представител на „Уайт Стар“, той вървеше наперено и самоуверено. Беше повече от ясно, че няма лесно да се даде. Пинки пишеше бързо в бележника си.

Отрече да е накарал капитана да увеличи скоростта над допустимото. Знаел за евентуалните ледени блокове, а скоростта на „Титаник“ била в рамките на нормалното.

Един от членовете на комисията попита:

— Не е ли разумна предпазна мярка да намалите скоростта, след като е имало предупреждения за ледени блокове в близост до кораба?

— Не бих могъл да знам. Имаме отлични специалисти, които отговарят за това. Попитайте тях.

Исмей седна и самодоволно скръсти ръце. Не бързай да се радваш, мислеше си Смит, има да отговаряш на още много въпроси, преди да те пусна да заминеш за Англия.

Следващият свидетел беше Харолд Лоу, петият офицер, известен с острия си език, но и с опита си в предишни плавания.

— Вие сте помагали при настаняването на хората в лодките, нали така? — попита Смит.

Лоу кимна отривисто.

— Познавахте ли мъжете, които ви помагаха?

— Не. — Офицерът замълча и добави: — Но преди малко чухме господин Исмей, на когото не позволих да се качи в една от лодките.

— Не му позволихте да се качи? — учуди се Смит.

— Да. Господин Исмей беше доста настоятелен и повтаряше: „Спускате лодката, бързо, хайде!“. Аз обаче...

— Какво точно му казахте?

Лоу се замисли дали да премълчи. Характерът му надделя и той заяви:

— Казах му да не пречи, защото, ако спуснехме твърде бързо лодката, щяхме да издавим хората.

Смит гледаше със задоволство смутения Исмей. Така му се падаше.

Лоу добави, че наредил на моряците да спускат внимателно лодките и да помагат на по-неопитните при боравенето с греблата.

— Имаше ли тренировки преди отплаването на кораба?

— Само с една-две лодки. Екипажът беше от нови хора, за пръв път стъпвахме на „Титаник“.

Чуха се въздишки — ето че още отначало много неща не са били изпипани.

Смит изчака, преди да заговори.

— Ще ни разкажете ли какво видяхте във водата?

— Моята лодка плаваше близо до четири други. Привързахме ги с въжета към нас, защото така щяха по-лесно да ни забележат, като дойде спасителен кораб. После прехвърлих хората в другите лодки.

— Защо?

— За да се върна.

Настъпи тишина. Пинки спря да пише.

— Значи успяхте да се върнете?

— Да, изчаках писъците и крясъците да стихнат и се върнах сред плаващите отломки.

— Изчакахте давеците се да замлъкнат? — попита Смит, слисан от деловия тон на опитния моряк.

— Да, господине. Инак рискувах да се удавя заедно с тях. Изчаках да стане тихо, върнах се и взех още четирима души. Наблизо имаше още трима, но бяха вече мъртви.

— И какво направихте с тях?

— Казах си, че на мъртвите вече не мога да помогна, трябваше да спася живите. И ги оставих.

— Могли сте да спасите още хора, нали?

— Опитах се, но беше невъзможно да обикалям в този хаос — щеше да е равносилно на самоубийство.

Пинки не помръдваше с бележника в ръка. Лоу беше описал толкова образно трагедията на корабокрушенците, че може би за пръв път съдниците в тази зала се поставиха на мястото на давеците се и си зададоха въпроса кое е било редно и кое не. Вече никой не можеше да

се скрие от най-важния въпрос: *А как бих постъпил аз на тяхно място?*

Когато заседанието приключи, тя се среща с Джим на стъпалата пред сградата. С пъхнати в джобовете ръце той крачеше напред-назад, без да обръща внимание на студения вятър.

— Разрешиха ми да говорим, но ще пишеш, след като свидетелствам.

— Да, утре ще те извикат. Имам чувството, че възнамеряваш отново да насочиш вниманието към лейди Дъф.

— Мога само да кажа, че ще говоря истината.

Двамата тръгнаха надолу по хълма.

— Днес беше ли в залата? — попита Пинки.

Джим кимна.

— Какво мислиш за показанията на Лоу?

— Смел и честен човек.

— Но доста време е изчакал, преди да се върне.

— Ти мен ли изпитваш, или наистина смяташ, че нарочно се е забавил?

Пинки се изненада от въпроса и замълча.

— Е?

— Не знам... — колебливо отвърна тя.

Джим я изгледа сериозно и рече:

— Лоу е бил уплашен като всички нас. Няма нищо срамно в това. Постъпил е така, както е намерил за добре, и тия умници в залата няма какво толкова да се перчат, че са наясно какво и кога е трябвало да се направи, защото не са били там, по дяволите!... Извинявай, но се ядосах.

— О, това е нищо — засмя се Пинки. — Трябва да ни чуеш какви ги говорим в редакцията, там всички ругаем като моряци.

— Не мога да си представя дори да изричаш подобни думи — усмихна се Джим.

— Искаш ли да вечеряме заедно? — изведнъж предложи тя.

— Да. Само да не е в гадния хотел, в който са ни набутали.

Седнаха в „Ебит“, на отдалечена от махагоновия бар маса с едина-единствена трепкаща свещ. Пинки се отпусна и усети, че не е в

настроение за работа. Имаше нещо в Джим, което я размекваше. Но, така или иначе, той мислеше само за Тес.

— Решил ли си какво ще кажеш утре? — попита тя.

— Нали вече ме пита — отвърна Джим и хапна парченце картоф.
— Ще говоря истината.

— След показанията на Лоу промени ли мнението си за лейди Дъф?

— Какво имаш предвид?

— Тес я защитава и твърди, че тя е постъпила така, както би постъпил всеки друг, и че е едва ли не изкупителна жертва.

— Знам — промълви Джим. — Мненията ни се различават. Но аз не мога да ѝ кажа всичко.

— Съжалявам, че не ти донесох съобщение от нея.

Той се смути от откровеността ѝ.

— Не смеех да го очаквам, макар да се надявах.

— Аз пък мисля, че си го очаквал.

Джим извърна очи и замълча. Пинки реши да зададе въпроса, който я измъчваше.

— Ти би ли изчакал да „стихнат“ виковете, както е направил Лоу? Не че защитавам лейди Дъф, но и той беше доста коравосърдечен.

— Ще пишеш ли за това?

Пинки не беше сигурна, но и нямаше намерение да му каже истината. Трябваше да предаде материала след няколко часа. Имаше време да реши.

— Не за това трябва да пишеш! — неочаквано заяви Джим. — Важното е, че *той се е върнал!* Всички, които бяхме там, в някакъв момент трябваше да направим избор. Аз бях готов да се върна и вероятно щях да постъпя неразумно и да бъда отговорен за смъртта на хората в моята лодка. А може би не. Лоу сигурно съжалява, че е изчакал и не се е върнал по-бързо, за да спаси още хора. Но той каза истината, без да лъже и маже като Лайтолър, който разправяше, че всичко било спокойно и нямало виковете във водата. Защо да крием истината?

— Ако той се е върнал, би трябвало всички да се върнат. И то веднага.

Джим хвана чашата с бира с две ръце и се загледа в пяната.

— Тези, които трябваше да се върнат, бяха хората в моята позорно празна лодка — седяха си най-невъзмутимо и уредиха всичко с пари. Типично за Дъф Гордън.

— Според мен... — подхвана Пинки, но замълча, защото разговорът не вървеше в желаната от нея посока. Ако Джим се беше върнал, но лодката се беше преобърнала, щяха да загинат хора. И може би тогава никой не би нарекъл прибързаната му постъпка благородна. — Джим, няма да ти е лесно да застанеш срещу двамата Дъф Гордън.

— Налага се да го направя. Тя командваше наред.

— Какво означава това?

— Не мога да ти кажа.

— Чух, че Козмо подкупил моряците, за да си мълчат.

— От Съливан ли го научи? Сигурно ти е казал, че не е взел подкупа, но истината е, че е получил по-малко от обещаното, затова го е яд на тях. — Джим изведнъж се засмя и добави: — Ще кажа само истината. Няма нищо да скрия. Бих го направил за Тес, но... Съжалявам, че не се противопоставих на лейди Дъф, и се срамувам от това. Пръв ще стисна ръката на Харолд Лоу за това, че се върна.

— Знам защо не искаш да дадеш показания.

Джим отпи голяма глътка бира и кимна.

— Не се и съмнявам.

— Това не е наказателен съд. Трябва да отговаряш само на онова, което те питат.

— А те ще ме попитат.

Конферентна зала, Вашингтон, 25 април, четвъртък сутринта

След още една безсънна нощ Пинки дремеше, седнала най-отпред, досами масата на комисията. Хората не спираха да обсъждат вчерашните показания. Някои репортери бяха ужасени от безсърдечието на Лоу, други пък се застъпваха за него, защото излизаше, че той е бил единственият, спасил още хора. Джим беше прав. Читателите на нейния сутрешен репортаж щяха да научат, че Лоу е истински герой.

С крайчеца на окото си Пинки забеляза двама мъже в дъното до стената — седяха неподвижно, стискаха кожени куфарчета и гледаха право напред. Не разговаряха, не обикаляха залата и не се здрависваха, както правеха конгресмените и съветниците им. Единият беше неестествено блед, а другият гледаше през смъкнати до средата на носа очила с рогови рамки. На стола пред тях се въртеше Съливан. Дали щеше да подкрепи Джим? Едва ли. Пинки се загледа в Джим — беше се издокарал с взето назаем сако, а ръкавите на ризата му бяха твърде къси. Той стана и се запъти към свидетелското място. Въпреки увереността си изглеждаше някак уязвим.

Тя изведнъж осъзна какво ще се случи, но беше твърде късно да го предупреди.

* * *

Смит удари с чукчето и премигна сред облак цигарен дим.

— Днес се надяваме да съберем сведения за онова, което се е случило в океана и в спасителните лодки. Първият свидетел е морякът Джим Бони. За него това е било първо плаване. Спасил се е с лодка номер едно. Седнете на свидетелското място, господин Бони.

С равен глас Джим разказа как е помогнал да натоварят пет лодки, след което забелязал една оплетена във въжета лодка да виси до

десния борд. Офицер Мърдок крещял да приготвят лодката за лейди Дъф Гордън. Помогнал на другите моряци да освободят лодката за аварийни случаи, тоест лодка номер едно. Съливан бил отговорник на лодката.

— Защо е имало толкова малко хора в нея?

— Защото лейди Дъф Гордън настоя.

— Обвинявате я, че е изоставила хора на палубата? — попита Смит.

— Не, господине. Обвинявам я, че мислеше само за себе си.

— Когато корабът потъна, направихте ли нещо за нуждаещите се от помощ?

— Не.

— Какъв е капацитетът на вашата лодка и колко хора бяха в нея?

— Бяхме дванайсет, а лодката побира повече от петдесет.

— Тази лодка е била натоварена с най-малко пътници, нали?

— Да, сър.

В залата се разнесе негодуващ шепот и Пинки усети как настръхва. Следващият въпрос зададе един от колегите на Смит.

— Нека изясним най-важното: лодката е била почти празна, но вие не сте се върнали да вземете още хора, така ли?

— Не.

— Обяснете, моля.

— Никой не искаше да се върне.

— А вие?

— Аз исках, но другите не се съгласиха.

— Кой по-точно?

— Лейди Дъф Гордън забрани да се върнем, защото я беше страх, че лодката ще потъне.

— Според вас имаше ли такава опасност?

— Може би, но лодката ни беше много голяма и не беше пълна.

— Къде тогава е била опасността? На лодката е имало седем души екипаж, а наоколо са се давели хора и са викали за помощ — надигна глас сенатор Болтън. — Вие чухте ли виковете?

— Разбира се — рязко отговори Джим. — Всички ги чухме. Вече казах, че настоях да се върнем, но никой не пожела.

— Говорихте ли лично с всеки един? — попита Смит.

— С всеки поотделно.

— Отговорник е бил Съливан, нали? — обърна се Смит към приведения на стола мъж, който гледаше смутено.

— Да — каза Джим с нескрито презрение. — Поне така се предполагаше.

— И той отказа?

— Точно така.

— Заради реакцията на лейди Дъф Гордън ли?

— Да. — Джим изгледа Съливан, а той извърна очи.

— Сигурен ли сте?

— Да. Трябваше да взема нещата в свои ръце.

— Не сте били упълномощен.

Джим замълча.

— Казахте, че сте чули викове. Отчаяни викове?

— Да.

— И семейство Дъф Гордън заяви, че е твърде опасно да се върнете и да помогнете?

— Да.

Един от сенаторите, с червендалесто кръгло лице, се наведе напред и попита саркастично:

— Искате да кажете, че заради желанието на двама от пътниците не сте се опитали да спасите хората в беда?

Джим изправи гръб, опъна рамене и заяви:

— Точно така, сър.

Смит се намеси със следващия въпрос:

— Сър Дъф Гордън предложи ли ви пари?

— Да.

Хората зашептяха: „Подкуп, подкуп, имало е подкуп“.

Червендалестият попита:

— Ще рече, че срещу известна сума другите членове на екипажа са се съгласили да не се върнат?

Пинки затаи дъх. Джим изглеждаше много уморен.

— Не беше точно така.

— А как? Не беше спомената думата „подкуп“? А вие смятахте ли го за подкуп?

— Да.

— Този подкуп е целял и премълчаване на някои факти. Имаше ли хора във водата, които се опитваха да се качат?

— Да, много бяха.

— И какво стана?

Очите на Джим бяха тъжни и унили.

— Беше мокро и хлъзгаво и не можеха...

— Имаше ли някои, които бяха отблъсквани?

— Възможно е, беше тъмно и трудно се виждаше.

Присъстващите отново зашептяха.

— Сериозно обвинение, господин Бони! — заяви Болтън. — Отправяте ли го конкретно към някого?

— Господине, не е редно, след като беше тъмно и не се виждаше.

— Имате ли да добавите още нещо? — попита сенаторът Смит.

— Не, господине.

— Свободен сте.

Смит огледа залата с натезало сърце. Трябваше да продължи. Следващият беше кокалестият моряк със сипаничавото лице — отговорникът на лодката. Той седеше все така приведен в стола и макар погледът му да беше неспокоен, изглеждаше отегчен от всичките тези въпроси и отговори.

— Господин Том Съливан, вие сте били излъчен за отговорник на лодка номер едно. Бихте ли заели свидетелското място?

Пинки гледаше Джим и си мислеше за реакцията, която щяха да предизвикат показанията му. Чудеше се и защо не спомена, че беше отказал подкупа. *Защото не го попитаха.* Той постъпи така, както беше решил: каза истината и нищо не скри. И сега го чакаха неприятности.

— Името ви е Том Съливан?

— Да, сър.

Докато Джим вървеше към мястото си, Съливан го гледаше с неприкрита омраза, но когато седна на свидетелското място срещу комисията, лицето му придоби сериозно и тъжно изражение. Беше ред на сенатор Пъркинс да задава въпроси.

— Вие сте отговаряли за лодка номер едно, нали?

— Да, господине. Аз бях отговорникът.

— Колко хора имаше в нея?

— Четиринайсет, максимум дваайсет.

— Свидетелят преди вас каза, че е имало дванайсет души, а тя побира до петдесет. Така ли е?

— Взехме, когото можахме.

— Разбрахме от господин Бони, че не сте се върнали на мястото на корабокрушението.

Съливан поклати отривисто глава.

— Не беше така, господине. Върнахме се, след като корабът потъна, но нямаше никой. Благодаря ви за възможността да се поправи тая грешка.

Членовете на комисията се спогледаха учудено.

— Значи сте се върнали? — попита Смит.

— Разбира се — възмути се Съливан. — Съжалявам, че трябва да го кажа, но на Джим Бони не може да се вярва, той сигурно си откъщава за нещо.

— Спасихте ли някого?

— Не, господине, нямаше живи. — Съливан отново придоби тъжно изражение.

— А кога се върнахте?

— Веднага щом можахме.

— И после?

— После гребяхме и чакахме.

— Как се държаха пътниците в лодката? Бяха ли объркани? Разстроени?

— Не бих казал. Всичко беше нормално.

Нормално? Тишината в залата подсказваше, че Съливан е прекалил с това обобщение. Хората се споглеждаха, а някои мърмореха неодобрително. Съливан погледна неспокойно мъжете с куфарчетата и добави:

— Полагахме усилия да се стегнем.

— Случи ли се нещо важно, което бихте искали да споделите? Нещо за сър и лейди Дъф Гордън?

— Не бих казал, господине.

— Двамата възпротивиха ли се, когато тръгнахте да се връщате?

— Не, господине. Те са много фини хора.

— Предложиха ли ви подкуп? — намеси се сенатор Смит.

— Не, господине. Джим Бони греши и тук. Не му е чиста работата. Повече нямам какво да кажа.

— Благодаря ви, господин Съливан. Свободен сте — рече Пъркинс, облегна се назад и погледна часовника си.

— Може ли да кажа още нещо?

— Говорете.

— В трудни ситуации някои хора не разсъждават правилно, а после се опитват да прикрият грешките си. Ако питате кой е отблъснал хората, ще посоча Бони. Той се слави с лоша репутация. Той е мръсникът в тази зала.

Пинки зяпна Съливан — отвратителен, подъл лъжец, който искаше да спаси собствената си кожа, натопявайки Джим. Искаше да се представи за доблестен моряк, отдаден на дълга. Страхотно представление, което едва ли не засенчи низостта на Дъф Гордън! Мъжете с куфарчетата тръгнаха към вратата и единият кимна на Съливан. Кой бяха те? Пинки ги последва, избърза и спря единия.

— Бих искала да знам кой сте вие.

— Госпожице Уейд, това не е ваша работа.

О, те знаеха името й.

— Адвокат ли сте? За коя фирма работите?

Той се усмихна.

— В залата има много адвокати. Изненадана сте, че един прост моряк може да има адвокат? Изглежда, не сте добре запозната със законите. Приятен ден!

— Един момент! Кой ви плаща?

Мъжът я подмина.

Сенатор Смит извика следващия свидетел.

— Господин Албърт Пърсел, моля, заемете свидетелското място.

Пърсел беше грубоват мъж с големи уши и оредяваща коса. Зададох му традиционните въпроси — къде е бил при сблъсъка и как е реагирал.

— Чухте ли викове след потъването на кораба?

— Не си спомням. — Той хвърли поглед към Съливан.

— Някой предложи ли да се върнете?

— Мисля, че не.

— Никой ли не спомена, че трябва да се върнете?

— Не, господине.

— Господин Бони каза, че е настоял да се върнете.

— Не е вярно. Искане да се изтъкне.

— А да се е говорело за подаръци или пари? — намеси се сенатор Харбинсън.

— Да. Лейди Дъф Гордън каза нещо като: „Отиде ми хубавата вечерна рокля“ „Радвайте се, че сте жива и здрава — успокоих я аз. — Ние пък съвсем всичко изгубихме.“ Тогава сър Дъф Гордън спомена, че ще ни даде по нещо да си стъпим на краката.

— Колко време след потъването на „Титаник“ чухте това предложение?

— Да бяха минали... три четвърти час.

— Приехте ли го за подкуп?

— Не, смятам го за щедрост, проявена от щедри хора.

— А не ви ли хрумна, че трябва да се върнете и да помогнете?

— Това не ми беше работа, аз не отговарях за лодката. Ако ми беше наредено, щях да се върна.

— Бяхте ли готов?

— Напълно.

— Не се ли изненадахте, че никой не предложи да се върнете?

— Разбира се, че се изненадах! — отново рече Пърсел престорено учуден.

— Нещо не разбирам — заяви сенатор Харбинсън. — Изненадали сте се, че никой не е предложил да се върнете, но въпреки това самият вие не сте пожелали да го направите!

— Всички бяхме доста объркани — смутено отвърна свидетелят и отново погледна към смръщения Съливан.

— Имате ли някакво обяснение защо лодката ви не се е върнала, за да вземе още хора?

Пърсел помълча и отговори:

— Според мен щяхме да потънем. Хората викаха, искаха да се качат...

— Значи чухте виковете и не се върнахте? Та дори и никого да не бяхте намерили? Господин Съливан твърди, че сте се върнали по негово нареждане!

Пърсел безпомощно погледна към Съливан.

— Не, господине... Да, господине...

— Някой каза ли, че е опасно?

— Не, господине — бързо се окопити Пърсел, следвайки инструкциите, които несъмнено беше получил.

— Някой каза ли, че може да потънете?

— Не, господине.

— Не ви ли мина през ум, че можете да спасите някои хора, които са били встрани от водовъртежа?

— Да, ако имаше такива.

Харбинсън се беше уморил от безкрайните увъртания. И не само той.

— Не ви ли хрумна да разпределите хората в другите лодки и да се върнете с практически празна лодка да спасите поне някой от давящите се нещастници?

— Не, господине.

— Достатъчно — обади се сенатор Смит.

Пинки потърси с поглед Джим. Лъжите, в които се оплете глупавият Пърсел, изобличиха Съливан. Дано всички го бяха проумели.

* * *

Джим стоеше пред централния вход и пушеше, загледан в сградата на Конгреса. Скулестото му лице бе мрачно и угрижено.

— Кой... — подхвана Пинки.

— Не ме питай, защото няма да ти кажа. Нищо не би могло да върне мъртвите.

— Съливан и Пърсел наговориха куп лъжи. Беше от ясно по-ясно. Ти беше убедителен.

— Не бъди толкова сигурна. Видя ли онези двамата с куфарчетата? Какви според теб са те?

— Ще разбере. Ако са адвокати, Пърсел им обърка работата. Не се притеснявай, Джим.

— Тази жена няма лесно да се даде. Намислила е нещо, няма съмнение.

— Лейди Дъф ли?

— Ами да.

— Че какво толкова може да направи? Другите в лодката също знаят истината. Не може да запуши устата на всички. Ще те подкрепят, ще видиш.

— Кой ще ме подкрепи? В лодката бяха сър и лейди Дъф Гордън, танцьорите и хората от екипажа, които са добре подкупени. — Джим загаси цигарата и веднага запали друга. — Всъщност какво значение има? Никой няма да отиде в затвора заради това. Подобни случаи е имало и в другите лодки. Единственото, което искам, е да се знае истината. И Тес да ми повярва.

— Ще ти повярва.

— Как? Лейди Дъф е неин кумир.

— Тя няма да се заблуди току-така.

Пинки говореше убедено, защото Джим будеше доверие и Тес сигурно щеше да му повярва.

— Искам да я видя — рече той.

— Знаех си, че ще стана ваш посредник — усмихна се Пинки. — Сигурен ли си?

— Повече от сигурен.

Каза го така разпалено, че тя замълча. Джим продължи да говори още по-въодушевано.

— Съливан плещеше онова, което хората искаха да чуят. Чиста лъжа, но те кара да се чувстваш по-добре. Значи смелите моряци се връщат да спасяват давеците се, но те, видиш ли, били мъртви! Добре същата история, няма що. Хората имат нужда от „герои“, които постъпват правилно. Каквото и да означава това. Извинявай, но ще тръгвам, искам да се махна оттук.

Джим закрачи надолу по хълма, а Пинки го изпрати с поглед.

Същото направи и сенатор Уилям Олдън Смит, който гледаше към стъпалата от прозореца на залата.

Доста смел излезе този Бони. Нито за миг не се поколеба. Той сигурно говореше истината, въпреки явната неприязън между него и Съливан. А Пърсел беше жалка картинка. Докъде и докога ли щеше да продължава всичко това? Вестниците можеха да пишат каквото си искат, но мнозина от оцелелите изпитваха угризения, че са се поддали на страха, вместо да постъпят доблестно. Имаше ли смисъл да ги издири и изобличи? Дарлинг — по всеобщо мнение добър и достоен човек — се самоуби заради малодушната си постъпка. Дали да призове арогантната модистка и съпруга ѝ? Не им ли стигаха упреците във

всички вестници? Докато гледаше как Бони се отдалечава, Смит най-сетне взе решение.

Пинки се качи на влака за Ню Йорк по здрач. Дълго спориха с Ван Анда — според него репортажът ѝ се свеждаше до враждата между двама моряци и безсмислената история на един идиот. Бони беше потвърдил предложението за подкупа, следователно тя беше права. Той беше най-убедителният свидетел. Внимавай, предупреди я шефът ѝ, май искаш да изкараш Бони герой. Наблегни на факта, че със Съливан взаимно се обвиняват в лъжа. А ако наистина си видяла адвокати в залата, докажи го. Но първо се прибери и гледай хубаво да се напиш.

Пинки се тревожеше, че започва да се обърка. Не биваше да мисли кой се е засегнал, кой се е почувствал неразбран. Нейната работа се състоеше в излагането на фактите, дори когато можеха да се изтълкуват погрешно.

Сгъна палтото и го пхна под главата си, облегна се и затвори очи. Ван Анда беше прав. Имаше нужда от почивка. Предстоеше ѝ много работа и не биваше да допуска да я разсейва мисълта за наранената гордост на Бони. Дано поне влакът пристигнеше навреме, защото, ако закъснееше и тази вечер, госпожа Дотсън отново щеше да я чака с протегнатата ръка.

Районът „Флетайрън“, Ню Йорк, 25 април, четвъртък сутринта

Пред сградата нямаше репортери. Лусил и Елинол влязоха бързо и се качиха в асансьора. Лусил си отдъхна, когато натисна копчето и кабината се заизкачва към ателието.

— Не мога да остана дълго, имам час при фризьорката — каза Елинол. — А и се чудя за какво съм ти!

— Косата ти е по-важна от работата ми? Елинол!

— Днес е спокоен ден. Репортерите са на погребението на Джордан Дарлинг.

— Да. Крайно време беше да дойда в ателието. И, слава богу, тълпите пред вратата ги няма. Тръгвай, когато искаш, вече съм на сигурно място.

— Мадам! — възкликна Джеймс, който работеше на голямата маса, отрупана с шапки, ръкавици и бижута, необходими за ревюто.

Захапала няколко карфици, Тес беше коленичила до него и стесняваше роклята на една манекенка.

— Виждам, че работите усилено — усмихна се доволно Лусил. — Джеймс, онази зелена шапка е отвратителна! Сякаш е извадена от блато! Махни я!

— Да, мадам. Радвам се, че най-сетне се върнахте.

Тес извади карфиците и каза с усмивка:

— И аз се радвам.

— Доволна ли си от апартамента, мила моя? Козмо го намери доста бързо.

— Прекрасен е. Много ви благодаря.

Апартаментът беше повече от прекрасен. Най-сетне имаше свое местенце на Пето Авеню — малко, семпло, но нейно. Тенджерка, няколко чаши, две чинии. Първото нещо, което си направи, беше чаша хубав чай. Вече й плащаха редовно и скоро щеше сама да поеме

разноските и наема за апартамента. След време щеше да доведе майка си, двете щяха да ушият пердета и да се радват на този хубав нов свят.

— Къде е сватбената рокля?

— На масата. Готова е.

Лусил огледа роклята. Тес я наблюдаваше със свито сърце. Шивачката на машината до масата спря да работи и затаи дъх. Джеймс отстъпи крачка назад, двете манекенки също мълчаха в очакване.

Лусил присви очи.

— Къде е подплатата?

— Беше скъсана и я магнах. Така роклята пада по-добре.

— Какво си направила с горната част?

— Промених я, защото също беше скъсана. — Тес усети, че заеква от притеснение.

— Какво си направила! — викна Лусил и гласът ѝ отекна в цялото ателие. — Предстои ми такова важно ревю, а ти си прекроила роклята, която трябваше да смае целия град! Какво имаме сега? Произведение на аматьорка, която умее да зашива скъсани рокли, но няма никаква представа от естетиката на дизайна.

Тес се подпря на ръба на масата, защото ѝ се стори, че ще падне, и промълви:

— Направих всичко възможно, за да спася роклята. Налагаха се още няколко поправки, но не ги направих, за да не се промени моделът. Нека манекенката да я облече и ще видите.

Лусил я изгледа гневно.

— Не ми говори глупости. Това, което виждам, няма нищо общо с моя модел.

— Недей така — тихо рече Елинон. — Момичето се е постарало да оправи пораженията. Какво повече искаш? Успокой се, виж, че хората са на ръба да те напуснат, внимавай какво говориш.

— Облечи я — рязко каза Лусил и подаде роклята на манекенката. — Искам да видя какво изобщо е останало... Джеймс, когато е готова, кажи ѝ да се качи на подиума.

Когато минаваше покрай Тес, той пошепна:

— Не ѝ обръщай внимание. Ти свърши чудесна работа.

Стана ѝ приятно, но сърцето ѝ беше все така свито. Лусил гледаше манекенката с каменно изражение. Роклята беше с

оригиналния дизайн и падаше леко и ефирно, но мадам никога нямаше да го признае и да я похвали.

— Трябваше да скриеш страничните шевове!

— Не се сетих.

— Боя се, че имах съвсем друга представа за водещия тоалет в колекцията ми! Имаш още много да се учиш!

Тес се изчерви.

— Знам.

— Повече никога не се намесвай!

Познатото чувство за настъпващ обрат връхлетя Тес.

— Е, ще трябва да се примирим — махна с ръка Лусил. — Заеми се с нещо, което наистина умееш. Воалетките на шапките са целите намачкани.

— Добре, мадам.

— Останаха само няколко дни! — извика тя и плесна с ръце. — Всички на работа!

* * *

— Лусил, може ли да поговорим? — попита Тес, когато излязоха на улицата.

— Уморих се да оправям неразбории и нямам време за празни приказки.

Тес обаче продължи:

— Постарах се да помогна. Съжалявам, че не останахте доволна.

— Утре да бъдеш на работа точно в осем. И не се обръщай към мен на малко име!

Лейди Дъф Гордън вирна глава и влезе в колата. С каменно изражение на лицето Фарли затвори вратата и двамата потеглиха.

Тес беше уморена — цял ден глади воалетки, подгъви, събира ненужните парчета плат и какво ли не още, но така и не хвана игла и конец, какво остава за ножица. Даваха ѝ само слугинска работа. Мадам искаше да докаже, че тя е господарката и всички трябва да се подчиняват на волята ѝ. Не че някой се съмняваше в това. Тес беше

доволна от работата си по сватбената рокля. Лусил имаше нужда от нея. Дали щеше винаги да е така?

Бързо отключи вратата на апартамента, светна лампата и се облегна на стената. Най-сетне беше в убежището си. Цял ден не свали маската на прислужница и цял ден се задушаваше. В един миг беше зърнала Лусил да я наблюдава с онзи непроницаем поглед, който беше забелязвала и преди.

Нямаше никаква вест от Джим. Не трябваше да мисли за него. Защо не се беше свързал с нея... Чувстваше се самотна.

Пое си дълбоко дъх. Ако искаше този малък апартамент да бъде крачка към независимостта, то би трябвало да разбере какви са очакванията на Лусил. Всички в ателието бяха като глина в ръцете ѝ, преобразяваха се според желанията ѝ. Имаше ли бъдеще за нея, или просто щеше да бъде в услуга на мадам? И да заприлича на останалите нагаждачи? Единственото, което можеше да направи, беше да се старее в работата си. Отново се замисли за Джим. Къде ли беше в тази тъжна вечер? Затвори очи и си представи как се возят на файтон и той я прегръща. Съжали, че не му беше изпратила съобщение.

Направи си чай и постепенно се успокои. Нямаше нищо за ядене. Реши да отиде до магазина на ъгъла. Взе чантата и ключовете за своя малък рай и излезе.

Продавачът ѝ посочи едно малко мършаво пиле и парче овнешко.
— Кое да бъде?

Тес избра овнешкото, надявайки се, че фурната на печката работи. Взе картофи и хляб. Беше ѝ приятно да пазарува. Загледа се в ябълките, но ѝ се видяха спаружени.

— Портокалите са по-хубави — чу глас, който ѝ беше много познат.

Срещу нея стоеше елегантен мъж с тънък червеникав белег от горния край на челото до ухото. Същата прошарена коса и мила усмивка. Белегът не беше променил мъжа от последната вечер на палубата на „Титаник“. Той ѝ подаде един портокал.

— Господин Бремертън! — едва изрече тя.

— Здравей! Вкусни неща — кимна той към пазарската ѝ чанта.

— Какво правите тук? Откъде знаете...

— Проучих къде живееш. Как си? Казвай ми Джак, моля те.

— Не вярвам на очите си, Джак! Разбрах, че си се спасил. Толкова се радвам, че те виждам!

— И аз. — Тес едва ли не почувства соления полъх на океана на палубата онази нощ. — Къде живееш? Едва ли е наблизно.

— Офисът ми е във „Флетайрън“. Овнешкото изглежда отлично, но бих искал да те покана да вечеряме заедно. Би ли се съгласила?

— С най-голяма радост — успя да каже Тес. Бремертън беше истински джентълмен. Тя върна покупките на тезгяха и двамата излязоха от магазина пред учудения поглед на продавача. Сънуваше ли?

Отидоха в „Шери“ на ъгъла на Пето Авеню и Четирийсет и четвърта улица. Ресторантът се стори на Тес по-луксозен и от „Уолдорф“. Висок таван с орнаменти, блестящи кристални аплици и полилеи, снежнобели ленени покривки, елегантни изискани клиенти и шепнещи почтителни сервитьори. Тес не скри възхищението си.

— Американците обичат прекаления разкош. Обичаме и да копираме англичаните — усмихна се Джак.

— Не разбирам защо. Ние искаме да сме като вас.

Тес отпи първата си глътка мартини. Лекият билков вкус беше много приятен.

— Винаги казваш каквото мислиш, нали?

— Невинаги. Но сега — да.

— Предполагам, имаш доста да разказваш. О, ето ги и омарите.

Тес не знаеше какво да прави с червения омар с щръкнали щипки и оцъкдени очи.

— Ще ти покажа как се яде — предложи Джак и бързо счупи щипките на омара с дълги клещи, каквито Тес виждаше за пръв път.

Беше много вкусно. Тя пийна още от мартинито и разказа за приключенията си със своенравната Лусил.

Отпусна се и усети, че за пръв път, откакто е дошла в Америка, не обмисля всяка своя дума.

— Разкажи ми нещо за себе си — каза Тес.

— Аз съм един най-обикновен американец, който е постигнал всичко сам — сви рамене той. — Какво ли не съм преживял, но с

удоволствие ще ти разкажа за форд „Модел Т“. Страхотна кола, скоро ще има и спидометър, и клаксон.

— Интересно...

— Хубаво нещо е прогресът. Светът се променя и ние също трябва да се променим, инак сме загубени.

Увлечени в разговор, двамата не забелязваха времето. Тес отпиваше от второто мартини и усещаше, че е леко замаяна и сякаш се носи във въздуха. Всичко наоколо блестеше, а най-хубавото беше, че мъжът насреща я слушаше внимателно.

Чак когато си тръгнаха, осъзна, че изобщо не бяха споменали потъването на „Титаник“, нито какво бе преживял Джак на борда на „Карпатия“.

— Бих искал да те видя пак — каза той пред дома ѝ.

— Много се надявах, че ще те намеря на „Карпатия“.

— Благодаря ти, че си мислила за мен.

— Не можех да допусна, че си загинал — промълви тя.

— За някои това би било добра вест.

Тес се замисли за жена му — как можеше да не ѝ е жал за такъв човек...

— Не си спомням нищо от „Карпатия“, бях толкова зле. Но ако знаех какво ни предстои, може би трябваше да те целуна онази последна нощ на „Титаник“. Може ли да те целуна сега?

— Да.

Той я прегърна и потърси устните ѝ. Тес се надигна на пръсти и отвърна на целувката му.

* * *

Тес се въртеше в леглото и не можеше да заспи. Гласът му беше толкова приятен — дълбок, леко дрезгав. Такъв джентълмен! Защо ли я харесваше? Той беше доста по-възрастен, над четирийсет, уравновесен, спокоен и галантен. Никога не беше срещала такъв човек. Прегърна я и я целуна! Без да настоява, без да плъзга ръце по тялото ѝ.

Искаше отново да се срещнат. Мислите ѝ се лутаха — какъв беше той за нея и каква беше тя за него?

Ами Джим?

Тес зарови глава във възглавницата и се опита да го прогони от мислите си. Ала присъствието му беше много силно. Ядоса се, че не излизаше от главата ѝ. И защо? Да не би да беше сгодена! Двамата мъже бяха толкова различни. Джим беше селско момче, а Джак — джентълмен. И все пак... Защо нямаше вест от Джим? Беше ли я забравил? Спомни си за тъжните молитви до мъртвата майка и нейното невръстно дете, за сръчните му ръце, които измайсториха играчки за децата. Испита отново радостта, обзела я по време на разходката им в Сентръл Парк. Дали не беше заслепена от блясъка, съпровождащ живота на Джак? И къде беше Джим?

Удари с юмрук по възглавницата, ядосана на обърканите си мисли.

Ню Йорк, 26 април, петък сутринта

Утрото беше слънчево. Вестникарчето тичаше по улицата и крещеше, а минувачите бързо вадеха монети и разграбваха вестниците.

— Последната сензация от лодката на милионерите! Показанията на свидетелите във Вашингтон! Противоречиви разкази на моряците. Каква е истината? И още новини!

Тес си купи два вестника и влезе навътре в малкото магазинче, за да ги прегледа набързо. „От милионерската лодка отблъсквали давеците се? На кого да вярваме?“ — гласеше водещото заглавие в „Трибюн“. Имаше и снимки на Джим и на Съливан с подзаглавие: „Кой е лъжецът?“. Репортажът на Пинки в „Таймс“ беше с по-сдържан тон: „Моряците на лодка номер едно излагат противоречиви версии. Свидетел се обърква“.

Тес бързо разгръщаше все още лепкавите от мастилото страници. О, Джим! Сигурен ли си? Кого обвиняваш?

Очите ѝ се насълзиха. Да не се върнат да помогнат... Да отблъскват давеците се... Какво безсърдечие, каква жестокост, каква низост... Нощта беше тъмна, не се виждаше добре. Джим не обвиняваше сър и лейди Дъф Гордън. Такъв човек беше той —

отговаряше на въпросите, без да хули и очерня когото и да било. Колкото и да беше съкрушен.

Тя хвърли вестника в кофата на улицата и се запъти към ателието. Опита се да си спомни гласа на Джим, но колкото и да се напрягаше, дори образът му се изпари от съзнанието ѝ.

Лусил закачаше подплата от тюл на сватбената рокля.

— Добро утро. Видя ли вестниците? — спокойно попита тя.

— Да.

— Излязох права за твоя приятел, нали? Той е бил неназованият източник и на първата история. Въобразява си, че добре ни е подредил. Ние обаче няма да му се дадем. Господин Съливан ни защити. Другият също се опита, но явно не е особено интелигентен, затова се обърка.

— Не Джим, а Съливан е източникът на първата ужасна история — не можа да се сдържа Тес. — Знам го от Пинки Уейд. Аз не му вярвам.

— Така ли? И на кого вярваш тогава? На твоето моряче? Че е имало подкуп? Едва ли не убийство?! Мен ли обвиняваш за всичко това?

— Не. Аз не знам какво се е случило във вашата лодка.

Лусил метна топчето тюл на масата и започна да реже.

— Съветвам те най-сетне да проумееш, че този Бони иска да ни унищожи, и хич не се опитвай да го оправдаваш.

— Нали е трябвало да свидетелства. Наложило се е да отговаря на въпросите им.

— Неговата цел е повече от ясна! Този човек е озлобен и отмъстителен. Отказа нашия подарък, защото се е надявал на повече. Това се нарича изнудване. Интересна тема за вестниците, не мислиш ли?

— Той не е изнудвач.

— Престани да го защитаваш. Нищо лошо не сме направили. Съливан и Пърсел разказаха кое как е било. А Джим Бони иска ние да платим за нечистата му съвест.

— Не мисля, че е така.

— Лесно е да съдиш в черно и бяло при такива ужасни обстоятелства. Вестниците не допускат и за миг да забравим ужаса, който преживяхме. На тях им дай да раздухват скандали. Виж само как ни очерниха. Ти смяташ ли, че сме лоши хора? Каж ми, да или не?

— Не. Не сте лоши, но понякога...

— Благодаря ти, мила, олекна ми. — Умислената Лусил изведнъж се преобрази и подхвана въодушевено: — Имам една задача за теб. Сигурно ще ти хареса. На ревюто искам да бъдеш лицето на компанията. Ще обявяваш всяка рокля с името, което съм ѝ дала, и ще я представяш! Клиентите ми ще те опознаят. Какво ще кажеш?

Тес не знаеше какво да отговори.

— За кое? — попита объркана.

— Съгласна ли си да поемеш тази роля? Не ме ли слушаш?

— О, да, това е голяма чест...

— Чудесно. Да забравим неприятностите и да действаме.

— Тес! — извика някой.

Беше Елинон. Явно бе чула целия разговор и вече губеше търпение.

— Извинявайте, че ви прекъсвам, но искам да помоля Тес да дойде с мен да изберем ленени покривки за масите. Малко разнообразие добре ще ми се отрази. Задушавам се от хотелски стаи, платове и шевни машини.

Лусил мълчеше и съсредоточено подравняваше тюлената подплата. Червените ѝ нокти се открояваха на ефирната кремава материя.

— Добре — съгласи се Тес.

Фарли отвори вратата на колата, Елинон се настани и тя я последва, потъвайки в седалката. Сякаш беше минала цяла вечност от деня, когато видя за пръв път тази луксозна кола с мека кожена гарнитура.

— Хералд Скуеър, Фарли. — Елинон се облегна и се обърна към Тес. — Добре че те отървах. Този разговор с Лусил не вървеше на добре.

— Възхищавам ѝ се от деня, в който се запознахме. Но не и днес. Не знам каква е истината, но знам, че Джим не е лъжец.

Колко лесно беше да разговаря с Елинон.

— Съгласна съм. И все пак трябва да разбереш Лусил.

— Опитвам се, но никога не успявам да отгатна как ще реагира.

— Предупредих я, че няма да останеш завинаги така кротка и послушна. Може ли да бъда напълно откровена? — попита Елинон с усмивка.

Тес кимна.

— Положението на сестра ми никак не е розово, но тя не го осъзнава. Не става дума само за корабокрушението и тези отвратителни драсканици. Да знаеш как ми се пуши, а нямам цигари! — Тя започна да рови в чантата си и след малко възкликна: — Намерих една! — Запали омачканата цигара и попита: — За какво говорех?

— Че не става дума само за „Титаник“...

— А, да. Исках да кажа... Който твърди, че коленете на жените са грозни, изостава от модата. Полите все повече ще се скъсяват, а Лусил отхвърля новите тенденции. Тюлове, коприни, рокли с имена! Отживелици!

— Дали не изпитва страх?

— Много вероятно. Когато е притеснена, се отнася към теб като към робиня. Спаси сватбената рокля, а тя те наруга. Малко оставаше да се разплачеш, нали?

— Да.

— Не забравяй обаче, че тя може да те научи на много неща. Ти искаш да бъдеш в този бизнес и Лусил ще ти помогне.

— Така е.

— И все пак нещо те измъчва...

— Казах ви, вече не ѝ се възхищавам както преди. Съжалявам. — Трудно ми е да отгатна дали е искрена с мен, щеше ѝ се да добави, но премълча.

— Ти не би била нейното вярно куче, знам го. Но разбери, че не ѝ е лесно. Клиентелата ѝ намалява, а тя си въобразява, че е заради нападите по вестниците. Не съм сигурна дали е така. Вчера получихме още откази. Имам чувството, че и Мери Пикфорд няма да дойде. Ако ревюто се провали, Лусил ще има проблеми и в Париж, и в Лондон. Прояви разбиране, Тес. Знаем, че е вечно недоволна и неблагодарна, но тя има нужда от теб.

— Защо пък от мен?

— Обстоятелствата се промениха.

Това беше истина.

— Много съм ѝ задължена. Но ми се струва, че се опитва да ме превърне в нещо, което не съм. На кораба например спомена, че ще ме накълца на парчета и ще направи от мен свършено нов модел.

— Това тревожи ли те?

— Тогава не обърнах внимание, но сега се безпокоя.

— Тя е твоят Пигмалион — засмя се Елинонор.

— Моят какво?

— Няма значение, дълга история. Разкажи ми за твоя моряк.

— Ние сме приятели или поне така си мислех — подхвана Тес, изненадана от съдържания си тон. — Не искам да му се случи нищо лошо. Той е честен човек.

— Не го мисли тогава. Честните хора побеждават. — Елинонор чукна с червен нокът по стъклото, което ги разделяше от Фарли. — Остави ни в „Мейси“. Много хубав магазин, ще ти хареса. Собственост на фамилията Строс.

Тес я погледна въпросително.

— Господин и госпожа Айседор Строс. Те потънаха с „Титаник“.

След няколко часа се върнаха с купища ленени покривки и салфетки. Тес беше смаяна от огромния магазин, пълен с жизнерадостни купувачи и любезни продавачи, предлагащи красиви дрехи, млади момичета, които се смееха и мереха ръкавици и дами със семпли елегантни сака и поли до прасеца. Лусил посочи една хубава жена на средна възраст, която мереше шапки.

— Тя например не е клиентка на Лусил. Тук всичко е конфекция, купуваш и носиш. Това е бъдещето.

Докато разтоварваха кутиите, Тес видя Пинки пред входа. Стоеше и се оглеждаше с голямата чанта през рамо.

— Не ме пускат — заяви тя. — Лейди Дъф вече не разговаряла с репортери.

— Заета е — каза Елинонор. — Качи се с нас. Можеш да поговориш с Тес.

— Ти ли си нейната говорителка?

Всъщност Пинки не беше кой знае колко учудена. Опитът я бе научил, че нещата в живота бързо се менят, а и хората с лекота преминават от един лагер в друг.

— Не, разбира се, че не — смутено поясни Тес.

— Но пък знае всичко за ревюто — намеси се Елинонор. — Нали за него ще пишете.

Вече в асансьора, Пинки реши да не се преструва.

— Вие сте сестра й, нали? Казвам се Пинки Уейд. Отразявам свидетелските показания за потъването на „Титаник“.

— Ясно. Дошли сте да разгневите сестра ми. Мисля, че моментът не е подходящ.

В този миг асансьорът стигна ателието, вратите се отвориха и Елиноор каза на Тес:

— Остави кутиите и изпрати госпожица Уейд. Благодаря.

Пинки се огледа.

— Поне да хвърля поглед в този рай на модата.

Тес използва момента и попита:

— Ти знаеше ли предварително какво ще каже той?

— Не. Знам само, че не му беше лесно.

— Твоят репортаж беше най-хубавият.

— Радвам се, че мислиш така. Трудно е да балансирам между онова, в което вярвам, и онова, което искам да внуша на читателя.

— Как е той?

— Добре е. Но на никого не му е приятно да го наричат лъжец. Не вярвам някой да е повярвал на Съливан и Пърсел с техните противоречиви показания, но кой знае. Утре ще пиша за адвокатите в залата. Те са от същата компания, която се грижи за делата на господин и госпожа Дъф Гордън. Интересно съвпадение, нали? Не мога още да го докажа, но вярвам, че това беше опит да манипулират свидетелите.

Вратите на асансьора се отвориха и двете се качиха. Пинки извади гребен с изпочупени зъби и го прокара през косата си.

— Нямах време да се погледна, почти не съм спала. Продължавам да търся доказателства и вярвам, че ще ги намеря. Както казва Джим, хората избират в какво да вярват и имат нужда да се убедят, че е истина.

— Може и да грешиш, но едва ли.

— Толкова си умна!

— Трябва ти нов гребен — усмихна се Тес.

— Може би. — Пинки пусна гребена в чантата си и най-сетне съобщи важната вест: — Джим иска да те види. На всяка цена.

— А защо не ми се обади, преди да замине за Вашингтон? Изчезна и толкова — обидено рече Тес.

— Оставил ти е бележка в хотела. Не си ли я получила?

— Не съм. — Значи не я беше забравил. Зарадва се, но от друга страна, беше позволила на Джек да я целуне и това променяше нещата.

— Сърдиш ли му се за показанията?

— За това, че е имал смелостта да каже истината? Не. Как мога да му се сърдя?

— Ами нали все защитавах лейди Дъф. Той смята, че не искаш да имаш нищо общо с него.

— Не е вярно, каквото и да стане, не бих искала да пострада.

— Джим се представи много по-добре от другите членове на екипажа. За мен няма съмнение, че Дъф Гордън са дали много пари на своите скъпо платени адвокати да подучат Съливан какво да говори. А ти си между чука и наковалнята.

— О, не — възрази Тес.

— Ще се срещнеш ли с него, когато се върне в Ню Йорк?

— Разбира се.

Надяваше се, че успя да прикрие колебанието си, чиято причина щеше да запази в тайна.

— Трябва да се връщам в ателието.

— Имам чувството, че за мен вратите му са затворени завинаги. Освен ако не ме изпратят да отразя ревюто! — закачливо подхвърли Пинки.

Тес излезе от асансьора и насреща ѝ застана Лусил.

— Доколкото разбрах от думите на Елинор, трябва да ти кажа, че те ценя и искам да бъдеш доволна от работата си тук. В противен случай си склонна да си тръгнеш.

— Да.

— И ще се откажеш от бъдещето си, от апартамента?

— Ще намеря други начини да се справя.

— Проява на геройство, така ли, Тес? Или всичко зависи от обстоятелствата. Както и да е, искам да те уверя, че аз действително те ценя и няма да навредя на твоето моряче, макар да смятам, че той не те заслужава.

Думите ѝ прозвучаха добронамерено, но и високомерно. Тес не трепна. Това беше добър знак.

— Но при едно условие — добави Лусил. — Обещай, че няма да правиш нищо срещу мен.

— Разбира се — тутакси я увери Тес. — Най-добре да отида да поработя.

— Все се каня да ти кажа, че си много кльощава. Ти не си манекенка!

Поредният изненадващ обрат, за който нямаше отговор.

— Напоследък нямам апетит — смотолеви тя.

Лусил се засмя.

— Ще можеш ли да скицираш някакъв модел, да скроиш и да ушиеш една рокля преди ревюто? Мисля, че това предизвикателство ще ти допадне.

— Аз... Боже... Не знам...

— Не го очакваше, нали? Обичам да те изненадвам.

Тес се изчерви и промълви:

— Нямам чак такъв талант, нито пък опит.

— Искам да чуя дали ще се опиташ!

— Мисля, че да, ще се опитам. — В отговора ѝ се криеха години, изпълнени с мечти и надежди.

— Ами действай! Единственото условие е да ми хареса. И тогава ще покажа модела ти на ревюто. Животът продължава и за теб, и за мен!

В коридора ги чакаше Козмо, а до него стоеше мъж в униформа.

— Кой е този човек? Кой го пусна?

Мъжът ѝ връчи бял плик.

— Дръж се, Луси. Сенатор Смит ти изпраща призовка. Не избухвай, моля те.

— Как смее?!

— Много приказки се изприказваха, явно не е могъл да устои на натиска.

Лусил се олюля, пребледня и погледна Тес.

— Ето че май ще се наложи да вземеш страна.

Козмо хвана съпругата си под ръка и я поведе към кабинета. Затвори вратата и Тес остана в коридора.

— Забелязваш ли, че не викам и не плача? — попита Лусил.

— Забелязвам — едва-едва се усмихна той.

Лусил свали сакото си и го хвърли на пода.

— Седни — рече съпругът ѝ.

— Нямам желание да говорим за този досаден сенатор!

— Седни.

Козмо говореше сериозно и Лусил реши да не възразява. Седна на дивана и каза умолително:

— Направи нещо, за да се сложи край на всичко това. Веднъж да мине ревюто и да се приберем в Англия...

— Няма да стане толкова просто. Смит ме беше уверил, че няма да ни въвлича в разследването, но на политиците не може да се вярва.

— Кога трябва да дам показания?

— Другата седмица. Комисията се връща в Ню Йорк, за да изслушат и такива като нас, преди да се разпръснем. Представям си колко хора ще дойдат.

— Знам какво ще кажа!

— Ще говориш онова, което ти кажат адвокатите. И нито дума повече, чу ли? — Козмо говореше строго като училищен директор.

В първия момент Лусил се сепна, но бързо се окопити.

— Не ме подценявай, Козмо. Ще бъда безупречна. Ще се издокарам специално за случая. Черна шапка с голяма периферия и много пудра, за да изглеждам измъчена. Ще убедя цяла Америка, че съм жертва на злонамереност.

— Браво на теб. — Той отново се усмихна, този път по-вяло. — Ще покажем, че Смит ни напада само защото сме британци. За съжаление имам още една, по-лоша новина. В Англия също ще има разследване и двамата сме призовани като свидетели. Не можах да го избегна. Настроенията там не са в наша полза, шири се мнението, че излагаме страната. Репутацията ми е съсипана. Ако тукашните вестници ти се струват злонамерени, почакай да видиш в Англия какъв ураган ще се развихри.

В Англия? Невъзможно! Там репутацията ѝ беше неуязвима! И все пак всичко се променяше толкова бързо...

— Какво ще правим?

— Използвам всичките си връзки, но няма съмнение, че ще бъдем призовани. Въпросът е как ще се представим.

— Възмутително е да ни третират по този начин. Що за безумие!

— Там ще трябва да си повече от безупречна.

— Защо?

— Онзи моряк също ще бъде призван.

— Бони ли?

— Да.

— От къде на къде?

— Не зависи от нас.

— Ще видим тази работа.

— Според комисията във Вашингтон показанията му са достоверни. Ако не друго, тук поне той няма да присъства в залата и няма да получи възможност да те опровергае. В Англия ще бъде трудно. Предлагам ти да престанеш да говориш с когото и да било за корабкрушението и онова, което последва.

— Защо не си го кажеш! — избухна Лусил. — Според теб аз съм виновна за всичко! Аз забърках кашата, така ли?

— Отговори си сама.

— Ти също беше в лодката.

— Е, и?

— Скъпи ми съпруже, ти изобщо не се държа като герой. — Лусил пое дълбоко въздух и заключи: — Няма да позволя да ме разкъсат с въпросите си. Все някак ще се измъкна.

12

Тес работеше усилено почти цяла седмица. Ръката я болеше от стискането на молива. Това беше признак на липса на опит. Беше се навела и довършваше рисунката на модела, който беше замислила още в Шербур. Мисли за дизайна! Не мисли за призовката. Не мисли за Джим. Материята трябваше да бъде стегната, но и да пада плавно. В никакъв случай шифон.

Седна и се вгледа в модела. Беше прекарала много часове да скицира, да поправя, да добавя и изтрива детайли, като през цялото време се опитваше да не се замисля за заобикалящите я проблеми. Лусил щеше да дава показания в деня преди ревюто и ателието жужеше от напрежение.

Всеки ден след работа Тес се озоваваше в един друг, различен свят. Светът на Джак. Той я чакаше пред дома ѝ и щом я видеше, докосваше с два пръста шапката си и сгъваше лакът, за да го хване под ръка, а после отиваха да вечерят в поредния луксозен, бляскав ресторант. Госпожа Браун беше права. Той се развеждаше — и не за пръв път.

— Виновен съм, признавам — шегуваше се той. — Явно не успях да се поука от първия си брак.

Когато се прибереше, Тес мислеше за Джим. Къде ли беше той? Дали щеше да присъства, когато Лусил се яви пред комисията? Или бе готов да я забрави и бе заминал на запад?

Сутрин изключваше и двамата от мислите си и се съсредоточаваше върху модела, стискайки молива с изтръпнали пръсти.

Двете сестри наблюдаваха Тес от стъкления кабинет.

— Заела се е доста сериозно — отбеляза Елинор.

— Така и трябва да е след неприятностите, които ми навлече нейният моряк.

— Не си го изкарвай на нея. Тя наистина се разкъсва между двама ви.

— Дотук добре се справя.

— Дано си искрена.

— Какво имаш предвид?

— Мила сестричке, ти си толкова непостоянна. В друг случай като нищо би подхвърлила подобна възможност само за да се насладиш на провала ѝ и да я накараш да пълзи в краката ти.

— А каква е целта ми сега?

— Искаш да ѝ помогнеш да успее.

В този миг Тес вдигна глава и погледна двете жени. Лусил ѝ кимна, а Елинор се усмихна.

Смятат, че ще се справя, помисли си Тес. А аз знам, че мога.

Беше късно, когато излезе от ателието. Дали да не вземе претъпкания трамвай? Звънецът дрънчеше, а по стъпалата висяха пътници. Дали да се престраши? Повдигна полата си и бързо скочи. Трамваят рязко потегли и Тес едва запази равновесие.

— Трябва да се упражняваш — засмя се едно момиче.

Една жена с торба ябълки тичаше след трамвая.

— Намали малко! — викаше тя.

Жената сграбчи дръжката, като същевременно повдигна полата си, но се оплете и без малко да падне. За щастие ватманът бе намалил и тя успя да се качи.

— Това беше доста опасно — каза Тес.

— Опасно или не, правим го всеки ден.

— Е, ако полата беше по-къса...

— По-къса? О, не, би било неприлично.

Тес слезе и се забърза към къщи. Искаше ѝ се да изпие един чай, преди Джак да дойде, за да има време да превключи от единия към другия свят. А утре — сърцето ѝ замря при тази мисъл, — утре щеше да скрои роклята!

— Госпожице Колинс?

До нея застана мъж с бомбе.

— Казвам се Хауард Уитън. Секретар съм на господин Бремертън. Нося ви тази бележка с неговите извинения, че не може да ви я предаде лично. Той има важна среща. — Мъжът ѝ подаде букет цветя и зачака.

Никой никога не ѝ беше подарявал цветя. Тес взе ухания букет от люляк и рози.

— Прочетете бележката.

— О, да — изчерви се Тес и отвори малкото пликче, пъхнато между цветята.

На бележката пишеше: „10:30 в «Шери»?“.

— Вашият отговор?

— Кажете му, че ще бъда там.

— Благодаря. Той ще се зарадва. Ще изпрати кола да ви вземе.

Масата беше в сепаре, оградено от рафтове с книги в кожена подвързия, която миришеше приятно.

— Искам всяка вечер да бъдем заедно — каза Джак, щом видя Тес. Бързо прибра книгата си в куфарчето и добави: — Съжалявам, че не донесох цветята лично, но имах важна среща.

— Свързана с колата на господин Форд?

— Не искам да те отегчавам с работа.

— Така научавам нови неща.

— Дори да се преструваш, тази проява на интерес е просто очарователна — рече той, наведе се и я целуна по ухото.

— Ще поръчаме ли? — нервно попита Тес.

— Наредил съм на сервитьора да идва само когато позвъня.

Джак погали ръката ѝ. Челото му беше прорязано от дълбока бръчка, която го състаряваше.

— Трябва да замина за Калифорния — неочаквано каза той.

— Ще се върнеш ли? — попита тя със свито сърце.

— Да, но няма да е скоро. Не искам обаче да бъда далеч от теб. — Джак хвана брадичката ѝ с ръка, погледна я и добави: — Може да дойдеш с мен.

— Изключено.

— Сигурна ли си?

Часовникът на стената отмерваше времето. Тес се замисли, обзета от колебание. Той се усмихна и рече:

— Знам, че не си от тези момичета. Но пък ще имаш възможност да видиш един друг свят.

— Работата ми е тук.

— Да, знам. Аз винаги съм бил импулсивен. Сега обаче е друго. Щом те видях в спортната зала на „Титаник“, разбрах, че си изключително момиче. Искях да те сваля от камилата, но ти не ми разреши. А тогава не можех да те целуна, нали? Но осъзнах, че само ти можеш да ме вкараш в правия път.

Шегуваше ли се с нея? Тес усещаше, че това сепаре, свещта на масата и интимният разговор имат за цел да скъсят разстоянието помежду им, но не ѝ беше неприятно.

— Трябва да си тръгвам, късно е — промълви тя, надявайки се, че не звучи превзето.

Джак погали меката ѝ коса, усука кичур около пръстите си и понечи да нагласи гребена, който го придържаше. Тес взе гребена и каза:

— Косата ми трябва да изглежда добре, когато изляза оттук.

— Бих предпочел да е пусната. Вместо дрехи.

Тя затвори очи. Ето че позволи на този мъж да изрече всичко това и дори не помисли да възрази или да си тръгне, възмутена от дързостта му. В какво се криеше неговата магия? В увереността му. Тя я караше да се чувства спокойна. Той се наведе и я целуна.

Не можа да се наспи. Гърбът я болеше, докато кроеше роклята. Муселинът подхождаше на модела. Трябваше малко да понагласи горната част и готово. Тънкият кремав плат — най-финият сред предоставените от Лусил — падаше на разкошни дипли. Нямахше начин да се провали.

— Искаш ли някоя от кроячките да ти помогне? — попита Джеймс.

Около масата се бяха наредили няколко жени и я наблюдаваха с любопитство. Лусил я нямаше. Беше отишла на среща с някакъв адвокат. Отново беше сама, както когато се зае да поправя скъсаната сватбена рокля. Не биваше да се отпуска и да се поддава на страхове.

— Благодаря, но няма нужда — каза тя.

Тес срязва плата със замах. Спря само един-два пъти, за да е сигурна, че следва точно линията. Скрои ръкавите и си отдъхна. Трябваше да остави достатъчно плат за богатия набор. Тишината беше нарушена от ръкопляскания.

— Браво! — похвали я Джеймс. — Хич не е лесно да кроиш такъв плат.

Шивачката, която си беше избрала, започна да тропосва, а Тес продължаваше да стиска ножицата с чувството, че е покорила най-високия връх.

— Тес, виж това изобретение — каза Джеймс и ѝ показва странна лентичка със зъбчета.

— За какво служи?

— За затваряне на всякакви прорези вместо с телени копчета. Може да се пришие на джобове, а може да се използва и на спасителни жилетки.

Той дръпна езичето, зъбчетата се оголиха, после го върна обратно и те се вкопчиха едно в друго.

— Какво ще кажеш? Отваряш и... хоп, затваряш!

Тес взе лентичката и опипа зъбчетата, възхитена от изобретението. Дали нямаше да надига плата? Може би да, може би не. Трябваше да опита, за да види как ще стои.

След няколко часа Лусил се върна с консултантката по цветята, която мълчеше и слушаше нарежданията ѝ.

— Цветята трябва да изглеждат добре на синя светлина, никакви жълти или зелени нюанси. Да не забравите вазите! Да бъдат поне метър и половина високи!

Тес я погледна, за да привлече вниманието ѝ:

— Роклята е скроена и тропосана. Искате ли да я видите?

— Не сега, нямам време. А ти утре си вземи почивен ден. Доста се потруди.

Лусил я подмина и влезе в кабинета с консултантката. Пренебрежението ѝ засегна Тес. Тя се обърна към манекенката, която се размърда в тропосаната по нея рокля, и помоли:

— Отдалечи се и направи няколко крачки към мен.

Кремавата коприна улавяше различни нюанси, а гънките се диплеха като вълни по пясък. Ръкавите искаха още набор, но плат

имаше и това не беше проблем.

— Как я чувстваш?

— Ами... Добре. Не съм като в менгеме от газ и коприна. — Момичето се смути, защото думите ѝ прозвучаха като упрек към роклите на Лусил.

— Не се притеснявай. Знам какво имаш предвид.

— Има още нещо...

— Да?

— Нали е дневна рокля, ако пътувам с нея, не бих искала вратата на влака да затисне края на полата.

Тес се сети за жената от трамвая, взе ножицата и без да мисли, отрязва около петнайсет сантиметра. Би отнела и още няколко пръста, но се въздържа.

— Е, роклята скоро ще е готова за ревюто — обърна се тя към Джеймс.

— Не сме се съмнявали. Иди да си починеш, късно е.

Вятърът беше силен и повдигаше полите на жените. Тес забеляза погледите на мъжете, които се надяваха да зърнат някой глезен или прасец. Много скоро полите щяха да бъдат по-къси и тогава нямаше да се налага да разчитат на вятъра.

Пред входа на дома ѝ стоеше приведен мъж и пушеше. Джак? Приблужи се и видя косата му със златисти кичури. Той ѝ се усмихна. Колко много ѝ беше липсвала тази усмивка!

— Тес!

— Джим...

— Направих го.

— Знам.

— Така трябваше. Мислех, че не искаш да ме видиш повече.

— Пинки ми каза за бележката. Не съм я получила.

— Как така? — изненада се той.

— Реших, че си ме забравил. Или...

— Или че съм разказал всичко на Пинки, без да знаеш...

— Да.

— Толкова исках да се разходим с файтон в парка и да ти кажа, че заминавам за Вашингтон, но ще се върна.

— Не съм знаела, Джим.

— Чаках много дълго да дойдеш и дори се сприятелих с конете на файтонджиите. Сигурно лейди Дъф Гордън... или може би мъжът ѝ е скрил бележката. Сега вече знам, че и ти си искала да се видим. Надявам се, разбираш защо трябваше да свидетелствам.

— За разлика от другите ти вярваше в това, което каза. — Тес хвана ръката му. — Нашето приятелство е непокътнато.

Пръстите им се преплетоха и той се усмихна с облекчение. Вдигна ръката ѝ към устните си и нежно я целуна.

— Искаш ли да се поразходим? Може би в някой парк в този не толкова богаташки, но все пак хубав квартал.

— С удоволствие.

Джим ѝ разказа за Вашингтон — говореше припряно, сякаш дни наред беше събирал впечатления и гореше от желание да ги сподели. Влязоха в близкия парк. Той се наведе, взе един кестен и смеейки се, замери катеричката на алеята пред тях.

— Аз останах на работа при Лусил — рече Тес.

— Знам и не те укорявам.

— Трудно ми е, разкъсвам се — извърна тя очи.

— Не си само ти. Всички трябва да направим избор.

— Изпратиха ѝ призовка.

— Не съм изненадан.

— Защо трябваше да се стига дотук? — Тес едва се сдържаше да не заплаче.

Джим хвърли още един кестен.

— Ако се налага да не ни виждат заедно, ще те разбере. Стига ми да знам, че оставаме приятели.

— Винаги ще бъдем приятели — разпалено го увери тя.

Повървяха в мълчание. След малко Джим каза:

— Имам добра новина. Наистина е хубава.

— Казвай.

— Помниш ли госпожа Браун?

Тес кимна.

— Видяхме се във Вашингтон и тя хареса моите дървени фигурки. Отначало ми се стори, че не говори сериозно...

— Тя е сериозен човек.

— Е, не искам да се хваля, но ми възложи да направя модел на кораба. Защо, не знам.

— Модел на „Титаник“ ли?

— Да.

— Чудесно! Но не ти ли е мъчително да си припомняш всичко?

— Не. Дори малко ми олеква. Госпожа Браун дори ме назначи на работа! — Джим се поклони, покашля се и заяви: — Госпожице Колинс, пред вас стои майстор занаятчия!

— Колко се радвам! Прекрасна новина!

— Никому неизвестният Джим от Лондон има истинска работа в истинско ателие и истинска, хубава заплата. Разполагат с най-невероятните инструменти на света! Ще правя декоративни рамки за огледала и други неща. Любимата ми работа — да извая лице или фигура от дърво. Искаш ли да дойдеш да видиш работилницата? Не е далече.

Тес се поколеба само миг и кимна, запалена от ентузиазма и радостта му. Джим ускори ход и тя заподтичва след него.

— Лусил ми поръча да направя рокля за ревюто — задъхано каза тя. — Платът е прекрасен и мисля, че се получи.

Джим спря, хвана я през кръста и я завъртя.

— Толкова се радвам! И двамата ще правим това, което обичаме. Мечтите ни ще се сбъднат!

Той я пусна и отново преплете пръсти в нейните. Тес си спомни за „Карпатия“ и за първия път, когато ръцете им се докоснаха в израз на безмълвна и вълнуваща близост.

— Щом работилницата е тук, значи няма да заминеш на запад.

— Засега оставам. Хората от ателието членуват в работнически профсъюз, тъй че мога да помагам с каквото мога. Речи, демонстрации... В тази хубава страна има свобода и можем да се борим за правата си.

Повървяха още малко. Излязоха от парка и Джим спря пред една невзрачна постройка между две жилищни сгради, отвори вратата и възкликна:

— Усещаш ли как прекрасно ухае дървото?

Тес вдъхна успокояващия земен мирис без следа от студ и солена вода. Подът беше целият в стърготини, някои тънички, други усукани като букли. Дългата очукана дъбова маса беше побеляла от прах и отрупана с инструменти, каквито не беше виждала.

— Тези дни ще завърша моята първа рамка. — Джим посочи голямото бароково огледало до масата и добави: — Това е моделът.

— А „Титаник“?

— Ела, ще ти го покажа.

Хвана я за ръка и я поведе към задната стая, кимайки на работниците. Личеше си, че се чувства като у дома си.

— Ето го. Но имай предвид, че още не е завършен.

Тес едва сдържа сълзите си и потрепери при вида на четирите комина. Изглеждаха толкова внушително.

— Пипни го.

Тес докосна с пръст спасителните лодки — съвършени миниатюрни копия. Въжетата бяха тънички, но здраво стегнати, а не проснати на палубата. Към наблюдателния пост водеха изкусно издялкани стъпалца. Тя докосна кърмата, която потъна последна. *На какво ме научи всичко това?* — запита се Тес. — *С какво ме промени?*

— Много ми харесва — промълви тя. — Къде бяхме, когато се срещнахме?

Пръстът му посочи мястото до една от малките лодчици.

— Помниш ли, когато ти казах, че двамата си приличаме? — тихо попита Джим. — В погледа ти прочетох несъгласие. Надявам се, че вече не мислиш така.

Въпреки обърканите си мисли и чувства Тес се надяваше на същото. Но какво да му каже?

Той сложи ръце на раменете ѝ и я обърна към себе си.

— Искам да виждам очите ти. Тес Колинс, смятам да те целуна. След онази разходка в Сентръл Парк мисля само за това.

Прегърна я и устните им се докоснаха. Тя не можа да устои на силното му привличане и погали врата му и меката разрошена коса. Джим пошепна в ухото ѝ и отново се целунаха. Тес се дръпна.

— Не. Недей.

— Извинявай. Прибързах ли?

— Не, не е това.

— Имам да ти казвам толкова много неща — заговори бързо той и протегна ръцете си с дланите нагоре. — Ето моите инструменти, паспорта ми към новия живот, който мечтая да изградя с теб. Същото се отнася и за твоите ръце. — Джим докосна брадичката ѝ и я погледна с такава надежда, че сърцето ѝ се сви. — Би ли помислила за това?

Толкова много ѝ се искаше да каже „да“, ала нещо в нея я спираше. Можеше ли да бъде сигурна в каквото и да е?

— Всичко това е прекрасно, ти си прекрасен и нищо не би заменило общото, което ни свързва, но... — изрече Тес на един дъх и изведнъж млъкна.

Той пребледня.

— Казваш ми „не“?

— Казвам, че не съм сигурна.

Джим не помръдваше, сякаш го беше зашлевила.

— На мен ми звучи като „не“. Защото свидетелствах ли?

— Не, не! Аз се възхищавам на...

— Извинявай, може би не бях достатъчно търпелив. Ще почакам.

Тя мълчеше.

— Или има някой друг?

Тес кимна.

— Не знаех. Не съм забелязал. — Гласът му затрепери.

— Преди нямаше. Но...

— Но сега има.

— Да.

Той отстъпи крачка назад и я погледна изненадано. Блясъкът в очите му угасна.

— Извинявай. Изобщо не предполагах, че има друг.

— Не исках да те засегна — прошепна тя, но изречени отново, думите ѝ прозвучаха глупаво.

— Едва ли зависи от теб.

— И все пак...

— Представях си нещата различно.

— Всичко се промени със светкавична скорост. Съжалявам, Джим.

— Няма нищо. Ще те изпратя, защото скоро ще се стъмни.

— Мога сама да се прибера.

Той я погледна с ръце в джобовете и попита с равен тон:

— Смяташ, че съм селско момче и нищо повече?

— Откъде...

— Откъде съм го чул ли? Лейди Дъф Гордън ме нарече така на „Карпатия“. Но вече едва ли има значение. Не бих искал да се срамуваш от мен.

— Не се срамувам.

— Приятно ми е да го чуя.

— Джим, свързва ни специално приятелство. Нека го запазим!

Джим я погледна учудено.

— Как си представяш, че ще щракна с пръсти и ще променя чувствата си към теб?

— Разбирам. Сигурно е невъзможно.

— Желая ти всичко хубаво — каза той и си тръгна.

Обърни се, обърни се, повтаряше си Тес, но Джим не се обърна. Тя излезе от работилницата и зад гърба ѝ остана приятният мирис на дърво. Усети някаква всепоглъщаща пустота. Единственото, което знаеше със сигурност, бе, че не може да продължава да пази и двамата мъже в сърцето си.

Джак я чакаше пред дома ѝ в тъмносин буик със запалени фарове. Кога ли беше дошъл? Тес се зарадва, че го вижда, но ѝ се искаше да остане сама. Да затвори вратата на апартамента и да остане единствено с мислите си.

Той излезе от колата и я целуна по бузата.

— Може би не е редно да настоявам за обяснение — тихо рече Джак, внимателен и любезен както винаги. — И все пак трябва да съм наясно.

— Бях с моряка от милионерската лодка, който е искал да се върнат.

— Смел човек.

— Така е — просълзи се Тес.

— Влюбен е в теб, нали?

— Да.

— Защо плачеш? — попита мило той.

— Не плача. Всичко стана толкова бързо.

— Разкажи ми... стига да искаш, разбира се.

— Отказах му. — Такава глупава, старомодна дума!

— Сигурна ли си? — въздъхна Джак. — Забелязах как го гледаше... Не бих искал да заставам помежду ви.

— Сигурна съм. — Както винаги, гласът ѝ звучеше недостатъчно уверено.

— Да не би само да ти се иска да е така?

— Как така знаеш всичко?

— Опитът учи. Може ли да те прегърна?

Тес се отпусна в ръцете му и постепенно се успокои. Устните му докоснаха пулсиращата вена на шията ѝ.

— Бих искал да ти предложа нещо — прошепна той. — Омъжи се за мен.

Тес замръзна.

— Знам, че е неочаквано. Повярвай ми, правил съм достатъчно грешки, тъй че вече знам кога постъпвам правилно.

— Но ти си още женен.

— Колко си предпазлива! — усмихна се Джак. — Документите за развода бяха готови за подпис още когато бяхме на „Титаник“. Ако се колебаех, нямаше да съм това, което съм днес.

— Изненадана съм.

— А къде е онова безстрашно момиче, което срещнах на кораба?

— Все още не искам да се омъжвам. Рано е. — Тес сякаш чуваше предупредителните думи на майка си. — Искам да работя. Искам да...

Джак се засмя.

— Не те карам да избираш между мен и работата! Аз съм един от малцината, които биха ти предложили живот, за какъвто мечтаеш. Можеш да имаш и двете. Съмняваш ли се?

Тя поклати глава.

— Тогава какъв е проблемът?

Всичко стана много бързо и много лесно. Това беше проблемът. Тес каза:

— Ще си помисля.

13

Пинки примигваше сред мъглата и дъжда, докато чакаше пред внушителната сграда на „Дънхил, Бруам и Пиксли“ на Петдесет и седма улица. Много мразеше да виси с часове, но това беше част от работата ѝ.

Тежката врата се отвори и отвътре излязоха трима мъже. Знаех си аз, възтържествува Пинки.

Сър Козмо, както винаги с безупречно подрязани мустаци и в елегантен костюм, говореше с двамата адвокати от залата във Вашингтон. След малко си стиснаха ръцете и се разделиха.

Пинки се приближи до адвокатите. Очилатият — със същите рогови рамки — замръзна на място.

— Здравейте — бодро каза Пинки. — Планът ви е повече от ясен. Само не знам сумата, която ще вземете от Дъф Гордън.

Тес чу трополенето на дъжда по прозореца и се зави презглава. Цяла нощ я измъчваха какви ли не сънища и сега ѝ се спеше. Добре че имаше почивен ден. Сложи чайника да ври и се замисли над думите на Джак. През стената долитаха виковете на съседите. Снощи пружината на леглото им скърцаше, днес се караха. Все едно си беше вкъщи. Не искаше да има такъв живот — денем скандали, нощем секс, купчина деца и мизерия.

За какво ли се караха богатите, след като имаха пари?

Отпи глътка ароматен чай и отново се замисли за Джак. Той щеше да ѝ помага в новата страна, щеше да я насочва и съветва, за да ѝ се случват само хубави неща. Джак не се бореше за място в този свят, защото беше достигнал върха. С него за пръв път ѝ се удаваше възможност да забрави тревогите. Не мисли за Джим. Не усложнявай всичко. Двамата с него наистина си приличаха — бяха жадни и готови за нов живот, ала нямаше кой да ги напътства. А тя искаше точно това.

Тес се облече бавно и реши да се разходи. Може би до Сентръл Парк. Някъде, където имаше хора. Само че валеше и хората се бяха изпокрили. Все още нямаше писмо от майка си. В тази огромна страна нямаше никой, с когото да споделя мислите си.

Сложи ръкавиците, взе чадъра и тръшна вратата, което накара съседите да млъкнат. Загърна тъничкото си палто и спря да купи вестник. Беше й станало навик да преглежда пресата, търсейки името на лейди Дъф, замесено в поредната сензация.

Зачете се в съобщението за службата в памет на Айседор Строс — собственика на онзи прекрасен магазин — в Карнеги Хол. Пишеше, че съпругата му останала с него на кораба, защото не искала да умре сам.

Ето къде трябваше да отиде. Съдбата я беше събрала с този човек и трябваше да му отдаде почитта си. Живи, мъртви и макар не по своя воля, пътниците на „Титаник“ принадлежаха към едно братство и колкото и странно да звучеше, това даваше на Тес чувство за общност.

Вървя дълго, но разходката й подежда успокоително. Стигна чак до Четирийсет и втора улица. Дъждът спря и слънцето се показа зад облаците. Изведнъж се озова сред уличен празник — чадъри на червени и бели райета, жени с пролетни шапки и мъже в неделни костюми, сергии с цветя, с наденички и шумни дечица, загледани в куклен театър на тротоара. Имаше и оркестър — цигуларят беше с червена шапка с пискюл, който се поклащаше в такт с песента. Една жена с жълта престилка гребеше и продаваше разноцветни ледени топки. Тес се загледа и жената обясни:

— Джелати! По-вкусно от сладолед!

Тес отвърна на усмивката й и си взе малка шоколадова топка. Можеше да се прави, че е италианка, и да забрави за всички срокове, съмнения и обиди.

Тълпата пред Карнеги Хол чакаше мълчаливо. Тес приближи един мъж и попита:

— Кога ще можем да влезем?

— Имате ли покана?

— Не знаех, че трябва.

— Всички знаят за поканите — учудено, но учтиво рече мъжът.
— Ето, кметът пристига.

Зададе се голяма черна карета, която спря пред входа и полицаите избутаха хората настрани. От каретата слезе едър мъж в черни дрехи. Той се обърна, подаде ръка на съпругата си и двамата влязоха, последвани от множество хора, пристигащи с карети и коли. Когато влезе и последният поканен, вратите останаха широко отворени — жест към хората отвън, за да чуят молитвите и прощалните речи. Никой не се опита да влезе.

Отвътре се дочу тиха напевна молитва.

— Кадиш — поясни мъжът до Тес. Вероятно мислеше, че нищо не знае за еврейските молитви.

Но тя беше чула същата молитва сред океана — долетя някъде от тъмата и отекна в ледената водна шир. Тес наведе глава и се заслуша.

— Тес?

Пинки стоеше зад нея с притисната до гърдите чанта и с провиснала от дъжда шапка.

— Ще пишеш за службата ли? — Въпросът прозвуча нелюбезно, но Тес не можа да прикрие раздражението си от натрапчивото присъствие на Пинки, която развали този рядък миг на покой.

— Не. Дойдох, защото го познавах.

Тес се смути и отвърна:

— Аз също го познавах.

Скоро службата свърши. Кметът и другите важни личности се качиха на каретите и колите и си тръгнаха.

— Значи бубите трябва да се сварят, за да се направи коприна — подхвърли Пинки.

— Какво?

— Чета за дизайн и мода. Ван Анда ще ме изпрати да отразя ревюто. На бубите сигурно не им е весело.

— Ленът и вълната са достатъчно хубави материи. А мислила ли си за нещастните остригани овце? — Тес извади кърпичката си и добави: — Дай си шапката да попия водата.

— Дано не изглеждам толкова тъжна, колкото ти — рече Пинки и подаде шапката си.

— Наистина съм тъжна...

— Заради онова, което каза на Джим?

— Как така знаеш всичко! — стъписа се Тес.

— Не знам кой е другият. Няма да настоявам. Ако искаш, кажи ми, ако не...

— Не искам и няма да ти кажа.

Пинки примирено сви рамене — все пак рискът невинаги носеше успех.

— Как вървят нещата в ателието?

— Питаш ме как се чувства Лусил два дни преди показанията?

— Доколкото знам, ще бъде истинско шоу. Цял Ню Йорк чака да чуе какво ще каже.

— Щом знаеш, защо питаш?

— А с теб как се държи? Не се бой, не пиша за клюкарските рубрики.

— Даде ми поръчка за мой собствен модел. Ще го покаже на ревюто. Почти съм готова. Много се гордея как се получи. Утре ще ѝ покажа роклята и се надявам, че ще ѝ хареса — усмихна се Тес.

— Копринена ли е?

— Да.

— Лошо. Смятам да пиша за жестокостта към бубите.

Двете се засмяха и продължиха да вървят. Тес имаше нужда да остане сама и се чудеше как да се отърве от Пинки.

— Баща ми не е добре. Жената, която го гледа, иска да напусне, защото бил много капризен. Дано не си тръгне...

— Дано. — Тес забравяше, че самонадеяната Пинки също имаше проблеми.

— На връщане ще му купя малко домати от пазара. — Пинки огледа шапката си и каза: — Благодаря, сега изглежда по-добре.

— Ако завали пак, имам чадър.

Тес тутакси съжали за думите си. Как щеше да се отърве от Пинки, щом ѝ предлагаше чадъра си!

— Благодаря. Защо не дойдеш с мен къщи? Ще обядваме заедно. Ще те запозная с татко — той не е лош човек, само дето смята, че светът трябва да се върти около него. Имам сирене и салам.

Пинки явно имаше нужда от компания. Тес също искаше да поприказва с някого и прие поканата.

Стълбите миришеха на урина и тя стисна носа си, докато се изкачат до четвъртия етаж.

— Със съседките се редуваме да мием и не мирише толкова. Вчера беше мой ред, но пропуснах. Извинявай за миризмата.

— Няма нищо, познавам и по-лоши миризми.

Прескот Уейд гледаше през прозореца с книга в скута. Тес си го представяше по-едър, не толкова хилав и немощен. Той обаче стисна силно ръката ѝ и каза:

— Пинки ми е говорила много за теб. Момичето, което работи за известната модистка. Само в Америка се случват такива неща.

— Старая се колкото мога — отвърна Тес. Стана ѝ приятно колко непринудено я прие.

— Само така. Дъщеря ми Сара е добра журналистка и иска да бъде като най-известната жена в професията — Нели Блай. Само че аз май ѝ преча, един вид подряхах крилцата ѝ.

Пинки го потупа по рамото, кимна на Тес да я последва в кухнята и започна бързо да реже марулята.

— Няма настроение. Така е почти всеки ден.

— Наистина ли искаш да бъдеш като Нели Блай?

— Искам да обикалям света като нея. Да се срещам с различни хора, да яздя камили, да се спускам по водопади, да не спирам да питам и разпитвам. Искам да го направя. Точно като нея. Без багаж, само с чанта бельо.

— Защо?

— Ти защо дойде в Америка? Защото искам да видя света и защото обичам приключенията. Бих останала тук само ако ми дадат повече пари.

— Може ли да стане? — любопитства Тес. Не знаеше дали това е възможно в Америка. Според нейния опит господарите определяха колко да ти плащат и не приемаха възражения.

— На журналистките във вестниците не им увеличават заплатите. Само ги хвалят.

Пинки ѝ подаде големия нож и хляба.

— Нарези няколко филии.

— От какво е болен баща ти?

— Получи няколко инфаркта и става все по-зле.

— Съжалявам.

— Той не е лесен, но е много добър баща — каза Пинки и очите ѝ заблестяха. — Давам му морфин за болките. Как да нарежа салама —

на тънки или на дебели парчета?

— Както ти предпочиташ.

— Значи на тънки.

Наредиха чиниите на масата и седнаха.

— Искам да ти кажа нещо — подхвана Пинки.

— За какво?

— Става дума за Джим. В голяма беда е.

Тес не сваляше очи от Пинки.

— Искат да го разкарат като свидетел и се ровичкат в миналото му. Открили са, че по време на миньорските стачки срещу него е било повдигнато обвинение.

— Какво?

— При сблъсъка на миньорите с полицията е пострадал някакъв полицай. Джим е бил задържан, но след няколко дни са свалили обвиненията.

— Тогава защо е в беда?

— Някой е възобновил обвинението.

— Кой?

— Знаеш ли, че Джим е призван да свидетелства и в Англия?

— Не ми каза вчера.

— Имал е да ти казва по-важни неща — троснато рече Пинки.

— Моля те, не говори така!

— Много е засегнат.

Тес сведе очи.

— Както и да е. Той трябва да се върне. Щом пристигне, ще го арестуват и английските вестници ще се заемат да оспорват достоверността на показанията му тук. Вече няма да бъде заплаха за Дъф Гордън, защото никой не вярва на думите на престъпник. Ще приключат набързо със свидетелите, лейди Дъф ще замине за следващото ревю и така, тихо и кротко, ще забравим за обвинението срещу нея.

— Откъде знаеш всичко това?

— Имам си източници. Не забравяй, че съм репортерка — горчиво се усмихна Пинки.

Храната стоеше недокосната.

— Значи Лусил иска да навреди на Джим по всички възможни начини.

— Разбира се. Наели са адвокати от много известна кантора, които са инструктирали свидетелите във Вашингтон.

Тес си пое дъх. Първоначалното ѝ учудване и възмущение преминаха в гняв. Лусил беше способна на всичко това.

— Джим знае ли?

— Снощи разбра, но не е отчаян. Англичаните не показват чувствата си.

— Ще пишеш ли за това?

— Ще изчакам. Иначе неволно ще ѝ направя услуга. Искам да чуя какви ще бъдат показанията ѝ.

— Сигурна ли си?

— Да. Инак нямаше да ти разкажа всичко това. Хапни нещо!

Пинки сложи парче салам между две филии и ги подаде на Тес.

— Има обаче един изход...

— Какъв? — попита Тес и отхапа от сандвича, но стомахът ѝ беше на топка и изобщо не усети вкуса му.

— Ако някой още по-добър адвокат, колкото и да е трудно да се намери такъв, успее да предотврати подновяването на обвинението срещу Джим... Познай кой се е заел с това — усмихна се Пинки.

— Кой?

— Госпожа Браун! Страхотната, неповторима госпожа Браун! Вбесена е. Тя има големи планове за Джим и не иска в никакъв случай да го изпусне. Как е сандвичът?

— Не мога да ям.

Тес стана и закрачи из кухнята.

— Ти като че ли доста се разстрои...

— Естествено. Лейди Дъф ще го унищожи с тези мръсни номера! Не искам нищо лошо да му се случи.

— Май забравяш как постъпи с него.

Тес замълча.

— Извинявай, не знам защо, но си мисля, че не го заслужаваш — промълви Пинки.

— Така е — кимна Тес.

— Какво смяташ да правиш?

— Ще напусна. Не мога да работя за тази жена. Не бих могла повече да ѝ вярвам.

— Може да живееш тук. Имам шевна машина. Ще шиеш и като събереш пари, ще си вземеш апартамент под наем.

— Как ще си намеря клиенти?

— Ще ти пращам хората, за които пиша. Може би и жената на Ван Анда, тя има нужда от модни тоалети. Не ти трябва Лусил!

Тес я слушаше и си мислеше, че Пинки е истинска американка — изпълнена с ентузиазъм и увереност. Може би трябваше да се научи от нея на по-голяма дързост.

Ами Джак...

Върна се пеша и краката я заболяха от дългия път. Джак я чакаше. Тес взе букета, без да го поглежда, и рече:

— Тя е замислила нещо ужасно.

— Какво по-точно?

Тес заговори бързо и гневно. Джак я изслуша и каза:

— Доста си загрижена за него.

— Как да не съм! Лусил ще съсипе живота му. Но защо ли толкова се чудя, като вече знам каква е!

— И какво смяташ да направиш?

— Ще напусна.

— Преди ревюто? Ще зарежеш шанса си да покажеш роклята, с която толкова много се гордееш? — попита Джак тихо, но и доста настойчиво.

— Колкото и да ми е тъжно, нямам друг избор.

— Винаги има друг избор. Затова животът е толкова сложен.

— Е, аз го направих сложен.

Джак я притисна в обятията си и прошепна:

— Може би ще обмислиш другото си решение?

Тя не отговори, а затвори очи и се отпусна в прегръдката му.

След като Тес си тръгна, Пинки седя дълго на масата. Ровичкаше салатата и въртеше парче салам в ръка. Успя да й каже каквото трябваше, оставаше да изчака развитието на събитията.

— Сара!

Беше забравила обяда на баща си! Бързо направи сандвич и му го занесе.

— Хлябът е изсъхнал — оплака се той.

— Бях се замислила.

— За онзи моряк, за който говорихме? Какъв е проблемът?

Пинки се поколеба дали да му каже. Понякога баща ѝ заспиваше и рядко я изслушваше докрай.

— Той страда за Тес.

— Изоставила го е заради друг?

— Откъде знаеш?

— Сара, аз не съм вчерашен. Това ваше поколение си мисли, че всичко му е известно! Уморен съм, ще поспя.

— Добре.

Пинки искаше час по-скоро да излезе от стаята, от апартамента и ако може, да изчезне.

Баща ѝ се протегна, хвана ръката ѝ и каза:

— Не съм чак толкова упоен, че да не знам как се чувстваш, момичето ми.

Тя стисна пръстите му с благодарност и излезе.

Слънчевите лъчи пробиха през мръсния прозорец, но дори те не бяха в състояние да разведрят унилата Тес. Тя седна в леглото и започна да реши дългата си коса. Нямахме закъде да бърза. И не трябваше да репетира какво ще каже. Нагласи сламената си шапка, забодете я с дългата карфица и се запъти към неизвестното бъдеще.

Вратите на кабината, която щеше да я отведе в царството на Лусил, се отвориха, но Тес повдигна полата си и тръгна по стълбите. Каква нелепост беше привилегията да се возиш в този раздрънкан бавен асансьор.

— Тес, закъсняваш! Къде беше? — остро извика Лусил.

Всички се обърнаха към нея. Топовете копринени и вълнени платове се стелеха по масите и блещукаха на струящата през прозорците слънчева светлина, а шевните машини тракаха ли, тракаха. Как обичаше това място!

— Мила моя, чаках те с такова нетърпение! Къде се бавиш? Както и да е, виж какво ще ти покажа.

На подиума застана манекенка с роклята на Тес и тръгна към тях. Кремавата коприна изглеждаше още по-красива. Подкъсената пола беше по-подвижна и отразяваше светлината при всяка стъпка на момичето. Нейната рокля. Нейното произведение!

— Прекрасна е! — ахна Лусил и плесна с ръце. — Сутринта довърших гънките на ръкава, надявам се, че нямаш против. Малко е късичка, но клиентките ми могат да поръчват различни дължини. Чудесна е! Ще я покажем на ревюто.

Тес присви очи и огледа роклята. Щеше да изглежда по-добре, ако пенсовете бяха по-високо, а деколтето беше квадратно.

— Може още да се поработи по нея.

— Говориш като истинска дизайнерка. Дори да не е идеална, от нея лъха свежест. Аз съм доволна. Не бъди толкова строга към себе си. Защо си така мрачна?

— Може ли да поговорим в кабинета ви?

— Нямаме време. Какво има?

— Съжалявам, но искам да ви кажа, че напускам — тихо рече Тес.

— Какво?! — извика Лусил, сякаш Тес беше извадила нож и се канеше да го забие в нея.

— Поръчката за тази рокля беше подкуп. Дадохте ми този шанс, за да купите лоялността ми.

— Какви ги говориш?

— Много добре знаехте, че не можете да ме купите с пари. Те бяха за моряците и за лъжите, които наговориха срещу Джим Бони. Аз не бих приела пари, затова използвахте тази рокля.

Лусил пребледня. Хвана се за сърцето и Джеймс дотича да я подкрепи, за да не падне.

— Аз нямах нужда от подкуп. Останах, защото исках. Но сега си тръгвам.

— Не разбирам за какво говориш!

— Хайде, стига, Лусил. Намислили сте да изкарате Джим престъпник! За да го арестуват в Англия. И защо? Нима е толкова голяма заплаха за вас?

— Пет пари не давам за този моряк.

— Какво се е случило във вашата лодка?

— Ти не си наред. Не знам за какво говориш.

— Отричайте колкото искате. Но не проваляйте живота на хората.

— Нямам никакво намерение да пращам твоя моряк в затвора! — извика Лусил с потъмнял поглед.

Тес не се учуди на думите ѝ. Жената, която ѝ помогна да се измъкне от слугинския живот и ѝ разкри нови хоризонти, беше способна да отрича докрай онова, което не беше в нейна полза. Всичко около нея — фините платове, красивите тоалети, обещанията, — всичко беше плод на себичността ѝ.

— Бих ви уважавала повече, ако признаете истината, но вече няма значение. Не мога да работя повече за вас.

— Тес, това не е възможно. Ти трябва да останеш. Не знам нищичко за никакъв заговор против твоя моряк.

— Не ви вярвам.

— Нарушаваш обещанието си, така ли?

— Сбогом.

— И какво смяташ да работиш? Пак ли ще оправяш легла и ще чистиш тоалетни? — подигравателно попита Лусил.

— Все ще намеря нещо.

— Значи не искаш да покажем роклята ти? — Това беше последната отровна стрела.

— Не ме интересува — заяви Тес. — Представете я като свой модел или пък я хвърлете.

— Ще направим няколко калъфки за възглавници — не се предаваше Лусил.

— Чудесно.

Тес се обърна към смаяните шивачки и манекенки и каза с усмивка:

— Благодаря ви. Всички бяхте много мили с мен.

И излезе сред пълна тишина.

Сградата на Сената, Вашингтон

Уилям Олдън Смит посрещна посетителката си със сдържана любезност.

— Сенаторе, защо сте така умислен? — възкликна госпожа Браун.

— Здравейте, госпожо Браун. — Ако отново настояваше да свидетелства, този път щеше да ѝ откаже категорично. Беше му омръзнало да слуша как страхливите мъже оставили жените да гребат.

— Май не ви е лесно.

— И не може да е. Нещата са сериозни.

— Английските вестници не са особено ласкателни към вас.

— Доста неудачно е да ме наричат „пълен глупак“ поради липсата ми на опит в мореплаването — рязко отвърна той.

Госпожа Браун се засмя.

— Е, можехте и да не питате офицера Лоу от какво са направени айсбергите...

— Знам, знам — раздразнено я прекъсна Смит. Налагаше ли се да му дава примери?!

— А той отговори: „От лед“. Проявете чувство за хумор, сенаторе!

— Има по-важни проблеми за разрешаване. Офицерите са обявили бойкот на Флийт, който каза, че не е имало бинокли. Така са го стреснали, че той не излиза от стаята си дори за да яде. Тревожа се за него.

— И с основание. Работата ви е неблагоприятна, но се справяте много добре. А и не се притеснявате да признаете, че ви липсват познания по мореплаване. Ценя откровеността ви.

Сенаторът си позволи да се усмихне.

— Забравям дори къде е носът и къде е кърмата, но се надявам да събера солидни и достоверни доказателства.

— Когато никой не си признава? Накъде е тръгнал този свят?

— Да, наистина, накъде...

Госпожа Браун избърса челото си с кърпичка.

— Горещо е. Бързам да ви успокоя, че не съм дошла да настоявам да дам показания. Имам нужда от малко помощ.

— За какво? — предпазливо попита той.

— Онези възмутително арогантни Дъф Гордън са си наумили да унищожат Джим Бони, който даде показания за тяхната лодка. Сещате се за кого говоря, нали?

— Да.

— От Пинки Уейд, репортерката на „Таймс“, разбрах, че са му скроили капан. — Тя разказа за коварния план, облегна се и скръсти ръце върху корема си. — Ще можете ли да уведомите когото трябва?

— Нямам кой знае какво влияние пред английските власти. Гледат на мен доста несериозно.

— Знам. Но не бива да им се даваме. Чух, че имате познати в Камарата на общините — стари ваши съученици.

Сенаторът се изненада — госпожа Браун, изглежда, беше поумна, отколкото предполагаше.

— Трябва само да се спре опитът да бъде възобновено старото обвинение. Не е кой знае колко сложно.

— Ще проуча въпроса. Необходимите хора трябва да проявят интерес и да се намесят.

— Точно така — усмихна се тя. — Бони е много сръчен и талантлив. Знам, че ще успее, но трябва да се отърве от този „Титаник“.

— Това се отнася за мнозина от нас.

— Сенаторе, имам чувството, че споменът ще ни преследва дълго.

— Вероятно да. Днес следобед заминаваме за Ню Йорк, където ще продължим.

— Лейди Дъф Гордън ще бъде звездата. Мислите ли, че ще научим нещо повече за тяхната лодка?

— Ако не друго, поне ще взема показанията на тази важна свидетелка.

— Дано е достатъчно, сенаторе.

— Може да има и изненади, госпожо Браун.

Лусил отвори с трясък вратата на апартамента тъкмо когато Козмо си наливаше бърбън.

— Налей и на мен — каза тя и хвърли чантата си на канапето. — Отвратителен ден! Онова ужасно момиче напусна и ме обвини в какво ли не! Не трябваше да й помагам!

Козмо й подаде чашата и спокойно рече:

— Заповядай, мила. Ще имаш нужда да пийнеш.

— Защо? Козмо, какво си направил? — извика Лусил с треперещ глас.

— Направих нещо за теб. И морякът няма с какво повече да те заплашва. Ако планът ми върви както трябва, английската преса ще се отнася доста по-добре с нас. Не можем да запушим устата на Бони, но можем да променим реакцията на репортерите. Игра на шах, Луси.

— Ще го пратят ли в затвора?

— За малко. А през това време хората ще се убедят, че сме били жертви на един измамник и престъпник.

— Но Тес ме напусна.

— Беше ти като дъщеря, нали... Дъщерята, която загуби.

Настъпи тишина и часовникът на камината затиктака оглушително.

— Инак нямаше да се ожениш за мен.

— Не мисля, че това би ме спряло...

— Такава беше уговорката ни. Ако имахме дете, животът ни щеше ужасно да се обърка.

— За теб бяха важни титлата и парите, а за мен... Забравих какво беше важно за мен.

— Не ми се присмивай.

— О, сетих се. Аз взех жената, която обичах. Или поне така си мислех.

— Тези моряшки скандали ме умориха — въздъхна Лусил. — Не знам какво ще правим, Козмо, но още няколко клиентки отказаха да дойдат. Вероятно приказките на Тес са се разчули и вече не знам какво да правя.

— Това е цената, която трябва да платиш, ако не искаш в Англия да те посрещне още по-голяма катастрофа.

— Голямо съчувствие, няма що.

— Имам да ти кажа още нещо. Ще остана с теб, докато се явиш пред комисията, и утре вечер заминавам за Лондон.

Лусил изтръпна.

— Оставяш ме тук сама? В този ужасен момент?

— Ще бъда до теб, когато те призоват и тук, и в Лондон. За друго не настоявай.

— Какво говориш?!

— Съжалявам, но нещата между нас се промениха. И то много. Помагах ти и улеснявах живота ти години наред, при това с удоволствие. Но вече няма да го правя. И не само заради репутацията ми, опетнена от американската преса. За теб съм по-скоро слуга, а не съпруг. Още един послушен поклонник на великата Лусил. — Козмо я погледна право в очите — не беше го правил от години. — Търпях твърде дълго.

Лусил се олюля и разплиска чашата.

— Дръж се, скъпа. Ще трябва сама да се оправяш. Ще остана за показанията, а после не знам.

— Заминаваш?! *Напускаш* ме?!

— Казах, че не знам.

— Да не мислиш, че няма да намеря друго решение?

Козмо се усмихна.

— Типичната реакция на моята Луси. Винаги съм харесвал готовността ти едновременно да се браниш и да нападаш.

— Не говориш сериозно, нали?

— Напротив. — Той кимна към спалнята. — Елинор те чака.

Тя тръгна към стаята с преbledняло лице и тъкмо да отвори вратата, на прага застана сестра ѝ с протегнати ръце и съчувствен поглед.

Някой силно потропа на вратата. Пинки беше прегорила месото във фурната и сигурно някой от съседите негодуваше. Все слагаше нещо да се готви и мигом го забравяше. Имаше да мисли за толкова много неща. Рязко отвори вратата. Пред нея стоеше Джим Бони.

— Това стълбище иска вода и сапун — усмихна се той.

— Съжалявам...

— Дай ми кофа с вода и белина.

Джим се пресегна и грабна парцала на пръчка зад вратата.

— Държа го там, защото все се каня да измия коридора — обясни Пинки и бързо донесе кофата.

Джим затърка енергично стълбите.

— Нямаше нужда — подхвърли тя.

— Ти каква работа мислиш, че вършех на кораба? По̀ ме бива от теб.

— Не си по-добър, а по-бърз — не се стърпя тя, вярна на навика си да спори.

— Както кажеш. Мирише ли още?

Той се подпря на дългата пръчка и ѝ се усмихна.

— Не. Само на белина.

— Значи е готово.

— За благодарност те каня на вечеря.

— Прегоряло месо? Сигурно е вкусно. Приемам поканата.

Тя се вгледа в лицето му. Имаше уморен вид и сигурно не беше дошъл само за да я види.

След като изми ръцете си със сапун за пране, той седна и каза:

— Скоро не си писала.

Пинки сложи тенджерата с вода на котлона и започна да бели картофите.

— Чакам да видя дали госпожа Браун ще промени нещата. Уведомих и Тес.

— А тя какво каза?

— Напусна лейди Дъф.

— Наистина ли? — слиса се Джим.
— Да. Направи го заради теб.
— Не е трябвало. Нямам нужда от подобни жестове.
— Жестове? Това не е жест, а протест! Не разбираш ли!
— Разбирам. И съм ѝ благодарен. Но не е трябвало да се отказва от любимата си работа. Така или иначе, нищо няма да промени.
— Май не си вярваш...
— Трябва да си повярвам.
— И все пак направи голяма жертва за теб.
— Тес обича друг и това е факт.
— Не знаем със сигурност. — Защо ѝ трябваше да подхваща тази тема? Все се бъркаше, където не ѝ е работа.
— Голяма си оптимистка — насила се усмихна Джим.
— Правя се. Готов ли си за показанията на лейди Дъф?
— Тя ще каже каквото ѝ е угодно.
— Голямо театро ще бъде.
Той се засмя и предложи:
— Да ти помогна ли? Да занеса вечерята на баща ти? И гледай пак да не загори.
— Добре че ми напомни.

Вечеряха в луксозен ресторант. Тес побутваше с вилицата ростбифа и стафидите в суфлето. Не ѝ се ядеше, колкото и да беше вкусно. Дори не слушаше Джак.

— Мислиш само за едно — каза той, като остави салфетката.

— Защо се подведох така? Как не прозрях, че прави всичко само в своя полза! Гледах да ѝ угодя и не смеех да продумам.

В главата ѝ отново звучеше предупреждението на баща ѝ. Но тя не се упрекваше за нищо друго, освен за нерешителността си. Не биваше да търпи и да се примирява.

— Сега си с мен. Напусна Лусил. Какво още?

— Джим е в беда...

— Все още не. Има ли някой, който да му подаде ръка?

— Госпожа Браун. Хареса фигурките му и дори му предложи работа.

— А, да, смелата непобедима Маргарет. От години имаме бизнес отношения и мога да кажа, че е много находчива и способна. Значи напусна в знак на протест. И сега накъде?

— Знам за какво ме питаш, но не съм решила.

— Умен отговор. Разбирам, че не ме познаваш добре, а и може би искам твърде много.

— Защо не ми разкажеш повече за себе си?

— Животът ми е по-хубав от живота на повечето хора и всичко съм постигнал сам. Трудно се уча от грешки, затова и имам два развода. — Тес мълчеше. Той докосна прошарените си бакенбарди и добави с усмивка: — Побелявам и това ме притеснява. Между другото, искам да те попитам откога познаваш Бони. И дали не го обичаш? Може би затова не можеш да вземеш решение...

Джак беше толкова тъжен, че Тес го прегърна с две ръце и прошепна:

— Дай ми малко време.

15

Цялата в черно, Лусил застана на прага на спалнята.

— Готова съм. Имам ли нужда от още пудра?

— Не — отвърна Елинон. — Козмо поръча да прегледаш бележките на масата.

— Нямам нужда от бележки. И защо сам не ми го каже? Страхливец!

— Не е страхливец. Репутацията му е наистина застрашена. Знаеш ли, че в Англия са измислили нов израз — „подкуп ала Дъф Гордън“.

Лусил извади бяла копринена кърпичка и попи очите си.

— Очерниха и двама ни. Ще видят те. Козмо няма да ме напусне, тъй като това ще задълбочи скандала. Права ли съм?

Елинон се опита да се усмихне.

— Надявам се.

— Как изглежда бялата ми кърпичка на черния фон? Има ли ефект? Дали да не си сложа бяла дантелена якичка?

— Пази я за Лондон.

— Елинон, престани да ме гледаш така! Ще се справя.

— Знам. Но за всеки случай ще бъда наблизко.

* * *

Източната зала се напълни с народ. Пинки оглеждаше всеки новодошъл. Джим се приближи и я потупа по рамото.

— Какво правиш тук? — стреснато попита тя. — Репортерите ще те нападнат!

— Трябваше да дойда. Имам новина за теб. Обвинението срещу мен е оттеглено! Не знам как и защо, но го няма.

Пинки удари с молива по бележника и възкликна:

— Знаех си аз! Браун няма равна!

— Не се дължи на нея. Тази сутрин ми каза, че нито тя, нито сенаторът Смит е получил обещание за съдействие от британските власти.

— Тогава кой е помогнал?

— Не знам. Пълна загадка. Важното е, че не трябва да се връщам в Англия, за да доказвам, че не съм престъпник. За някои това не е хубава новина, но за мен е чудесна! Сигурно няма и да ме призоват, защото имам работа тук. Да не забравя да ти благодаря още веднъж за вечерята. И за това, че ме подкрепи.

Джим си тръгна, а Пинки се замисли дали не бе допуснала да се пропука прословутата ѝ обективност. Защото той имаше право, тя наистина бе застанала на негова страна.

Насреща ѝ се зададе Тес. Какво правеше тук? Защо беше дошла? Джим я приближи и я заговори. Какво ли обсъждаха?

Тес се смути, когато го видя. Джим беше с нови дрехи — с колосана риза и пуловер. Освен това излъчваше спокойствие и увереност.

— Здравей, Тес! — усмихна се той. — Чувам, че си напуснала работа.

Тя кимна.

— Не трябваше да го правиш. Не и заради мен. Това беше големият ти шанс.

— Тя искаше да те провали. Не можех да остана равнодушна. Ти си по-важен за мен, отколкото работата ми.

Големият часовник във фойето на хотела започна да бие. Удари осем пъти, преди Джим да отговори.

— Не разбирам. След всичко, което се случи между нас.

— Това бе единственото, което можех да направя.

— Но защо? Обясни ми — настоя смутено той.

Тя не можеше да намери точните думи. Замисли се за Джак, за неговата увереност и стабилност.

— Е, вероятно не знаеш защо — сви рамене Джим. — Но да се наказваш по този начин за едно селско момче...

— Моля те, не говори така.

— Извинявай. Не биваше да го казвам.

— Ядосан си.

— Защото ми отказа ли? Предполагам, че да. Но не желая да страдаш.

— Извинявай, не исках да...

Той я погледна с тъга и тя замълча.

— Вземи си стол, че не останаха места — наруши мълчанието Джим. — Надявам се, че не си дошла да подкрепяш лейди Дъф.

— Не.

— Тес, обвинението е оттеглено тази сутрин. Свободен съм.

— Каква чудесна новина! — ахна тя. — Колко се радвам! Госпожа Браун ли ти помогна?

— Не. Не знам как е станало. Важното е, че съм свободен.

Очите на Джим заблестяха, той се обърна, проправи си път през тълпата и излезе от залата.

* * *

В десет часа нямаше място да се обърнеш. Източната зала и фойето бяха претъпкани с народ. Тес се опита да стигне до вратата, за да не се набива на очи, но не успя. Седна до Пинки и Смит удари с чукчето.

— Първият свидетел е лейди Дъф Гордън. Моля, направете ѝ път.

Тълпата послушно отстъпи и Лусил тръгна бавно към свидетелското място. Дребничка, цялата в черно, с огромна шапка с воалетка. В ръка стискаше снежнобяла кърпичка. Настъпи пълна тишина.

Сенаторът погледна неспокойно колегите си. Това не беше поредният прост моряк. Трябваше много да внимава, инак цяла Англия щеше да възроптае.

— Лейди Дъф Гордън, бихте ли ни разказали как със съпруга ви се озовахте в лодка номер едно?

— Разбира се, сенаторе — спокойно отвърна тя. — Вече се бях примирила, че ще се удавим, когато зърнах една малка лодка и казах на съпруга ми: „Да опитаме ли?“. Той попита един от офицерите дали можем да се качим в лодката. Отговорът беше: „Няма проблем, господине. Заповядайте, моля“. Помогнаха ни и се качихме.

Тес погледна Пинки, а тя вдигна удивено вежди.

Въпросите продължиха. Лусил описваше със затрогващ глас някаква нелепа картина на доброжелателност и любезност в лодката, като от време навреме бършеше сълзите си.

— Когато „Титаник“ потъна, чухте ли викове за помощ?

— Не.

— Не сте чули нито един вик? — учуди се Смит.

— Не, сенаторе. Цареше пълна тишина.

Думите ѝ прозвучаха напълно уверено. Хората в залата ахнаха. Какво представление! Тази дребничка жена беше в състояние да убеди всекиго и в най-голямата небивалица.

— А чухте ли някой да настоява да се върнете, за да вземете още хора?

— Не.

— Но сте знаели, че има давеци се, нали?

— Мисля, че не.

— Казали ли сте, че е опасно да се върнете, защото може да попаднете във водовъртежа?

— Боже мой, не съм казала такова нещо.

Сенаторът Смит вдигна вестник „Сънди Таймс“ и заяви:

— В интервюто твърдите, че сте чували отчаяни викове за помощ. Каква е истината?

— Това интервю е измислица — без колебание отвърна Лусил. — Отвратителна журналистическа инсинуация.

Тес едва се сдържаше да не се обади. Как можеше да говори така!

— А какво ще кажете за слуховете, че съпругът ви е дал пари на моряците, за да не се върнат и да вземат още хора?

— Той може да ви отговори по-точно. Аз мога само да кажа, че им предложи малки суми, за да им помогне да си стъпят на краката.

— Показанията ви драстично се различават от показанията на моряка Джим Бони.

— Естествено. Той е лъжец. Опасен лъжец.

Тес се надигна, без да обръща внимание, че привлича погледите на множеството.

— Бихме желали да отговорите на въпроса — намеси се друг член на комисията, — имало ли е хора, които са искали да се качат, но

са били отблъснати от вашата почти празна лодка?

— Пълни измислици.

Тес си запроправя път към вратата. Не я беше грижа колко души я гледат, колко от тях ще я разпознаят. Но тя усети погледа на Лусил в гърба си. Винаги го усещаше.

С треперещ глас лейди Дъф се обърна към Смит:

— Сенаторе, колко още ще ме разпитвате? Имам много работа.

— Госпожо, тук става дума за живота и смъртта — строго отвърна той. — Нетърпението ви е неуместно.

— Съжалявам, ако съм ви разочаровала. Свободна ли съм?

Членовете на комисията мълчаха. В залата цареше тишина.

— Свободна сте. След кратка почивка ще продължим със следващия свидетел. Госпожа Джордан Дарлинг, която е била в същата лодка.

Шапката на Лусил се килна и разкри учудения ѝ поглед. Тя се олюля и се хвана за облегалката на стола. Дарлинг, надигна се възбуден шепот, вдовицата на онзи мъж, който се беше маскирал като жена. И който се самоуби, след като го разобличиха. Невероятно! Как можеше да гледа хората в очите след срамната постъпка на мъжа си!

Елинор пресече пътя на Тес.

— Трябва спешно да говоря с теб.

— За какво? За лъжите на сестра ви ли?

— Аз не съм те лъгала. Моля те да говориш с мен.

— Ще реша след показанията на Джейн Дарлинг.

Сенатор Смит беше много доволен. Лейди Дъф Гордън грешеше, ако смяташе, че ги е смаяла с арогантните си отговори. Никой не би го упрекнал, че е злепоставил тази представителка на британската висша класа — тя сама се изложи. Аристократи, нали така ги наричаха! С какво удоволствие би ги изобличил до един!

— Следващият свидетел не е призован. Тук е по собствено желание, за да сподели пред вас колко крехка е човешката природа при трагични обстоятелства. — Смит огледа присъстващите, за да се наслади на реакцията, която бе предизвикал. — Госпожо Дарлинг, моля, заемете свидетелското място.

Грациозната Джийн Дарлинг, в сив костюм и с огърлица от малки перли, вървеше с вдигната глава, а почти бялата ѝ коса блестеше на светлините на полилеите. Тес никога нямаше да забрави колко щастливи бяха с Джордан и как се носеха в танц на палубата на „Титаник“. Миг на радост, спонтанен смях и възхищение, отлетял завинаги.

Смит се обърна към госпожа Дарлинг.

— Искам да подчертая и държа официално да бъде отбелязано, че присъствието ви е доброволно.

— Да, сенаторе.

— Бих искал да изкажа съболезнованията си за трагичната загуба на съпруга ви.

— Благодаря.

— Бихте ли ни казали защо пожелахте да дойдете тук?

Джийн Дарлинг беше напълно убедена, че трябва да говори пред комисията, та дори да стане отново прицел на нападки и непристойни драсканици по вестниците.

— Възхитена съм от смелостта, проявена от някои хора, чиито показания имахме честта да чуем — започна тя. — Например онзи мъж, който свалил спасителната си жилетка и я дал на прислужницата на жена си. Моят съпруг би постъпил по същия начин. — Изисканият ѝ тон изведнъж омекна и Джийн промълви: — Но трябва да ви призная, че само част от мен съжالياва, че не е бил на неговото място. Защото в сърцето си знам, че отново бих метнала покривка на главата му и бих сторила всичко, за да го спася. Макар че... това се оказа причина за смъртта му. На съвестта ми ще тежат три неща: това, че не оставих мъжа си да умре така, както би предпочел, че не го последвах, и третото, най-мъчителното, че не останахме на кораба, за да отстъпим място за поне две деца.

Тес затвори очи и видя хаоса от счупени стъкла, рояли, полетели към водата, гърнета, куфари, вкопчени в перилата уплашени хора... Смели прояви, необмислени постъпки, обвинения... Отвори очи. Животът продължаваше.

— Госпожо Дарлинг, спрете, ако ви е трудно.

— Настоявам да продължа, сенаторе. — Тя извади бялата си ленена кърпичка и избърса сълзите си. — Отначало мислех, че ако говоря за случилото се, ще ми олекне, но постепенно спрях да се надявам. Трябва да приема действителността. Не мога да простя нито на себе си, нито на другите. Едно прибързано решение промени моя живот и този на съпруга ми. И не само нашият живот се промени. Когато съпругът ми умря, исках да обвинявам. Исках да отхвърлям обвинения. Вече не. Ще призная, че не бях достатъчно силна, за да проявя необходимата смелост. Сигурно има и други, които се чувстват като мен. Само се надявам, че оттук нататък няма да бъде така.

Беше толкова тихо, че се чуваше дишането на хората в залата. Джийн Дарлинг беше описала горчивата истина.

— Имате ли да кажете още нещо?

— Да. Бих искала да изразя мнението си за показанията на лейди Дъф Гордън. — Присъстващите се размърдаха. — В лодката имаше възможности за проява на смелост, но те не бяха използвани. Можехме да вземем още хора, но бяхме ръководени от страха. Искам да спомена и името на доблестния мъж в нашата лодка, когото не бива да забравяме.

— Кой беше този мъж?

— Джим Бони. Това е *истината*. Повече нямам какво да кажа.

— Един момент — обади се сенатор Болтън и дрезгавият му настойчив глас предизвика оживление. — Вие не сте призвана за свидетел и можете и да не ми отговаряте. Имаме вече доста обвинения и контраобвинения за това, което се е случило в лодка номер едно. Бихте ли ни казали дали е имало хора, които са искали да се качат в нея, но са били отблъсквани?

— Във водата имаше хора, които викаха за помощ. Някакъв човек се опита да се качи.

— И?

— Един от мъжете в лодката вдигна греблото над главата си, но господин Бони се развика и го издърпа от ръцете му.

— Защо беше вдигнато това гребло?

— За да удари човека, който искаше да се качи.

Тес цялата пламтеше. Всички бяха стаили дъх. Значи това беше истината за лодка номер едно.

Сенатор Смит се размърда неспокойно. Попиташе ли кой е бил човекът с греблото, щеше да загуби контрол над разследването. А щеше и категорично да затвърди мнението на англичаните, че е тръгнал на лов за вещици.

— Имате ли да добавите още нещо?

— Не.

— Благодаря ви. Приключихме за днес. Моля, направете път на госпожа Дарлинг, преди да излезем от залата.

Пинки и Тес си тръгнаха с разотиващата се тълпа. До вратата стоеше Лусил — без червило и с шал на главата. Без грим приличаше на пиле без пера. Неузнаваема. Изглеждаше още по-дребна. Момичетата минаха покрай нея, излязоха и Тес каза:

— Отивам да си приготвя багажа.

Двете се разделиха и Тес тръгна бавно, наслаждавайки се на следобедното слънце. Кой знае защо, се сети за мъртвата майка, прегърнала мъртвото си дете, и молитвата ѝ с Джим:

„Обръщам лице към изгряващото слънце. О, Господи, помилуй.“

Въпреки срама и позора Джийн Дарлинг прояви смелост и призна грешките си. Лусил не беше способна на подобна постъпка. Никога не би излязла от копринената буба, в която се спотайваше. Слава богу, че не успя да провали живота на Джим. Тес вървеше по нюйоркските улици и макар да беше отново бедна прислужница от Шербур, кой знае защо, усещаше в душата си ведрината и спокойствие.

— Тес, вървиш като замаяна. За малко да се блъснеш в мен.

— Елиноор!

Сестрата на Лусил стоеше на ъгъла, този път със зелено чадърче в ръка, което я пазеше както от слънцето, така и от погледите на минавачите. Тя посочи спрялата наблизо кола и попита:

— Какво реши? Ще дойдеш ли да поговорим?

— Ако става дума за апартамента, ще съм благодарна да остана още една седмица и после ще ви платя за престоя.

— Моля те, Тес, влез в колата.

— Защо? Какво искате от мен?

Елиноор ѝ подаде „Ню Йорк Уърлд“.

— Излезе в следобедния брой, виж заглавието.

Тес прочете на глас:

— „Секретарката на лейди Дъф Гордън подмолно напуска кораба.“

— Чакай да видиш какво ще пишат утре. „Секретарката излиза от залата по време на показанията на лейди Дъф Гордън“ или нещо подобно. Нарочно ли го направи?

— А според мен заглавията ще звучат така: „Отпадат злонамерените обвинения на Дъф Гордън срещу доблестния моряк“.

— Всичко това са камъни по главата на горката Лусил — въздъхна Елинон. — А утре е ревюто! Ела да поговорим, хайде.

Тес сгъна вестника и седна в колата. Секретарка... За пръв път я наричаха секретарка, а не прислужница. Елинон чукна по стъклената преграда и нареди на Фарли:

— Тръгвай. Покажи ни прелестите на Ню Йорк.

После се облегна назад и заговори, без да губи време.

— Козмо я напуска. Заминава за Лондон. Повече от половината клиентки няма да дойдат на ревюто. Тя е съсипана.

— Козмо я напуска? — изненада се Тес.

— Ами тя прекали с нейния навик да се разпорежда с всички. Последната разправия за моряка се оказа фатална. Ще изпуша една цигара. Нали нямаш нищо против?

Тес поклати глава. Елинон смукна жадно, издиша дима и каза:

— Сега съм по-добре. Много я разстроена, че ти я напусна. Но тя не е виновна за твоя моряк. Идеята беше на Козмо.

— И не е знаела за плана да го арестуват? Не ми се вярва.

— Козмо винаги се е грижил за всичко. През последните години конкурентите на Лусил изпаднаха във финансови затруднения и едва ли той е бил причината, но, така или иначе, Козмо ѝ помагаше всеотдайно, както постъпи и сега, с моряка.

Тес я погледна слисано.

— Значи не съм била права?

— Не се разстройвай толкова. Луси не се интересува от машинациите на Козмо, което не значи, че е напълно невинна. Нали разбираш?

— Да. Каквото и да е, хич не си и помисляйте, че ще се върна.

Елинон помръкна.

— Знам, знам. Сестра ми е голям инат и ако наред с бизнеса загуби и Козмо, става много лошо. Богатите могат да ти поднесат света на тепсия, но и да ти го отнемат. Луси като че ли забрави за това.

Тес не може да се въздържа и зададе наивния въпрос:

— Като се държи така арогантно, все още ли я обичате?

— Обич ли? Не знам какво означава това. Хората все за любов говорят, а според мен това са глупости. Ние сме сестри и сме свързани завинаги. Разбираме се добре. Ако животът не предлага щастлив край, ние сами си го правим.

— Какво искате да кажете?

— Аз съм пренаписала живота си много пъти. Луси прави същото, но с романтични и феерични платове — прекрасен начин да се носиш волно като птица. Само че понякога се налага да направиш бърз завой, а тя е от по-бавните. Дали я обичам? Да.

— Какво искате от мен? — попита Тес.

— Ела на ревюто. Нека покажем на репортерите, че секретарката на Лусил е лоялна, а не подмолна.

— Няма да дойда. Не мога. Дължа ѝ извинение, защото я обвиних, че иска да арестуват Джим, но не мога да работя за нея.

— Ела само на ревюто. Моля те. Твоят моряк се измъкна, какво повече?

— Вие откъде знаете?

— Аз знам всичко, не забравяй.

Тес се запита дали иска Лусил да се провали. Да, защото го заслужаваше. Но така щяха да пострадат и хората, които работеха за нея. Дали да не направи един последен жест и да накара Лусил поне веднъж да си вземе поука?

— Тя сигурно ще ме изгони.

Елинор се усмихна.

— Знам ли. Благодаря ти, че поемаш този риск. Ще ти плащам апартамента, докато се устроиш и започнеш да печелиш.

— Това подкуп ли е? — усмихна се Тес, която въпреки всичко харесваше Елинор.

— Не ми е присъщо, скъпа. Загуба на време е.

Пинки седеше на ръба на леглото и чакаше баща ѝ да се събуди, за да му даде да хапне супа. Според вечно недоволната госпожа Дотсън това беше един от лошите му дни. Искаше ѝ се да си поговори с него. Показанията на лейди Дъф я вбесиха, а Джийн Дарлинг я трогна. Интересно как се бе стигнало до оттегляне на обвинението срещу Джим... И какво ли си казаха двамата с Тес? Топна пръст в купичката с пилешка супа с моркови, любимата на баща ѝ. Беше изстинала.

— Става ли за ядене? — сепна я гласът му.

— Ще я стопля.

— Не съм гладен.

— Трябва да ядеш.

— Как мина днес?

Пинки му разказа за Лусил и за Джим. Той я слушаше внимателно, не като друг път, когато кимаше в унес.

— Този, който е помогнал да се свали обвинението, е бил съвсем наясно с техния план — каза баща ѝ. — Безпокоял се е как ще реагира Тес. Каква е ролята на Елинор?

— Сестрата ли? Тя живее в друг свят.

— Заради кого Тес заряза моряка?

— Не знам.

— Сигурно е някой, който е свързан с разследването. Или с ателието. Тя е тук отскоро и няма много познати.

Пинки въздъхна и остави студената супа на масичката отстрани.

— Чудя се защо ли се вживявам толкова.

— Смесваш работата с чувствата.

Тя кимна.

— Не е престъпление да загубиш обективна преценка, дори и в нашата професия. Кой е по-важен за теб — Джим или Тес? Може да се наложи да избираш.

— И двамата са ми приятели.

Той знаеше докъде да спре. Пинки извади кърпичка и силно издуха носа си.

— Друсаш ми леглото — засмя се баща ѝ.

Тя се усмихна и стана.

— Ще сготвя нещо вкусно за вечеря.

— Сара, знаеш ли... Предстои ти прекрасно бъдеще.

- Какво имаш предвид?
- Ще обикаляш света. Ще танцуваш на Луната. Сигурен съм, детето ми.
- А ти няма да ме напускаш — прошепна тя.
- Няма. Аз също те обичам. — Той се усмихна отново и добави:
- Освен това подозирам кой е свалил обвинението.
- Кой?
- Ти си добра журналистка и сама ще разбереш.

Тес крачеше нервно из апартамента и броеше стъпките си. Ревюто започваше в два с чай и леки закуски — малко рано за английската традиция, но в Америка това нямаше значение. Защо се съгласи да отиде? Как ли щеше да реагира Лусил?

Затвори очи и си представи ателието. Вълшебни светлини, надиплени завеси, красиво написани програми на масичката до вратата, любимият струнен квартет на Лусил до подиума. Всичко това беше толкова далеч от нея.

Не трябваше да изпада в самосъжаление. В живота се редуваха възход и упадък, после пак... Щеше да си намери работа и да прави това, в което беше най-добра. Страх, не страх, трябваше да се стегне и да се огледа с широко отворени очи, за да намери онова, което търсеше.

— Движение! Хайде! Бързо! — пляскаше с ръце Лусил, погълната от трескавото напрежение на последните минути за подготовка в ателието, което в чест на ревюто бе преименувано на Модна къща „Лусил“.

— Тоалетите са *великолепни*! — възкликна Елинор.

— Разбира се! Манекенките са американки и не отговарят точно на английските ни стандарти, но в общи линии не са лоши. Е, ако бяха тренирали да ходят по два часа сутрин с книга на главата, щяха да оправят стойките си, а не да се влачат отпуснати като всички тукашни момичета.

Лусил плесна още веднъж и манекенките минаха по подиума, за да ги огледа — фризури, грим, всичко беше както трябва.

— Какво се е случило с бутониерата на колана? — обърна се тя към една от манекенките.

— Цветята увехнаха, мадам — смутено отвърна момичето. — Махнах ги.

Лусил я изгледа смразяващо.

— Ти имаш ли ум в главата или не? Защо не поиска нови цветя?

Елинон я потупа по рамото.

— Не прави сцени. Не искаме разплакани манекенки, нали?

Сестра ѝ вдигна примирено ръце и отиде да огледа чашите за чай.

— Не са чисти — развика се тя.

— Мадам, това е от порцелана — обясни Джеймс. — Но ако настоявате, веднага ще ги измием.

Лусил придърпа Елинон в ъгъла и тихо попита:

— Мери Пикфорд ще дойде ли?

— Обеща. Но мога само да гадая. Нали знаеш, тя предпочита модерния стил.

— Какво им има на тези актриси! Не виждат ли, че в моите тоалети изглеждат чувствени и красиви! Не знам как живееш и работиш там, в плебейския Холивуд.

— Има защо, мила ми сестричке. Плебеите не четат вестници и какво по-хубаво от това!

— Знам, знам — въздъхна Лусил. — Заяждам се, извинявай.

Елинон очевидно не съумяваше да замести Козмо, който действаше успокоително на сестра ѝ.

— Как мислиш, ще се изложат ли с това ревю?

— Вярвам, че не. — Не ѝ каза за поканите, които разнесоха снощи на няколко десетки второкласни членове на нийоркското общество само за да напълнят залата. Лусил щеше да побеснее, но щяха да обсъждат това по-късно. — Дръж се, мила, аз съм насреща. И никакви сълзи. Подпухналите очи са грозни.

Тес приближаваше бавно към ателието. Щеше да изчака всички да влязат.

— Тес! Какво правиш тук?

Пинки стоеше близо до вратата и я гледаше учудено.

— Последно посещение.

— След като напусна? Пак се връщаш?

— Не. Идвам от съчувствие.

— Към тази жестока жена, която се канеше да провали живота на Джим!

— Не тя, а Козмо. В крайна сметка ѝ дължа благодарност, защото ме доведе тук.

— Доста скъпо се отплащаш.

— Съгласна съм — усмихна се Тес. — Не бъди винаги репортерка!

— Не съм. И това ми е проблемът. А сега ще те зарадвам с моята новина. „Уърлд“ ми предложила работа с по-голяма заплата.

— Чудесно! Щастлива ли си?

— Не много. „Уърлд“ не може да се сравнява с „Таймс“.

— Но...

— Знам, знам. Нямам избор.

— Сигурна ли си?

Пинки не отговори. Двете гледаха пристигащите коли. Беше един и половина.

— Броиш ли ги? — попита Тес.

— Дотук десет коли, петнайсет жени. И няколко репортери, вече готови да пишат за провала на модната къща. Тя колко очакваше?

— Повече от петдесет. Не злорадствай.

— Ненавиждам превземките ѝ, но вчера забелязах колко е отчаяна. Не съм чак толкова безсърдечна.

— Каква красавица! — посочи Тес жената с копринено манто, която слизаше от току-що пристигналата кола.

— Бившата първа съпруга на Джек Бремертън. Голям скандал беше, когато се развеждаха.

Пинки забеляза колко силно се изчерви Тес.

— Тес?

— Извинявай, не те слушах внимателно.

От следващите няколко лимузини се изсипаха разноцветни облаци от ярко начервени дами, чиито придружители им подаваха ръка и се кланяха с раболепни усмивки.

— Звездите! — нададе вик Пинки и извади бележника. — Отивам при тях. Ще се видим вътре.

— Кой са те?

— Първата е Пикфорд. Другата с шала е Дънкан.

— Мислех, че няма да дойдат.

— Как ще изпуснат всичките тези репортери! Нали им трябва известност и слава.

Пинки хукна след дребничката Пикфорд и сребърните ѝ токчета, а Тес се загледа в следващите три коли, които пристигнаха заедно. Дамите слязоха, оправиха шапките и наметките си и в този миг се появи Елинор. Каза им нещо и бързо ги насочи към вратата. После приближи Тес и пошепна:

— Продавачки са, платихме им да дойдат, за да напълним залата. Идваш ли?

Вече нямаше как да откаже. Учуди се на всеотдайността на Елинор, която беше готова на всичко, за да помогне на сестра си.

Шифонените завеси на подиума бяха осветени със скрити, блещукащи като свещи лампички. Залата приличаше на вълшебна приказка. Квартетът свиреше нежна мелодия. Джеймс и няколко помощници тихо изнасяха последните два реда столове. Сервитьорки в черни рокли и колосани бели престилки разносяха чай, а Пинки и другите репортери се бяха наредили покрай стените с бележници в ръка.

Лусил беше в тъмнолилава надиплена рокля като на древногръцка богиня, а червената ѝ коса беше вдигната на кок. Тя посрещаше гостите с усмивка, изразяваща сърдечност, но и самочувствие. Тес за пръв път се докосваше до вълшебството, сътворено от „мадам Лусил“!

Джеймс видя Тес и зяпна. Вероятно реши, че е дошла, за да създава проблеми. И точно това щеше да се случи, ако Лусил я изгонеше. Дано Елинор беше права, че точно днес мадам не би посмяла да показва нрава си.

Музиката спря и Лусил се качи на подиума. Светлините се насочиха към спокойното ѝ лице.

— Скъпи приятели, предстои ви да видите една изключителна колекция! Бих казала, най-добрата, създадена от мен досега. Сами ще се уверите в това.

Тя кимна на секретарката, която щеше да записва как са реагирали гостенките на всяка една рокля. След ревюто деликатно щяха да им предложат да си поръчат модела, който им е харесал.

— А сега — първият модел в пролетната колекция на Модна къща „Лусил“! Нарекох тази рокля „Шепот на жадни за целувка

устни“. Чуйте шумоленето на шифона и ще разберете защо се казва така.

Репортерите захихикаха подигравателно, но гостите учтиво ръкопляскаха, докато манекенката — в тънка небесносиня рокля — мина по подиума, завъртя се и изчезна зад завесите.

— Следва елегантна рокля за чай с подходящото име „Страстен любовен зов“.

Роклята беше от тюл и брокат. Няколко репортери се засмяха. Тес ги чу и се замисли за упоритостта на Лусил — нищо не беше в състояние да я накара да престане с това старомодно назоваване на роклите с имена.

— Тази рокля да не е извадена от дъното на океана! — подхвърли един от репортерите.

Мери Пикфорд прикри с ръка усмивката си. Лицето на Лусил не трепваше.

Тес не можа да се сдържи и тръгна към подиума. Мадам я погледна, но по всичко личеше, че не е изненадана. Елинор я беше предупредила и всичко беше по сценарий.

— Скъпи приятели, бих искала да ви представя една талантива млада дама, на която съм ментор. Тес Колинс!

Тес се овладя и се усмихна. Чуха се ръкопляскания.

— Госпожица Колинс се появи точно навреме. Следващата рокля е нейно творение! Изискан елегантен копринен тоалет, който, уви, няма име...

Светлините се насочиха към манекенката и никой не забеляза почудата на Тес. Елинор беше убедила Лусил да не хвърля роклята, както се беше заканила.

Манекенката се понесе и светлините заиграха по копринените дипли, а когато се завъртя, роклята се повдигна и се мярнаха тънките ѝ прасци. Понесе се шепот, но този път без следа от присмех.

— Госпожице Колинс, разкажете нещо повече за вашето творение — неочаквано предложи Лусил.

Тес не знаеше какво да каже, но си пое дъх и започна:

— Тази рокля е преди всичко удобна за носене. Тя е модерна и практична, за да могат дамите да вървят бързо и да слизат и да се качват от файтони и коли, без да се спъват. Светът се променя, а с него и модата. — Гостите закимаха и тя събра кураж да продължи: —

Много скоро например ще се отървем от досадните копчета и илици, време е и да скъсим полите си. Не бива да бъдем слепи последователи на остарели традиции.

Всички заръкопляскаха. Лицето на Лусил грейна — най-неочаквано тази семпла рокля беше пожънала успех.

Пинки се въртеше неспокойно и се отегчаваше от всичките тези накичени с къдрички и панделки тоалети. Наблюдаваше реакцията на дамите и се чудеше как може да гледат подобна досада — при това с часове. Лицата им бяха като восъчни, устните в различни нюанси на яркорозовото и всичките седяха с вдървени от корсетите гърбове. Госпожа Бремертън гледаше с интерес, но в погледа ѝ се долавяше и тъга. Нелесна за усъвършенстване комбинация. Интересно защо Тес се смути, когато я видя на входа... Ами да! Ето кой беше другият мъж! Тес я беше питала за него, разказвала бе за него и после изведнъж — нито дума. Ама че съм глупава, ядоса се Пинки. Баща ѝ не беше загубил острия си репортерски нюх и се беше досетил преди нея.

Гвоздеят на цялото шоу беше сватбената рокля, която спечели оvationите на публиката. Манекенката се завъртя триумфално, мънистата заискриха, по знак на Лусил оркестърът засвири весела мелодия и ревюто приключи. Гостенките се надигнаха с доволни, а някои дори и с възхитени усмивки на нескрито одобрение.

Мери Пикфорд си поръча една от роклите и с напевен глас продикува корекциите: „Без подплатата от тюл и двајсетина сантиметра по-къса, моля. Обичам късите рокли“. Не поръча роклята на Тес, но тя не се беше и надявала.

Гостенките пиеха чай и хапваха лимонени сладки, докато благодаряха на Лусил. Тес подразбра, че покупките са само две. Втората беше на бившата госпожа Бремертън.

— Ще има още — убедено заяви Елинор. — Сигурно и твоята рокля ще купят. Дано Лусил си вземе бележка и да спре да кръщава роклите си с разни нелепи имена.

— Защо не ми казахте, че Лусил е била предупредена за идването ми?

— Мила моя, не можех да рискувам да я изненадаме — знаеш как лесно избухва. Ако ти бях казала, нямаше да дойдеш. Както и да е, всичко беше заради представлението.

— И аз бях една от актрисите. — Тес реши да се примири с поредното им притворство и добави: — Едва днес забелязах истинския ѝ талант. Моделите са съвършени, а платовете са наистина изкусно подбрани.

— Така е. Но не е в крак с модата.

Тес приближи Лусил, която изпращаше гостенките с любезни пожелания и, изпъната като струна, им махаше с ръка. Когато се сбогува и с последната гостенка, тя се подпря на вратата с непроницаемо изражение.

— Лусил?

— О, Тес! Какво те накара да дойдеш днес? — Усмивката отново се появи на лицето ѝ. — Беше хубаво, нали? Чу ли как Айседора Дънкан мрънка, че е напълняла? И вместо чай поиска горещ шоколад! Артистични превземки! А леденото изражение на „нещастната“ Бремертън! Съдейки по избора ѝ, няма за какво да я съжаляваме. Имаме толкова работа...

— Лусил, искам да говорим.

— Да не би да си променила решението си? Това днес беше само... акт на подкрепа, нали?

— В известен смисъл, да. Но и дойдох, за да ви кажа, че съжалявам за упреците, които ви отправих. Впоследствие разбрах, че не сте знаели за заговора срещу Джим.

— Не мога да ти простя, Тес.

— Аз не искам това.

— Ти си възмутително...

— Неучлива? Нахална?

— И много повече!

Лусил беше бясна, но и някак уязвима.

— Аз не работя вече за вас — тихо каза Тес.

— Тогава защо си тук?

— Исках да ви помогна за ревюто. Не желая да попреча на кариерата ви.

— Разумно решение.

— Вие сте много талантлива. Колекцията ще се продаде, сигурна съм.

— Надявам се. — Гласът на Лусил потрепери и тя хвана ръката на Тес. — Остани. Ще те науча на много неща. Можеш да работиш тук или да се върнеш с мен в Англия. Обещавам да се грижа за теб.

Тес решително поклати глава. Лусил никога нямаше да се промени. Щеше все така да недоволства и да принуждава хората да ѝ угаждат и да правят каквото им нареди. Тя оплиташе всички в коварна мрежа и Тес нямаше да попадне отново в нея.

— Бъдете сигурна, че ще се намразим.

— Решението е твое — каза мадам след дълго мълчание. — Вероятно си права. Би ли дошла за малко в кабинета ми? Искам да ти кажа нещо насаме.

Насаме? В стъкления кабинет? Може би за хора като Лусил, която беше непрестанно обект на внимание, и стъклените стени бяха убежище.

Вътре все още миришеше на увехнали цветя. Бюрото беше разхвърляно. Купчини покани, разсипана пудра, ножица, изплюти дъвки, завити в хартия.

— Веднъж каза, че у мен има нещо царствено. Помниш ли? — попита Лусил.

— Да.

— Моят произход е много скромен — като твоя. Сама се издигнах, може би нарушавайки някои правила. Станах от нищо нещо. Колкото и да отнема от женската привлекателност, успехът е нещо, без което не мога. Разбираш, нали?

— Да.

— Когато те срещнах, ти беше готова да тръгнеш по моя път. Видях себе си в теб. Преди много години загубих дете при раждане. Щеше да е на твоите години. Не искам пак да я загубя.

— За мен ли говорите? — слиса се Тес.

— За теб.

— Не знаех, че сте загубили дете. Съжалявам...

— Сигурно щях да бъда ужасна майка. По-добре, че не си ми дъщеря. Знаеш, че не обичам да се връщам към отминали неприятности, но бих искала да уточня нещо.

— Да?

— Става дума за лодката. Постъпих правилно, когато забраних на моряците да се върнат. Лодката била празна! В подобна ситуация всеки гледа да спаси собствената си кожа. Джийн Дарлинг наговори куп врели-некипели за угризенията, чувството за вина и други подобни. Аз никога не изпадам в самосъжаление. Мога само да кажа, че някой ме сграбчи за крака и много се изплаших.

— И? — Тес едва дишаше в задушния кабинет.

— Не видях човека, беше тъмно. В първия миг помислих, че е някой от моряците, но като блъснах сграбчилата ме ръка, чух плясък във водата. Развиках се. Ръката пак ме сграбчи и тогава... и тогава един от мъжете в лодката блъсна човека.

— С гребло?

— Да.

— Господи, Лусил!

— Не знам кой беше. Цареше пълен мрак.

— Значи не видяхте кой?

— Ако намекваш за Козмо — не, не беше той, нито пък твоят моряк, защото той се опита да попречи на мъжа, който искаше да ми помогне. За малко да се обърнем.

— Защо не разказахте това в залата?

— Чуваш ли се какво говориш! Щяха да ме обвинят в убийство. Чудя се защо ли ти го казах. Гледаш ме, сякаш си в шок. Последваха и други... плясъци във водата, но какво можех да направя? Искахме да се спасим. Нормално, нали?

— О, Лусил! — На Тес й идеше да плаче и да крещи.

— Не разбирам защо обвиняват оцелелите корабокрушенци. Да не би ние да причинихме тази трагедия? Какъв ужас преживяхме! Кораб, който потъва като детска играчка. Как да не сме травмирани? Да чакаме мъжете да ни свалят шапка и да ни подканят да се качим в лодките? След вас, моля! Що за нелепост! Ако има господ, той е бил озадачен от смелостта ни да прекосим океана в подобна черупка. Накъде върви светът, не знам.

— Сигурна съм, че не сте искали човекът да умре.

— Не. Но и не исках да ме пипа и дърпа.

— Нямахме време да мислим... Защо ми разказвате всичко това?

— За да доизясня отношенията ни.

— Нашите доста заплетени отношения — добави Тес.

Лусил се усмихна.

— Мила моя, моите отношения с хората винаги са заплетени.
Желая ти късмет!

Тес се просълзи.

— Вие ме доведохте тук и ми дадохте шанс. Благодаря ви.

— О, недей да плачеш. Стига толкова. Сбогом, Тес.

— Лусил...

Лейди Дъф Гордън се обърна и излезе, без да я изслуша, и повика Джеймс, който стоеше до подиума.

— Няма ли някой да свали завесите? Само аз ли трябва да работя!

Тес тръгна към асансьора. Елинор я чакаше до вратата.

— Луси ти разказа всичко, нали? Съливан е бил мъжът с греблото.

— По нареждане на Козмо? Или по нейно нареждане?

— Мен ако питаш, било е по инициатива на негодника Съливан. Не го слушай какви ги приказва — така му е по-изгодно.

— Защо трябваше да знам всичко това?

— След изказването на Джийн Дарлинг сестра ми реши, че трябва да ти го каже. Надявам се да го пазиш в тайна.

Тес кимна.

— Лусил ме помоли да ти дам това. — Елинор ѝ поднесе малката кадифена торбичка. — За спомен и за да те пази.

Обиците с лунни камъни.

— Не казвай, че не ги искаш.

— Благодаря ѝ от мое име — отново кимна Тес.

— Сестра ми много съжалява, че напускаш. Но ти прецени правилно — тя няма да се промени. Имаш ли някакви планове? Какво смяташ да правиш?

— Не знам.

— Желая ти късмет. Ти си една от малкото, които победиха Лусил. Обади ми се, ако имаш нужда от нещо. Особено ако заминеш за Калифорния. Чух, че Коко Шанел търси хора. Бързо се издигна това момиче. А ти имаш бъдеще в „бизнеса с парцалките“, както го нарича Лусил.

Тес се усмихна.

— Ако не друго, бива ме в правенето на илици. Макар че и те скоро ще се превърнат в отживелица.

— Следвай модата! О, за малко да забравя! — Елинор извади един плик от чантата си и ѝ го подаде. — Дойде вчера за теб.

Сърцето ѝ трепна, когато видя старателно изписаните букви. В миг видя майка си, приведена до мъждукащата свещ. Най-сетне вест от дома. Сложи писмото в джоба си, за да го прочете по-късно на спокойствие.

Преди вратите на асансьора да се затворят, зърна Лусил да обикаля залата и да дава нареждания. Мадам Лусил. Грандамата на „Титаник“, за която шепнеха с почитание и възхищение. Най-известната, най-талантливата модистка на света. И ето че всичко изчезна, сякаш беше сън.

Фоайето беше пусто. Нямаше и следа от тълпите репортери. Направи крачка и пристъпи към следващата си мечта. Единствената реалност беше писмото в джоба ѝ.

Пинки стоеше на тротоара до няколко шумни момичета — платените гостенки на Лусил, които се смееха и обсъждаха знаменитото събитие и как са били поканени в последния миг, и то срещу прилична сума.

— Мен ли чакаш? — зарадва се Тес.

— Да. Искаш ли да вечеряме у нас?

Поканата я трогна и Тес се просълзи.

Пинки я потупа по рамото.

— Не знам какво си й казала, но всякак си постъпила правилно.

— Тя заслужаваше благодарност за това, че ми помогна.

— Искаше ли ти се да останеш?

— Не. Никакви компромиси повече.

— Разбирам. Твоята рокля беше много хубава!

Тес се усмихна. Пинки и мода — това звучеше като шега.

— Защо се смути, когато видя госпожа Бремертън? — осмели се да попита Пинки. — Не че не се досещам. — И без да чака отговор, добави: — Ако нямаш какво да правиш утре, ела на парада на суфражетките. Започваме до арката на Уошингтън Скуеър. Много е красива! Нали помниш за белия кон? Ще го язди една жена с красива дълга коса. Голяма сензация ще е! Надявам се, че снимките ще бъдат на първите страници на вестниците. Може да дойдат и жените, които събират пари за паметник на мъжете, загинали при потъването на „Титаник“. Много ги е яд на суфражетките, защото те твърдят, че доста бързо са зарязали мъжете на кораба. Ще стане чудесен репортаж! Нали се борим за равноправие. Макар че всичко се политизира. Сигурно ще има и подигравателни коментари, но всякак е добре, когато жените се съюзяват.

— Благодаря за поканата. Може и да дойда. — Завиждаше на увереността на Пинки и за лекотата, с която вземаше решения.

— И така, защо Бремертън, а не Джим?

— Те са толкова различни.

— И по-точно?

— Питаш като приятел или като репортер?

— Като приятел.

— Джак е... мъж от един вълшебен свят.

Пинки я погледна учудено.

— И какво ще правиш с него в този свят?

— Това се питам и аз.

— Богат е и сигурно е влюбен в теб. Не е разумно да го пренебрегнеш. Вероятно искаш да се омъжиш. Аз също исках... Имах приятел... Но изведнъж реших, че това не е за мен. Не желая да бъда мишка в капан.

— Не е наложително.

— Но е обичайно. — Как да опише на Тес вълнението и удовлетворението от работата си — влизаш и всички погледи са обърнати към теб, никой не се осмелява да покаже неуважение или пренебрежение, врати се отварят и попадаш в нови светове... — Не бих се отказала от работата си за нищо на света. Ти постъпи смело, като го направи.

— В смисъл?

— Отказа се от работата си заради Джим.

Двете замълчаха.

— Хайде! Имам едно голямо пиле. Да вървим да го опечем.

— Нека да не е тази вечер. Имам да свърша някои неща — рече Тес и я прегърна.

— Може би утре?

— Може би.

— Ще се радвам, ако дойдеш.

Пинки тръгна към редакцията и се замисли дали наистина би жертвала всичко за работата си. Дали тя ѝ даваше сигурност и стабилност? Или може би само убежище? Пое си дълбоко дъх. Вероятно беше време да рискува. Като Тес.

Ван Анда забеляза, че Пинки не гори с обичайния ентузиазъм. Може би „Титаник“ ѝ беше омръзнал, макар да продължаваше да пише интересни материали.

— Какви са клюките от ревюто? — усмихна се той.

— Лош ден за Лусил. Бяха платили на продавачки да запълнят залата.

— Пиши за моделите. Жените обичат да четат за мода.

— Имаше една хубава жълта рокля.

— Виждам, че разбираш от мода.

Пинки се престаши и изплю камъчето.

— Предложиха ми работа в „Уърлд“.

— Каква работа? Те не вземат жени.

— Но вземат добри репортери.

— Не вярвам да са ти предложили много повече пари. Трябва да си луда да напуснеш „Таймс“ — не се въздържа той.

Пинки беше репетирила думите си. Тя се гордееше със способността си да разнищи и най-голямата сензация, да зададе скандален въпрос, да преследва всичко до дупка. Уважаваше другите репортери и редакторите. И все пак ѝ беше трудно да му отговори.

— Може би трябва да си починеш и за известно време да се оттеглиш от драматичните сюжети.

— Искam увеличение.

— Какво?

— Искam повече пари. Заслужавам го.

— Правиш добри пари.

— Печатарите вземат по петдесет цента на час, а аз получавам по-малко. — Пинки се усмихна, като видя слисаното му изражение. — Мислеше, че не знам ли?

— Ти си умно момиче и знаеш колко тежко е положението в момента — въздъхна Ван Анда.

— Положението винаги е тежко.

— Не знам как да ти помогна. — Тя вероятно блъфираше. Кой би напуснал най-добрия вестник в града?!

Пинки не се предаваше.

— Искam увеличение. Долар на час.

— Шегуваш ли се? Нека да говорим след няколко месеца. Нещата може да се подобрят.

— Искam увеличение сега — заяви тя с пресъхнало гърло.

— Сериозно ли смяташ да работиш за тия глупаци?

— Да. — В главата ѝ се въртеше госпожа Дотсън и непрекъснатото ѝ мрънкане за повече пари.

— Иди напиши репортажа за ревюто. Трябва ми време да помисля.

— Искам отговор сега. Ще ми олекне и репортажът ще стане похубав.

Ван Анда осъзна, че Пинки настояваше да ѝ плаща колкото на другите репортери. Не че не го заслужаваше. Но да плаща толкова на жена? Това би било прецедент. Времената се меняха. Какво ли още щеше да се случи? Тя не се предаваше, не се усмихваше, не молеше. Просто вдигаше летвата. Изумително!

— Колко ти предлагат?

— Долар на час.

— Откъде намират пари?

— Не знам.

— Добре. Седемдесет и пет цента. Нито цент повече.

— Един долар.

Пинки не сваляше очите си от него.

Ван Анда хвърли молива на бюрото и въздъхна:

— Добре. Гледай да го заслужиш.

Тя се усмихна до уши, макар краката ѝ да трепереха.

— Отдавна съм го заслужила.

— Искам да те помоля да го пазиш в тайна, защото мъжете тутакси ще поискат увеличение.

Пинки седна на бюрото и си затананика. Успя! Щеше да зарадва баща си. За вечеря никакво пиле, а прясна салата и от скъпите пържоли. Най-сетне видя бъдеще пред себе си. Както казваше баща ѝ, един ден щеше да танцува на Луната! Или поне щеше да отиде в Африка!

Тес заключи вратата на апартамента и си отдъхна. Извади писмото и зачете:

Мила дъще, знам, че преживя голям ужас, но преди всичко искам да ти кажа да не се връщаш. Намери мястото си в онзи нов свят, какъвто и да е той. Знаеш, че тук ще

чистиш и ще преправяш дрехи цял живот. Нощем лежа и си представям живота ти там.

Майка ѝ пишеше за баща ѝ, за братята и сестрите ѝ, за съседите и за лошата картофена реколта. Тес се замисли колко по-лесен и по-прост беше предишният ѝ живот...

Мила дъще, както ти бях казала, търси, докато намериш своя шанс. Винаги дръж главата си гордо изправена. Не се задоволявай с лесното. Ти си умна и затова трябва да се стремиш към успеха.

Тес сгъна писмото. Как да се стреми? Как? Джак би ѝ отворил вратите към нови светове. Би ѝ помогнал да вземе майка си. Толкова искаше да я доведе тук и да я спаси от непосилно тежкия живот.

Беше обичана от изключителен мъж, за какъвто си беше мечтала. Чувстваше се като принцеса от приказка. Но дали така не се бяха чувствали и предишните жени, назовавани „госпожа Бремертън“?

Измъчваше я един въпрос — беше ли ѝ необходим мъж, за да се чувства пълноценна? А и как да го постигне, след като беше попаднала в един напълно непознат, нов свят?

Отиде до тоалетката и взе лодчицата на Джим. Дали можеше да плава? Напълни легена с вода и я пусна. Тя се заклати и потегли. Спомни си дългите му сръчни пръсти и работилницата, в която я заведе. Лодчицата плаваше. Като надеждите ѝ.

Беше тъмно, когато почука на вратата на Джак. Отвори секретарят му господин Уитън. Погледна я учудено и каза:

— Господин Бремертън не ви очаква.

— Знам, но трябва да говоря с него.

— Не е вкъщи, но заповядайте, влезте. На вечеря е с господин Форд. Важно ли е?

— Трябва да говоря с него — настоя тя.

— Заповядайте. Едно шери?

Той взе кристалното шише, наля й от виненочервеното питие и й подаде чашата с лек поклон.

— Надявам се, че нищо лошо не се е случило.

Тес отпи глътка. Никак не й се говореше със секретаря.

— Радвам се за добрия изход на случая с несправедливо злепоставения от лейди Дъф моряк — отбеляза Уитън.

Интересно откъде знаеше за това...

— И аз.

Той си наля чаша шери и попита:

— Нали знаете кой помогна?

— Да не би... Джак?

— Да.

— Господи! — Беше го направил заради нея. Беше спасил Джим! Какво благородство!

— Той не иска да знаете за това.

— Защо?

— Не искаше да повлияе на решението ви... за да е сигурен, че ако приемете да се омъжите за него... то няма да е от благодарност. Това не би било достатъчно.

— Така е.

— Ако имате някакви съмнения, бих искал да ви уверя, че Джак е честен и доблестен човек.

— Не съм се съмнявала.

В този миг вратата се отключи.

— Довиждане, госпожице Колинс — бързо каза секретарят и изчезна с чашата в ръка.

Джак влезе, премигна учудено и промълви:

— Дай да те прегърна.

— Първо искам да ти кажа нещо.

— Знам какво ще ми кажеш. Отказваш да се омъжиш за мен.

— Ти си прекрасен, чудесен мъж, но не, не мога да се омъжа за теб.

— Защо?

— Не чувствам онова, което искам да чувствам.

Джак си наля чаша шери.

— Тес, обичам те. Ще те направя щастлива. Ще работиш каквото ти харесва. Ако искаш ателие, ще го имаш. Искам да те глезя.

— Не искам да ме гледат — каза тя, спомняйки си за Козмо и Лусил.

— Всичко ще бъде от хубаво по-хубаво. Къде отиде смелостта ти?

— Тук е. Увереността и ентузиазмът ти ме въодушевяват, но това не е достатъчно.

— Давам си сметка защо ме харесваш. Ще го кажа направо. В стремежа към богатство и сигурност няма нищо лошо. Жените често вземат по-възрастни, улегнали мъже. Ти имаш свои причини, аз имам мои.

— Дали не си въобразяваме нещо, което само бихме *искали* да е така? Бил си женен два пъти.

— Не бъди жестока. Как да поправа грешките си?

— Дали след мен няма да поискаш четвърта съпруга?

— Там ли е проблемът?

— Страхувам се от това. И не само от това.

— Има ли нещо по-важно от нас двамата? Аз те обожавам. Какво друго искаш?

Тес знаеше, че не може да му отвърне със същите чувства, и това оставяше голяма празнота, която не можеше с нищо да запълни. Щеше да взема, без да дава. Сърцето ѝ щеше да бъде пусто.

— Искам да бъда една пълноценна Тес.

Джак прокара ръка през косата си, изпи на един дъх шерито и стана.

— Аз така и не успях да го постигна. Изглежда, съм страхливец.

— Джак, ти спаси Джим! Благодаря ти от сърце за този безкористен жест.

— Уитън ти е казал!

— Радвам се, че научих.

— Не знам дали беше напълно безкористно. Исках да те спечеля, Тес. Мога ли да попитам дали Джим играе роля в това, че ми отказваш?

— Да. Но той не знае.

— Дали не трябва да му кажеш?

— Твърде късно е.

— Може би не.

— Това не е толкова важно сега. Кажи ми, защо му помогна?

— Приятно ми е да използвам влиянието си, за да постигна онова, което искам. Обичам да печеля.

— Едва ли е само това.

— Не понасям хора като сър и лейди Дъф Гордън. Хора, които унищожават живота на другите с лека ръка. Не харесвам и компании като „Уайт Стар“. Може и да печеля от такива като тях, но това не означава, че ги харесвам. Те са готови на всичко, ако изпаднат в беда. Вярват на собствените си лъжливи хвалби. Най-големият кораб в света, несравним, непобедим — пълни глупости. Така са се оплели, че не преценяват трезво действителността. А хора като мен ги използват и забогатяват.

— Звучи ми много по американски.

— Защото е точно така. Ти си толкова млада и чиста. Моето цинично отношение към живота би те променило. С основание нямаш вяра в мен.

Двамата се погледнаха с облекчение и без съжаление.

— Джак, опитвам се да стана това, което искам да бъда. Играя ли роля, и двамата ще бъдем нещастни.

— Ще се превърнеш в известната Лусил?

— Може би.

— В крайна сметка мадам се наложи като модел за подражание.

Тес стана. Ето че сръза втората нишка на надежда в тази страна. Не изпитваше болка, а само тъга, същата тъга, с която си тръгна от ателието на Лусил и дойде тук.

— Какво те накара да вземеш окончателно решение?

— Майка ми и собственият ми разум.

— Което означава, че, моделирайки твоя живот, аз не бих могъл да изградя по-хубав живот за себе си.

Джак я прегърна и промълви:

— Сбогом, Тес.

— Сбогом, Джак.

Утрото беше мъгливо. Вятърът огъваше нежните лалета в лехите покрай Юниън Скуеър. С пуснатата развята коса Тес стоеше и гледаше работилницата на Джим отвъд парка. Дали щеше да го срещне пак? За да се сбогуват още веднъж...

В този миг го видя да се задава по тротоара — млад пъргав мъж, забързан към бъдещето. Лицето му беше скрито под шапката, но тя познаваше чертите му, както и сръчните му ръце. За него всичко предстоеше и всичко беше възможно. Миг преди да влезе в работилницата, Джим я видя. Тя му махна и той ѝ отвърна. Един красив миг. След това се обърна и влезе. Поредното, може би последно сбогуване.

Тес пое дъх, усети мириса на пролетта и тръгна към Уошингтън Скуеър Парк с уверена крачка.

Паркът беше залят от знамена в червено, бяло и синьо и пълен с жени, облечени в бели дрехи. Тес вървеше, леко замаяна от възторга и въодушевлението им. Някои бутаха колички с намусени бебета, други се смееха и пееха песни, които чуваше за пръв път. Всички бяха с копринени бонета или сламени шапки, а на гърдите си носеха ленти с надпис: „Дайте глас на жените“. Развяваха и голям плакат: „Искаме равенство“. Според Пинки трябваше да дойдат около двацет хиляди жени — домакини, актриси, представителки на дамски клубове, дори квакерки.

Тес се надигна на пръсти и видя каменната арка. Започна да си пробива път. Толкова много народ! Всички бяха дошли да настояват за правото да гласуват. Момичета обикаляха и продаваха суфражетски списания и чадърчета с надпис: „Искаме да гласуваме“. Младежите ги гледаха, побутваха се и се смееха. Малка група жени държеше плакат: „Нашите доблестни мъже заслужават чест и уважение“. Една от тях, облечена в сиво шевиотено палто, викаше срещу суфражетка в бяло. Тес се приближи и видя, че жената в бяло е госпожа Браун.

— Ти беше с нас на кораба! Какво нередно имаше в това да се даде предимство на жените и децата?

— Чуй ме, мила, не бива да обобщаваме — спокойно отвърна Браун. — Имаше както достойни, така и недостойни мъже. Същото се отнася и за жените.

— Мъжкото кавалерство ни поставя в подчинение — извика една от суфражетките. — Как не го разбирате!

Госпожа Браун видя Тес и я прегърна с усмивка.

— Ето това е Америка. Равенството е болезнен въпрос. Доскоро, мило момиче! — Тя махна с ръка и потъна в тълпата.

— Тес! Тес! — Пинки скачаше, за да привлече вниманието ѝ. — Значи дойде! — Тя се приближи и я хвана за ръката. — Невероятно! Майки, домакини, шапкарки, библиотекарки, социални работнички, перачки! Ще успеем да си извоюваме правото да се чува и нашият глас!

— Не бях виждала толкова много жени на едно място. — Как ли ги бяха пуснали от работа, чудеше се Тес.

— Ще дойде и група китайки. Стягат стъпалата им като бебета и едва вървят, но ще пристигнат с файтон. Нали живеят в тази страна, гласуването засяга и тях. Виж, виж! — Пинки сочеше файтон, украсен с цветя. — Най-старата суфражетка! На деветдесет и четири години е. Дошли са и много мъже. Хайде, ела да ти покажа белия кон. Ще го поюзда преди началото. Идеална снимка за „Таймс“!

— А кой ще го язди на парада?

— Жена адвокатка! Невероятно, нали!

Приблжиха коня и Тес го погали. Беше стройна висока кобила с умни очи, които я погледнаха добронамерено и гордо.

— Хайде, качвай се!

Две жени помогнаха на Пинки и тя се метна на седлото. Не се вълнуваше само заради този исторически миг, а и заради промяната у Тес. Предишната вечер не беше сигурна, че ще дойде, но разговорът им ѝ беше повлиял и ето че днес бяха заедно на парада.

Отвисоко виждаше целия площад, изпълнен с народ.

— Невероятна гледка! — провикна се Пинки.

— Дръж се здраво — извика Тес.

— Искам да препускам, а не да се държа. — В миг погледна надолу, бързо слезе от коня и подаде юздите на Тес. — Хайде, качвай се.

— Защо не!

И само след миг, засмяна и въодушевена, тя беше на седлото. Погледът ѝ обходи пъстроцветната тълпа и стигна чак до хоризонта. Нямаше търпение да опознае този нов живот, да научи и да постигне всичко онова, за което беше мечтала.

Зърна приближаващата се фигура: мъж с нахлупена над очите шапка. Видя сините му очи. Чу смях. Чий смях беше това? Нейният. Тя

преливаше от щастие, защото бе останала вярна на себе си. Нямахте да се задоволи с посредствен живот и винаги щеше да следва истината. Но къде беше истината? Може би в тези искрящи, приковани в нея очи.

— Да ти помогна ли да слезеш? — попита Джим.

Тя протегна ръце и се наведе към него.

— Да.

БЛАГОДАРНОСТИ

Скъпи приятели, колко ли варианта прочетохте? Дължа благодарност на всеки от вас — Елън, Айрини, Линда, Маргарет и сестра ми Мери.

Естър, ти си моята главна опора — мой незаменим агент и вярна приятелка. Мелиса, със своя неизчерпаем извор на идеи и ентузиазъм, ти си редакторът мечта за всеки автор.

Франк, ти ми подари прекрасно копие на „Титаник“ и вярата, че моят кораб няма да потъне. Благодаря ти.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

Голяма част от свидетелските показания в тази книга са взети от протоколите от изслушванията в Американския сенат, последвали трагичното коработушение на „Титаник“.

Основните факти в разказаната история са достоверни: световноизвестната модистка лейди Дъф Гордън заедно със своя съпруг и секретарката си напуска потъващия кораб със спасителна лодка, която според различни източници можела да поеме между четирийсет и петдесет души, а отплава само с дванайсет. Козмо Дъф Гордън действително предлага пари на членовете на екипажа — дали като подкуп под натиска на съпругата си или като жест на благодарност, не е установено.

Козмо и Лусил са заклеени в пресата от двете страни на Атлантика. В моята история Лусил е призована като свидетел, но двамата съпрузи всъщност избягват това изпитание в Съединените щати. В същото време са подложени на жестоки атаки в Англия, където са принудени да дадат показания.

Общественото презрение и подигравките не остават без последствия: Модна къща „Лусил“ — да, тя действително давала романтични названия на своите рокли — постепенно запада; сър Козмо и лейди Дъф Гордън в крайна сметка се разделят.

На 18 май 1912 г. сенатор Уилям Олдън Смит произнася своята емоционална заключителна реч пред Сената. „В тази трагедия — заявява той — откриваме безразсъдно нехайство към реални опасности в няколко съдбоносни момента.“

И той ги изрежда: „Титаник“ поддържал твърде висока скорост в района на айсбергите. Сформираният екипаж не притежавал нужния опит. На борда нямало бинокли. Радиокомуникациите били ненадеждни. „Титаник“ не разполагал с нужния брой спасителни лодки, а дори с наличните преди плаването не били проведени тренировки.

Той успява да убеди Конгреса да приеме закон, задължаващ всички кораби да бъдат снабдени с достатъчен брой спасителни лодки.

Великата Маргарет Браун — по-късно прочула се като „Непотопяемата Моли Браун“ — наистина геройски се справила с гребането.

Всичко останало е плод на въображението, с изключение на загадката в центъра на тази трагедия, на която няма еднозначен отговор: защо само една-единствена спасителна лодка прави опит да помогне на даещите се? Този въпрос стои в основата на моята история.

И накрая, един любопитен факт: Милвина Дийн, последната оцеляла от „Титаник“, е починала на 31 май 2009 г. — точно 98 години след деня, когато „Титаник“ е бил пуснат на вода в Белфаст.

Издание:

Автор: Кейт Алкот

Заглавие: Шивачката

Преводач: Красимира Абаджиева

Година на превод: 2012

Език, от който е преведено: английски

Издание: първо

Издател: Обсидиан

Град на издателя: София

Година на издаване: 2012

Тип: роман (не е указано)

Националност: американска

Печатница: „Абагар“ АД — В. Търново

Редактор: Здравка Славянова

Технически редактор: Людмил Томов

Художник: Shutterstock/popovich_v1

Коректор: Симона Христова

ISBN: 978-954-769-292-3

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/18429>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.